

Torsdag den 5. oktober 2017 (D)

1

Kl. 10:00

3. møde

Torsdag den 5. oktober 2017 kl. 10.00

Dagsorden

1) Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortræder for medlem af Folketinget Jakob Engel-Schmidt (V), medlem af Folketinget Lea Wermelin (S), medlem af Folketinget Pernille Skipper (EL), medlem af Folketinget Hans Christian Schmidt (V) og medlem af Folketinget Karsten Hønge (SF).

2) Indstilling fra Udvalget til Valgs Prøvelse:

Godkendelse af stedfortræder som midlertidigt medlem af Folketinget for Hans Chr. Schmidt (V).

3) Forhandling om redegørelse nr. R 1:

Statsministerens redegørelse i henhold til grundlovens § 38. (Anmeldelse 03.10.2017. Redegørelse givet 03.10.2017. Meddelelse om forhandling 03.10.2017).

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 1:

Forslag til finanslov for finansåret 2018. Af finansministeren (Kristian Jensen). (Fremsættelse 03.10.2017).

5) 1. behandling af lovforslag nr. L 2:

Forslag til lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2021. Af finansministeren (Kristian Jensen). (Fremsættelse 03.10.2017).

6) 1. behandling af lovforslag nr. L 3:

Forslag til lov om ændring af lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansårene 2014-2017, lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2018, lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2019 og lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2020. (Konsekvenser af aftale om tryghed om boligbeskatningen m.v.). Af finansministeren (Kristian Jensen). (Fremsættelse 03.10.2017).

Meddelelser fra formanden

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Mødet er åbnet.

Åbningsdebatten i dag vil blive tolket på tegnsprog, således at døve kan følge debatten. Tegnsprogstolkningen kan ses direkte på Folketingets hjemmeside, www.ft.dk, og efterfølgende på video on demand.

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortræder for medlem af Folketinget Jakob Engel-Schmidt (V), medlem af Folketinget Lea Wermelin (S), medlem af Folketinget Pernille Skipper (EL), medlem af Folketinget Hans Christian Schmidt (V) og medlem af Folketinget Karsten Hønge (SF).

Kl. 10:01

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Jakob Engel-Schmidt (V) har søgt om orlov fra den 5. oktober 2017, jf. forretningsordenens § 41, stk. 3, litra c – der skal være lidt mere ro i salen – Lea Wermelin (S) har søgt om orlov fra den 9. oktober 2017, og Pernille Skipper (EL) har søgt om orlov fra den 10. oktober 2017, begge jf. forretningsordenens § 41, stk. 4, medens Hans Christian Schmidt (V) og Karsten Hønge (SF) har søgt om orlov fra den 25. oktober 2017, jf. forretningsordenens § 41, stk. 3, litra a.

Hvis ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at der meddeles orlov som ansøgt, og at stedfortræderne indkaldes som midlertidige medlemmer.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

**2) Indstilling fra Udvalget til Valgs Prøvelse:
Godkendelse af stedfortræder som midlertidigt medlem af Folketinget for Hans Chr. Schmidt (V).**

Kl. 10:02

Forhandling

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Fra Udvalget til Valgs Prøvelse har jeg modtaget indstilling om,

at 1. stedfortræder for Københavns Omegns Storkreds, Mads Fuglede, godkendes som midlertidigt medlem af Folketinget fra og med den 5. oktober 2017 i anledning af Jakob Engel-Schmidts orlov,

at 1. stedfortræder for Bornholms Storkreds, Claus Larsen-Jensen, godkendes som midlertidigt medlem af Folketinget fra og med den 9. oktober 2017 i anledning af Lea Wermelins orlov,

at 1. stedfortræder for Fyns Storkreds, Jesper Kiel, godkendes som midlertidigt medlem af Folketinget fra og med den 10. oktober 2017 i anledning af Pernille Skippers orlov,

at 1. stedfortræder for Syddjyllands Storkreds, Hans Christian Thoning, godkendes som midlertidigt medlem af Folketinget fra og med den 25. oktober 2017 i anledning af Hans Christian Schmidts orlov,

og at 2. stedfortræder for Fyns Storkreds, Carl Valentin, godkendes som midlertidigt medlem af Folketinget fra og med den 25. oktober 2017 i anledning af Karsten Hønges orlov. Det bemærkes at 1. stedfortræder har meddelt, at hun ikke ønsker at indtræde under denne orlov.

Er der nogen, der ønsker ordet?

Hvis ikke det er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:03

Afstemning

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Der stemmes om udvalgets indstilling.

Afstemningen er slut.

For stemte 111 (S, DF, V, EL, LA, ALT, RV, SF og KF), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0.

Udvalgets indstilling er enstemmigt vedtaget med 111 stemmer.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) Forhandling om redegørelse nr. R 1:

Statsministerens redegørelse i henhold til grundlovens § 38.

(Anmeldelse 03.10.2017. Redegørelse givet 03.10.2017. Meddelelse om forhandling 03.10.2017).

Kl. 10:04

Forhandling

Formanden (Pia Kjærsgaard):

I lighed med tidligere år er det muligt under denne redegørelse at omtale næste punkt på dagsordenen, som er første behandling af finansloven.

Forhandlingen er åbnet, og det er først fru Mette Frederiksen, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 10:04

(Ordfører)

Mette Frederiksen (S):

I onsdags var jeg på Ærø. Det er et dejligt sted, masser af engagement, turismen lever godt, og der er nye projekter, der bliver sat i søen. Men der er også udfordringer: fraflytning og voksne, der er på overførselsindkomst. Regeringen har lagt sin skatteplan frem, og jeg

tænker her ved indledningen af folketingsåret, om ikke lige vi skal teste den skatteplan i forhold til Ærø. Nu håber jeg ikke, at Ærø har sat næsten op efter for meget fra den borgerlige regering, for konklusionen er lige så klar, som den er uretfærdig. Ærø er sammen med Langeland de to kommuner i landet, der får mindst ud af regeringens skatteplan. Nu forstår jeg så, at Ærø snart får besøg af statsministeren, og der kan man selvfølgelig spørge om, hvad man skal bruge en skattelettelse til, når man får besøg af statsministeren. Men statsministeren får altså travlt, hvis statsministeren skal besøge alle de dele af Danmark, der ikke vinder så meget på regeringens politik. For – og det er så spørgsmålet – er det her bedre for Samsø? Svaret er nej. Er det bedre for Lolland? Svaret er nej. Er det bedre for Bornholm? Svaret er nej. Helt anderledes ser det ud for Gentofte, for Hørsholm og Rudersdal, for det er de kommuner, der får mest ud af skattelettelser. Regeringen trækker med andre ord Danmark skævt; regeringen fører politik for de få, dem, der i forvejen har. Venstre var en gang et parti, der var optaget af de små lokalsamfund i Danmark, men sådan er det ikke mere.

Sidste folketingsår gik med at lave brede aftaler, gode aftaler: vindmøller, Nordsø, en bandepakke, boligskat, og ja, der kom jo nye partier med i regeringen, og derfor synes jeg da, at vi skal lykønske Liberal Alliance med de liberale fingeraftryk. Der kom godt nok ikke flad skat på boliger, som man ønskede, og der kom heller ikke en højere pensionsalder, men, men, men, man fik da forbudt motionsløb på broerne og internet på gymnasierne.

Spøg til side. Det går godt i Danmark – meget går godt. Det går godt for vores økonomi, ledigheden er faldet, beskæftigelsen er steget, men vi står også over for nogle afgørende og store udfordringer. I dag vil jeg gerne have lov til at dvæle ved de fem, vi i Socialdemokratiet anser for at være de vigtigste.

Det gælder først og fremmest integrationsområdet. Tusindvis af flygtninge og udlændinge er kommet til Danmark, og mange klarer sig godt i vores samfund. De har fået et arbejde, de har lært vores sprog, de engagerer sig i vores samfund. Det er godt, og det fortjener ros og opbakning. Men det gælder ikke for dem alle sammen – desværre: Alt for mange kvinder med minoritetsbaggrund er ikke en del af arbejdsmarkedet, social kontrol med piger er udbredt i store dele af ikke mindst udsatte boligområder, og parallelsamfund er blevet en realitet, og bandekonflikt og radikaliserende er bagsiden af en fejlslagen udlændingepolitik.

Som det andet mangler vi tid, og vi mangler omsorg, og vi mangler ressourcer i vores velfærdssamfund. Hver fjerde kræftpatient i Danmark får ikke den behandling, de har behov for, i tide, medarbejderne løber for stærkt mange steder, og det er velkendt, at der er gennemført store spareunder, ikke mindst på uddannelsesområdet.

Det fører mig til den tredje store udfordring. Danske virksomheder klarer sig godt, både herhjemme og på den internationale scene, men de kommer til at mangle arbejdskraft. Mange gør det faktisk allerede i dag, de mangler smede, ingeniører, elektrikere, og om nogle år vil det problem kun være vokset endnu større. Det er derfor direkte økonomisk uansvarligt, at vi har en regering, der ikke vil sikre danskerne de rette kompetencer.

Kl. 10:09

Som den fjerde store udfordring risikerer vi med det, at Danmark skævvrides endnu mere. Der er blevet centraliseret og centraliseret i det her land. Der er færre lokalbetjente på gaden i dag, end der var før. Unge uden for de store byer har fået færre uddannelser at vælge imellem. Og nu vælger regeringen så at lægge op til yderligere centralisering. Produktionsskoler, et af de vigtigste uddannelses tilbud til vores sårbare unge, skal nedlægges. Danmark trækkes skævt.

Endelig har vi den femte udfordring, som er uro på den internationale scene. Vi har en aggressiv Putin i øst, der opruster og truer Danmarks tryghed og sikkerhed. Og vi har en ny præsident i vest,

der skruer ned for den helt nødvendige indsats på klimaområdet. Det blæser i verden.

Herhjemme er regeringen ved at opsiges den særlige kontrakt, hvorpå vi har bygget det danske samfund. Det er en kontrakt, der i årtier har sikret et stærkt socialt sikkerhedsnet, vækst og udvikling i hele landet, lav ulighed og derfor også en god konkurrenceevne. I virkeligheden baserer regeringen sin politik på det modsatte af det, der har gjort Danmarks stærkt. Den grønne omstilling bliver stedmoderligt behandlet. Der er flotte ord fra statsministeren i New York, men nej til kystnære vindmøller herhjemme. Dem, der i forvejen har mest, skal have mere; dem, der har mest brug for et stærkt velfærds-samfund, skal have mindre.

De udfordringer, vi står over for som samfund, er reelle. De er store, men vi kan løse dem. Men det kræver en ny politik, og det kræver en regering, der sætter sig for at løse de rigtige problemer i Danmark.

For det første skal vi have et opgør med parallelsamfund. De muslimske friskoler, der ikke gavner sammenhængskraften og integrationen, skal lukkes. Hvor har vi i Venstre i den sag? Vil regeringen være med? Vi vil føre en fortsat stram udlændingepolitik, ikke mindst fordi integrationen skal blive bedre. Vi ønsker at fastholde grænsekontrollen, og danskernes tryghed skal sikres som det vigtigste i forbindelse med et kommende forsvarsforlig. Vi vil bruge flere penge på tryghed og på sikkerhed.

For det andet bliver vi nødt til at gå væk fra tidens tro på, at omsorg bare kan effektiviseres. Vi bliver flere ældre i Danmark i løbet af de kommende år. Det er godt, og det er jeg glad for. Men det koster også nogle penge, hvis vi vil sikre værdighed i vores ældrepleje. Og derfor skal vi gøre tingene i den rigtige rækkefølge. Vi vil gerne være sikker på, at alle kræftpatienter får den rette behandling, og vi vil gerne være sikker på at have en ældrepleje med tid og værdighed, før vi snakker skattelettelser. Det samme gælder en ordentlig skole til vores børn og en ordentlig uddannelse til vores unge. Velfærd er også at bekæmpe den ulighed, der gælder for mange børns opvækstbetingelser.

For det tredje har vi selvfølgelig behov for mere vækst. Vi vil gerne sikre et højere fradrag for de virksomheder, der vælger at lade deres forskning og innovation blive i Danmark. Og vi vil også gerne sikre, at nogle af de unge kommer hurtigere ud på arbejdsmarkedet, så vi kan imødekomme virksomhedernes behov for arbejdskraft. Som en ny idé skulle vi så indføre kandidatjob. En dygtig ingeniørstuderende skal have mulighed for, efter at have gjort sin bachelordannelse færdig, at komme ud på virksomheden, få merit for sin arbejds erfaring og få et retskrav på at kunne vende tilbage og gøre sin uddannelse færdig.

For det fjerde vil vi gerne have et centraliseringsstop, for landet bliver nødt til at hænge bedre sammen. Vi vil gerne have en udflytningsplan for velfærdsuddannelserne. Vi vil gerne have uddannet flere lærere og pædagoger rundt omkring i landet, og vi vil kæmpe imod, at regeringen ønsker at nedlægge udsatte unges produktions-skoler. Vi vil gerne oprette fire nye skattecentre rundt omkring i landet med i alt 1.000 nye medarbejdere.

For det femte skal vi fastholde den grønne omstilling. Og den må ikke blive undermineret af hverken liberal langsommelighed eller liberal ligegyldighed. Den grønne forskning skal prioriteres, så vi kan tage de næste skridt. Og vi skal have et bredt energiforlig, så de næste ambitioner kan skrives. For det handler ikke længere kun om at producere den rene energi – det er vi blevet rigtig dygtige til i Danmark. Nu skal vi også kunne finde ud af at lagre den på de dage, hvor det ikke blæser så meget. Energiforliget bør være bredt. Det kan de finde ud af i kommunalbestyrelserne. Jeg vil opfordre til, at vi gør det samme på Christiansborg.

Til slut vil jeg sige: Statsministeren sagde i åbningstalen, at statsministeren ser de unge, der rækker hånden op, når han besøger et

gymnasium i Esbjerg. Det er dem, der ifølge statsministeren griber mulighederne, og som har mod på livet. Jeg kender mange unge, der har mod på livet, men jeg kender også de andre. Og min vision, Socialdemokratiets vision, er at føre politik for begge grupper – for dem, der ser lyst på fremtiden, men lige så meget for dem, der er bekymrede; for dem, der bor i byerne og har fået flere muligheder, men lige så meget alle jer, der bor i de mindre samfund; for dem, der tjener meget, og for dem, der tjener mindst. Vi vil, at forskellene i Danmark bliver mindre, at vi samler Danmark. Og det tror vi bedst vi gør i et bredt samarbejde her i salen.

Kl. 10:15

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak til Socialdemokratiets ordfører. Så er vi i gang med ordførerrækken, og den første i ordførerrækken, der får en kort bemærkning, er hr. Jakob Ellemann-Jensen, Venstre. Værsgo.

Men der var lige et forslag til vedtagelse, der skulle læses op. Værsgo.

Kl. 10:15

(Ordfører)

Mette Frederiksen (S):

Der er nemlig også et forslag til vedtagelse. På vegne af partierne Socialdemokratiet, Enhedslisten, Alternativet, Det Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti skal jeg fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at regeringen har skruet ned for Danmarks grønne ambitioner til skade for både klima, borgere og erhvervsliv. Folketinget pålægger regeringen at føre en energi- og klimapolitik, der understøtter Parisaftalen og FN's 17 verdensmål og derved bringer Danmark tilbage på et ambitiøst spor gennem brede politiske forlig. Den grønne omstilling har brug for ambitiøse og langsigtede rammebetingelser, så vi i fremtiden får flere grønne arbejdspladser i Danmark.

Folketinget pålægger desuden regeringen at mindske uligheden og bekæmpe fattigdom.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 1).

Kl. 10:16

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så går vi i gang med korte bemærkninger fra ordførerrækken. Værsgo, hr. Ellemann-Jensen, Venstre.

Kl. 10:16

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Tak for det, formand. Det er altid godt med et varsel, så man er superklar. Og tak til Socialdemokratiets formand for talen.

Jeg havde lejlighed til her i tirsdags at se dele af det populære politiske magasin på DR2, Debatten, hvori fru Mette Frederiksen også medvirkede, og der kommenterede fru Mette Frederiksen statsministerens tale og havde bidt mærke i noget, som jeg i den grad også bed mærke i, i statsministerens tale. Det er min oplevelse, at jeg måske havde forstået det lidt bedre, og det kan vi jo råde bod på nu, for jeg blev egentlig lidt forundret over fru Mette Frederiksens syn på, om man kan blive integreret i Danmark, hvis man vil.

Så er integration mulig, hvis man vil Danmark, eller umuliggøres den, hvis man bekender sig til en religion?

Kl. 10:17

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 10:17

Mette Frederiksen (S):

Selvfølgelig kan man blive integreret i Danmark, hvis man vil, og det er vel sådan set det, der er afgørende for, om det også lader sig gøre: at man, når man kommer hertil, hvad enten man er flygtning eller udlænding, griber de muligheder, der er i det danske samfund, men at man også stempler ind i det fællesskab, Danmark nu engang er, bliver en del af arbejdsmarkedet, lærer vores sprog, bliver aktiv i foreningslivet, engagerer sig i sine børns skole, men at man selvfølgelig også vedkender sig de grundlæggende demokratiske frihedsrettigheder, hvorpå Danmark er bygget, og dermed ligestilling mellem kønnene og individets ret til at leve det liv, man nu engang vil leve.

Kl. 10:18

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, hr. Jakob Ellemann-Jensen.

Kl. 10:18

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Det er vi simpelt hen rørende enige om, og fru Mette Frederiksen er jo dermed også enig med statsministeren; jeg har en kopi hernede af statsministerens tale fra i tirsdags, for den trænger vist til lige at blive genopfrisket. Man kan nemlig blive integreret i Danmark, hvis man vil, uanset religion. Det var bare ikke det, fru Mette Frederiksen sagde i tirsdags, og fru Mette Frederiksen lagde statsministeren det i munden, at religion ikke havde noget med integration at gøre. Det kan det meget vel have med manglende integration.

Så blot: Vi er enige. Man kan sagtens blive integreret i Danmark. Det tror jeg der er mange mennesker der er beroligede over Socialdemokratiet stadig væk mener man kan, selv om man tilhører en religion. Tak for det.

Kl. 10:19

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 10:19

Mette Frederiksen (S):

Jamen lad os bare tage en runde mere på det her. Altså, jeg må sige, at jeg fortsat mener, at statsministeren undervurderer de udfordringer, der er, med den måde, hvorpå nogle, der er kommet til Danmark, bruger deres religion i forhold til det danske samfund. Vi har da masser af både flygtninge og udlændinge i Danmark, der har en anden religion end majoritetsreligionen i Danmark, som klarer sig godt, og som accepterer den helt grundlæggende præmis, at først kommer politik og demokrati, og så kommer religionen.

Det gælder da tusindvis af også nye danskere med muslimsk baggrund, jeg kender mange af dem, men jeg kan da også se det modsatte, altså der, hvor man bekender sig til en fortolkning af en religion, som ikke er foreneligt med det at blive integreret i det danske samfund, og jeg tror, det er vigtigt at have begge elementer med i den fortsatte diskussion.

Kl. 10:20

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er det fru Stine Brix, Enhedslisten.

Kl. 10:20

Stine Brix (EL):

Tak for det. Jeg syntes jo, det var rigtig, rigtig godt, at Socialdemokratiets top ændrede holdning til produktivitetskravet på sygehusene. Det var meget tiltrængt, og jeg syntes, det var rigtig glædeligt, at man lyttede til de bekymringer, der blev givet udtryk for fra personalet på sygehusene. Jeg tror også, at det har været meget, meget afgørende for den aftale, der landede i går, og som jo betyder, at produk-

tivitetskravet nu er landet i skraldespanden, og mon ikke regeringen har kunnet lytte sig til, at der nu var et flertal i Folketinget, som ikke syntes, det var en god idé?

Men mit spørgsmål til fru Mette Frederiksen går på uddannelsesområdet. For samme tankegang eksisterer jo stadig væk på uddannelsesområdet, nemlig at man lægger op til, at der hvert eneste år skal skæres 2 pct. på erhvervsuddannelserne, gymnasierne, pædagoguddannelsen, læreruddannelsen osv. osv. 14,7 mia. kr. vil regeringen skære på uddannelse de næste 4 år. Så nu, hvor vi har droppet den her måde at styre på på sygehusene, når nu vi er gået væk fra den her tankegang som et styringsredskab på sygehusområdet, mener Socialdemokratiet så også, vi burde gøre det på uddannelsesområdet?

Kl. 10:21

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 10:21

Mette Frederiksen (S):

Jeg synes, der er 2 ting at sige med hensyn til besparelserne på uddannelsesområdet. Den ene er, at det er så uendelig kortsigtet. Altså, stort set alle voksne i dag – sikkert med ganske få undtagelser – siger til deres børn og unge: Det vigtigste, I kan gøre, er at passe jeres skole og få en uddannelse. Og vi ved, at uddannelse er den bedste garanti, vi kan give mennesker for, at de kan realisere deres eget potentiale, bryde med negativ social arv og stå op imod en globalisering, der stiller nogle rigtig store krav. Så det er så uendelig kortsigtet af regeringen at skære på uddannelse, og det gælder da ikke mindst med hensyn til erhvervsuddannelserne – vi vil sådan set gerne have flere unge til at tage en faglært uddannelse, og så skærer regeringen ned.

Det andet, jeg gerne vil sige om den måde at spare penge på, er, at jeg helt generelt ikke vil anbefale det, man kalder grønthøsterbesparelser, for jeg tror ikke, det fører noget nyt med sig, og jeg tror ikke, at det sikrer en højere kvalitet. Så er spørgsmålet, om vi kan rulle alle de besparelser tilbage, som regeringen har gennemført på uddannelsesområdet. Det kan jeg ikke love vil kunne gøres fra den ene dag til anden, for der er tale om en regering, der flytter rigtig mange penge rundt i det her samfund, og vi bliver selvfølgelig nødt til at tage tingene i den rækkefølge, hvor vi også har den økonomiske formåen til at kunne gøre det. Men målet ligger klart: Vi skal ikke spare på uddannelse.

Kl. 10:22

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Fru Stine Brix, værsgo.

Kl. 10:22

Stine Brix (EL):

Jeg har to opfølgende spørgsmål. Det første er: Betyder det, at når eller hvis der en dag kommer en socialdemokratisk regering, så vil man ikke spare 2 pct. på uddannelse? Det andet er: Betyder det, at man vil tage fat på de 14,7 mia. kr. og forsøge at komme af med de besparelser, som regeringen nu lægger op til, og som vi jo må forvente kommer til at gå stærkt ud over den kvalitet, som der er på vores uddannelser – hvilke lærere, hvilke pædagoger, hvilke sygeplejersker vi får i fremtiden? Vil man tage fat i at fjerne de besparelser?

Kl. 10:23

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 10:23

Kl. 10:26

Mette Frederiksen (S):

Jeg håber meget på, at vi efter et folketingsvalg kan samle et flertal, der vil uddannelserne, og det tror jeg faktisk vi kan. Og jeg har selvfølgelig også noteret mig, at et parti som Det Radikale Venstre ligesom Enhedslisten og Socialdemokratiet er optaget af det her spørgsmål. Og så må vi jo gøre tingene i den takt, vi har økonomi til at kunne gøre det, fordi der også er andre hensyn at tage.

Altså, i min tale i dag brugte jeg også tid på de ældre. Jeg synes ikke, at vi alle steder har en ældrepleje, der har en kvalitet og et niveau, som vi kan være bekendt, og der er også udfordringer på sundhedsområdet. Så vi har mange opgaver foran os, men vores retning tror jeg sagtens vi kan blive enige om, nemlig at uddannelse er vigtig, både for de unge og sådan set for hele samfundet.

Kl. 10:24

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Og så tror jeg, at vi fra begyndelsen her skal bestræbe os på at overholde taletiden.

Så er det hr. Peter Skaarup, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 10:24

Peter Skaarup (DF):

Jeg kunne godt lide, at fru Mette Frederiksen som Socialdemokratiets formand og ordfører her i dag sagde, at det var vigtigt med initiativer mod parallelsamfund – og efterlyste dem. En af de diskussioner, vi har lige i øjeblikket, er jo det meget kvindeundertrykkende symbol, burkaen er. Der har jeg forstået det sådan – og der hører vi jo i Dansk Folkeparti til dem, der mener, at det faktisk ville være et vigtigt initiativ, hvis vi fik et forbud mod burkaer i det offentlige rum – at Socialdemokratiet på det punkt så afventer, hvad det er, Venstre og regeringen vil spille ud med på det område.

Jeg kunne godt tænke mig, at fru Mette Frederiksen fortalte os, hvad baggrunden for, at man venter, er. Man efterlyser selv nogle flere initiativer mod parallelsamfund. Her har vi et oplagt et af slagset. Hvorfor skal vi så vente med at tage stilling, til nogle andre partier har gjort deres stilling op? Hvorfor ikke bare gøre det nu – altså indføre et forbud mod burkaer?

Kl. 10:25

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo til fru Mette Frederiksen.

Kl. 10:25

Mette Frederiksen (S):

Først om burkaen – og jeg synes sådan set godt, vi kan tage niqabben, som jo ligner burkaen, med i samme diskussion: Jeg ser den, og det er helt rigtigt citeret, som noget af det mest kvindeundertrykkende, og jeg mener ikke, at den hører hjemme i noget samfund, og selvfølgelig slet ikke i det danske samfund. Så jeg synes, vi skal finde en måde at få burkaen ud af vores gadebillede og ud af det, som er et parallelsamfund, på. For jeg betragter ikke burkaen som en beklædningsgenstand. Jeg betragter reelt burkaen som strukturel undertrykkelse af det ene køn, og det vil jeg aldrig nogen sinde hverken forsvare eller legitimere.

Dermed køber jeg altså heller ikke ind på det, som jeg kan høre er en del af den offentlige diskussion, nemlig at det skulle være en frihedsrettighed for mænd at undertrykke kvinder ved at have burkaen i Danmark. Så vi er imod burkaen, og vi vil gerne sikre, at burkaen ikke er en del af det danske samfund. Så må vi diskutere med hinanden her i Folketinget, hvordan vi gør det klogest og bedst, for i hvert fald hvad angår sanktionerne, er der altså også nogle åbenlyse dilemmaer.

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, hr. Peter Skaarup.

Kl. 10:26

Peter Skaarup (DF):

Men prøv at høre: Nu har vi en statsminister, der siger, at der er nogle indvandrere i Danmark, der gør det vældig godt, der gerne vil Danmark, der gerne vil integrere sig, og så har vi herovre nogle grupper i vores samfund, der absolut ikke vil det, der fortsætter med at undertrykke kvinder, lever i parallelsamfund, ikke rigtig gider Danmark. Så er det, vi i Dansk Folkeparti siger: Lad os da så vise i hvert fald et markeringssignal her, som er til at forstå, nemlig at vi ikke gider have nogle mennesker, der ikke kan integrere sig, ikke kan komme ud på arbejdsmarkedet. Så siger Socialdemokratiet: Nej, vi må lige afvente og høre, hvad nogle andre partier vil sige; vi er imod burkaen, ja, men vi skal lige afvente.

Hvorfor ikke bare gøre det?

Kl. 10:27

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 10:27

Mette Frederiksen (S):

Altså, nu taler ordføreren jo så også om den regering, som Dansk Folkeparti er parlamentarisk grundlag for, og som fortsat er i en intern afklaringsproces med sig selv. Jeg har sådan set ikke behov for en afklaring, i forhold til hvad vi skal mene om burkaen. Det er jo der, hvor vi adskiller os fra i hvert fald nogle i det liberale Danmark. For for mig kan det at være optaget af frihedsrettigheder aldrig veksles til undertrykkelse. Derfor kan man ikke forsvare burkaen med, at man mener, at det er et menneskes ret til at gøre det, vedkommende nu mener er det rigtige. Så jeg er imod burkaen – jeg kan næsten ikke sige det stærkt nok – men vi kommer jo ikke uden om, at der også er nogle dilemmaer i forbindelse med et forbud, herunder, hvad det er for en sanktion, vi skal indføre. Skal politiet så at sige tage tøjet af vedkommende? Skal vi have fængselsstraf? Skal vi have bødestraf? De ting vil vi gerne diskutere med Folketingets øvrige partier. Men retningen og målet er klare.

Kl. 10:28

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Så er det fru Christina Egelund, Liberal Alliance.

Kl. 10:28

Christina Egelund (LA):

Tak for det, og tak for talen. Ordføreren talte jo meget om decentralisering versus centralisering. Jeg er sådan set enig i den overordnede betragtning om, at vi skal sikre et Danmark i bedre balance og sikre, at det går godt i alle dele af Danmark. Når det så er sagt, må jeg sige, at det, som ordføreren siger, ærlig talt klinger noget hult, når man samtidig har Socialdemokratiets formands meldinger om de frie grundskoler in mente – det var op til, at Socialdemokratiet, for ikke så længe siden, holdt deres kongres.

Der sagde Socialdemokratiets formand, at man ville skære i tilskuddet til de frie skoler. Friskoler er jo ikke bare privatskoler inde i byerne. Friskoler er også friskoler, der er opstået ude i landdistrikterne, på baggrund af at kommunerne mange steder har besluttet at lukke den lokale kommuneskole. Så har forældrene gennem et lokalt engagement møjsommeligt fået stablet en friskole på benene, så man sikrer udvikling lige præcis ude i lokalsamfundene. Det må jeg forstå at ordføreren vil straffe med et mindre tilskud. Hvordan i alverden hænger det sammen?

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Mette Frederiksen (S):

Lad os først og fremmest lige set på, hvordan det var for få år tilbage. Dengang var tilskuddet til fri- og privatskoler markant mindre, end det er i dag. Hvad er der sket sideløbende med, at tilskuddet er blevet forhøjet? Der er sket det, at man i mange kommuner har været nødsaget til at skære ned på folkeskolen på grund af stramme offentlige budgetter. Og når vi ser begge bevægelser på en og samme tid, bliver vi nødt til at gøre op med os selv, om det er den udvikling, vi vil have. Vi er tilhængere af at have en stærk folkeskole, vi er også stærke tilhængere af, at der er et alternativ – det har vi i øvrigt haft i Danmark igennem rigtig mange år – men vi skal også bruge pengene rigtigt. Og når vi kan se, at der mange steder mangler ressourcer i folkeskolen til at sikre en ordentlig undervisning, og når vi samtidig ser en regering, der sætter tilskuddet til privatskolerne op, bliver det altså en prioriteringssag.

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Fru Christina Egelund.

Christina Egelund (LA):

Det vil så sige, at ordføreren sådan set står ved, at ordføreren mener, at det fremadrettet skal være sådan, at det er for de bedst bemidlede forældre; at de danske forældre altså skal grave dybere i lommerne for at kunne vælge en anden skole end kommuneskolen. Så vil jeg bare sige, at betragtningen om økonomien jo ikke passer. Det hænger jo ikke sammen. Det, regeringen har foreslået, er, at man hæver medfinansieringen til 76 pct., og i min matematikbog er 76 pct. et lavere tal end 100 pct., og derfor er det jo en besparelse, hver gang nogle vælger en friskole. Mener Socialdemokratiets formand, at 76 er et højere tal end 100?

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Fru Mette Frederiksen.

Mette Frederiksen (S):

Nej, det vil formanden for Socialdemokratiet aldrig påstå at det er. Men det kunne så være, at vi for dem, der måtte lytte med, lige skal have på plads, at tidligere var tilskuddet til fri- og privatskoler på 71 pct. Oprindeligt var det på 75 pct., så blev det sænket, og nu bliver det så forhøjet igen. Det er jo en forhøjelse i en tid, hvor mange kommuner oplever, at der ikke er ressourcer nok til at sikre den folkeskole, som de gerne vil sikre, og som jo trods alt er den skole, som rigtig mange børn går i. Der ønsker vi så at sige, at vi bliver nødt til at bruge ressourcerne dér, hvor der er flest børn.

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Tak for det. Så er det fru Carolina Magdalene Maier, Alternativet.
Værsgo.

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Tak for det, og tak for talen til fru Mette Frederiksen. Jeg vil gerne spørge ind til en ting, som fru Mette Frederiksen kom ind på under det andet punkt, nemlig at vi mangler tid og omsorg i velfærdssamfundet. Det taler både ind i det punkt, men egentlig også i fru Mette

Kl. 10:29 Frederiksens tale på folkemødet på Bornholm i år, som jeg selv var meget glad for, fordi den netop talte ind i den mistrivsel, der er blandt unge mennesker i vores samfund i dag. Jeg tror, det er et sted mellem 6 og 8 pct. af unge mennesker, der føler sig ensomme hver dag.

Kl. 10:29 Det kunne jeg egentlig godt tænke mig at spørge nærmere ind til, altså i et oprigtigt nysgerrigt spørgsmål, i forhold til hvordan vi får bugt med det. Hvorfor er der så mange mennesker i vores samfund i dag, som føler sig ensomme, og hvad kan vi gøre for at afhjælpe det? For vi kan skabe et nok så godt velfærdssamfund, et nok så godt samfund i fremtiden, men hvis de mennesker, der skal bebo det og tage vare på det, ikke har det godt, så bliver det en lille smule svært at passe på det.

Kl. 10:32

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Tak. Og værsgo til fru Mette Frederiksen.

Kl. 10:32

Mette Frederiksen (S):

Tak for spørgsmålet. Og lad mig bare dele en oplevelse fra efter folkemødet. Det er rigtigt, at da vi tog til folkemødet i juni, valgte jeg at lade den sådan mere traditionelle partiledertale ligge og tale om unge og psykisk sårbarhed. Og jeg har aldrig i mit efterhånden lange politiske liv fået så mange kommentarer efter en tale som netop den – fra rigtig mange unge, der selv oplever at være i en situation, hvor de har svært ved at overskue deres liv og faktisk også finde glæden ved det, og fra endnu flere forældre, lærere og andre, der arbejder med de unge. Så vi har her at gøre med noget, der er rigtigt. På papiret har danske børn og unge jo nok i virkeligheden aldrig haft det bedre, end de har nu – men der er rigtig mange, der er kede af det, og rigtig mange, der har svært ved i deres liv at få enderne til at mødes, tingene til at hænge sammen.

Jeg vil ikke påstå, at jeg har svaret på, hvad det er, vi skal gøre i sin fuldstændighed. Jeg tror, at det er mange ting sat sammen. Der er noget med konkurrencen i det her samfund, og der er også noget med den måde, vi har indrettet vores uddannelsessystem på, som jeg tror presser nogle af vores børn og unge. Jeg tror også, at noget af det handler om de sociale medier og dermed en tidsånd. Så jeg tror – jeg kan ikke nå at svare fyldestgørende på det på 1 minut – at vi bliver nødt til at kigge flere forskellige steder hen.

Kl. 10:34

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Tak. Fru Carolina Magdalene Maier.

Kl. 10:34

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Tak. Jeg har heller ikke svaret på det, men jeg tror, vi skylder hinanden her i Folketinget at stille spørgsmålet og måske gøre os umage med at prøve at besvare det. Noget af det, som vi i hvert fald i Alternativet har peget på at vi måske kunne forestille os at vi har gjort forkert tidligere, er – nu var fru Mette Frederiksen selv inde på det – at vi måske har indrettet vores uddannelsessystem en kende for stramt, i forhold til at der er mange ting, man skal leve op til, når man går i skole, på gymnasiet og på universitetet.

Mener fru Mette Frederiksen også det? Altså, er det på tide, at vi måske igen får kigget på de krav, de præstationskrav, som vi stiller til vores unge mennesker, når de går i skole og på ungdomsuddannelser?

Kl. 10:35

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 10:35

Kl. 10:37

Mette Frederiksen (S):

Jeg tror, at vi også bliver nødt til at se med kritiske øjne på den måde, vi har indrettet vores uddannelsessystem på. For der er et pres, som nogle af vores børn og unge har svært ved at leve op til, og jeg er ikke sikker på, at vi har fået lagt snittet rigtigt i de beslutninger, vi har truffet.

Der er også noget af det her, tror jeg, der handler om, hvordan vi som samfund håndterer det, når et barn eller en ung er sårbar. Og der er mange, der fortæller mig, at det er, som om problemerne skal have lov til at vokse sig rigtig store, inden vi griber ind, altså at det dermed først sker, når der er en diagnose eller man er blevet så psykisk sårbar, at man har behov for hjælp i psykiatrien. Der tror jeg vi skal blive bedre til at se det på et tidligere tidspunkt og gribe ind, både som forældre, men altså også som f.eks. skole og uddannelsesinstitution.

Kl. 10:35

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er det hr. Martin Henriksen, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 10:35

Martin Henriksen (DF):

Tak for det. Jeg kunne godt tænke mig at vide, hvordan Socialdemokraterne stemmer til Dansk Folkepartis forslag om at forbyde hel-dækkende dragter i det offentlige rum. Fru Mette Frederiksen var inde på det her med straffen, men forslaget er indrettet på den måde, at hvis det bliver vedtaget, betyder det, at vi her i Folketinget er enige om, at vi så skal sørge for, at det er forbudt, og efterfølgende skal man så netop diskutere, hvad straffen skal være. Skal det være den franske model, hvor der er en bødestraf og så et kursus i franske værdier – herhjemme tror jeg vi foretrækker et kursus i danske værdier – eller skal det være den belgiske model, hvor der simpelt hen er fængselsstraf i en uge, så vidt jeg husker? Så der er sådan set mulighed for at kunne tilkendegive, at man er modstander af det og så efterfølgende drøfte, hvad straffen skal være.

Kl. 10:36

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 10:36

Mette Frederiksen (S):

Jamen jeg er modstander af burka, og jeg mener ikke, at burkaen hører til i det danske samfund, og jeg anerkender ikke en grundlæggende præmis om, at vi i ly og i læ af frihedsrettigheder skal tillade, at burkaen er en del af det danske samfund. Det er Socialdemokratiets holdning, og så vil vi gerne diskutere – det har vi jo gjort i andre sammenhænge i Folketinget, når der er et beslutningsforslag – hvordan vi så kan indrette os klogest muligt. Så det er et tilsagn om at gå i gang med den proces.

Kl. 10:37

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Martin Henriksen.

Kl. 10:37

Martin Henriksen (DF):

Tak for det svar. Kan jeg tage det som udtryk for, at Socialdemokraterne stemmer for forslaget? Så mangler vi bare, at regeringen også melder, at de gør det.

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 10:37

Mette Frederiksen (S):

Ja, det er i hvert fald interessant at høre, hvad regeringens holdning er. Det kan jo være, vi får den at vide senere i dag, for Socialdemokratiets holdning er klar, nemlig at burkaen ikke hører til i det danske samfund, ligesom den i øvrigt ikke hører til i andre samfund. For dem, der måtte tænke det anderledes, skal vi måske minde hinanden om, at en del af den indsats, vi har gjort i eksempelvis Afghanistan, imod Taleban var for kvinders frihed til ikke at gå rundt i en burka, og nu skal vi så diskutere det i vores eget samfund. Så for at sikre ligestilling mellem mænd og kvinder, imødegå de problemer, der er med parallelsamfund, og i øvrigt sikre et frit, demokratisk Danmark, synes jeg ikke, vi skal have burkaer i Danmark.

Kl. 10:38

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Så er det hr. Morten Østergaard, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 10:38

Morten Østergaard (RV):

Tusind tak for talen. Der er meget, vi er enige om at være uenige med regeringen om, ikke mindst på det grønne område, hvor klimaambitionerne åbenbart er sat på hold og forhandlingerne om et bredt energiforlig er udskudt, fordi regeringen på det område har for travlt, uden at vi rigtig ved med hvad.

Men jeg vil også sige, at det jo ikke er nogen kunst i opposition at finde noget at være uenig med regeringen i. Det er jo typisk derfor, man er i opposition. Derfor er det ofte sværere at finde noget, man kan være enige om. Det har på udlændingeområdet ofte faldet fru Mette Frederiksen lidt lettere end mig, og det tilkommer nok ikke mig at forsvare regeringens udlændingepolitik. Jeg ville nok – mod min natur – få svært ved at finde ordene, hvis jeg skulle forsvare det hele fra ende til anden.

Derfor blev jeg også opmærksom, da jeg syntes, statsministeren sagde noget rigtig og noget vigtigt i sin tale i tirsdags. Så i forlængelse af hr. Jakob Ellemann-Jensens spørgsmål vil jeg egentlig bare sige, at når statsministeren sagde, og jeg citerer: »Integration handler ikke om hudfarve, ikke om religion, det handler om at vælge Danmark til« – er fru Mette Frederiksen så ikke enig i det?

Kl. 10:39

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 10:39

Mette Frederiksen (S):

Jeg synes, det er for overfladisk en formulering og betragtning. Dermed bliver det jo en del af den diskussion, vi havde før. Selvfølgelig kan man bo og leve og være integreret i Danmark og have en anden religion end den, de fleste har i Danmark. Det gælder, hvad enten man kommer her som sikh eller muslim eller har en tredje religion med sig. Og det lykkes for rigtig mange mennesker, men det kræver jo, at religionen så at sige bliver placeret længere nede end det, der definerer vores samfund, nemlig de demokratiske beslutninger og de demokratiske spilleregler. Statsministeren nikker: så langt, så godt.

Der er jo en gruppe i Danmark, der ikke så at sige funderer deres liv, hvad angår religion, i den rigtige rækkefølge, og hvor religion bliver brugt f.eks. som et argument for, at kvinder ikke skal være en del af arbejdsmarkedet, at unge ikke må gifte sig med hvem, de vil gifte sig med, og hvor der er imamer, der prædiker værdier og hold-

ninger, der ikke er forenelige med det danske samfund. Der spiller religionen selvfølgelig en rolle, og når den spiller en rolle på den måde, er det uforeneligt med at sikre en god integration, desværre.

Kl. 10:40

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Hr. Morten Østergaard.

Kl. 10:40

Morten Østergaard (RV):

Altså, jeg synes, det er ærgerligt, at man, når der nu er så meget, man kan være rigtig uenige om, så opfinder uenigheder. For på det her punkt synes jeg faktisk det er vigtigt at forsøge at skabe i hvert fald et håb og en samling omkring nogle helt grundlæggende og basale ting. Statsministeren sagde jo også, hvad der er ubetvivleligt rigtigt, at langt de fleste udlændinge i Danmark bidrager positivt, fordi de har valgt Danmark til. Over 70 pct. af ikkevestlige indvandrere er i arbejde, mindre end 3 pct. har nogen sinde været kriminelle og kontakt med ordensmagten. Altså, det store, brede flertal fungerer i det danske samfund. Derfor synes jeg bare, det ville være klædeligt, om Socialdemokratiets formand ligesom mig ville sige: Ja, statsminister, vi er enige; det handler ikke om hudfarve, det handler ikke om religion, det handler om viljen.

Kl. 10:41

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 10:41

Mette Frederiksen (S):

Men begge virkeligheder lever jo desværre side om side i Danmark. Det er rigtigt, at vi heldigvis har mange med udenlandsk baggrund i Danmark, der klarer sig godt. Man kan måske gå så langt som til at sige, at i dag ville vi have svært ved at få vores samfund til at hænge sammen, hvis ikke det var for alle dem med udenlandsk baggrund, der kører vores busser, der opererer os, når vi er på sygehuset, som passer vores ældre, som står på apoteket nede i Centrumgaden i Ballerup, når jeg kommer ned, eller som varetager alle de andre arbejdsfunktioner, der er.

Men der er også en anden virkelighed, og den virkelighed bliver vi nødt til at diskutere ligeså konkret og ligeså direkte som den første virkelighed: Der er imamer i Danmark, der trækker deres tilhørere væk fra det danske samfund; der er piger, der bliver undertrykt i religionens navn. Det skal vi bekæmpe.

Kl. 10:42

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Så er det hr. Jacob Mark, Socialistisk Folkeparti.

Kl. 10:42

Jacob Mark (SF):

Tak for det, og tak for talen. Jeg plejer jo at spørge til uddannelsesloftet, men i dag tror jeg at jeg vil spørge om noget lidt andet, for jeg blev rigtig positivt overrasket over fru Mette Frederiksen, da fru Mette Frederiksen på folkemødet begyndte at italesætte det her med unge, der er pressede, og det har også været nævnt lidt i debatten i dag. Jeg oplever også en generation af unge, der er rigtig pressede. De er pressede af de forventninger, vi stiller til dem, de er pressede af de politiske reformer, der er blevet lavet, bl.a. uddannelsesloftet, og så tror jeg også, at de generelt er stressede over det karaktærræs og den verden, de oplever i dag, også selv om de har det godt og bedre end mange andre generationer.

Vi har tænkt en del over i SF, hvad man kan gøre ved det her, og vi har foreslået den her ro på-reform, hvor man skal forebygge, at de unge bliver presset. Men man kan måske også gøre noget andet, man

kan også helbrede dem tidligere, og det hørte jeg egentlig også fru Mette Frederiksen snakke om. Derfor har vi i lang tid og i flere kommuner arbejdet for at indføre gratis psykologhjælp til unge. Det har SFU kæmpet for, det har vi kæmpet for, og jeg tror egentlig også, at DSU har kæmpet for det, og derfor vil jeg høre, om fru Mette Frederiksen synes, at det er en god idé at indføre gratis psykologhjælp til unge i Danmark.

Kl. 10:43

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 10:43

Mette Frederiksen (S):

To ting: Først vil jeg sige, at jeg er utrolig glad for, at vi er mange, der er optaget af det her spørgsmål, og det tror jeg også er afgørende for, om vi kan finde løsningerne. Dernæst vil jeg gerne advare mod at tro, at det her alene er et spørgsmål om lovgivning, for jeg må sige både som politiker, men også som helt almindeligt menneske i Danmark og som mor, at jeg tror, at der også er andre ting, der spiller ind. Jeg tror slet ikke, vi må undervurdere, at vi har den første ungdomsgeneration, der lever en rigtig stor del af deres liv på de sociale medier. Det pres, der er der, og den konkurrence, der er der, tror jeg er mindst lige så potentielt skadelig og udfordrende som det pres og den konkurrence, der kan være andre steder. Så det er egentlig bare en appel til, at vi sørger for at have øjnene åbne over for de forskellige ting, som jeg tror spiller ind.

Med hensyn til gratis psykologhjælp tror jeg, der er unge, der har behov for at kunne komme til en psykolog, men heller ikke her tror jeg selv, at psykologbistand er svaret på alle udfordringerne, og jeg vil nok egentlig også gerne advare mod at gøre alle vores unge til nogle, der har behov for professionel hjælp, endsige til syge, for det tror jeg heller ikke er rigtigt. Nogle har behov for psykologhjælp og bistand, men jeg tror ikke, at det gælder alle.

Kl. 10:44

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Hr. Jacob Mark.

Kl. 10:44

Jacob Mark (SF):

Tak for svaret. Så kunne jeg egentlig godt tænke mig at spørge fru Mette Frederiksen om, hvad der egentlig er forskellen på, at et ungt menneske brækker benet, og at et ungt menneskes psyke knækker. Altså, hvorfor er det, at det ene skal være gratis, og at det andet ikke skal? I England har man valgt at tilbyde 500.000 englændere gratis psykologhjælp, hvis de har været angstramte, og der har man sagt, at det vil være selvfinansierende på sigt. I mere end 40 kommuner i Danmark har man nu indført gratis psykologhjælp til alle unge, fordi man tror på, at det har en forebyggende effekt. Tror fru Mette Frederiksen ikke, at man ved at indføre gratis psykologhjælp til unge netop vil være med til at forebygge, at der er nogle af de unge, der kommer helt ind i det psykiatriske system, altså at man kan forebygge, at de bliver syge, og sikre, at de ligesom får den hjælp, de skal bruge, tidligt i forløbet?

Kl. 10:45

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Tak. Fru Mette Frederiksen.

Kl. 10:45

Mette Frederiksen (S):

Jeg tror, at nogle kan drage nytte af psykologbistand og -hjælp, men jeg tror, det er et forkert sted at kigge hen, hvis man tror, at det er svaret til alle. Jeg tror lige så meget, at vi har behov for at få etable-

ret nogle stærke, gode relationer mellem børn og voksne, som ikke altid skal have et professionelt islæt. Jeg tror simpelt hen, vi er i en tid, hvor rigtig mange børn og unge i Danmark mangler tid, ordentlig tid, sammen med voksne mennesker: deres forældre, deres bedsteforældre, men også andre. Og vi begynder jo nu at se nogle nye projekter vokse op, eksempelvis headspace, som baserer sig på unge til unge-hjælp, og som baserer sig på frivillighed, og det tror jeg for mange kan være et lige så godt svar.

Kl. 10:46

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er det fru Mette Abildgaard, Konservative Folkeparti.

Kl. 10:46

Mette Abildgaard (KF):

Tak for det. Jeg håber, fru Mette Frederiksen på sin tur til Ærø bemærkede, at færgeturen var blevet væsentlig billigere, og det kan hun jo takke den borgerlige regering for. Hvis jeg kan få lidt ro til det, vil jeg gerne spørge ind til den grønne omstilling. Regeringen har jo præsenteret et udkast til energiforlig, og vi kommer med en klimaplan. For ikke mere end en uges tid siden satte vi en milliard af til mere vedvarende energi, og i dag er der indgået en aftale på 105 millioner til udbygning af solceller.

Jeg mangler lidt at få nogle meldinger fra Socialdemokratiet på, hvad man selv vil på den dagsorden. Jeg hører rigtig meget kritik, jeg hører rigtig meget brok og pegen fingre, og det var også det, fru Mette Frederiksen bød på i sin ordførertale i dag, men jeg hørte intet konkret, i forhold til hvad Socialdemokratiet vil. Så jeg kunne godt tænke mig at høre om det. Kommer der et samlet energiudspil, kommer der et klimaudspil, hvor mange penge har man tænkt sig at prioritere på den grønne omstilling, har man sat sig klimamål for fremtiden, hvilket regering har?

Kl. 10:47

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 10:47

Mette Frederiksen (S):

Egentlig er det, der sker på klimaområdet i Danmark, bemærkelsesværdigt, for igennem rigtig mange år har vi møjsommeligt opbygget en førerposition, som sådan set anerkendes i resten af verden. Vi er kommet rigtig langt, og danske virksomheder, for rigtig manges vedkommende, lever i dag af at kunne eksportere de løsninger, der skal til, for at også andre lande kan omstille sig. Så får vi en ny regering, og den vælger så, må man sige, at sænke ambitionsniveauet noget, eksempelvis på de kystnære møller, skabe tvivl om, om Danmark er et godt land at investere i, og mange af os tror jeg tænker: Hvorfor egentlig? Når vi nu har så godt et udgangspunkt og vi har så gode muligheder, skulle vi så ikke fortsætte?

På det konkrete vil jeg ud over det, jeg sagde i min tale om, at jeg tror, hele lagringsspørgsmålet bør være en central del af det kommende energiforlig, også mene, at det at satse mere på forskning på det grønne område er helt afgørende. Og så er der jo en række andre spørgsmål: Hvordan får vi elektrificeret mere af vores transport? Det er jo et af de steder, hvor der udledes rigtig meget CO₂. Vi ønsker Togfonden DK, og vi ønsker også at komme videre, eksempelvis på elbilområdet. Og så er der energispørgsmålet. Vi har stadig væk olie-fyr, der står rundtomkring i Danmark, som vi gerne vil have erstattet af nogle bedre energikilder. Sådan kunne jeg blive ved.

Kl. 10:48

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo til fru Mette Abildgaard.

Mette Abildgaard (KF):

Jeg synes, det må være tydeligt for enhver, at Socialdemokratiets formand ikke ønsker at give nogen konkrete meldinger på, hvad det er, man vil på det grønne område. Man har et parlamentarisk grundlag, som man gerne vil stille tilfreds, og som jeg ikke tvivler på har store grønne ambitioner, men jeg er meget i tvivl om, om det bliver adresseret hos Socialdemokratiet. Så jeg kunne godt tænke mig at høre, hvorfor klima ikke stod nævnt en eneste gang i jeres såkaldte 2025-plan. I det finanslovsforslag, I fremlagde den anden dag, står klima nævnt én gang, men der er ikke afsat flere penge til den grønne omstilling. Klinger det ikke hult, at Socialdemokratiet kun kan kritisere og ikke komme med noget svar selv?

Kl. 10:49

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 10:49

Mette Frederiksen (S):

Vi har fremlagt, synes jeg selv, en faktisk rigtig god klimastrategi i en fælles kronik blandt oppositionens partier, som både har, kan man sige, et kortere sigte i forhold til nogle af de ændringer, vi gerne vil have foretaget nu, og så et længere sigte. Og så står vi over for at skulle forhandle et nyt energiforlig, og der kunne jeg godt have lyst til at spørge ordføreren, som så ikke får ordet, men det kan være, vi kan tale om det i løbet af dagen, om ikke vi skulle sørge for at få det funderet bredt, og om ikke vi skal bruge energiforliget til netop at tage de næste skridt på det grønne område. Her vil jeg igen gerne henlede opmærksomheden på transportsektoren, som er afgørende for, om vi kan tage de næste skridt. Og der er det jo bl.a. ærgerligt, at der er så stor en modstand mod den togfond, som ud over at give bedre transport rundt i landet også vil sikre en elektrificering af vores jernbanenet.

Kl. 10:50

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er det hr. Erling Bonnesen, Venstre. Værsgo.

Kl. 10:50

Erling Bonnesen (V):

Tak for det. Infrastruktur og motorveje er meget vigtige emner. De debatteres meget, men ord og snak gør det jo som bekendt ikke; der skal noget konkret handling til. Derfor er jeg selvfølgelig også meget glad for, at vi fire partier i den blå lejr helt konkret har fået afsat penge nu og indgået aftaler om f.eks. den vestfynske motorvej og også har fået gjort noget ved at få startet en sækning af taksterne på Storebælt – altså helt konkret fået lavet aftaler om det og fået sat penge af til det, så vi så at sige kan få gjort ord til handling.

Så vil det være interessant at se, hvad Socialdemokratiets bud egentlig er i forhold til infrastruktur. Man har kunnet se sådan lidt løse udtalelser og meldinger om det, og så er spørgsmålet helt konkret: Hvor mange penge har Socialdemokratiet helt konkret i deres plan sat af til f.eks. den fynske motorvej og i det hele taget til infrastruktur generelt? Det er ikke til at få øje på noget, så umiddelbart må jeg betragte det sådan, at man har sat 0 kr. af til infrastruktur i Socialdemokratiets plan. Hvorfor det? Eller hvor mange penge har man helt konkret sat af fra Socialdemokratiets side? Det er spørgsmålet.

Kl. 10:51

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Fru Mette Frederiksen.

Mette Frederiksen (S):

Jeg er glad for spørgsmålet, for vi plejer ikke at bruge så meget tid på at diskutere transportpolitik, når vi har åbnings- eller afslutningsdebatter, og det er noget, der er rigtig vigtigt for mange mennesker.

Tillykke med den aftale, I har indgået. I kunne jo så passende sige tillykke med den aftale, nogle af os andre indgik kort tid før den i en anden aftalesammenhæng. Vi har jo, når det gælder transportområdet, faktisk en årelang stærk tradition for at kunne samarbejde bredt i Folketinget om at foretage de nødvendige investeringer, og det forventer jeg også vi kan fremadrettet. Og der er vores udgangspunkt velkendt. Der er nogle steder, hvor vi har behov for at udvide og renovere veje; der er andre steder, hvor vi har behov for at sikre at vi har en god kollektiv trafik. Og de hensyn må vi så veje op imod hinanden, både – kan man sige – veje kontra kollektiv trafik, men også i forhold til hvad det er for nogle landsdele, der har mest behov for det. Det har vi kunnet finde ud af igennem rigtig mange år, og det forventer jeg bestemt også vi kan i fremtiden – det håber jeg.

Kl. 10:51

Kl. 10:52

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Hr. Erling Bonnesen.

Erling Bonnesen (V):

Jamen svaret var jo sådan set, ligesom det plejer at være – en masse ord, en masse snak.

Jeg skal gøre det kort: Jeg kan så bare konstatere, at Socialdemokratiet ikke har sat nogen penge af til infrastruktur og motorveje. Så er spørgsmålet bare helt præcist: Hvor mange penge har Socialdemokratiet sat af i sine planer til infrastruktur? Og hvis det kun bliver ved snakken igen, må jeg betragte det som værende 0 kr.

Kl. 10:52

Kl. 10:53

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Ordføreren.

Kl. 10:53

Mette Frederiksen (S):

Vi har lagt en 2025-plan frem, og den har, kan man sige, de byggesten, at vi først og fremmest skal sikre, at vi har penge til både at udvikle, men også at fastholde det velfærdssamfund, vi har i dag. Vi har behov for fortsat at understøtte væksten, vi har behov for at kunne opkvalificere danske lønmodtagere. Så har vi derudover afsat en reserve – penge, ressourcer – til de mange andre opgaver, der også står foran os. Og det er klart, at investeringer i veje og trafik er vigtigt i den sammenhæng.

Kl. 10:53

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er det fru Pernille Skipper, Enhedslisten.

Kl. 10:53

Pernille Skipper (EL):

Tak for det. Tak til fru Mette Frederiksen for talen. Jeg tror dog, at der er en hel masse folkeskolelærere, der godt kunne tænke sig, at vi lige kiggede lidt bagud, tilbage til 2013, da fru Mette Frederiksen var beskæftigelsesminister og fik vedtaget en lov her i Folketinget, som afsluttede lockouten af de mange folkeskolelærere, der var blevet smidt ud af folkeskolen. Loven gennemførte så også nogle nye arbejdstidsregler, hvor lærerne blev tvunget til at arbejde mere for de samme penge. Og meget omkring det lange begivenhedsforløb tyder altså, tror jeg, for mange folkeskolelærere på, at de måske aldrig rigtig havde en chance; at der var noget, der var planlagt på forhånd; at KL, deres arbejdsgiver, måske endda var blevet lovet, at regeringen

ville gribe ind til fordel for KL. Så de behøvede ikke at give lærerne noget som helst, og der var altså overhovedet ikke tale om nogen fri forhandling.

Vi ved nemlig, at folkeskolereformen var planlagt, og at den var lagt op til at skulle finansieres af ændrede arbejdstidsregler. Det har hele tiden været åbent. Vi har også kunnet læse, at den tidligere statsminister, fru Helle Thorning-Schmidt, kunne tale over sig i Folketingssalen. Og nu er der så også en tidligere minister, fru Annette Vilhelmsen, og hr. Kristian Thulesen Dahl, der siger, at det hele var positivt planlagt. Kan fru Mette Frederiksen ikke godt forstå, at der er nogle folkeskolelærere derude, der måske er en lille smule bitre og har svært ved at tro på løfterne om, at det her ikke var aftalt spil?

Kl. 10:55

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Der er lidt uro nede på siderækkerne – lidt meget uro. Vi har fået sådan nogle fine værelser inde bagved, hvor der er masser af plads til dialog.

Værsgo.

Kl. 10:55

Mette Frederiksen (S):

Nu er statsministeren også kommet med. Det er godt.

Jeg vil sige det sådan, at det jo er tydeligt, at lærerkonflikten og hele diskussionen om det, der foregik dengang, er noget, der fylder rigtig meget hos mange mennesker. Det vækker selvfølgelig også stof til eftertanke, hvordan man griber en sådan proces an i det politiske. Det gør det hos mig, og det tror jeg også det gør hos andre. Jeg vil samtidig gerne sige, at det, at der er en forhandlingsret på arbejdsmarkedet, kan medføre en konflikt, og at det også kan medføre et indgreb i den konflikt med lovgivning her fra talerstolen. Det er alt sammen en del af den danske model. Nogle gange lyder det næsten, som om det, at en regering griber ind i en konflikt på arbejdsmarkedet, er forkert. Det er en del af den danske model.

Det er ikke nogen hemmelighed, at vi ønskede en bedre folkeskole. Det er heller ikke nogen hemmelighed, at vi ønskede, at lærerne skulle tilbringe mere tid sammen med børnene, fordi vi faktisk tror på, at det har en værdi, at lærer og elev tilbringer mere tid sammen. Men det der med, at der skulle ligge sådan en stor masterplan, er ikke noget, jeg kan genkende.

Kl. 10:56

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Værsgo, fru Pernille Skipper.

Kl. 10:57

Pernille Skipper (EL):

Tak for det. Det har jeg så også læst fru Mette Frederiksen sige. Mit spørgsmål gik jo egentlig på, om fru Mette Frederiksen ikke godt kan forstå, at det for lærerne ser ud, som om det hele var aftalt spil. For det er fuldstændig rigtigt, at et potentielt indgreb er en del af den danske model. Det tror jeg også alle folkeskolelærerne udmærket er klar over. Det, der er deres anke, er jo, at hvis det hele var aftalt på forhånd og deres modpart var blevet lovet, at et indgreb ensidigt ville være til modpartens, arbejdsgiverens, altså KL's, fordel, så havde de aldrig nogen sinde en chance. Og *det* er bestemt ikke en del af den danske model – at man ikke har en chance som arbejdstager, lønmodtager i det her land. På ingen måde.

Så bare for at vi kan få understreget, at lærerne ikke var chanceløse, kan man så ikke bekræfte eller måske som beskæftigelsesminister dengang pege på, hvor der i det lovforslag, der blev lagt frem, blev taget hensyn til lærerne, og få bekræftet en gang for alle, at det ikke ensidigt var til KL's fordel? For det tror jeg er det, mange lærere gerne vil se og høre fra fru Mette Frederiksen.

Kl. 10:58

Kl. 11:01

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Tak. Værsgo til ordføreren.

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Tak. Fru Jane Heitmann.

Kl. 10:58

Kl. 11:01

Mette Frederiksen (S):

Hvis vi nu husker tilbage til det, der skete på det tidspunkt, så var der jo faktisk en tilsvarende forhandling om gymnasieskolen, som endte med et helt andet resultat – altså hvor parterne faktisk landede en aftale, som jeg går ud fra begge parter kunne se sig selv i. Det foregik sideløbende med forhandlingen på folkeskoleområdet. Det viser jo, at to forløb, der sådan set handler om det samme, nemlig undervisning, og hvor meget tid der skal være mellem underviser og elev eller lærer og elev, kunne have to vidt forskellige forløb.

Kl. 10:58

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Tak for det. Så er det fru Jane Heitmann, Venstre. Værsgo.

Jane Heitmann (V):

Tak for det. Jeg er rigtig glad for, at ordføreren nævner produktivitetsskravet. Jeg bed jo også mærke i, at ordføreren i et af svarene her sagde, at man sådan set ikke ville indføre grønthøstermetoder. Men det var jo lige præcis det, som Nyrupregeringen 1999 stod i spidsen for, da man indførte produktivitetsskravet. Det var jo netop en grønthøstermetode. Men det glæder mig, at socialdemokraterne også er blevet klogere.

Jeg kan konstatere, at ordføreren ikke svarer på mit spørgsmål. Det er fuldstændig ligesom på infrastrukturområdet: Der er ikke sat nogen penge af, hverken til sundhed eller infrastruktur.

Kl. 11:01

Kl. 10:58

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Jane Heitmann (V):

Tak for det. Jeg bed mærke i, at ordføreren nævnte kræftområdet. Jeg bed også mærke i, at ordføreren nævnte, at hver fjerde kræftpatient ikke får behandling i tide. Jeg vil da godt sige, at jeg deler den bekymring. Hvis man kigger på billedet derude, må man jo sige, at der er nogle regioner, hvor det går rigtig godt, men der er også regioner, hvor det går mindre godt. I Region Hovedstaden, hvor det jo er ordførerens partifælle, der er ved roret, er billedet – apropos Lysørød Lørdag på lørdag, hvor vi har fokus på brystkræft – desværre sådan, at det kun er 54 pct., der behandles inden for forløbstiden. Så jeg deler sådan set det udgangspunkt, at det skal vi gøre bedre. Det er jo også derfor, regeringen har afsat 2,2 mia. kr. til en Kræftplan IV. Men jeg vil egentlig gerne spørge ordføreren, når jeg nu ligesom fornemmer, at det her, sundhedsområdet, ligger Socialdemokratiet på sinde, hvor meget Socialdemokratiet har afsat til sundhedsvæsenet næste år.

Kl. 10:59

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Mette Frederiksen (S):

Jamen må jeg ikke lige i forhold til produktivitetsskravet – om ikke andet, så bare for historieskrivningens skyld – sige dette: Altså, for år tilbage havde vi massive problemer med ventelister i det danske sundhedsvæsen. Der var massive problemer. Og der var det jo rigtigt – og det gælder sådan set på kryds og tværs af politiske uenigheder – at styre vores sundhedsvæsen hårdere og strammere for simpelt hen at sikre, at der blev gennemført flere operationer; at ventelisterne blev nedlagt; at flere kunne overleve den sygdom, de havde, eller den diagnose, de måtte have fået stillet.

Derfor kan man jo godt have et redskab, der på ét tidspunkt i vores samfundsudvikling kan være det rigtige. Når nogle af os så er gået væk fra ideen om et produktivitetsskrav på det seneste, er det jo, fordi vi nu står i en ny situation, hvor vi har nogle medarbejdere, der har svært ved at følge med derude.

Kl. 11:02

Kl. 10:59

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Tak for det. Så er det hr. Joachim B. Olsen, Liberal Alliance.

Kl. 11:02

Mette Frederiksen (S):

Jeg mener, vi bliver nødt til at prioritere vores sundhedsvæsen mere. Men jeg tror også, vi skal have en diskussion med hinanden om, hvordan vi gør det bedst muligt. Ét er, kan man sige, de direkte ressourcer, hvor vi jo har en anden økonomisk politik, end regeringen har, og hvor vi ønsker at bruge flere penge på velfærd. Det er også helt velkendt for ordføreren. Men det næste er jo så, hvordan vi sikrer, at vores medarbejdere derude faktisk har tid til deres patienter. Der er jeg utrolig glad for at et flertal har sikret, at vi nu kan få afskaffet produktivitetsskravet allerede næste år. Det tror jeg er en klog beslutning, for det, jeg fornemmer meget stærkt, når jeg er rundt i sundhedsvæsenet, er jo nogle medarbejdere, hvis faglighed er tårnhøj, og som vil alt det bedste, men som ganske enkelt har for travlt.

Det bør så, synes jeg, følges op af dels en ordentlig økonomi på velfærdsområdet i det hele taget, dels – og det tror jeg er, jeg vil ikke sige mindst lige så vigtigt, men det er i hvert fald også vigtigt – at vi kommer videre med den fingrene væk-reform, vi har foreslået, også på sundhedsområdet. For der er blevet bureaukratiseret meget, og jeg tror, mange af vores medarbejdere oplever at bruge for meget af deres tid i løbet af en arbejdsdag på noget, der ikke er direkte relevant for patienten.

Joachim B. Olsen (LA):

Tak for det. Fru Mette Frederiksen problematiserede i sin tale, at borgerne på Ærø ikke får lige så meget ud af regeringens foreslåede skattelettelser i kroner og øre som borgerne i Thisted eller Slagelse, i Vejle, Aarhus eller Gladsaxe. Det skyldes jo ganske enkelt, at borgerne på Ærø ikke betaler lige så meget i skat som borgerne i de her kommuner, jeg lige har nævnt.

I Danmark opkræver vi jo skat i procent af indkomst, og er indkomsten ikke så høj, får man selvfølgelig heller ikke så meget ud af det i kroner og øre, når skatten af indkomsten bliver sænket. Men nu har fru Mette Frederiksen så en enestående mulighed for at forklare borgerne på Ærø, hvor meget de ville få ud af Socialdemokratiets skattepolitik.

Kl. 11:03

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 11:03

Mette Frederiksen (S):

Det var da egentlig et ejendommeligt spørgsmål. Og det er også en fantastisk logik at lægge ned over spørgsmålet, for man vælger jo

selv, hvad det er for en skattepolitik, man fører. Altså, nu får ordføreren det næsten til at lyde, som om man som regering sådan er tvunget til at føre en økonomisk politik, der ikke er til gavn for dem, der bor på øerne. Det er da et valg, vi selv træffer.

Det er da interessant at se, når jeg sidder og kigger ned over danmarkskortet, at det lige præcis er Langeland, Ærø, Samsø og Bornholm, der får mindst ud af regeringens skatteplan. Og kigger jeg så hen mod de kommuner, hvor man alt andet lige må sige, at folk har en relativt god økonomi, ser jeg, at det er der, man får mest ud af skattereformen. For man kunne jo også gøre det anderledes. Og man kunne måske vigtigst af alt sikre, at vi har finansiering og at vi har økonomi til nogle af de opgaver, som jeg alt andet lige mener er vigtigere at varetage, end at give nogle skattelettelser.

Kl. 11:04

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, hr. Joachim B. Olsen.

Kl. 11:04

Joachim B. Olsen (LA):

Se, det var en lang smøre, der sådan set bare mandede ud i, at borgerne på Ærø får mindre ud af Socialdemokratiets skattepolitik end regeringens skattepolitik. Sådan er det.

I aftes modtog Finansudvalget svar på et spørgsmål, jeg havde stillet til Finansministeriet om Socialdemokratiets finanslovsforslag. Og for at koge det ned er konklusionen, at Socialdemokratiets politik samlet set påvirker mennesker på den måde, at den rammer beskæftigelsen og øger kapacitetspresset i Danmark, altså sætter for meget damp på kedlerne, hvilket fører til uholdbare lønstigninger osv., præcis som vi så i 00'erne. Hvordan gavner den politik borgerne på Ærø?

Kl. 11:05

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, fru Mette Frederiksen.

Kl. 11:05

Mette Frederiksen (S):

Jeg vil gerne sige meget direkte, at jeg mener, det er økonomisk uansvarligt, at regeringen på et tidspunkt, hvor vi mangler arbejdskraft, og hvor vi mangler unge, der tager uddannelse, vælger at spare på uddannelse og give skattelettelser. Det synes jeg er økonomisk uansvarligt.

Nu har jeg ikke haft lejlighed til at se det konkrete svar. Hvis det er den samme gamle smøre om, at uddannelse trækker folk ud af arbejdsstyrken, bliver jeg nødt til at give det samme, velkendte socialdemokratiske svar, nemlig at jeg hellere vil investere i at give mennesker et stærkere fundament at stå på, end at jeg vil lave en umiddelbar udvidelse af arbejdsstyrken.

Kl. 11:05

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Det var det sidste spørgsmål og det sidste svar. Tak til fru Mette Frederiksen. Så er det hr. Kristian Thulesen Dahl, Dansk Folkeparti, som ordfører. Værsgo.

Kl. 11:06

(Ordfører)

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak for det, og tak til statsministeren for talen i tirsdags. Det var i det hele taget en smuk dag i tirsdags. Vi havde fornøjelsen af at komme ind i den her renoverede Folketingssal, en Folketingssal, der jo ikke bare er blevet bedre at se på for os, men også mere tilgængelig for handicappede. Det synes vi faktisk i Dansk Folkeparti er rigtig vigtigt, og vi håber, at det også kan være et budskab til alle andre

dele af det danske samfund, at man i højere grad sikrer tilgængelighed for vores handicappede medborgere. De skal føle sig ligeværdige.

Forud for besøget her i Folketingssalen og statsministerens tale var de fleste af os i kirke til gudstjeneste. Vi hørte lidt om 500-året for reformationen, og vi hørte lidt om, hvad det er for en basis, Danmark hviler på, hvad det er for nogle ting, der måske gør, at vi har de værdier og de holdninger til tingene, som vi har, her i 2017, og hvorfor det udtrykker et fællesskab og en samhørighed. Vi sang, »I Danmark er jeg født«, og det var meget, meget smukt. Jeg kunne i virkeligheden unde alle danskere at opleve det, vi oplevede i tirsdags. Det gav i hvert fald mig en påmindelse om, hvad det er for et grundlag, Danmark hviler på, og hvorfor det er så vigtigt at holde fast i det, så vi også kan levere det videre til generationerne, der kommer om mange år. De fortjener også at leve i et trygt Danmark, der er båret af fælles værdier og fælles samhørighed.

Da jeg så hørte statsministerens tale – der var mange gode ting i talen, og jeg skal nok også lige vende tilbage til nogle af dem – fik jeg også en lille sund skepsis, tror jeg nok jeg kan sige, og det var i forhold til det her med, at politikere har behov for at sige, hvor de har været rundt i Danmark. Jeg mener, vi kom til Esbjerg, vi kom til Thisted, vi skulle til Vejle, vi skulle til Hillerød, vi skulle til Aarhus, vi skulle til Nordfyn, og nu starter vi endda også her med fru Mette Frederiksen, og nu skal vi en tur til Ærø. Jeg sad der i tirsdags og kom til at tænke på Kjeld Heicks fantastiske »Ganløse-Vanløse«, som jo lyder (*Kristian Thulesen Dahl synger*):

»Vi skal til Ganløse, Vanløse, Boulum og Skovlund/ Håstrup, Tåstrup og Tårs/ Svinninge, Svaninge, Virum og Farum/Nykøbing Falster og Mors.«

Man kan allerede fornemme, hvordan det nu fortsætter i hovederne på os alle sammen. Altså, det kan godt være, at der er kommunalvalg her den 21. november, og at man sådan er lidt ekstra ivrig efter at sige: Se, hvor godt jeg kender Danmark og alle leder og kanter af det danske samfund. Det er jo dejligt. Jeg tager det selvfølgelig som udtryk for en ægte optagethed fra statsministerens side i forhold til et Danmark i balance, at vi altså har et Danmark, der hænger sammen, hvor man, uanset hvor man bor i det her skønne land, har ordentlige vilkår.

Det vil vi i Dansk Folkeparti rigtig gerne være med til at sikre også sker i den praktiske verden. Når statsministeren derfor taler om en ny tilflytningsøvelse, hvor man altså tilflytter arbejdspladser til hele Danmark, synes jeg, det er rigtig godt. Vi venter et udspil fra regeringen i december, og vi glæder os til at diskutere sådan en ny tilflytningsrunde med regeringen. Det vigtigste i forhold til det, skal jeg dog bemærke, er det mentale, ved at vi har folk, der arbejder i den offentlige sektor, i statens tjeneste, i hele Danmark, så de ser Danmark som det hele, det er, og ikke i for høj grad ser Udkantsdanmark med udgangspunkt i København.

I virkeligheden gælder det her med at sikre et Danmark i balance også i forhold til udligningen. Vi har før diskuteret udligning. Finansministeren har tidligere bebudet en lidt større udligningsreform, og vi håber jo på, at der kommer initiativer, der sikrer, at der også økonomisk er mere lige vilkår for kommunerne, så de kan levere en ordentlig service til borgerne. Det gælder bl.a. inden for ældreplejen. Det skal jo f.eks. ikke være sådan, at der er områder i landet, hvor man har lav skat og høj service og andre steder har høj skat og lav service, så de dér, hvor de skal betale de højeste kommuneskatter, faktisk har den ringeste ældrepleje. Det går jo ikke. Alle ældre i det her land fortjener en værdig pleje og omsorg, når de har behov for det. Det skal vi sikre.

På sundhedsområdet tog vi jo initiativer, da vi nedlagde amterne og amtsskatten, der sikrede, at regionerne kom til verden med et ensartet sundhedsbidrag, hvor alle danskere, uanset hvor de bor i landet, betaler det samme til vores sundhedsvæsen. Vi vil jo have et ensartet

og godt sundhedstilbud til danskerne, uanset hvor de bor. På sundhedsområdet er der jo sket masser af ting, som statsministeren også fik nævnt, siden 2001. Der er sket mange gode ting, nemlig bekæmpelse af ventelister, nye sygehuse, kræftpakker, og vi har kæmpet for bedre forhold for de ældre medicinske patienter gennem årene.

Men der er jo en særlig ting om sygehusene, der selvfølgelig lige skal nævnes i sådan en åbningsdebat, og det er den glædelige aftale, som vi fik på plads i går, hvor vi i fællesskab besluttede at fjerne produktivitetskravet – sparekravet, som det er blevet formuleret ude på sygehusene – fra den 1. januar 2018. Det synes jeg er rigtig godt, for det kan godt være, at det tidligere har haft sit værd, men vi må også bare erkende, at det nu fungerer på en måde, hvor det simpelt hen slider sundhedspersonalet alt for meget ned. Og det er vigtigt, at vi lytter til det personale, der jo i virkeligheden er krumtappen i vores velfærdssamfund, det personale, der er helt ude i den forreste linje i forhold til de danskere, der har behov for hjælp, og det er bl.a. vores sundhedspersonale, og de har råbt vagt i gevær vedrørende det her sparekrav, og nu tager vi konsekvensen af det og fjerner det fra den 1. januar 2018. Det er jeg rigtig glad for.

Kl. 11:11

Medarbejderne er også krumtappen, når vi taler om andre områder. Jeg nævnte ældreområdet med ældreplejen før. Jeg vil bare sige, at vi også i fremtiden skal have et godt samfund. Når der f.eks. på et plejecenter kommer flere ældre med demens, kan der jo godt ske det, at der bliver vendt op og ned på dag og nat, og så kan det ikke nytte noget, at der måske kun er én medarbejder på arbejde i nattetimerne. For når der er én ældre medborger, der jo desværre på grund af sygdom løber rundt ude på gangen og forstyrrer alle de andre, ja, så kan man ikke håndtere en anden, der har behov for at komme på toilettet. Altså, der er simpelt hen nogle ændrede forudsætninger. Der skal være penge til i fremtiden at levere den ordentlige velfærd til vores ældre, der har behov for hjælp, og der ved vi der er større opgaver foran os, end vi har nu.

Jeg håber ikke, at man skal lægge for meget i, at der ikke var så meget i åbningstalen om ældreområdet – det tror jeg bare var, fordi der ikke var så meget tid – og heller ikke i lovkatologet. Det er jo heller ikke ældreministerens område, som syner af allermest, hvad angår initiativer, kan man sige. Jeg tror, der er en redegørelse. Men det er jo selvfølgelig ikke, fordi man ikke prioriterer ældreområdet højt i regeringen – det er jeg da sikker på. Ellers skal vi i hvert fald nok fra Dansk Folkepartis side gøre det klart over for regeringen, at den kommer til det.

I forhold til det med medarbejdere, der er krumtappen, er det også sådan inden for politiets rækker. Det er jo politiet, der på mange leder og kanter skaber den tryghed, vi har brug for, når utrygheden raser på grund af indbrudskriminalitet eller overfald eller terror henrettet til de terroranslag, der jo er, og som folk er utrygge på grund af. Vi skal hjælpe et presset politi, både med hjemmeværn, med politikadetter, og hvad vi ellers har taget af initiativer, men også ved at der kommer flere politibetjente. Vi får en vstdansk uddannelsesinstitution, hvilket gør, at vi kan tage flere ind på skolen.

Vi skal også sikre dem arbejdsbetingelser, der er gode, også ved grænsen. Det er en grænsekontrol, som flere og flere herinde jo erkender bliver af mere langvarig karakter. Man kunne næsten få den tanke, at det ligner, at det er en permanent grænsekontrol, vi er ved at få opbakning til herinde. Det synes vi i Dansk Folkeparti er rigtig dejligt. Man kan i hvert fald spørge: Hvor lang tid kan noget være midlertidigt, før det bliver permanent? Men når det får sådan en mere permanent karakter, synes vi jo også, at de fysiske installationer ved grænsen skal være af en karakter, så de medarbejdere, der står og skal håndtere grænsekontrollen, faktisk har ordentlige arbejdsvilkår. Det er noget, vi vil sætte på dagsordenen her i efteråret, og der er nogle initiativer dér, som jeg synes er vigtige, for at vi sikrer en effektiv grænsekontrol, og for at vi sikrer, at de mennesker, der vare-

tager den for os, altså den forreste række derude, faktisk får nogle bedre arbejdsvilkår.

Statsministeren var inde på vores fællesskab: frihed, rettigheder, muligheder, altså alt det her, som jo er vigtigt i forhold til vores fælles velfærd. Det er jo en balance, der skal findes, også i forhold til de skattelettelser, som regeringen meget gerne vil have. For vi skal jo være sikre på, at de forpligtelser, vi har over for hinanden i vores velfærdssamfund, rent faktisk kan løftes, fordi vi altså også ønsker det stærke danske fællesskab i årene, der kommer, og for vores efterkommere.

Så kom statsministeren i sin tale med en sætning, som jeg skyndte mig at skrive ned, og som jeg synes var specielt god, og den lød: Vi skal tage styringen over, hvem der kommer hertil. Citat slut. Det at tage styringen over, hvem der kommer hertil, vil jeg gerne kvittere for, og det vil jeg i hvert fald gerne holde statsministeren fast på. Det er jo en fantastisk sætning. For hvis man skal sikre det, handler det jo om, hvordan man styrer indvandringen. Det handler om, at man bliver nødt til at have en grænsekontrol, hvor man i øvrigt kan kontrollere, hvem der kommer hertil. Det handler jo om, at man i EU laver regelændringer, der gør, at vi i højere grad selv kan styre, hvem der kommer hertil, sådan at vi ikke har folk, der kommer og studerer og så løber af sted uden at betale deres SU-gæld, hvilket vi har set eksempler på. Var det 123 mio. kr., vi mistede på den konto? Sådan nogle eksempler duer simpelt hen ikke.

Der er jo ingen tvivl om, at det største enkeltstående problem, vi har, jo netop er indvandringen, specielt den fra mellemøstlige og nordafrikanske lande. Det har skabt de parallelsamfund, som vi skal have gjort op med. Men det kræver også et langt sejt træk, i forhold til hvor få der skal kunne komme hertil specielt fra de områder af verden. Det kræver også, at de kriminelle udlændinge, vi har, i højere grad kan udvises. Det var også noget, statsministeren var inde på, og som vi meget gerne vil arbejde videre med sammen med regeringen, for det kræver jo et håndfast opgør med fortolkningen af konventionerne.

Til slut vil jeg bare lige nævne i forbindelse med Brexit og EU, at jeg i øvrigt håber, at statsministerens udtalelser om, at det jo er handel med andre lande, der beriger os, også smitter af på den måde, regeringen vil tackle Brexit på. Jeg kan simpelt hen ikke forstå, hvorfor man siger til briterne, at betingelsen for, at vi kan lave frihandel med dem, er, at de i øvrigt accepterer fri indvandring fra de europæiske lande. Hvorfor i alverden laver man den sammenkobling, når man ved, at det er handel, der er afgørende for, at vi har det godt sammen og bliver rigere nationer? Hvorfor binder man det så op på en accept af fri indvandring?

Der er mange ting, man kan tage fat på i sådan en åbningstale. Jeg håber, at vi kommer videre med det i forbindelse med de spørgsmål, der er.

Til slut skal jeg bare på vegne af Venstre, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at det går godt i Danmark. Dansk økonomi er stærk. Siden folketingsvalget er der skabt 103.000 flere private arbejdspladser, og antallet af personer på offentlig forsørgelse er det laveste i et årti.

Folketinget understreger ambitionen om at gøre Danmark til et stærkere land med bedre forudsætninger for vækst, velstand og velfærd. Det skal kunne betale sig at arbejde. Samtidig er det afgørende, at der sikres et Danmark i balance.

Asyltallet i første halvår 2017 var det laveste siden 2008. Folketinget finder det afgørende, at asyltallet også fremover skal holdes på et meget lavt niveau, og at indsatsen for at bekæmpe parallelsamfund styrkes.

Folketinget konstaterer, at en af måderne til at sikre vækst og velstand på er, at flere danskere kommer i arbejde, og at kernevelværdien styrkes. En særdeles vigtig del af kernevelværdien er sygehusene, hvor de ansatte kan levere den bedste kvalitet til patienterne. Derfor ser Folketinget med tilfredshed på, at produktivitetskravet på 2 pct. bortfalder i 2018.«.

(Forslag til vedtagelse nr. V 2).

Kl. 11:17

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så går vi i gang med korte bemærkninger fra ordfører-rækken. Hr. Nicolai Wammen, Socialdemokratiet, værsgo.

Kl. 11:17

Nicolai Wammen (S):

Tak for det, og tak til ordføreren for talen, og også tak for at lade den milde røst lyde i sang ud over Folketingssalen. Jeg blev faktisk rigtig glad for at høre, at hr. Kristian Thulesen Dahl lagde så stor vægt på at sige, at vi skal passe godt på vores velfærdssamfund, at der er et sundhedsvæsen, hvor man løber rigtig, rigtig stærkt, at der er en ældrepleje, hvor der er brug for mere værdighed, og at vi i øvrigt også skal styrke vores politi. Når jeg nævner det, er det jo, fordi der er finanslovsforhandlinger lige rundt om hjørnet og regeringen også har lagt op til, at man vil give historisk store skattelettelser.

Derfor vil jeg bare spørge hr. Kristian Thulesen Dahl om det her: Når der skal være råd til at sikre velfærd – og jeg tror, Dansk Folkeparti har spillet ud med, at man gerne vil have en offentlig vækst på 0,8 pct. – hvor mange penge er der så efter hr. Kristian Thulesen Dahls mening tilbage til at give skattelettelser for med de tal, vi kender i dag?

Kl. 11:18

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 11:18

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det er jo fuldstændig rigtigt set af hr. Nicolai Wammen, at der ikke er så forfærdelig mange penge tilbage, hvis man sådan umiddelbart kigger på regnestykkerne. Vi gik jo til valg på en realvækst i den offentlige sektor på det der lidt tekniske tal 0,8 pct., og det var ikke grebet ud af luften. Det var faktisk et tal, som vi efter finanskrisen var enige med Venstre og Konservative om skulle til, for at den offentlige sektor kunne klare sig, når der bl.a. kommer flere ældre, som vi jo gerne vil pleje ordentligt, og det har vi så holdt fast i. Så det har der været sådan en rimelig stabil holdning til fra Dansk Folkepartis side. Andre partier har så haft forskellige holdninger til, hvordan den offentlige sektor måtte udvikle sig, men vi har stadig den samme holdning, og det er jo den, vi går i forhandlingslokalet med.

Så det er klart, at det, der er vigtigst for os, er, at danskerne fuldstændig ved, hvad vi står for, når vi går ind i lokalet, og så kan vi jo blive målt og vejret på, hvor godt vi gør vores arbejde, hvis vi kommer ud med en aftale, og om vi gør det, ved jeg jo ikke. For det er jo rigtigt, som hr. Wammen nævner, at det er forhandlinger, der står foran os, og der vil vi i hvert fald have sikkerhed for, også i forbindelse med det arbejde, der bliver lavet omkring finansloven, at der er tilstrækkelig med ressourcer til at varetage de områder, jeg var inde på i min tale.

Kl. 11:20

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Nicolai Wammen.

Kl. 11:20

Nicolai Wammen (S):

Det synes jeg lyder rigtig godt. For hvis det, Dansk Folkeparti ser som nødvendigt, er at sikre, at der er ressourcer til vores ældre, til sundhed, til politi og til alle de andre meget vigtige opgaver, vi skal have løst i vores samfund, og at det skal være klaret, inden man giver skattelettelser, så er det efter vores opfattelse en rigtig fornuftig måde at gribe tingene an på.

Derfor igen: Altså, hvis man skal have sikret ældreplejen, sundhedsområdet, flere politifolk, hvad er der så – bare sådan et slag på tasken – set med Dansk Folkepartis øjne tilbage til skattelettelser?

Kl. 11:20

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 11:20

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jamen altså, både ved folketingsvalget i 2015, men også uafbrudt siden, har vi jo gjort, hvad vi kunne, for at tale forventningerne til store skattelettelser ned. Det har vi lige præcis gjort, fordi det er klart, at når vi prioriterer, at vi også gør nogle ting i fællesskab i forhold til vores ældre, i forhold til vores politi, i forhold til vores sundhedssektor osv., kan vi ikke pege på store ressourcer til skattelettelser. Derfor er det selvfølgelig noget af en udfordring, med hensyn til hvordan man får tingene til at gå op, og vi forfægter bare vores synspunkter. Vi synes jo, at de ting, der er blevet lavet indtil nu, står meget godt.

Altså: Den aftale, der var blevet lavet om registreringsafgift, hvor der jo også var lagt ind, at staten samlet set, når det var fuldt indfaset, skulle have et lavere provenu ind, så der var færre penge at gøre godt med, f.eks. til ældrepleje og sundhed osv., lavede vi jo om, så det nu er finansieret, og så der ikke kan tages penge fra de områder til den øvelse, vi gør, med hensyn til bilafgifterne. Det er jo sådan, vi prøver at arbejde, og det er selvfølgelig for at sikre, at der er de penge til rådighed i den offentlige sektor, som vi mener er nødvendige, for at tingene kan hænge sammen fremover.

Kl. 11:22

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det hr. Jakob Ellemann-Jensen, Venstre. Værsgo.

Kl. 11:22

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Mange tak for det. Jeg kunne ikke lade være med at sidde og muntre mig en lillebitte smule over, at hr. Nicolai Wammen tillader sig at efterspørge tal fra andre partier. Det er jo lidt af et geologisk fragment fra et transparent domicil.

Fru Mette Frederiksen, en anden socialdemokrat, har på Socialdemokratiets kongres foreslået en bred udlændingepolitisk aftale, sådan hen over midten, forstås, og altså med Socialdemokratiet, i dansk politik i stedet for det samarbejde og sammenhold, der er mellem regeringen og Dansk Folkeparti, og som vi i øvrigt sætter stor pris på. Tror hr. Kristian Thulesen Dahl, at en sådan eventuel aftale med venstrefløjens i dansk politik vil føre til en strammere udlændingepolitik, til en uændret udlændingepolitik eller til en slappere udlændingepolitik?

Kl. 11:23

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 11:23

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Altså, jeg betragter det jo lidt som fru Mette Frederiksens forsøg på at sige noget til De Radikale, Alternativet og Enhedslisten osv. Det er vel mere sådan et spil, der kører mellem de partier. For hvis man forestillede sig det, som hr. Jakob Ellemann-Jensen vel lægger til grund, nemlig at der skulle være sådan en generel udlændingepolitisk aftale med de partier, så er der ingen tvivl om, at den ville blive udtryk for en væsentligt slappere udlændingepolitik end den, vi har i dag.

Det er klart, at Socialdemokratiet jo den seneste tid har gjort meget for at komme med et budskab til os om, at de på udlændingeområdet vil føre en lige så stram politik som vi andre, og jeg vil gerne sige her fra talerstolen i dag, at det er jeg utrolig glad for. Jo flere der vil være med til at sikre, at vi fører en enormt stram udlændingepolitik i forhold til at styre tingene fremover, jo bedre. Det, der så står tilbage, er selvfølgelig, at de partier, der er rundt om Socialdemokratiet, jo åbent siger, at de vil noget helt andet, og det er selvfølgelig noget af et dilemma. Men jeg synes, det er godt, jo flere partier der bekender sig til nødvendigheden af at føre en meget, meget stram udlændingepolitik i fremtiden.

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Jakob Ellemann-Jensen.

Kl. 11:24

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Jeg skulle også have været lidt mere præcis, for jeg kunne godt se på hr. Kristian Thulesen Dahls muntre udtryk, at han næsten opfattede det som et retorisk spørgsmål. Det var egentlig ikke så karikeret ment, som det blev opfattet. For hvis vi nu alene tager Socialdemokratiet med – altså et parti, der erklærer, at man er modstander af integrationsydelsen – vil det så blive en strammere eller en slappere udlændingepolitik, hvis man får socialdemokraterne med?

Kl. 11:24

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 11:24

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jamen det er klart, at hvis forudsætningen for at lave sådan en aftale er, at man svækker nogle af de instrumenter, vi bruger i dag, til at sikre, at der også bliver sendt et klart budskab ud i verden om, at så lukrativt er det altså heller ikke at komme til Danmark, så er det jo en svækkelse. Derfor vil det selvfølgelig kræve, at man accepterer det grundlag, der er nu.

Det er også et spørgsmål om – det er jo det, vi har været mest ængstelige for i forhold til at lave sådan en aftale – hvorvidt den på nogen måde kan komme til at binde i forhold til fremtiden. For det er jo på udlændingeområdet sådan, at nogle af de initiativer, vi har taget her de seneste år, kunne man ikke have forestillet sig vi kunne have fået flertal for for nogle år siden, og derfor skal man selvfølgelig også kunne stramme de steder, hvor det er muligt, om 2,4 eller 6 år. Det ville en aftale selvfølgelig også skulle inkludere.

Kl. 11:25

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Så er det hr. Rune Lund, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 11:25

Rune Lund (EL):

I Enhedslisten synes vi jo ikke, at der er råd til skattelettelser. Hvis vi måtte gennemføre vores skattepolitik, ville vi lave en skatteom-

lægning, hvor dem, der har fået skatterabatter de sidste mange år – mere end 15 år – bidrog noget mere til fællesskassen, mens dem, der har mindst, ville få gavn af det. Vi ville gøre det ved at hæve personfradraget. Det ville komme folk på overførselsindkomst, f.eks. folkepensionister, og dem med de laveste indkomster til gode. Og når vi snakker om de laveste indkomster, snakker vi om dem, der tjener op til 300.000 kr. før skat.

Men når der nu bliver fremlagt skattelettelser i regeringens skatteudspil, må man konstatere, at der endnu en gang ikke er noget til dem, der har allermindst i vores samfund. Igen, igen bliver f.eks. folkepensionisterne snydt. Og mit spørgsmål er egentlig: Hvordan har hr. Kristian Thulesen Dahl det med, at der endnu en gang bliver fremlagt noget, hvor dem, der har allermindst i vores samfund, skal blive snydt, når der skal deles skattelettelser ud, som er finansieret af den generelle velfærdsstigning i vores samfund, men som så kommer dem, der har meget, til gode, mens dem, der har allermindst, ingenting får?

Vil Dansk Folkeparti acceptere at indgå i en sådan skatteaftale, hvor dem, der har allermindst, f.eks. folkepensionister, ikke får noget?

Kl. 11:26

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 11:26

Kl. 11:24

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg tror, at man kender Dansk Folkeparti ualmindelig dårligt, hvis man tror, vi går til en forhandling og så ikke tænker på folkepensionisterne – selvfølgelig gør vi det. Blandt folkepensionister er der så også meget forskellige økonomiske vilkår, i forhold til hvad de har af muligheder. Men, altså, jeg er måske ikke lige lun på Enhedslistens store skatteomlægning, men det er, fordi vi egentlig tog det udgangspunkt, da vi gik til valg i 2015, at vi ikke ville foreslå, at der var nogle skatter, der skulle hæves, ud over selskabsskatten, som vi sagde kunne finansiere nogle ting. Den var blevet sat ned under den regering, som Enhedslisten jo støttede i sidste valgperiode. Men ellers foreslog vi jo ikke skattestigninger.

Hvis der er mulighed for at lave skattelettelser, er det klart vores budskab, at så bør det komme folk med lavere indkomster til gavn. For os må det meget gerne også være andre end dem, der er på arbejdsmarkedet, og det er jo dem, hr. Rune Lund sigter til i sit spørgsmål. Så hvad det angår, er vi jo selvfølgelig meget på linje.

Der kan man jo sige, at det konflikter lidt med den holdning, at det, man alene skal gøre i forhold til eventuelle lettelser, er at sørge for, at dem, der er på arbejdsmarkedet, får mere ud af det, for selvfølgelig er der også her en tanke omkring sammenhængskraft: Hvordan vi får det hele til at hænge sammen? Er der nogle, der føler, at de bliver kørt over og aldrig får del i et muligt opsving osv., så er det selvfølgelig noget, der river sammenhængskraften i stykker.

Kl. 11:28

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det hr. Rune Lund. Værsgo.

Kl. 11:28

Rune Lund (EL):

Jeg kan bekræfte, at det ikke altid er muligt for Enhedslisten at forhindre Socialdemokratiet i at lave ulykker. Det er desværre et faktum i dansk politik.

Men jeg vil til gengæld gerne følge op på mit spørgsmål og spørge, om hr. Kristian Thulesen Dahl kan *garantere*, at Dansk Folkeparti ikke vil indgå i en skatteaftale, hvor der ikke bliver givet noget til folkepensionisterne, hvis der bliver givet til andre og i særdeles-

hed til dem, som i forvejen har mest, og som har fået allerflest skaterabatter de sidste mere end 15 år.

Kl. 11:28

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 11:28

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Af princip vil jeg ikke stå her og garantere noget som helst, altså det der med at man skal udstikke den ene garanti efter den anden. Man skal vide som dansker, hvad Dansk Folkeparti står for, og så kan man måle og veje os på de aftaler, vi i givet fald måtte lave.

Er vi kendt for, når vi laver aftaler, at tænke på folkepensionisterne? Ja, det er vi vistnok. Vil vi også være kendt for det fremover? Ja, det vil vi. Så er sandsynligheden stor for, at vi kommer til at lave politiske aftaler, hvor der ikke på nogen måde også er tænkt på folkepensionisterne? Nej, det er ikke særlig sandsynligt.

Kl. 11:29

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Fru Carolina Magdalene Maier.

Kl. 11:29

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Tak for det, og tak for talen. Jeg var også i slotskirken i tirsdags, og nogle gange kan jeg blive overrasket over, hvordan man hører de samme ord forskelligt eller måske forstår de samme ord forskelligt.

Nu taler hr. Kristian Thulesen Dahl begejstret om biskoppens tale. Jeg var også begejstret, men jeg var begejstret, fordi jeg synes, den favnede den mangfoldighed, som vi også har i Danmark. Noget af det, biskoppen sagde, var f.eks., at selv om man er ateist, er man ikke blot tålt i et samfund, der bygger på kristne værdier, nej, man er et fuldgældigt medlem. Og det samme gælder også for den, hvis tro ikke er identisk med flertallets. Han sagde også, at sådan er det, fordi menneskelighed, værdighed og frihed bliver større af at blive delt, sådan at hverken den etniske dansker eller den fremmede i vores land skal være i tvivl – de hører alle med.

Jeg var inde at høre talen bagefter, fordi jeg faktisk synes, at det var sådan en fin prædiken, han havde – så jeg har skrevet det ned. Det er ikke noget, jeg har fundet frem lige nu. Men det undrer mig bare, at man på den ene side kan tale begejstret om den her prædiken og på den anden side jo som Dansk Folkeparti have en overordnet holdning til de fremmede i vores land, særlig muslimer, om, at de ikke skal have lov til at være her, at man gerne vil lukke grænserne, at man ikke vil have, de skal have muslimske friskoler. Hvordan hænger det sammen, altså det her kristne menneskesyn, med den skepsis, der er over for folk, der kommer til vores land?

Kl. 11:30

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 11:30

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det bekræfter jo fuldstændig, hvad jeg var inde på før, for hele forudsætningen for, at vi netop er et land, der modtager folk udefra, er jo med det udgangspunkt og de værdier osv., at der ikke er tvivl om, hvad det er for et samfund, vi er, hvad det er, vi kommer fra, og hvad det er, vi står for.

Det har jo betydning, hvor mange der er kommet hertil. Hvis ikke man tror på, at man kan tage ud i parallelsamfund i Danmark og se, at det slet ikke fungerer sådan, som biskoppen i virkeligheden talte om forleden, jamen så tror jeg, man skal tage Keld Heicks sang og så tage rundt til flere steder, altså måske til andre steder end dem,

Keld Heick synger om. Men sagen er bare, at det jo er åbenbart, at det er, fordi vi er det land, vi er, og er kommet derfra, hvor vi er kommet. Det er, fordi den kristne kultur har været afgørende. Det er jo lige præcis derfor, vi kan være et samfund, hvor der selvfølgelig også er plads til ateisten f.eks. Men hvis man forestiller sig, at der var flest ateister, så var vi jo et andet samfund.

Sådan er det også med indvandring. Hvis der kommer rigtig mange folk, der mener noget helt andet, så vil vi jo forandre karakter som samfund – så bliver der jo et andet grundlag for de kommende generationer.

Kl. 11:32

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 11:32

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Tak for det. Jeg tror, jeg vil spørge på en anden måde. Nu sagde statsministeren jo rigtig nok i sin tale – vi har allerede debatteret det, og det er også blevet debatteret heftigt på Twitter – at integration ikke har noget med religion eller hudfarve at gøre. Så har der efterfølgende været en debat på Twitter, og fru Mette Frederiksen var ude at sige, at det for hende havde noget med religion at gøre. Den kamp må jo stå imellem dem. Men hvad mener hr. Kristian Thulesen Dahl? Har integration noget med religion at gøre?

Kl. 11:32

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 11:32

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Ja, selvfølgelig har det da det. Altså, jeg synes, det er så enkelt, for selvfølgelig har religion da noget med integration at gøre. Hvis man kommer til et land, som bygger på en anden religion end den, man selv har, så kræver det da noget helt særligt af en at blive vellykket integreret. Det er der så nogle, der kan finde ud af, og der er nogle, der bestemmer ikke kan finde ud af det. Og det er jo det, vi ser i vores parallelsamfund i dag.

Hvis en religion stiller krav om en bestemt madkultur i institutioner eller stiller krav om bestemte regler for badning i skolerne, eller hvad den gør, og hvis man med udgangspunkt i sin religiøse overbevisning i øvrigt beder om at få tingene indrettet anderledes, end de normalt er i det land, man er kommet til, så er det åbenlyst, at religionen spiller en rolle.

Kl. 11:33

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Hr. Rasmus Jarlov.

Kl. 11:33

Rasmus Jarlov (KF):

Jeg vil gerne sige tak for Dansk Folkepartis støtte til forsvarssagen. Vi er ikke helt enige om trusselsbilledet, hvor vi fra konservativ side undrer os lidt over Dansk Folkepartis syn på det, der foregår i Østeuropa og Rusland. Men i forhold til indretningen af det danske forsvar har jeg indtryk af at vi ser meget ens på, hvad vi ønsker af kapacitet – og nu står vi over for nogle meget vigtige forhandlinger om forsvar. I den forbindelse vil jeg gerne spørge Dansk Folkeparti om, hvor meget vægt man lægger på værnepligten, som jo er et af de elementer, som har været diskuteret meget i pressen. Det fylder måske lidt mere i pressen, fordi der er lidt uenighed, i forhold til hvor stort et element det vil være i forsvarsforliget, men det er et væsentligt element. Så kan hr. Kristian Thulesen Dahl uddybe lidt, hvor vigtigt det er for Dansk Folkeparti?

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 11:34

Så det lyder jo flot at stå her og love mere personale, men hvor skal de komme fra? Hvor i Dansk Folkepartis politik finder man – uanset om det er en privat virksomhed, der vil udvide produktionen, eller et ældrecenter, der kan gøre det bedre for de ældre – svaret på eller bare kimen til et svar på, hvor hænderne skal komme fra?

Kl. 11:37

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg er rigtig glad for, at vi også kommer omkring forsvarssagen her i dag, så tak for spørgsmålet. Altså, generelt må vi sige, at vi jo ønsker et styrket forsvar, og vi ønsker, at der tilføres flere ressourcer. Det er der behov for af mange forskellige årsager. Og det er ikke sådan, at vi vil underkende, at Rusland er meget ustabil og har en leder, som jo også kan udgøre en trussel på forskellig vis. Det er mere i forhold til, hvordan vi så arbejder med det, at jeg tror der er en forskellig tilgang til det.

Men i forhold til værnepligten ønsker vi, at man får fastholdt værnepligten som noget, der er en basis i vores forsvar, fordi det er med til at styrke mangfoldigheden og befolkningens kendskab og opbakning til forsvaret. Og når vi har det som udgangspunkt, ønsker vi selvfølgelig også, at værnepligten bliver øget, altså at der kommer flere værnepligtige ind, og at længden af den tid, man er inde at af tjene sin værnepligt, er længere, så man rent faktisk får noget ud af det. Hermed får vi også mulighed for stadig væk at benytte de værnepligtige, når de så er sendt hjem, i en eller anden form for mobiliseringsenhed. Det højner også den følelse af værdi, man har, og den tilknytning, som man så efterfølgende også måtte have til forsvaret. Det synes vi er meget, meget vigtigt, og det håber vi også et kommende forsvarsforlig vil afspejle.

Kl. 11:35

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 11:35

Rasmus Jarlov (KF):

Det er vi helt enige om. Værnepligt er jo noget, hvor man kan få ret meget slagkraft for pengene, fordi man ikke skal betale løn til soldaterne 365 dage om året, men hvor de kan udføre andre opgaver, når der ikke er brug for dem til hverdag i fredstid. Så det er jeg glad for at høre. Vi ser selvfølgelig også frem til forhåbentlig at kunne lave en rigtig god aftale med Dansk Folkeparti.

Kl. 11:36

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 11:36

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Man kan sige, at sandsynligheden for, at vi kan det, jo øges, når et regeringspartis ordfører også har den holdning. Så det virker jo, som om vi næsten har fået indrømmelsen på forhånd. Og så må jo finde på nogle andre krav.

Kl. 11:36

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Hr. Morten Østergaard.

Kl. 11:36

Morten Østergaard (RV):

Hr. Kristian Thulesen Dahl talte meget om behovet for personale, ikke mindst i ældreplejen. Noget af det, der er meget tydeligt, selv om det med statsministerens ord jo går ret godt i Danmark, er, at vi, uanset om det er den private eller offentlige sektor, står over for en massiv mangel på arbejdskraft. Allerede i dag mangler hvert andet plejecenter sygeplejersker, og manglen på SOSU'er er større nu, end den har været i 10 år; der er over 300 ubesatte stillinger.

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 11:37

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Der er selvfølgelig flere muligheder – og tak til hr. Morten Østergaard for spørgsmålet. For at sige, at vi ikke har ledige tilbage i Danmark, er nok alligevel lidt forkert. Altså, at der er kommet en del til Danmark, som lever i vores samfund og ikke er beskæftiget, kan man nok også godt skrive under på, altså på, at sådan er det nok også. Så der er fortsat et arbejde at gøre med at få folk, der er uden for beskæftigelse, i beskæftigelse. Der er også en anden mulighed, som jo er, at virksomheder – og det gælder både offentlige og private – bliver bedre til at værdsætte seniorerne på arbejdsmarkedet, for i takt med at der kommer flere ældre, er der jo gudskelov også flere, der er rørige og raske og faktisk gerne vil blive på arbejdsmarkedet, hvis de bliver efterspurgt. Så man kunne se at komme i gang, og det ønsker vi jo man gør – ikke ved at vi tvinger seniorer til at blive længere på arbejdsmarkedet, men ved at de føler sig efterspurgt af virksomhederne. Der ligger altså også arbejdskraft der. Og så er der som det tredje det, at der er stadig flere, som føler det nødvendigt – fordi de er presset på arbejdspladsen, altså bliver stresset og presset og føler sig kørt over – at gå på deltid. Altså, hvis der blev indrettet arbejdspladser, hvor man i højere grad følte det var muligt at være, så var der nok også flere, der ville blive på fuld tid i stedet for at gå på deltid. Der ligger altså også en arbejdskraftressource der.

Så nej, vil jeg sige til hr. Morten Østergaard, for jeg ved jo, at det næste spørgsmål, der kommer, vedrører, at det eneste svar på det her fra De Radikale er øget indvandring udefra. Og nej, det er det ikke, vi har faktisk ressourcer i det her samfund, vi godt kunne bruge bedre.

Kl. 11:38

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 11:38

Morten Østergaard (RV):

Men det er jo ikke bare gjort med det, vil jeg sige til hr. Kristian Thulesen Dahl. Det er rigtigt, at jeg, Radikale Venstre og vistnok også regeringen på sine gode dage, tror jeg, synes, at det vil være klogt at øge mulighederne for at tiltrække udenlandsk arbejdskraft – det er jo også det, der massivt efterspørges i virksomhederne, som har svært ved at tage imod de ordrer, som de ellers kunne få, hvis produktionen skal foregå i Danmark. Men det, hr. Kristian Thulesen Dahl jo sigter på, og som vi også hørte i talen, er jo ikke bare at undlade at skabe et bedre rum til mere udenlandsk arbejdskraft, men også at forhindre, at den fri bevægelighed fortsætter, altså at den mulighed, der er, for at rekruttere fra andre EU-lande, skal forblive på samme vilkår, som gælder i dag. Vi hører, når hr. Kristian Thulesen Dahl taler varmt for en dansk ordning eller det Brexit, som Storbritannien forhandler, at udgangspunktet er, at der skal være et stop for den fri bevægelighed.

Derfor vil jeg bare bede hr. Kristian Thulesen Dahl om en gang for alle at få sagt, at det, man ønsker, er et opgør med den fri bevægelighed og dermed muligheden for at kunne tiltrække udenlandsk arbejdskraft fra f.eks. Østeuropa.

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 11:40

helst stikken noget under stolen, i forhold til at Dansk Folkeparti har ønsket at lave en antalsmæssig begrænsning på, hvor mange der bliver udbetalt børnecheck til. Så det kan ikke komme som nogen overraskelse for nogen, at vi selvfølgelig synes, at det er en mulighed.

Kl. 11:40

Så er spørgsmålet selvfølgelig, hvad man så bruger de penge til, man måtte få ud af det. Det er jo et forhandlingsspørgsmål, og dér kan der selvfølgelig være forskel på nogle partiers holdning om, at man vil give dem som skattelettelse til bestemte mennesker, og så vores holdning om, at det skal styrke kernevelværdien i vores samfund, f.eks. ældreplejen, eller hvad vi skal bruge dem til. Men det er jo en forskel, der kan være, og som vi selvfølgelig skal diskutere.

Men selve princippet om, at vi har ønsket det her, ligger fast. Vi var jo også med til at gennemføre det før valget i 2011. Så det kan selvfølgelig ikke komme som nogen overraskelse.

Kl. 11:43

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Vi ønsker i Dansk Folkeparti, at Danmark bestemmer, hvem der kommer hertil. Altså, vi ønsker i Dansk Folkeparti, at det er landene, der får selvbestemmelse over, hvem der vandrer til deres land. Betyder det så, at der ikke kan komme nogen udefra? Nej, det gør det jo ikke. Det betyder, at dem, vi får hertil, er vi sikre på vi har gavn af, og det betyder, at de også kan mærke, at de kommer, fordi de gør gavn. Det betyder, at alle de steder, hvor man bruger indvandringen som noget negativt til at belaste det danske samfund, kan vi forhindre det. Og må jeg ikke bare minde om, at der i foråret kom en rapport fra Finansministeriet, der jo blotlagde et kæpemæssigt underskud på indvandringen til Danmark samlet set – et kæmpe stort underskud. Skulle vi ikke gøre noget ved det, så vi i højere grad sikrer, at dem, der kommer hertil, faktisk er dem, der bidrager til det danske samfund, mens de andre kan vi forhindre i at komme hertil?

Kl. 11:40

Tredje næstformand (Christian Juhl):

I øjeblikket har vi også et underskud på tid, når talerne trækker det så længe ud.

Fru Lisbeth Bech Poulsen.

Kl. 11:40

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 11:43

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Med hensyn til enkeltsagen om familien med de 17 børn kan jeg sige, at de bor i Sverige i dag. Jeg synes faktisk, det er skammeligt, at man bruger et enkelt eksempel på at lave generel lovgivning, der rammer 100.000 familier.

Men jeg vil gerne høre hr. Kristian Thulesen Dahls kommentar til, at hans eget tidligere parti, nemlig Fremskridtspartiet, under Rio Bravo-forliget i 1980'erne erstattede et personfradrag med en check. Betyder det ikke, at det, vi taler om i dag, ikke er et tilskud, men en kompensation for et mistet fradrag, og at man med den her lovgivning faktisk stjæler et fradrag, som man havde engang som en retting?

Kl. 11:43

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

I går besøgte jeg en storfamilie i Givskud. Michelle og Henrik havde en masse børn, og det var de rigtig glade for. Jeg har også – i takt med at vi har diskuteret børnechecken og forringelserne af den – fået rigtig mange henvendelser fra danske familier, der bliver ramt af det her. Det er fra Bettina og hendes mand, der begge to arbejder og har seks børn; fra Sussie og hendes mand, der begge to arbejder, har seks børn og bor i Odense. Der er rigtig mange andre henvendelser, som jeg ikke kan referere, fordi afsenderne gerne vil være anonyme, idet de synes, hele debatten bliver stigmatiserende over for dem som storfamilier.

Vi har fået en kommuneoversigt, der viser, hvordan det her rammer. Og der kan vi jo se, at præcis de kommuner, der bliver ramt hårdest, og hvor de her familier bor, også er dem, der i ringeste grad får noget ud af regeringens bebudede skattelettelse. Det er kommuner som Læsø, Lemvig, Ringkøbing-Skjern, Tønder osv.

Synes hr. Kristian Thulesen Dahl ikke, at det er urimeligt, at familier på den måde bliver straffet, samtidig med at de er nogle af dem, der får mindst ud af de skattelettelse, som regeringen har bebudet?

Kl. 11:42

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 11:42

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Så kom vi også til Givskud, det var dejligt at høre. Så vi kommer rundt i landet i stigende grad i løbet af dagen, og sådan skal det være. Vi kunne også være taget til Varde, men så langt kom fru Lisbeth Bech Poulsen så ikke. Jeg tror, det er dér, den syriske familie med 17 børn kom til. Men altså, sådan er der jo så meget. Sådan kan man jo besøge forskellige byer, alt efter hvilket eksempel, man vil bruge her i åbningsdebatten.

Jeg vil bare sige: Vi har jo i Dansk Folkeparti haft det her på programmet i årevis, valg efter valg. Så der har ikke været nogen som

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 11:43

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Okay, så kommer vi ikke bare til Givskud og Sverige, men også langt tilbage i tiden, og det er fair nok. Noget må da være lykkedes, hvis de er flyttet til Sverige. Altså, så har vi da gjort noget godt. Nå, undskyld.

Men ellers vil jeg sige, at jeg godt kan forstå, at der er danske familier med flere end tre børn, som jo i særlig grad vil blive ramt af det her, og som synes, at de kan stå i en vanskelig situation, hvis man indfører det sådan fra den ene dag til den anden. Så jeg er helt med på at diskutere, om vi skal kigge på, hvordan sådan noget indføres, i respekt for dem, der jo har nogle eksisterende vilkår. Det vil jeg godt sige. Det er jo ikke det, der er til diskussion her.

Det, der var til diskussion i spørgsmålet, var jo, om vi grundlæggende synes, det er rigtigt, at man indfører en antalsmæssig begrænsning, som skal gælde fremover. Og det synes vi i Dansk Folkeparti, og det har vi haft på programmet i alle de år, jeg kan huske tilbage fra min tid i Dansk Folkeparti. Så det kommer ikke bag på nogen. Det vil alle være bekendt med, der har ønsket at vide, hvad vi står for.

Kl. 11:44

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Fru Christine Antorini, værsgo.

Kl. 11:44

Christine Antorini (S):

Tak for ordet. En af de ting, vi var lidt overraskede over i statsministerens åbningsredegørelse, var udsagnet om, at integration ikke har noget med religion at gøre. Vi er faktisk uenige i Socialdemokratiet.

Integration har også noget med religion at gøre, og vi synes, det er helt urimeligt, når vi ser, at f.eks. piger i skolen med henvisning til deres religion ikke får lov til at være på lige vilkår med drengene. De kan ikke komme på lejrskole, de må ikke have danske venner, de skal gå med bestemte klædningsstykker med henvisning til religionen. Eller når vi ser mødre, der ikke får lov til at komme ud på arbejdsmarkedet med henvisning til religionen. Så det har også noget med integration at gøre.

Mit spørgsmål til hr. Kristian Thulesen Dahl er derfor, om han er mest enig i statsministerens udsagn eller i fru Mette Frederiksen?

Kl. 11:45

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 11:45

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak for spørgsmålet. Dansk Folkepartis holdning er jo krystalklar, og den udtrykte jeg også tidligere. Vi mener, at religion spiller en rolle i forhold til muligheden for at integrere sig. Jeg har forklaret tidligere, hvorfor vi mener det. Det er helt åbenbart, at det er sådan. Jeg synes da også bare, at man skal stille spørgsmålet videre til statsministeren, som jo kommer på talerstolen senere, for at høre, om statsministeren er enig i, at det spiller en rolle, eller om statsministeren mener, at det overhovedet ikke spiller nogen som helst rolle for integrationen. Det synes jeg da vi skal have at vide.

Så er det jo muligt efter det, eventuelt i en anden runde, at tage ordet igen, hvis vi skal have afklaret, om vi så ser os mest enige med statsministeren eller fru Mette Frederiksen.

Kl. 11:46

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 11:46

Christine Antorini (S):

Jeg vil godt fortsætte, i forhold til hvor enigheden egentlig er størst. Vi har jo med glæde bemærket, at Dansk Folkeparti har stået meget fast på, at der skulle ske en vækst i det offentlige forbrug, faktisk på 0,8 pct. Vi har også noteret os, at Dansk Folkeparti er de eneste, der er blevet inviteret ind i et forhandlingsrum i forhold til finanslov, vækstpakke, skattereform og andet. Derfor har jeg brug for at høre formanden for Dansk Folkeparti bekræfte, at det, man går til forhandlingerne med, er 0,8 pct. vækst i offentligt forbrug – det er det, man skal have et markant og solidt resultat på.

Kl. 11:46

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 11:46

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jamen det kan jeg bekræfte. Det, vi gik til valg på i 2015, og det, vi også efterfølgende har gjort klart, er jo, at vi mener, at det er det, der er nødvendigt for at sikre, at vi også i fællesskab kan løse de opgaver, vi gerne vil have løst i det her samfund. Det er jo egentlig paradoksalt, at vi skal kæmpe så meget for det, for det var jo en vurdering, vi delte for år tilbage med Venstre og Konservative. Så der må nok i forhandlingslokalet være en vis forståelse for vores synspunk-

ter, når vi kommer og siger det, vi gør, for det har i hvert fald tidligere været fælles gods.

Kl. 11:47

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Så er det hr. Marcus Knuth.

Kl. 11:47

Marcus Knuth (V):

Mange tak. Hvis jeg må følge op på det spørgsmål, som hr. Jakob Ellemann-Jensen stillede i forhold til udlændingepolitikken, ville jeg jo ønske, at jeg kunne dele hr. Kristian Thulesen Dahls glæde over Mette Frederiksen's udmelding om at ville følge en stram udlændingepolitik, såfremt hun skulle få regeringsmagten. Men jeg vil spørge, om hr. Kristian Thulesen Dahl kan huske, hvad Helle Thorning-Schmidt sagde i 2010. Hun sagde:

Vi, Socialdemokratiet, kommer ikke til at lempe udlændingepolitikken. Jeg kunne ikke drømme om at gå over mod en lempeligere politik, som jeg tror vil være til skade for integrationen og i øvrigt også for Socialdemokraterne. Så man kan godt droppe den tanke, hvis man sidder på venstrefløj.

Efterfølgende lempede, i hvert fald ifølge hr. Morten Østergaard, Socialdemokratiet udlændingepolitikken 45 gange. Kan hr. Kristian Thulesen Dahl huske den proces?

Kl. 11:48

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 11:48

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Ja, det kan jeg desværre rigtig godt, og det gyser i mig bare ved tanken om både det, der skete dengang, men også om det skulle ske igen. Det er jo også derfor, jeg synes, det er virkelig interessant, at de partier, altså specielt De Radikale, Alternativet og Enhedslisten, åbenbart vil have en helt anderledes udlændingepolitik, der jo i langt højere grad lægger Danmark frit for folk fra lande, der er meget, meget svære at integrere i det danske samfund.

Det vil være dybt, dybt skadeligt, det vil eskalere antallet af parallelsamfund, det vil gøre det sværere at få tingene til at fungere i Danmark. Det vil sprænge den fællesskabsfølelse og samhørighed, vi ellers har i det danske samfund. Det er virkelig en skræmmende tanke, at det måtte ske igen, som det skete i 2011, hvor løftet forud for valget ellers var, at der ville blive fastholdt en stram udlændingepolitik, som vi i fællesskab havde ført i 00'erne. Så skete der det modsatte efter valget i 2011.

Kl. 11:49

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 11:49

Marcus Knuth (V):

Tak. Jamen når nu vi hørte Helle Thorning-Schmidt afgive et løfte og siden gøre det diametralt modsatte, hvordan kan hr. Kristian Thulesen Dahl og danskerne så tro på fru Mette Frederiksen, når hun kommer med noget, der simpelt hen lyder som et ekko fra fortiden?

Kl. 11:49

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 11:49

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Men det er jo, fordi vi både må leve i den situation, at vi lige nu har afgørende indflydelse i forhold til den regering, der sidder, men også

med den risiko, at tingene kan forandre sig, og at der pludselig sidder nogle andre. Derfor ønsker vi selvfølgelig at gøre alt, hvad vi kan, for at få Socialdemokratiet til at gøre det så ubetvivleligt over for den danske befolkning, at man ikke vil kunne føre en slappere udlændingepolitik, og at det rent faktisk også er sådan, det vil være i fremtiden. Det må vi jo se om lykkes.

Men det er jo simpelt hen, fordi vi ikke mener, at vi har råd til at have 4-årige perioder sådan indimellem dem, hvor vi har afgørende indflydelse, altså hvor tingene slækkes, og hvor der igen ikke er styr på indvandringspolitikken.

Kl. 11:50

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Hr. Mogens Jensen.

Kl. 11:50

Mogens Jensen (S):

Tak. Jeg synes, der jo kunne være grund til at glæde sig over, at det Socialdemokratiet og DF imellem er lykkedes at få stoppet regeringens planer om at lave topskattelettelser og om at hæve pensionsalderen. Men nu forsøger man jo igen at lave topskattelettelser ad bagvejen, ved at man vil hæve loftet for beskæftigelsesfradraget. Jeg vil bare høre ordføreren, om han er enig med Socialdemokratiet i, at det rent faktisk er at lave topskattelettelser ad bagdøren, og om Dansk Folkeparti ligesom Socialdemokratiet også er imod det.

Kl. 11:51

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 11:51

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg er fra min side først og fremmest også rigtig glad for de ting, vi i fællesskab, kan man sige, har fået presset igennem i forhold til nogle af de initiativer, der ellers har været på bedding. Og i forhold til det med topskattelettelser glædede det os jo i første omgang, da vi hørte, jeg tror, det var fra udenrigsministeren, der var i tv og sige, at nu var det med topskattelettelser pillet af bordet. Men det er jo rigtigt, at da vi så så det udspil, der kom, var der topskattelettelser, men i den udgave, at man har fjernet det såkaldte loft over beskæftigelsesfradraget, som hr. Mogens Jensen er inde på, og så får det den samme virkning, som en topskattelettelse på vel godt og vel 2,7 pct.

Vores holdning til det spørgsmål er uændret. Uanset om man kalder det ene eller det andet, og om barnet har det ene eller det andet navn, synes vi ikke, at tiden er inde til, at man giver skattelettelser til dem, der tjener mest. Altså, de har fået skattelettelser i forskellige udgaver i de sidste 8-10 år, under skiftende regeringer, og det kan vi jo komme dybere ind i, hvis der er ønske om det. Men nu må man også sige, det også handler om rimelighed, og hvis der er plads til skattelettelser, synes vi jo, som det har været nævnt mange gange, at så bør de altså gives til dem med de lavere indkomster. Så det bør være dem, der står for tur.

Kl. 11:52

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 11:52

Mogens Jensen (S):

Tak for svaret. Det er jeg glad for at høre, og grunden til, at jeg er glad for det, er jo, at jeg har set, at Dansk Folkepartis finansordfører sådan set er åben over for, at man hæver loftet op til topskattegrænsen. Hvis det skete, ville det efter Skatteministeriets egne tal give en HK'er 0 kr., en LO'er 240 kr. og en direktør op til 5.120 kr. i skattelettelse, og det vil dermed reelt være en topskattelettelse. Men jeg

kan høre på formanden, at Dansk Folkepartis opfattelse er, at det medvirker man ikke til.

Kl. 11:52

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Værsgo.

Kl. 11:52

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det, der er vigtigt for mig, er, at danskerne ved, hvad Dansk Folkeparti står for, når vi går ind i et forhandlingslokale, og så kan man jo måle og veje os, hvis vi når frem til et resultat, på, hvordan det resultat så er, og i hvilken grad vi så har fået vores politik gennemført. Svaret til hr. Mogens Jensen på spørgsmålet, om vi ønsker topskattelettelser, er jo krystalklart – uanset om man kalder det topskattelettelser, eller om man kalder det noget andet: Nej! Vi mener, at hvis der er penge til skattelettelser, bør de gå til folk med lavere indkomster, det er der, vi ønsker at målrette eventuelle skattelettelser. Det er den politik, vi går i forhandlingslokalet med, og så håber vi selvfølgelig, at der bliver medvind i forhandlingslokalet for vores synspunkter.

Kl. 11:53

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Hr. Pelle Dragsted.

Kl. 11:53

Pelle Dragsted (EL):

Tak. Nu er det ligesom blevet blotlagt, at regeringens skatteudspil fuldstændig forbigår bl.a. 1,1 millioner danske folkepensionister. De skal igen ikke have noget, ligesom de heller ikke har fået noget ved den sidste lange række af skatteaftaler, herunder en række, som Dansk Folkeparti har medvirket i. Men det er faktisk værre end det, for det kan sådan set være, at det er folkepensionisterne, der kommer til at finansiere skatterabatterne til nogle af de mest velhavende danskere, for det fremgår jo af den her skatteaftale, at den skal finansieres ved at finde – og hold nu godt fast – 5,5 mia. kr. ved justeringer i overførselssystemet. Det svarer til, og det har jeg fra et svar fra Finansministeriet, at hver folkepensionist skal aflevere over 6.000 kr., hvis det er der, man skal finde pengene. Vi kan ikke få det at vide, for der er ikke nogen fra regeringen, der vil oplyse, hvor pengene skal komme fra, andet end at de skal komme fra overførselssystemet.

Derfor vil jeg egentlig gerne bruge lejligheden til at spørge, om Dansk Folkepartis ordfører måske kan være med til at dæmpe utrygheden lidt ude blandt landets folkepensionister og hos andre grupper, studerende, førtidspensionister og sygdomsramte, ved her fra talerstolen at gøre det klart og garantere – og her synes jeg faktisk det er meget rimeligt at spørge efter en garanti, selv om jeg ved, at ordføreren ikke er meget for det – at de her brede grupper ikke er dem, der kommer til at betale for de her skatterabatter.

Kl. 11:55

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 11:55

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det er mere, fordi jeg ved, at hr. Pelle Dragsted gerne vil følge med ind i forhandlingslokalet, men vi forbeholder os ret til at forhandle, og så kan man jo vurdere os på det resultat, som vi i givet fald måtte komme ud med, hvis det lykkes at lave en aftale.

Har vi nogle skuffeplaner om at begynde at hakke til overførselsindkomstmottagerne, så folkepensionister skal til at betale for store skattelettelser til rige mennesker i det her samfund? Nej, det har vi bestemt ikke. Vi har tværtimod som et element stillet forslag om

f.eks. at afskaffe licensen. Det ville, selv om der er pensionister, der også betaler halv licens, fordi de har en rigtig dårlig økonomi, komme pensionisterne til glæde. Jeg kunne også her nævne, at man, hvis man har penge at gøre godt med, kunne overveje, om man skulle gøre noget ved elafgiften – altså gøre noget ved nogle af de afgifter, som alle betaler, og som jo i virkeligheden forholdsmæssigt belaster de laveste indkomster mest.

Så man kan sagtens skruer noget sammen og tage nogle initiativer, der både kan have et samfundsmæssigt perspektiv, men også komme folk med lavere indkomster, som ikke er på arbejdsmarkedet, til gavn. Det er det, der er årsagen til, at de her 1,1 millioner pensionister, som hr. Pelle Dragsted nævner, ikke er omfattet af det her; det er altså, fordi den plan, der er lagt frem, handler om at give folk i beskæftigelse lettelser. Vi ønsker selvfølgelig at finde metoder, så vi kan brede det ud, så bl.a. pensionisterne også får glæde af de ting, vi laver.

Kl. 11:56

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 11:56

Pelle Dragsted (EL):

Det, der jo har været problemet med alle de tidligere skattereformer siden midten af 00'erne, er, at de handlede om at gøre det dyrere at blive arbejdsløs, kan man sige, og derfor blev mennesker som f.eks. folkepensionisterne oftest forbigået.

Men det, jeg egentlig spurgte ind til, var ikke så meget, hvad man gerne vil bruge pengene til, men mere, hvor pengene skal komme fra. Det, regeringen siger, er, at dem vil man bl.a. finde på optjeningsprincipper og børnechecken. Og enhver, der kender bare lidt til nationaløkonomi, ved godt, at der kan man ikke finde 5 mia. kr. Derfor synes jeg faktisk, at det er rimeligt at spørge ordføreren for det parti, der skal forhandle den her aftale, om man ikke kan gøre det klart og sige til førtidspensionister, folkepensionister og studerende: Dansk Folkeparti kommer ikke til at medvirke til, at I skal betale for skatterabatter, som primært går til dem, der har allermost.

Kl. 11:57

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 11:57

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det svarede jeg faktisk også på. På spørgsmålet, om vi gik ind i forhandlingslokalet med det udgangspunkt, at folkepensionister skulle betale en skattelettelse til højtlønnede, der er i arbejde, er svaret klart: Nej, det ønsker vi ikke. Og så nævner jeg eksempler på tiltag, som vi så kommer med, som modsat faktisk også vil sørge for, at eksempelvis folkepensionisten får gavn af det.

Det er jo rigtigt, at vi har en diskussion, der går på, at det skal kunne betale sig at arbejde, og at der skal være forskel mellem f.eks. at være på kontanthjælp eller på dagpenge og i beskæftigelse uden at tjene alt for meget på arbejdsmarkedet. Hvis man skal gøre det på en anderledes måde, kan man selvfølgelig bl.a. gøre det ved at give en skattelettelse til dem, der er på arbejdsmarkedet og har lave indkomster. Det er jo én øvelse. Noget andet er selvfølgelig, og det er jeg fuldstændig enig i, hvor pengene kommer fra, og om de eksempelvis kommer fra folkepensionisten. Det er ikke Dansk Folkepartis udgangspunkt, at de skal det.

Kl. 11:58

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Fru Pernille Schnoor.

Kl. 11:58

Pernille Schnoor (ALT):

Tak. Nu bliver der jo i øjeblikket talt rigtig meget om burkaforbud og andre mere symbolpolitiske temaer, som måske ikke vedrører så mange mennesker. Jeg kunne godt tænke mig at stille et lidt andet spørgsmål: Er det ikke vigtigt at tale om f.eks. erhvervsuddannelserne? Det er lærernes dag i dag, og jeg synes godt, vi kunne sende en hilsen til lærerne på erhvervsuddannelserne i dag, og der vil jeg gerne høre, om DF vil være med til at fjerne de massive besparelser, som Undervisningsministeriet har gjort op til at være omkring 1 mia. kr., så vi kan få flere ind på erhvervsuddannelserne?

Kl. 11:58

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 11:58

Kristian Thulesen Dahl (DF):

For det første vil jeg rigtig gerne være med til at sende en hilsen til lærerne på erhvervsuddannelserne. Det er jo kun et spørgsmål om, hvor lang tid man har, der gjorde, at jeg ikke kom ind på det i min tale, for det ville jeg rigtig gerne have brugt meget tid på.

Det andet er, at vi er meget optaget af, at vi sikrer økonomien i erhvervsskolerne. Vi har jo set, at regeringen har fremlagt sit forslag, der stadig væk inkluderer det her såkaldte omprioriteringsbidrag i forhold til erhvervsskolerne, og vi har de sidste to år, når vi har skullet diskutere det, på forskellig vis ført penge tilbage til erhvervsskolerne. Vi kommer på tilsvarende vis, når vi skal forhandle finanslov for næste år, til at se på erhvervsskolernes økonomi, for når man har en holdning om, at vi gerne vil have flere unge til at søge over på erhvervsskolerne, og behovet for det har vi også i fremtiden – også hvad angår det spørgsmål, hr. Morten Østergaard var inde på tidligere, i forhold til at skabe den arbejdskraft, vi har brug for – så skal vi sikre erhvervsskoler, der er attraktive at komme til som elev, og det kræver ressourcer. Så det tror jeg vi er helt enige om er udgangspunktet.

Kl. 11:59

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 11:59

Pernille Schnoor (ALT):

Det glæder mig rigtig meget at få så direkte et ærligt svar, for det er jo bl.a. de her 150 mio. kr., der ikke er en del af finanslovsudspillet, det, der hedder kvalitetspuljen, som ligesom har været et plaster på såret igennem et stykke tid, og det glæder mig rigtig meget, når Dansk Folkeparti vil tage med til forhandlingerne, at de har det rigtig hårdt ude på erhvervsskolerne. De løber rigtig hurtigt, for det siger de de gør, og det gør de reelt, og de skal bruge penge til at få flere elever til at vælge erhvervsuddannelserne.

Kl. 12:00

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 12:00

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Vi har jo herinde haft en holdning igennem nogle år, hvor vi på forskellig vis har sagt, at vi gerne vil have, at der er flere, der som ung følger sig tiltrukket af erhvervsuddannelsen, og så skal vi jo også sørge for, at det er attraktivt at komme der, og at der eksempelvis er nogle materialer, som man skal undervises i, der er up to date, altså der er opdateret. Der er simpelt hen nogle udfordringer der på en række erhvervsskoler – nu skal jeg nok lade være med at begynde at

nævne dem, jeg har besøgt – og det er vi klar over, og det tager vi selvfølgelig også med ind til forhandlingsbordet.

Kl. 12:01

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Så skal jeg sige tusind tak til hr. Kristian Thulesen Dahl for dagens indsats.

Inden I forlader lokalet, er der lige nogle meddelelser, jeg skal give jer.

Meddelelser fra formanden

Tredje næstformand (Christian Juhl):

I dag er der følgende anmeldelser:

Undervisningsministeren (Merete Riisager):

Lovforslag nr. L 49 (Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om friskoler og private grundskoler m.v. og lov om efterskoler og frie fagskoler. (Lempelse af bindinger i regelsættet om Fælles Mål)) og

Lovforslag nr. L 50 (Forslag til lov om ændring af lov om efterskoler og frie fagskoler og lov om folkehøjskoler. (Lempelser i tilskuds- betingelser for efterskoler)).

Økonomi- og indenrigsministeren (Simon Emil Ammitzbøll):

Lovforslag nr. L 51 (Forslag til lov om ændring af lov om gebyrer og moranter vedrørende visse ydelser, der opkræves af regioner og kommuner og inddrives af restanceinddrivelsesmyndigheden og skattekontrolloven. (Gebyr for underretninger om udlægsforretninger)).

Ministeren for fiskeri og ligestilling (Karen Ellemann):

Lovforslag nr. L 52 (Forslag til lov om ændring af fiskeriloven. (Op- lysning om ejerkredsen af den sidste tredjedel i erhvervsfiskerselska- ber)).

Miljø- og fødevareministeren (Esben Lunde Larsen):

Lovforslag nr. L 53 (Beskyttelse af havmiljøet i den eksklusive øko- nomiske zone ved Grønland),

Lovforslag nr. L 54 (Forslag til lov om ændring af lov om miljøbe- skyttelse. (Implementering af dele af udvindingsaffaldsdirektivet og MCP-direktivet)),

Lovforslag nr. L 55 (Forslag til lov om ændring af lov om naturbe- skyttelse og lov om havstrategi. (Handelsforbud m.m. og visse inva- sive arter og nyaffattelse af bilag 1 til lov om havstrategi)) og

Lovforslag nr. L 56 (Forslag til lov om ændring af lov om hunde. (Undtagelse for aflivning af visse ulovlige hunde i særlige tilfælde)).

Det er nogle komplicerede titler.

Så har sundhedsministeren (Ellen Trane Nørby) følgende anmeldel- ser:

Lovforslag nr. L 57 (Forsøgsordning med medicinsk cannabis),

Lovforslag nr. L 58 (Forslag til lov om ændring af sundhedsloven. (Bedre dækning samt ændret opkrævning af gebyr for regionale sy- gehusheder)),

Lovforslag nr. L 59 (Forslag til lov om ændring af lægemiddelloven, apotekerloven og lov om medicinsk udstyr. (Lægemidler til red- ningsberedskab m.v. og delegation af kompetence vedrørende medi- cinsk udstyr)) og

Lovforslag nr. L 60 (Forslag til lov om ændring af lov om assisteret reproduktion i forbindelse med behandling, diagnostik, forskning m.v. og sundhedsloven. (Ophævelse af forbuddet mod dobbeltdona- tioner i lov om assisteret reproduktion og ændring af reglerne for ka- stration)).

Titlerne på de fremsatte sager vil fremgå af www.folketingstiden- de.dk (jf. ovenfor).

Så vil jeg ønske alle kolleger en god frokost. I kan jo så i pausen glæde jer til den næste ordfører, og det er hr. Jacob Ellemann-Jensen fra Venstre, Danmarks Liberale Parti, og han starter præcis kl. 13.00.

Mødet er udsat. (Kl. 12.03).

Mødet er udsat. (Kl. 12:03).

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) Forhandling om redegørelse nr. R 1:

Statsministerens redegørelse i henhold til grundlovens § 38.

(Anmeldelse 03.10.2017. Redegørelse givet 03.10.2017. Meddelelse om forhandling 03.10.2017).

Kl. 13:00

Forhandling

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Mødet er genoptaget.

Vi fortsætter dagens åbningsdebat, og den næste taler i rækken er hr. Jacob Ellemann-Jensen som ordfører for Venstre, Danmarks Li- berale Parti. Værsgo.

Kl. 13:00

(Ordfører)

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Tak for det, formand. Velkommen tilbage fra frokost. Der er partier, som gerne vil fremtiden, og som arbejder for at gøre Danmark til et bedre samfund at bo og leve i, partier, som vil gøre morgendagens Danmark bedre end i dag. Sådan et parti er Venstre. Vi har en rege- ring og en statsminister med ambitioner på Danmarks vegne, med tro på fremtiden og med vilje til at gøre vores land endnu bedre. Det fortalte han så glimrende om i tirsdags, en lille times tale, som var et langt ja til et bedre Danmark.

Så er der Socialdemokratiet. Da jeg var en endnu yngre mand, end jeg er i dag, var der en populær filmtrilogi om en anden ung mand, der hed Marty McFly, og filmene hed »Tilbage til fremtiden«. Hvis fru Mette Frederiksen havde været hovedpersonen, skulle fil- men nok have heddet »Fremad til fortiden«. For Socialdemokraterne mener åbenbart, at det Danmark, du kender, og som vi har nu, er godt nok, og de siger nej til forandring, nej til nye ideer, nej til et bedre Danmark. De mener tilsyneladende, at Danmark af i går er den

bedste version af sig selv. Det er jeg ikke enig i. Og jeg er glad for, at alle de politikere, der er gået foran mig, ikke tænkte på den måde. Vi har en pligt over for fremtidige generationer, over for vores børn og over for vores børnebørn. Vi skal gøre vores dejlige land bedre, og vi skal gøre vores dejlige land stærkere. Regeringen har fremlagt sit bud, tak for det, og Socialdemokratiet har fremlagt, tjah, 12 siders oplæg med nej, nej, nej og stort set ikke nogen tal. Det er ikke, fordi det kommer som noget stort chok, for sidste år fremlagde de et oplæg uden andre tal end sidetal, og forrige år havde oplægget end ikke sider, for der var ingenting.

Vi nærer ikke den samme mistillid til enhver forandring, det er derfor, vi vil give skattelettelse til danskere, der er i arbejde. Det er et forslag, der betyder, at LO'eren får lov til at beholde ekstra 6.400 kr. af sine egne penge. Vi siger ja til skattelettelse, fordi vi mener, at det arbejdende folk har fortjent at få lov til at beholde lidt flere af deres egne penge. Det er kun rimeligt, for de har knoklet for dem. Socialdemokratiet siger nej. De synes, det er vigtigere at bruge penge på at fjerne kontanthjælpsloftet og give flygtninge ret til højere ydelser.

Spørger man Socialdemokratiet, om de mener, der er behov for at blive skabt vækst, er svaret også nej. De har godt nok fremlagt en pamflet, som de kalder for en vækstplan, men ulejliges man sig med at bruge en regnemaskine, konstaterer man, at planen koster danske arbejdspladser. Venstre siger ja til vækst. Vi skal forlænge det op-sving, vi er inde i, sådan at vi også i fremtiden kan have råd til vores fælles velfærd, for forudsætningen for vores fælles velfærd er velstand, og forudsætningen for velstand er en stærk privat sektor. Vi har en ambition om at øge beskæftigelsen med 55.000 til 60.000 personer frem mod 2025. Socialdemokratiet, ja, den eneste ambition, jeg har kunnet finde, har været at være så ukonkret som overhovedet muligt, og det går det rigtig fint med.

Spørger man Socialdemokratiet, om der er behov for investeringer i vores fælles infrastruktur, så var svaret meget tydeligt før, og det var et nej. De har afsat 0 kr. til nye infrastrukturprojekter frem mod 2025. Det giver dem præcis nul muligheder for at investere i infrastrukturen rundt om i Danmark, hvor der er behov. Venstre siger ja til flere infrastrukturinvesteringer. Vi vil hæve rammen for offentlige investeringer med 22 mia. kr. frem mod 2025, så vi får bedre råd til at investere i f.eks. vore vejnet. Det er der brug for, for der er for mange steder i Danmark, hvor væksten holder i kø, og det koster arbejdspladser. Socialdemokratiet er desværre blevet til nej-partiet. Nej til reformer-partiet, nej til skattelettelse til hårdtarbejdende danskere-partiet, nej til vækst-partiet, nej til fremtiden-partiet, nej til flere penge til infrastruktur-partiet og nej til at give danskerne klare svar-partiet. Tag nu endelig ikke fejl, jeg ved godt, hvor vi befinder os, selv om salen er blevet sat lidt i stand, og jeg ved også godt, at politik handler om uenigheder.

Kl. 13:05

Det er jo helt fair at sige, at man vil i en anden retning, end Venstre vil. Men så skylder man også bare danskerne at melde klart ud, hvad det er, Socialdemokraterne konkret vil, så man kan regne på det og se, om det hænger sammen. Og vil jeg tillade mig at citere den tidligere statsminister, fru Helle Thorning-Schmidt, der sagde: Det er da ikke for meget forlangt, at man beder Danmarks trods alt største parti om at fremlægge en økonomisk plan.

Imens vi venter på svar fra Socialdemokratiet om, hvad de egentlig ønsker for Danmark og hvordan, så glæder jeg mig over, at det generelt går godt i Danmark. Det går ikke perfekt, men det går godt, og på mange områder går det i retning af det samfund, som Venstre ønsker. Der er blevet skabt mere end 100.000 nye private arbejdspladser siden valget i 2015. Det er godt, for det vidner om, at den danske økonomi er sund, og det er godt, fordi flere arbejdspladser også betyder, at vi får bedre råd til vores fælles velfærd.

Antallet af offentligt forsørgede er faldet, og det er godt, når færre er afhængige af de offentlige kasser og flere klarer sig selv. Det er selvfølgelig først og fremmest godt for den enkelte, men også for samfundet.

Jeg glæder mig derfor over, at der på lidt over 1 år er sket et fald i antallet af mennesker på kontanthjælp; det er faldet med 13.500. Antallet af asylansøgere er raslet ned, og samtidig ser vi, at andelen af flygtninge i arbejde er steget markant, mens andelen raslede ned under fru Mette Frederiksen. I juni 2015 var godt 12 pct. flygtninge i ordinært job efter 3 år i Danmark; det er ikke mange. Nu her 2 år senere er andelen steget til knap 30 pct. Det er bestemt ikke perfekt, men det er store skridt i den rigtige retning, og alt det kommer selvfølgelig ikke bare ud af ingenting.

Vi har lavet et nyt integrationsprogram, og konjunkturerne er også en del af forklaringen, men de er ikke hele forklaringen. Kontanthjælpsloft og integrationsydelse er en del af kernen i en stram udlændingepolitik. Vi har strammet udlændingepolitikken markant, og det har gjort Danmark til et mindre attraktivt land at søge asyl i, og det har medvirket til at få antallet ned.

Det har givet flere penge til de nærområder, hvor vi så kan hjælpe flere via en historisk stor indsats. Det betyder, at vi i højere grad kan koncentrere os om at få dem, der er kommet til Danmark, ud på arbejdsmarkedet og få dem til at tage Danmark og det danske sprog og de danske værdier til sig. For antallet betyder noget.

Hvad har vi ellers opnået? Vi har gennemført en kræftplan IV og en demenshandlingsplan. Vi har sat patienten i centrum og sikret bedre patientrettigheder. Vi har afsat penge til en national handlingsplan for den ældre medicinske patient, og vi har sikret en bedre lægedækning.

Det er alt sammen, fordi vi ønsker at styrke vores fælles velfærd, og vi skal fortsætte ad det spor. Vi skal fremtidssikre vores fælles velfærd og gøre Danmark stærkere. Og det skal være med mere end ord, nemlig med konkret handling, for det skylder vi de fremtidige generationer, for at vores dejlige land kan blive endnu bedre. Venstre siger ja til et bedre og et stærkere Danmark. Tak for ordet.

Kl. 13:09

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Tak til ordføreren, og der er en lang række ønsker om en kort bemærkning. Den første spørger er hr. Nicolai Wammen, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 13:09

Nicolai Wammen (S):

Tak for det, og også tak, fordi Venstres ordfører valgte at bruge to tredjedele af sin taletid på at fortælle, hvad han tænker. Jeg vil sige, at Venstres ordfører plejer at have sådan lidt svirp, og det plejer også at være sådan, at man får et smil på læben. Men i dag var det, som om det var lidt mere mavesurt, end det var morsomt. Og det er måske, fordi regeringen står her med en dårlig sag. Man prøver at give indtryk af, at Socialdemokratiet ikke har fremlagt planer, selv om man udmærket er klar over, at vi har fremlagt ting i forhold til både finansloven og 2025-plan. Man prøver at sige, at vi ikke har lavet nogen aftaler, men bare sidder i et hjørne og er sure, selv om langt de fleste af regeringens aftaler også er lavet med Socialdemokratiet. Så det er ikke nogen nem opgave, ordføreren er sat på, og det har jeg fuld forståelse for.

Til gengæld vil jeg gerne spørge ordføreren om noget. Nu er ordføreren jo så optaget af, at tallene skal lægges frem og man skal fortælle, hvad man står for. Og så vil jeg gerne – også i lyset af at vi tidligere på dagen fik klargjort, at der ikke er en krone i skattelettelser til pensionisterne i det, der er langt frem fra regeringens side – spørge: Når man har 5,2 mia. kr., som man i regeringens plan siger man vil bruge til skattelettelser, men som regeringen ikke har forkla-

ret hvor skal komme fra, kan ordføreren så give en garanti for, at det ikke er pensionisterne i Danmark, der skal betale til de 5,2 mia. kr.?

Kl. 13:10

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 13:10

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Altså, hvis vi skal sådan se lidt historisk på det, vil jeg sige, at jeg jo har bemærket den her skræmmekampagne fra Socialdemokratiet.

Den seneste, der skar i ydelserne her i landet, var fru Mette Frederiksen, så vidt jeg husker, og det var i en regering, som hr. Nicolai Wammen også var en del af. Og det gjorde man – i øvrigt med Venstres ivrige opbakning – for at finansiere topskattelettelser og selskabsskattelettelser. Sådan noget har vi desværre ikke set siden, men det må man jo arbejde på. Jeg forestiller mig ikke, at man skærer i ydelserne, heller ikke for pensionisterne – nej.

Kl. 13:11

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 13:11

Nicolai Wammen (S):

Så er det, vi her i dag får fra Venstre, en garanti for, at danske pensionister ikke kommer til at betale noget som helst af den regning på 5,2 mia. kr., som regeringen stadig væk ikke har fortalt hvordan skal betales?

Kl. 13:11

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 13:11

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Det har jeg sådan set fortalt noget om i det første svar. Men det, som regeringen har fortalt om de her 5,2 mia. kr., er, at det bl.a. omfatter det loft over børnechecken, som jeg er helt sikker på at få lejlighed til at tale om senere. Det omfatter også deltagerbetaling for danskuddannelse og øget brug af optjeningsprincipper. Derudover er det jo noget, som må tages i de forhandlinger, som pågår, og som regeringen er vært for.

Kl. 13:12

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den næste spørger er hr. Peter Skaarup, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 13:12

Peter Skaarup (DF):

Tak for en god tale. Jeg skal lige spørge – for det spurgte jeg også Socialdemokratiets formand, fru Mette Frederiksen, om – hvordan det er, Venstre ser på burkaforbud. Det er et forslag, der kommer fra Dansk Folkeparti. Jeg ved godt, at vi skal høre om det i morgen, og at Venstre skal overveje det dér. Men sådan i sådan en sluttet, fortrolig kreds her kunne ordføreren vel godt lige løfte sløret for, hvilken retning det går i. Hvad hælder I til?

Kl. 13:13

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 13:13

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Det er et interessant ordvalg, at man skal løfte sløret. Hr. Peter Skaarup lyder jo simpelt hen som den horde af journalister, som har jag-

tet mig i det seneste par døgn og spurgt: Jamen kan vi ikke sådan i al fortrolighed lige få et staldtip om, hvordan og hvorledes det kommer til at stå?

Jeg håber og tror også på, at Venstres holdning til heldækkende beklædning, burka, niqab osv., er meget klar. Vi synes, det er udtryk for et middelalderligt kvindesyn. Vi synes, det er udtryk for et mistænkeliggørende syn på mænd. Vi synes, det er noget, der hører sig til i et samfund, som vi forhåbentlig forlod for mange, mange hundrede år siden. Vi synes, det er diskriminerende. Vi synes, at en burka er at sammenligne med en form for mobilt parallelsamfund, hvor man altså i den grad ikke ønsker at være en del af Danmark og det i så tydelig grad, at man, når man bliver tvunget til at bevæge sig væk fra sit eget parallelsamfund, har sådan et mobilt parallelsamfund, man kan tage over sig og bevæge sig rundt i. Vi er inderligt modstandere af burka.

Om vi kommer til at stemme for eller imod det beslutningsforslag, som blev fremsat af Dansk Folkeparti i går, og som, så vidt jeg har hørt, omfatter maskering, tager vi stilling til på vores gruppemøde i morgen.

Kl. 13:14

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den næste spørger i rækken er fru Pernille Skipper, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 13:14

Pernille Skipper (EL):

Tak for det. Jeg vil gerne stille et spørgsmål på vegne af de tusindvis af studerende, som er i gang med at gøre sig klar til demonstrationer rundtomkring i landet. De kommer til at samle sig her i eftermiddag kl. 16.00, og det gør de, fordi de er – man må ikke bande i Folketingsalen, hvis man måtte, havde jeg indsat et bandeord her – sure over det, der hedder omprioriteringsbidraget, altså de 14,7 mia. kr., der bliver taget fra hele uddannelsesområdet, fra erhvervsuddannelser og andre ungdomsuddannelser over til de videregående, frem mod 2021. De er rigtig sure over konsekvenserne. For de mangler værktøj, de mangler undervisningstimer. Deres gymnasielærere løber for hurtigt. Det er hele vejen rundt. Og de bliver endda bakket op af virksomheder og af Dansk Industri og af Dansk Erhverv og fagforeninger og så mange andre. Og jeg giver dem ret; jeg har ret svært ved at se, hvordan man kan blive ved med at effektivisere.

Nu har regeringen lige afskaffet produktivitetskravet eller vil, siger de, afskaffe produktivitetskravet på sygehusene. Og det er det samme, der gør sig gældende på uddannelserne. Der er jo altså en eller anden grænse for, hvor meget man kan effektivisere en undervisningssituation, uden at det skader kvaliteten, og nu står der tusindvis af studerende i dag, som gerne vil have det her stoppet. Det helt korte spørgsmål er: Hvad er Venstres, statsministerens partis, svar til alle de her studerende?

Kl. 13:16

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 13:16

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Jeg er meget glad for, at fru Pernille Skipper tager den her bekymring med ind. Vi lytter til dem, der demonstrerer og protesterer, også selv om der bliver brugt råb, som man ikke må bruge her i Folketingsalen.

Lad os lige få proportionerne en lillebitte smule på plads: De studerende i Danmark har fri og lige adgang til gratis uddannelse, får den højeste uddannelsesstøtte i hele verden. Vi bruger flere penge end nogen sinde på uddannelse. Når fru Pernille Skipper siger om det her omprioriteringsbidrag, at man ikke kan blive ved med at spa-

re 2 pct., vil jeg sige, at jeg tror, der grundlæggende er en sund øvelse i at spørge sig selv: Kan vi gøre det her på en bedre måde? Kan vi gøre det her på en mere omkostningseffektiv måde? Det lyder jo på fru Pernille Skipper, som om det her omprioriteringsbidrag, som har dækket mange områder siden 1980'erne, men som jo altså kun har dækket uddannelsesområdet siden 2016, sidste år, er noget, der har været i gang i utrolig mange år. Det er det jo altså ikke. Jeg er helt sikker på, at man også på uddannelsesområdet kan finde ting, man kan gøre bedre. Det har man gjort på nogle uddannelsesinstitutioner. Jeg er helt sikker på, at man kan lære af hinanden.

Kl. 13:17

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 13:17

Pernille Skipper (EL):

Det, som Venstres ordfører siger, er jo ikke helt rigtigt. For der er nok kommet flere penge til, men der er også kommet flere studerende. Så måler man pr. studerende, er Danmark droppet ud af de ti bedste OECD-lande, i forhold til hvor mange penge vi bruger pr. studerende. Vi falder. Alle andre investerer mere og mere. Så det er faktisk forkert.

Når de står derude i dag, er det jo ikke, fordi det kun er i regnearkene, at pengene mangler. Så er det, fordi det er i deres hverdag, pengene mangler. Så er det, fordi de siger: Det kan godt være, at man teoretisk set kan finde en måde at gøre det her mere effektivt på, men det, der sker, er, at der bliver proppet flere ind i klasselokalerne; det, der sker, er, at man på erhvervsskolerne ikke har det værktøj, man har brug for. Det er den virkelighed, de står med. Så kunne ordføreren ikke forholde sig til den virkelighed, de studerende møder – at kvaliteten altså virkelig ryger på det her?

Kl. 13:18

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 13:18

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Ja, det vil jeg sådan set gerne gøre, og jeg vil egentlig også invitere Enhedslisten til at gøre det samme, fordi senere i det her folketingsår kommer vi jo til at have nogle drøftelser og forhandlinger om en SU-reform, altså, om vi helst skal bruge pengene på at forsørge de studerende eller på at uddanne de studerende. Ideen med det her er jo altså, at vi siger: Er der en måde, vi kan lave SU'en smartere på og så bruge hele provenuet derfra til at kaste ind i selve uddannelsen og ikke forsørgelsen af de studerende? Der vil jeg meget opfordre Enhedslisten til at tage del i det arbejde, for så kan man jo også være med til at bestemme, hvad pengene skal bruges til.

Kl. 13:19

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Den næste spørger er fru Carolina Magdalene Maier, Alternativet.
Værsgo.

Kl. 13:19

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Tak for det, og tak til ordføreren for talen. Der er ikke nogen tvivl om, at for Alternativet er en af de vigtigste politiske opgaver, som vi har foran os, at passe godt på vores klode og sætte gang i den grønne omstilling. Vi har jo også hørt statsministeren i tirsdags adressere det med nogle meget fine ord. Vi har hørt statsministeren i FN være ovre og tale med en masse andre byer i forhold til at få dem til at leve op til Parisaftalen, og alligevel synes jeg, at vi savner lidt handling herhjemme fra regeringens side.

Til gengæld synes jeg, at regeringen har truffet nogle valg, som bremser den grønne omstilling. Man har afskaffet PSO-afgiften, lavet en nordsøaftale, der giver skattelettelser for at grave olie op af jorden. Man har omlagt bilafgifterne, så det bliver billigere at købe fossile biler, man har genindført afgiften på elbilerne. Nu kan man køre billigere over Storebælt, og det giver også flere biler på Storebælt og større CO₂-udledning, har klimaministeren lige måttet erkende, og man har indført en landbrugsaftale, der gør det muligt at sprøjte mere med sprøjtegift.

Altså, kan ordføreren godt forstå, at vi nogle gange kan blive en lille smule bekymret for, om regeringen reelt set ønsker at fremme den grønne omstilling, eller om statsministeren nærmere pynter sig med lånte fjer, når han i New York taler så varmt og godt om det, som vi hører, og som vi anerkender, samtidig med at der ikke rigtig sker noget herhjemme?

Kl. 13:20

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 13:20

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Lad mig starte med det gode. Jeg vil gerne starte med at være meget enig med ordføreren i, at det er godt, at statsministeren stiller sig først for det initiativ i New York, for det er nødvendigt, at ansvarlige lande som Danmark går forrest i kampen for et bedre klima, for Danmark er ikke en ø, vi er en række øer, men vi er altså ikke afsondret fra resten af verden.

Vi lavede et energiforlig i 2012, som ifølge den daværende klimaminister, hr. Martin Lidegaard, var det mest ambitiøse nogen sinde. Vi er altså foran i forhold til de mål, som blev opstillet i den her aftale, som var – med De Radikales ord – den mest ambitiøse nogen sinde. I dag er det sådan, at over en tredjedel af vores elektricitet i Danmark bliver produceret ved vindenergi. Det synes jeg godt at vi kan være stolte af, og det synes jeg er et godt udgangspunkt for at være foregangsland i verden.

I forhold til det med bilerne – undskyld, jeg kan nok ikke nå at svare på det hele – er det altså også sådan, at en hybridbil, en mellemklassehybridbil, bliver 100.000 kr. billigere. Den falder fra noget med 400.000 kr., tror jeg, til omkring 300.000 kr. Nu skal jeg ikke stå og nævne bilmærker her og reklamere for dem, men det er altså noget, som gør det rigtig attraktivt for mange mennesker at skifte dertil.

Kl. 13:22

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 13:22

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Man kan jo mene, at det er fint, at en hybridbil bliver billigere, men vi ved jo godt alle sammen, at det kun er en vej, vi skal, og det er, at vi skal have alle biler, der kører på fossile brændstoffer, ud og væk fra vejene. Det er den eneste vej frem, hvis vi virkelig gerne vil den grønne omstilling. Så må jeg ikke spørge ordføreren: Hvad er regeringens målsætning? Fra hvilket årstal skal vi sige at vi ikke har flere fossile biler i Danmark?

Kl. 13:22

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Jamen altså, regeringen har jo en krystalklar ambition om, at i 2050 skal Danmark være uafhængig af fossile brændsler. Det betyder, at vores energiforbrug skal kunne dækkes ved hjælp af andre energiformer. Så må jeg bare sige i forhold til det her med bilerne: Jeg sidder jo og klapper i hænderne, når jeg ser en stor svensk bilproducent – måske kan man godt gætte, hvem det er – som går ud og sætter sig nogle ambitiøse mål og siger: Vi stopper altså med at producere fossilt drevne biler inden det og det årstal. Det er jo ad den vej, det skal komme. Vi skal give de bedste betingelser for det, og det gør vi også, men vi skal samtidig anerkende, at der er mange mennesker i Danmark, som er dybt afhængige af at have en bil, og som bor et sted, hvor det er nødvendigt at have en bil. Derfor synes vi, det er rimeligt, at bilerne bliver billigere. Det gør de miljøvenlige og de sikre biler i den grad også.

Kl. 13:22

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den næste spørger er fru Sofie Carsten Nielsen, Det Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 13:23

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Tak for det. Jeg vil høre, om ordføreren kunne redegøre for statsministerens, synes jeg også, rigtig fine ord i åbningstalen om, at danske unge har mod på verden. Det er godt, og det er bedst, hvis de kommer hjem igen med nye erfaringer. Vi har brug for dem. Det er jeg jo helt enig i. Betyder det så, at regeringen ønsker at gøre det lettere eller sværere for danske unge at rejse ud og komme hjem igen?

Kl. 13:23

Kl. 13:24

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 13:24

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Nu skal man jo være forsigtig med at begynde at fortolke andre menneskers tale, især når de sidder lige ved siden af og ikke må sige noget. Men det er bestemt Venstres hensigt at tilskynde unge mennesker til at komme ud i verden, gøre sig klogere, gøre sig dygtigere og få erfaringerne med sig og også at gøre det nemmere at komme hjem igen. Jeg tror godt, jeg ved, hvad det er for nogle udfordringer, fru Sofie Carsten Nielsen peger på. For vi kan godt se, at for nogle er det en udfordring, hvis de er så heldige, at de undervejs forelsker sig derude og gerne vil have deres udkårne med tilbage. Det arbejder vi på, for det skal kunne lade sig gøre. Mennesker, der kommer ud, arbejder for Danmark, studerer og viser dannebrog ude i verden – nu har vi også fået det herind, og det er jeg glad for – og som kommer hjem igen, skal selvfølgelig have bedre muligheder for det. Det er bestemt vores hensigt.

Kl. 13:25

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 13:25

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Det synes jeg er fremragende, og tak for det tilsagn. Det glæder vi os rigtig meget til at se blive nemmere, for det er i høj grad en udfordring nu med de regler, der er. Men det var nu en anden pointe, jeg havde. For hvis man tager statsministerens og nu også ordførerens ord helt alvorligt – og det gør vi i Radikale Venstre – må det være en smal sag for Venstre og for ordføreren at afvise det forslag fra Dansk Folkeparti, som jo er kommet op, om et optjeningskrav til SU, for

det vil betyde en gigantisk ekstraregning til de mange studerende, som netop har mod på verden og kommer hjem igen med deres erfaringer og deres viden. De vil nemlig med det forslag miste retten til SU, hvis de opholder sig mere end 1 år i udlandet. Så det håber jeg at ordføreren kan lægge dødt her med det samme.

Kl. 13:26

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 13:26

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Synspunktet er noteret, og det er jo et synspunkt, som jeg i vidt omfang også deler. Vi skal altså finde den rigtige balance her. Vi skal finde balancen, for det skal være de gode uddannelser, ikke SU'en, der lokker folk til Danmark for at studere. Vi har også gavn af udenlandske studerende, der kommer til Danmark. Derfor bliver vi også nødt til at fastlægge en eller anden form for optjeningsprincip for, hvornår man har adgang til forskellige ydelser i Danmark. Og det er en meget vigtig pointe og noget, vi skal arbejde med, altså hvordan vi sikrer, at det ikke går ud over dem, der faktisk har været ude for at gøre sig klogere, gøre sig dygtigere, og som kommer hjem igen og kan glæde os andre med det.

Kl. 13:26

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Så er det fru Pia Olsen Dyhr, Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 13:26

Pia Olsen Dyhr (SF):

Det her har jeg glædet mig til. Statsministeren rejser rundt i verden og holder nogle fantastisk flotte taler om Danmarks grønne ambitioner, og hvad vi leverer. Og det er jo rigtigt, at Danmark er langt fremme i bussen også internationalt.

Men jeg synes sådan set, det er afgørende også at forholde sig til, hvad den her regering gør på den grønne dagsorden, og ikke kun at tage æren for tidligere regerings grønne resultater. Derfor vil jeg gerne spørge ordføreren om noget meget præcist: Er Venstres ordfører enig i, at de to seneste regeringer, Venstre-regeringen og nu også VLAK-regeringen, har gennemført tiltag, der svækker den grønne omstilling på klimaområdet, og dermed har ansvaret for, at Danmark ikke kommer til at levere 40 pct. CO₂-reduktion i 2020, som der jo ellers var udsigt til?

Kl. 13:27

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 13:27

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Altså, hele den her fortælling, som venstrefløjten ynder at kaste sig ud i, om, at det er en fuldstændig sort regering, som hader klimatiltag og ønsker at bekæmpe dem med alle midler, kan jeg ikke genkende. Jeg er glad for, at fru Pia Olsen Dyhr også lægger mærke til, hvad statsministeren siger rundtomkring i verden, men det gælder jo altså også herhjemme.

Vi har et energiforlig, som med fornævnte hr. Martin Lidegaards ord er det mest ambitiøse, og det overopfylder vi. Vi skal finde en balance. Før var det PSO-afgiften og fjernelsen af den, der blev kritiseret – det nåede jeg ikke at svare på der, men det kan jeg så gøre nu – men det handler altså også om at skabe nogle tålelige forhold for dansk erhvervsliv. Den balance skal vi finde, og det synes jeg altså at vi gør ved at sige: Vi har et forspring på klimaområdet, og det skal vi udnytte. Vi skal have flere med, vi skal have andre med. Vores forspring skal bare ikke blive så, skal vi sige langt, at vi farer vild.

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 13:28

Pia Olsen Dyhr (SF):

En del af industrien er jo vindmølleindustrien, og da regeringen i sidste uge brød med alle traditioner på energiområdet og lavede en smal aftale alene med Dansk Folkeparti, var det, på trods af at industrien – Dansk Industri, vindmølleindustrien, alle aktører på energiområdet – kraftigt advarede regeringen imod det. Men man valgte alligevel kun at investere 1 mia. kr. fordelt over 20 år – det er cirka 50 mio. kr. til vind og sol. Det er det laveste, der er investeret. På trods af at Venstres ordfører nu gerne vil pynte sig med energiforliget fra 2012, bør man vel forholde sig til det, man selv gør. Er det mere ambitiøst eller mindre ambitiøst end det, der blev aftalt i energiforliget i 2012, at man har indgået den her smalle aftale?

Kl. 13:28

Kl. 13:29

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 13:29

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Altså, jeg står bare og undrer mig lidt, og undskyld, at jeg ikke bare kaster mig ud i et svar med det samme, men det er, fordi jeg står og tænker på den her korttidshukommelse, som vi også talte om i den seneste debat, vi havde herinde. Og den regering, fru Pia Olsen Dyhr jo var en del af, lavede en vækstaftale i 2014, som førte til mere CO₂-udledning. Jeg synes, at historieløsheden tenderer lidt til at være hykleri en gang imellem, når venstrefløjen kaster sig ud i den slags. Det er jeg nødt til at sige.

Kl. 13:30

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Den næste spørger er hr. Benny Engelbrecht, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 13:30

Benny Engelbrecht (S):

Jeg vil gerne vende tilbage til spørgsmålet om finansieringen af regeringens skattereform, hvor 5,25 mia. kr. jo skal komme fra overførselsområdet. Ordføreren har redegjort for, at en del af det så skal komme fra nogle genoptjeningsprincipper, og vi kan jo godt alle sammen regne ud, at det umuligt kan beløbe sig til 5,25 mia. kr. Derfor er vi selvfølgelig meget interesserede i, hvor resten så skal komme fra.

Ordføreren var meget interesseret i at tale om den tidligere regerings genvordigheder, så det synes jeg egentlig vi skulle prøve at kaste os ud i. Den tidligere regering var jo den tidligere Venstreledede regering, som jo ganske rigtigt gennemførte besparelser på overførselsindkomsterne for pensionisterne i form af en besparelse på pensionisternes boligydelse. Så kunne vi ikke få et klart svar fra hr. Jakob Ellemann-Jensen, om det er sådan, at pensionisterne i dag kan sidde derhjemme og føle sig helt trygge, i forhold til at det ikke er dem, der skal betale til regeringens skattelettelser?

Kl. 13:31

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 13:31

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Det synes jeg simpelt hen jeg svarede rigtig tydeligt på før, nemlig at det kan de godt.

Men lad mig bare lige for historieskrivningens skyld – nu har jeg jo taget et lille stykke papir med herop – nævne den forrige regering, altså fru Helle Thorning-Schmidts regering, som hr. Benny Engelbrecht også var en del af, for der var lige et par bedrifter. Man hente- de 3,6 mia. kr. fra en reform af førtidspension og fleksjob, 1,2 mia. kr. fra en reform af kontanthjælpen, 2,2 mia. kr. fra SU'en og 2,3 mia. kr. fra mindre regulering – og så var der derudover også lige efterlønsreformen. Hvordan har ordførerens fødder det? Er der hul i dem?

Kl. 13:32

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 13:32

Benny Engelbrecht (S):

Hr. Jakob Ellemann-Jensen har ikke svaret på spørgsmålet om, hvem det er, der skal føle sig sikre. Vi kan altså konstatere, at det ikke er pensionisterne. Hvem er det så? Er det dagpengemodtagerne? Er det kontanthjælpsmodtagerne? Altså, det er jo ikke sådan, at man bare tryller 5,25 mia. kr. ud af den blå luft. Det svarer til ti gange kontanthjælpsloftet. Jeg går ikke ud fra, at hr. Jakob Ellemann-Jensen forventer, at det er noget, der ikke bliver lagt mærke til, når man laver sådan en beskæring.

Kl. 13:32

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 13:32

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Jeg svarede meget præcist på hr. Benny Engelbrechts spørgsmål. Jeg kan ikke afvise, at hr. Benny Engelbrecht har glemt, hvad han selv spurgte om, men jeg svarede præcist på det. Kig på afskriften bagefter.

Det her drejer sig bl.a. om et loft over børnechecken – det glæder jeg mig stadig væk til at vi kommer til at tale om – om deltagerbetaling på danskuddannelsen og om øget brug af nogle optjeningsprincipper, og vi synes, det er en god og sund måde at forvalte kongerigets økonomi på. Så kan man jo deltage i de forhandlinger, som kommer til at være, med regeringen for bordenden, og man kan også være med til at udmønte de her ting, hvis man har gode og kloge forslag. Jeg kan jo forstå, at Socialdemokratiets kreativitet i forhold til at finde gode steder, hvor man kan skære ned, ikke er helt lille.

Kl. 13:33

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Den næste i rækken er hr. Kristian Thulesen Dahl, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 13:33

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak, formand. Statsministeren sagde i sin tale i tirsdags, at Danmarks velstand i høj grad er båret af handelen med andre lande; jeg tror, at der blev nævnt et tal på omkring 65.000 kr. pr. familie, der var en gevinst som følge af samhandel, frihandel med andre lande. Det var i relation til EU, det indre marked og sådan noget, at det blev nævnt.

Derfor er der bare en ting, der har undret mig – og nu tænkte jeg, at da hr. Jakob Ellemann-Jensen jo ved rigtig meget om mange ting, kan han sikkert forklare mig sammenhængen: Hvorfor er det så ikke vigtigst at få den bedst mulige handelsaftale med Storbritannien i forbindelse med Brexit, eventuelt ved at holde dem i det indre marked, selv om det måtte betyde, at briterne får lov til selv at bestemme over indvandringen til deres land?

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 13:34 mark. Og det er jo ikke noget, som vi alene af de tilbageværende 27 lande kommer til at afgøre; det skal vi jo gøre i den samhörighed, som vi stadig væk er en del af, og som Storbritannien ikke længere ønsker at være en del af.
Kl. 13:37

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Altså, jeg er jo en af dem, der begræder, at Det Forenede Kongerige forlader EU. Jeg synes, det er drønærgerligt, fordi det har været en af vores vigtige allierede og det er en gammel samhandelspartner på rigtig mange områder. Det, som er vigtigt for Danmark i forhold til Det Forenede Kongeriges udtræden af EU, er Danmarks interesser; det er først og fremmest Danmarks interesser, som vi skal varetage. Med hensyn til hvordan tilknytningen bliver i forhold til det indre marked, vil jeg sige, at jeg tror, at man skal være forsigtig med at pådutte De Britiske Øer vores egen indstilling til det der, ud over hvad der sådan – og undskyld egoismen i det fra dansk side – gavner os selv. For det er jo dem, der har valgt at træde ud, og hvordan de kommer til at være tilknyttet, må vi så se på.

Men det indre marked består jo altså af fire friheder, og det er både kapital, varer, tjenesteydelser, men også personer. Og med hensyn til den der a la carte-model, som man måske, måske ikke – det er lidt uklart i øjeblikket – forsøger at sjakre sig frem til, altså hvor man siger, at man gerne vil have flødeskummet, men ikke det, der er nedenunder, vil jeg sige, at sådan spiller klaveret jo altså ikke.

Kl. 13:35

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 13:35

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Men spørgsmålet er jo hvorfor. Altså, jeg er jo fuldstændig enig med statsministeren i, at Danmarks velstand er drevet frem af samhandel med andre lande, tæt samhandel, altså det, at vores virksomheder har mulighed for at afsætte deres produkter, herunder jo også til Storbritannien. Hvorfor er det ikke vigtigere end at sige til briterne: Det kan I kun få, og det kan vi kun lave sammen, hvis I samtidig accepterer fri indvandring til jeres land? Altså, det er jo en politisk beslutning, at man har koblet de der ting sammen.

Så spørger jeg bare: Hvorfor er det i Danmarks interesse at koble de der to ting sammen? Hvorfor er det ikke i Danmarks interesse at sige til briterne: Vi vil gerne have den tættest mulige samhandel med jer i fremtiden, helst i det indre marked, og vi er villige til og synes faktisk, det kan være okay, at I samtidig får lov til at bestemme over indvandringen til jeres land, for det er vigtigere for os at holde jer i det tætte handelssamarbejde, end det er at pådutte jer fortsat fri indvandring til Storbritannien? Hvorfor er det ikke i Danmarks interesse at mene det?

Kl. 13:36

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 13:36

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Det er jo ikke Danmarks valg, at Storbritannien forlader EU, og alle valg har konsekvenser, også nogle ulykkelige konsekvenser. Jeg tror, at det her omkring personernes frie bevægelighed bliver et meget stort problem i forhold til den her udtræden, fordi der er mange briter, som bor, arbejder eller er pensionister rundt omkring i resten af Europa, og der er mange europæere og mange danskere, som arbejder i Storbritannien. Vi aner ikke, hvordan det kommer til at ske.

Men jo, selvfølgelig har vi en interesse i at få de bedst mulige handelsbetingelser for begge parter, men først og fremmest for Dan-

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den næste spørger er fru Trine Bramsen, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 13:37

Trine Bramsen (S):

Nu står Venstres ordfører jo og bryster sig af regeringens beregninger. Man kan diskutere kvaliteten af de beregninger, når nu statsministeren så efterfølgende må ud og undskylde centrale regneeksempler, som er kommet fra regeringen.

Men jeg mener faktisk heller ikke, vi er færdige med at diskutere de her 5,2 mia. kr., og hvem det er, der skal betale dem. Ordføreren svarede ikke på lige før, om dagpengemodtagernes ydelser skal beskæres, for at man kan give skattelettelser. Så det vil jeg gerne have et svar på.

Kl. 13:37

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 13:37

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Jeg synes egentlig, jeg prøvede at svare på det. Det synes jeg egentlig jeg prøvede, allerede da hr. Nikolai Wammen stillede spørgsmålet, hvor jeg sagde – og jeg citerer nu hr. Jakob Ellemann-Jensen: Jeg ser ikke for mig, at vi kommer til at skære i ydelsesbeløbene.

Kl. 13:38

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 13:38

Trine Bramsen (S):

Jamen når Venstres ordfører står på Folketingets talerstol og praler med, hvor god regeringen er til tal, hvorfor kan vi så ikke se et regnestykke på de her 5,2 mia. kr.? Kan vi få fremlagt et regnestykke her i dag, der viser, hvor pengene skal komme fra, eller må det stå hen i det uvisse? For ordføreren bliver ved med at sige, at han ikke kan se, at bestemte grupper skal betale for det. Men nogen må jo skulle betale den her regning.

Kl. 13:38

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 13:38

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Der kan socialdemokraterne jo så melde sig ind i kampen og deltage i de her forhandlinger. Så får man jo også noget at skulle have sagt i forhold til udmøntningen af det her.

Altså, jeg kan forstå, at samtlige socialdemokratiske gruppemedlemmer tilsyneladende kun har fået side 1 i den spørgeguide, der er blevet delt rundt, og at man derfor kommer til at hægte sig fast i det her spørgsmål. Og det kan vi så muntre os med resten af dagen. Jeg synes bare, det er en gevaldig sten fra et glashus, når Det Kongelige Danske Socialdemokrati brokker sig over regeringens evner til at regne, når man har sat Finansministeriet til at regne på det såkaldte finanslovsforslag, som Socialdemokratiet kommer med, og man får svaret: Det kan vi ikke, der er for få tal.

Kl. 13:39

Kl. 13:42

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den næste spørger er fru Maria Reumert Gjerding, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 13:39

Maria Reumert Gjerding (EL):

Tak for det. Jeg vil også gerne spørge ind til statsministeren og Venstres påståede engagement i klimasagen. Når jeg hører ordføreren svare på mine kollegaers spørgsmål, får jeg en fornemmelse af, at Venstre tror, at den eneste sektor, der belaster klimaet, er energisektoren, og hvis man tror det i Venstre, kan jeg godt forstå, at det ser så slemt ud, som det gør. Man har jo bl.a. lavet en landbrugspakke, som øger CO₂-udledningen; man har sat elbilsalget fuldstændig i stå; man har nedsat afgiften på fossilbiler to gange; man har annonceret, at man vil bygge flere motorveje og nedsætte taksten over Storebælt, hvilket alt sammen ifølge eksperter vil øge CO₂-udledningen. Så har I været bundet af et energiforlig, som blev vedtaget, da I ikke havde magten – og heldigvis for det, for det betyder, at der sker en fremdrift inden for energiomstillingen, selv om I gør alt, hvad I kan, for at modarbejde det. I har udskudt en planlagt havmøllepark, I har gjort alt, hvad I kunne, for at bremse kystnære møller, og så har I for nylig lavet en snæver aftale om finansieringen af vind- og solenergi, der bliver kritiseret af både industri og erhvervsliv for at være alt, alt for dyr, i forhold til hvad man får for pengene.

Jeg kunne godt tænke mig at bede ordføreren om at forklare, hvad det er, man har gjort fra regeringens side, ud over det, der ligger i energiforliget, som man har været bundet af sammen med nogle andre, før man selv fik magten. Hvad er det så, man har gjort inden for landbrug og inden for transport, som skulle nedbringe Danmarks belastning af klimaet?

Kl. 13:40

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 13:40

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Jamen noget må regeringen jo have gjort, al den stund at Verdensbanken har kåret Danmark til at være verdensmester i grøn energi. Så hvis ikke man vil tage mit ord for pålydende, og det plejer venstrefløjens desværre ikke at ville, og det er jeg da ked af, jamen så kan det jo være, at man vil lytte til Verdensbanken. Altså, de aftaler, som ordføreren nævner her, om fødevarepakken og andre pakker handler jo, som jeg også sagde før, igen om at finde den her balance, hvor vi skal sikre, at vi er foran på klimaområdet, uden at vi ødelægger erhvervet. Og det var man altså ved at gøre med landbruget. Det, undskyld mig, må jeg sige som ordfører for Venstre, Danmarks Liberale Parti, vores gamle bondeparti, kan vi ikke have siddende på os, og det kan Danmark altså heller ikke. Det her betyder noget. Det betyder noget for den velfærd, der også er vigtig for Enhedslisten, at vi altså får kradset nogle penge ind i kassen. Den balance er svær, og den balance skal vi finde. Vi bliver nok ikke helt enige om, hvor den balance er. For os er det altså vigtigt, at vi ikke fuldstændig udhuler de forskellige hverv, men at vi giver dem mulighed for at eksistere på en grøn og bæredygtig måde.

Kl. 13:42

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Maria Reumert Gjerding (EL):

Ikke et eneste eksempel kunne ordføreren give. Grøn energi, har Verdensbanken sagt. Da den borgerlige regering kom til i 2001, gjorde man alt, hvad man kunne, for at sætte udbygningen af den vedvarende energi i stå. At vi har en førerposition inden for grøn energi, er ikke på grund af borgerlige regeringer, det er på trods af borgerlige regeringer. Det undrer mig ikke, at man ikke kan pege på noget, for nu stiger CO₂-udledningen igen, og den stiger også, selv når man korregerer for vejret. Kan ordføreren ikke godt bekræfte, at vi har en borgerlig regering ved roret lige nu, hvor CO₂-udledningen stiger efter knap 10 års fald, selv når man korregerer for vejret? Så vil jeg godt give ordføreren en chance til for at nævne initiativer uden for energiområdet, som man har sat i værk, og som vil nedbringe Danmarks klimabelastning.

Kl. 13:42

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 13:42

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Det er jo superfedt at være politisk ordfører, men et af de få elementer, som er lidt træls ved det, er, når man står heroppe og der sidder en spørger, som er ekspert på sit område, og som har gravet sig dybt ned i sit eget fagområde og sådan udfritter en som ordfører om enkelt eksempler og detaljer inden for sit eget område. For det kan jeg jo – undskyld mig – ikke svare på. Det er ikke, fordi jeg ikke vil. Det er ikke, fordi svarene ikke findes. Det er, fordi jeg er generalist, og fordi spørgeren er specialist på det her område. Jeg skal gerne finde svaret bagefter. Det kan vi gå ud at finde over en kop kaffe, men jeg har ikke svar på rede hånd. Det håber jeg der er en eller anden antydning af forståelse for.

Kl. 13:43

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Næste spørger er hr. Jesper Petersen, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 13:43

Jesper Petersen (S):

Tak. Trods vores gentagne uenigheder plejer jeg egentlig at synes, at hr. Jakob Ellemann-Jensen har sådan lidt humor og charme, og det formår han at få frem – og håret vil han gerne selv fremhæve, okay! Men jeg synes, at det i dag er sådan en lidt mere vrissen udgave, vi får, og en masse udenomssnak. Og jeg vil egentlig godt give hr. Jakob Ellemann-Jensen en ny chance for at oplyse Folketinget og den måbende befolkning om, hvad der egentlig ligger bag de der magiske 5,25 mia. kr., som regeringen, ud over velfærdsforringelser, vil finansiere sin skattereform med. Der blev spurgt til de ældre, og dem var det ikke, må man forstå. Senere i dag er der ret mange studerende, der mødes, og de vil måske være interesseret i at vide, om det så er SU'en, der skal beskæres for at finde penge til at finansiere de meget skæve skattelettelser, regeringen lægger op til. Kan man afvise, at det er de studerendes SU, der vil blive beskåret?

Kl. 13:44

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 13:44

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Jeg synes faktisk ikke, jeg taler udenom. Hvis man skal have en fin illustration af begrebet udenomssnak, er jeg sikker på, at der på Wikipedia eller andre nyttige medier inden længe vil være et link til fru

Mette Frederiksen's tale her i Folketingssalen og hendes evne og vilje til at besvare de kløgtige spørgsmål, som blev stillet af salens ærede medlemmer.

Kl. 13:47

Jeg har svaret på det her flere gange. Jeg har svaret, at jeg simpelt hen ikke forestiller mig, at der vil være sænkning af ydelser. Jeg har svaret, at det handler om et loft over børnechecken, at det handler om deltagerbetaling for danskuddannelse, og at det handler om brug af optjeningsprincippet. Og så har jeg opfordret det kongelige danske Socialdemokrati til at melde sig ind i kampen og komme til forhandlingsbordet, være med til at beslutte, hvor de her penge skal komme fra, og komme med deres input i stedet for bare at sidde ovre i hjørnet og være tvære. Og det bliver jo selvfølgelig sådan lidt evindeligt, hvis ikke jeg kan finde på flere lystige måder at besvare det her spørgsmål på. Nu ved jeg ikke, hvor mange spørger der er tilbage fra Socialdemokratiet, men jeg antager, at de alle sammen vil stille det samme spørgsmål, og det er simpelt hen ikke særlig seerventligt.

Kl. 13:45

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 13:45

Jesper Petersen (S):

Som svar på et spørgsmål, hvor man bliver kritiseret for udenomsnak, kommer der så en masse om Mette Frederiksen. Det er da lige præcis at snakke udenom, vil jeg sige til Jakob Ellemann-Jensen.

Vi kan ikke få oplyst på skrift, når vi diskuterer de her 5,25 mia. kr., hvor de kommer fra. Kan man lægge tabellen frem og sige: Det er her, de 5,25 mia. kr. kommer fra? Man er i hvert fald ikke i nærheden af det med de ting, man har oplyst nu fra talerstolen. Så det må vi jo så spørge om bagefter og få det på skrift fra regeringen. Man har ikke hidtil villet svare på det.

Jeg skal bare være sikker på, at lige så entydig en afvisning af, at det er de ældre, det handler om, man gav til hr. Nicolai Wammen før, lige så entydigt et svar kan man give nu til landets studerende: Der kommer ikke til at blive skåret ned på SU'en som led i at finansiere den her skattereform. Var det en klokkeklar afvisning, der lå bag den der lange tirade, der kom før?

Kl. 13:46

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 13:46

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Altså, vi kommer jo til at have en drøftelse om SU'en til foråret eller senere her i folketingsåret – den SU, som hr. Jesper Petersens regering skar 2 mia. kr. i. Der kommer vi jo til at have en drøftelse af, om den er hensigtsmæssigt skruet sammen. Den skar I 2 mia. kr. af uden at blinke. Det kan godt være, at vi hjalp jer med det, men dengang var der ikke noget galt i det. Altså, det er den der skiften – og mikrofonen er ikke tændt! – af holdninger, alt efter om man sidder i regering eller i opposition. Så det kommer vi da til at tale om. Jeg vil egentlig hellere bruge penge på at uddanne studerende end på at forsørge studerende. Så det synes jeg da vi skal tage en snak om, når vi skal tale SU-reform. Så kan det være, at hr. Jesper Petersens mikrofon bliver tændt igen til den tid.

Kl. 13:47

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Den næste i rækken er fru Pernille Schnoor, Alternativet.

Pernille Schnoor (ALT):

Tak. Jeg synes jo, det er dybt problematisk, at der ifølge Undervisningsministeriet er sparet omkring 1 mia. kr. på erhvervsuddannelserne, og det håber jeg også ordførerens parti synes. Jeg har heldigvis i dag fået en positiv udmelding fra hr. Kristian Thulesen Dahl om, at han vil tage det med til finanslovsforhandlingerne.

Derfor vil jeg i stedet for spørge om noget helt andet – det er en lidt speciel måde at gøre det på. I Frankrig har præsident Macron i sommer annonceret, at man ikke længere vil give licenser til at efterforske olie og gas, og man vil helt stoppe med fossil indvinding senest i 2040. Hvad siger ordføreren til det? Er det noget, regeringen vil følge efter?

Kl. 13:48

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 13:48

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Det vil jeg da i første omgang ønske Frankrig al mulig held og lykke med. Og så lad mig sige, at her handler det igen om, at der jo er en balance at finde, al den stund Danmark ikke er en ø. Nu blev det kritiseret før, at der blev lavet en aftale om indvinding af olie fra Nordsøen. Jeg vil sådan set hellere have, at det er olie, der bliver indvundet i Nordsøen, vi bruger, så længe vi er afhængige af olie – og det skal vi være så kort tid som overhovedet muligt – end at det er olie fra andre lande. For det gør os afhængige af de andre lande, og det er typisk nogle lande, som vi måske ikke har supermeget lyst til at være afhængige af.

Så det her med at sige, at vi stopper med at bruge vores egen olie og så bruger vi andres i stedet for – jeg ved ikke, om det er det, ordføreren lægger op til – ville jeg synes var en rigtig dårlig idé. Regeringens ambitioner, hvad angår afhængighed af fossile brændsler, er jo, at vi skal være uafhængige af fossile brændsler i 2050. Det synes jeg er en god ambition, jeg synes, det er en rigtig flot ambition, og den er jeg ikke i tvivl om at vi kommer til at leve op til. Men så længe vi har en afhængighed, synes jeg altså, at det er bedst, at vi i højere grad er selvforsørgende, end at vi skal forlade os på lande, vi ikke har lyst til at være i lommen på.

Kl. 13:49

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 13:49

Pernille Schnoor (ALT):

Så svaret er, at vi ikke vil være lige så ambitiøse som Macron, altså vi vil vente til 2050 i stedet for 2040? Er det sådan, jeg skal forstå ordføreren, altså at det er det, ordførerens parti ønsker og regeringen ønsker?

Kl. 13:50

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 13:50

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Må jeg godt lige sætte spørgsmålstegn ved, hvad der er mest ambitiøst: at holde op med at bore efter sin egen olie på et eller andet tidspunkt eller at holde op med at være afhængig af olie i det hele taget på et tidspunkt. Jeg synes, det sidste er mest ambitiøst, for det er det, der fører til CO₂-udledning, og det er jo trods alt den, der betyder noget. Så jeg synes – og det er ikke for at negligere det – at det

lidt er en sammenligning af pærer og bananer. For det ene handler om efterforskningen, og det andet handler om anvendelsen. Vi har en ambition om at være uafhængige af fossile brændsler i 2050, og det er en god ambition.

Kl. 13:53

Kl. 13:50

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den næste spørger er fru Lotte Rod, Det Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 13:50

Lotte Rod (RV):

Jeg kan forstå på statsministeren, at han er vældig begejstret for eleverne på Esbjerg Gymnasium, men jeg undrer mig over, hvorfor Venstre så vil spare 30 mio. kr. på EG.

Kl. 13:50

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 13:50

Jakob Ellemann-Jensen (V):

På hvilket? Undskyld! Modtaget, undskyld, jeg kunne ikke høre det sidste ord fra ordføreren. Jeg antager, at det er omprioriteringsbidraget, som der henvises til, og lad mig gentage det her igen. Jeg synes altså, det er en sund øvelse, at man ser på: Bruger vi pengene mest effektivt? Vi skal bruge pengene på at uddanne vores elever og vores studerende. Vi skal ikke nødvendigvis bruge dem på kommunikationskonsulenter, på fancy reklamer, på unødige husleje, for at nævne nogle af de eksempler, som andre uddannelsesinstitutioner har brugt til at komme lidt i bund, på det her med 2-procentsmålsætningen. Jeg synes faktisk, det er sundt. Det er noget, man bruger mange steder og også ude i den private del af virkeligheden. Og jeg synes, det er sundt, at man på den måde ser på, om man bruger pengene godt nok.

Kl. 13:51

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 13:51

Lotte Rod (RV):

Der er noget underligt i, at Venstre bruger så meget krudt på at flytte rundt på statslige arbejdspladser. Tænk, hvis man var lige så optaget af at holde fast i de arbejdspladser, der er der. Altså, lige nu bliver der fyret lærere på vores erhvervsuddannelser og vores gymnasier i hele landet på grund af Venstres politik. Altså, hvordan hænger det sammen?

Kl. 13:52

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 13:52

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Jeg synes, at det at kritisere regeringen, at kritisere Venstre for ikke at tilgodese den del af Danmark, der er uden for København, altså klinger meget hult. Jeg synes, vi har en regering, som med Venstres store, naturlige hjælp har sørget for, at der kommer en bedre balance i Danmark, både når det handler om arbejdspladser, når det handler om erhvervsmuligheder, når det handler om vækst, og når det handler om infrastruktur. At der så er et omprioriteringsbidrag på områder, der dækker hele landet, synes jeg altså ikke er noget, der trækker Danmark skævt.

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Så er det hr. Pelle Dragsted, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 13:53

Pelle Dragsted (EL):

Tak. Det vil nok ikke falde i så god jord hos ordføreren, men jeg vil altså holde fast i diskussionen om, hvor de 5,5 mia. kr., som skal bruges til de her skatterabatter, og som ifølge regeringens eget udspil skal findes ved det, man kalder justeringer af overførselsindkomsterne, skal komme fra. Og jeg har hørt de kilder til finansiering, som ordføreren har peget på, og både ordføreren og jeg ved godt, at de kilder ikke er tilstrækkelige til at finde 5,5 mia. kr.

Så kan man selvfølgelig sige, at det finder vi ud af under forhandlingerne, men jeg tror faktisk, at der er mange, der sidder derude, herunder ikke mindst vores folkepensionister, som i forvejen er nogle af de fattigste grupper, vi har her i Danmark, men også førtidspensionister og mennesker, der er ramt af ledighed og sygdom, og studerende, der egentlig godt bare kunne tænke sig at få en klar melding fra den her regering om, hvorvidt det igen er dem, som skal til lommerne for at finansiere regeringens skatterabatter. Så kan vi ikke bare få et klart svar? Kan vi ikke bare få at vide, hvad det er? Venstre er vel ikke gået ud og har sagt, at 5,5 mia. kr. skaffer de med et fingerknips. Det er vel, fordi man har en idé om, hvor pengene skal komme fra, altså ud over fra de kilder, som man har anvist, og som ikke er tilstrækkelige til at kunne finde 5,5 mia. kr.

Kan vi ikke bare være ærlige? Jeg tror ganske enkelt ikke på, at Venstre bare har leget tænk på et tal. Der må ligge en plan. Man har bare ikke lyst til at fortælle danskerne om den.

Kl. 13:54

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 13:54

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Vi bliver jo lidt i samme boldgade, og hr. Pelle Dragsted har fået fingrene i den socialdemokratiske pamflet med snedige spørgsmål, man kan stille til Venstres ordfører. Jeg skal undlade at gentage de eksempler, som jeg nævnte før. Noget af det, som den tidligere regering gjorde, og det skal den have tak for, var at lave en mindre regulering af overførselsindkomster. Det gjorde man under den regering, som fru Mette Frederiksen var en del af.

Jeg kan ikke svare mere uddybende, end jeg har gjort. Men hvis det, der er formålet med at blive ved med at stille det samme spørgsmål, er, at jeg skal gentage mig selv, eller at jeg skal konstatere, at det ved jeg sådan set ikke mere om end det, jeg har sagt, så lad mig da sige det nu: Jeg kan ikke svare. Det er ikke, fordi jeg ikke ønsker at svare, men jeg kan ikke svare mere uddybende på det her spørgsmål. Det må man drøfte med finansministeren, som belejligt nok lige nu kom listende ind i salen. Det er vel fair nok.

Kl. 13:55

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 13:55

Pelle Dragsted (EL):

Finansministeren har faktisk mulighed for at tage ordet ved en senere lejlighed. Men bare lige for en god ordens skyld: Jeg får ikke nogen dessiner fra Socialdemokratiet om, hvad jeg skal spørge om her nede, og det kan jeg garantere for at der heller ikke er andre i min gruppe der gør. Så skulle det være på plads.

Når det her er vigtigt, er det jo, fordi det er, og det tror jeg også at ordføreren er enig i, en uskik at gå ud og dele gaver ud ved at sige, at man deler skattelettelser ud her og der, men ikke vil fortælle, hvem der skal betale regningen. Er det der, vi skal hen her i Folketinget? Eller kan vi ikke bare få at vide, hvad Venstre har tænkt sig, så de ikke kun fortæller om det gode, altså om dem, der skal have nogle penge, men også fortæller, hvem man vil tage pengene op af lommen på?

Kl. 13:56

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 13:56

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Jeg er absolut ikke i tvivl om, at hvis nogen prøvede at give dessiner til hr. Pelle Dragsted, ville de falde på stengrund. Men hr. Pelle Dragsted kan være helt rolig – i øvrigt er der ikke nogen, der får penge i form af skattelettelser; der er nogle, der får lov at beholde deres egne penge i form af skattelettelser. Og når vi i øvrigt når til en aftale, kommer den naturligvis til at være fuldt finansieret, og det kan man være fuldstændig rolig for.

Kl. 13:57

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Den sidste spørger i denne runde bliver fru Lisbeth Bech Poulsen, Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 13:57

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Venstres ordfører siger, at det at svare på spørgsmål om regeringen og Venstres klimapolitik kræver en specialistviden, han ikke ligger inde med. Venstres ordfører kritiserer også Socialdemokratiet – som ikke er et statsministerparti – for ikke at have alle tal på plads i deres forslag til finanslov, men vil ikke svare på, hvor over 5 mia. kr. skal komme fra.

Altså, hvad er meningen med, at ordføreren står oppe på talerstolen? For vi kan jo ikke få nogen svar. Vi kan have meget forskellige politiske holdninger, og det har vi her i Folketinget, men man må da som minimum regne med, at når partiets ordfører står på talerstolen, så kan man få svar, specielt når det er en ordfører fra et regeringsparti, fra et statsministerparti.

Vi har så åbenbart hørt, at det ikke er folkepensionisterne, der skal betale. Den afvisning hørte vi ikke i forbindelse med de studerende. Er det nu sådan en gætteleg, hvor vi skal gætte for hver gruppe, hvem der skal betale? Er den tavshed udtryk for, at vi så skal gætte, at det er de studerende, der skal betale for nogle af de her skattelettelser?

Der kan sagtens være uenighed, men vi vil bare gerne vide, hvad det er, vi taler om.

Kl. 13:58

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 13:58

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Den følelse med hensyn til muligheden for at vide, hvad vi egentlig taler om, kender jeg jo bestemt godt. Det var derfor, jeg efterlyste nogle tal – ikke alle tal, men bare *nogle* tal – fra Socialdemokratiet, som jeg har gjort tidligere.

Altså, jeg har nu fået det her spørgsmål seks eller syv gange – jeg har ikke tal på det – og jeg har svaret på det efter bedste evne. Jeg er klar over og smerteligt bekendt med, at forventningerne til mig er ualmindelig høje, og det forstår jeg godt, men jeg kan ikke svare me-

re uddybende på det spørgsmål. Så hvis muligheden er der for en runde nr. to, så prøv med noget andet, og så kan det da være, at vi kan få en dialog om det.

Kl. 13:58

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 13:59

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Mine forventninger til ordføreren er faktisk høje, og det er jo derfor, det her har udviklet sig til en farce. Jeg kan jo kun tage ordførerens ord for pålydende, nemlig at regeringen holder kortene så tæt ind til kroppen, at ikke engang statsministerpartiets ordfører har fået at vide, hvem der skal betale for det her.

Lad mig så stille et spørgsmål, som ordføreren måske kan svare på, for jeg tror ikke, vi kommer videre i den her omgang. Regeringens finansminister har sagt, at han synes, at europæiske virksomheder er hårdt nok beskattede i forvejen og har med det citat også lagt afstand til de forslag, der har været om at beskatte it-giganter som Google og Facebook, som jo bekendt betaler henholdsvis 0,03 pct. og 0,8 pct. i skat i Europa. Er Venstre enig med finansministeren i, at sådanne selskaber er hårdt nok beskattede i Europa, og at der derfor ikke er grund til at gøre yderligere?

Kl. 13:59

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 14:00

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Jeg er helt sikker på, at vores fælles konkurrencekommissær vil sørge for, at sådanne ting også bliver opretholdt – hende har jeg ualmindelig stor tillid til, og det tror jeg også fru Lisbeth Bech Poulsen har.

Jeg er meget glad for, at den her type virksomheder er i Europa, jeg er meget glad, når de slår sig ned i Danmark, jeg er meget glad, når de ansætter danske medarbejdere, som får løn og betaler en – i øvrigt for høj – skat i Danmark af den løn. Det glæder jeg mig sådan set over. Og jeg er helt sikker på, at vi både fra dansk og særlig fra europæisk side nok skal sørge for, at de, der skal svare deres, også kommer til det.

Kl. 14:00

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Det er hermed slut. Tak til Venstres ordfører. Den næste på talerstolen er hr. Nikolaj Villumsen som ordfører for Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 14:00

(Ordfører)

Nikolaj Villumsen (EL):

Den almindelige HK'er vil få mest i skatterabat. Det gjorde regeringen et stort nummer ud af, da den præsenterede sit skatteudspil. Det var bare ikke rigtigt. Nej, det var faktisk manipulation. Virkeligheden er, at en direktør ikke alene får en markant større skattelettelse i kroner og øre end en HK'er – også i procent af indkomsten får direktøren i regeringens udspil mere end HK'eren, stik imod hvad statsministeren påstod over for danskerne.

For 2 dage siden sagde statsministeren igen i sin åbningstale, at formålet med regeringens udspil er at lette skatten for dem, der tjener mindst. Det harmonerer jo ikke særlig godt. Hvis statsministeren og resten af regeringen virkelig tror på sin egen politik, hvorfor står de så ikke ved den? Hvorfor holder de sig ikke til virkeligheden? Sandheden er nok, at statsministeren og regeringen ikke vil stå ved, at deres politik i virkeligheden gavner de få.

Under finanskrisen bad statsministeren almindelige mennesker om at spænde livremmen ind, mens bankerne, spekulanterne, der skabte finanskrisen, fik milliarder i bankpakker. Så blev regningen sendt til almindelige danskere. Sammen med Dansk Folkeparti forringede statsministeren dagpengene, satte pensionsalderen op og smadrede efterlønnen. Resultatet er, at mennesker må gå fra hus og hjem, fordi de er så uheldige at blive ramt af arbejdsløshed. Slagteri-arbejderen, rengøringskone og jord- og betonarbejderen, der har slidt hele livet, kan se pensionsalderen forsvinde i horisonten.

Statsministeren påstod dengang, at forringelserne var nødvendige – nødvendige, fordi der skulle være råd til velfærd i fremtiden. Men nu står vi så her. Meget tyder på, at velfærden, der i forvejen er under pres, bliver den store taber, hvis vi ikke får stoppet regeringens planer.

Statsministeren vil bruge milliarder på skatterabatter til de rigeste danskere betalt af fællesskabet. De rigeste 1.000 danskere kan se frem til omkring 190.000 kr. ekstra om året i skatterabat; samtidig kan de rigeste glæde sig over, at det er blevet markant billigere at købe en sportsvogn. Den her regering har altid travlt med at forgyldte dem, der i forvejen har mest. Samtidig er det altid i fremtiden, der skal investeres i velfærd – aldrig nu.

Hvis regeringen får sin politik igennem, betyder det 24.000 færre ansatte i vores fælles velfærd i 2025. Og hvis vi f.eks. tager ældreområdet, bliver der flere ældre. Der er brug for velfærden, fordi vi alle sammen lever længere. Man behøver altså ikke at være professor i matematik for at regne ud, at den hjælp, vi så tilbyder de ældre, bliver ringere.

Så der bliver jo ikke investeret det nødvendige i velfærden, selv om det ellers var undskyldningen for at forringe vilkårene for arbejdsløse og for dem, der har psykisk og fysisk nedslidende jobs. Pengene bliver endnu en gang sendt til de rigeste i samfundet. Det store flertal af danskere står tilbage med et ringere socialt sikkerhedsnet, ringere velfærd og en lang næse. Ved I, hvad det er? Det er klokkeklart løftebrud. Og det er også den forkerte retning for Danmark.

Danmark er ikke blevet et af verdens rigeste lande ved at forgyldte de få. Danmark er blevet et af verdens rigeste lande, fordi vi har bekæmpet ulighed og skabt et stærkt fællesskab. Det giver muligheder og tryk for den brede befolkning, bl.a. gennem gratis uddannelse, gratis sundhed og en hjælpende hånd, når uheldet er ude og vi rammes af arbejdsløshed. Men nu ser vi, at uligheden i vores samfund er vokset, og at den velfærd, der både er med til at skabe tryk og velstand, er blevet markant forringet.

Kl. 14:06

Jeg har en rigtig flink nabo, der hedder Berit. Berit arbejder i hjemmehjælpen. Hun knokler hver eneste dag for at hjælpe de ældre medborgere på sin rute, men det er blevet svært for hende at nå det hele, bl.a. fordi man midt i effektiviseringsstyrniet ikke regner transporttid med i opgaverne. Som hun siger: Vi har kun 2 minutter til at give en ældre en strømpe på, lige meget om vedkommende bor på 2. eller 12. sal. Det kan ikke lade sig gøre.

Berit fortæller også, at de nidkære skemaer ikke tager højde for, at man har med mennesker at gøre. Berit har ikke lyst til bare at vade ind i et andet menneskes hjem og give personen et par strømper på uden at sige ordentlig hej. Det kan jeg godt forstå. Men den slags er der bare ikke afsat tid til, så planerne skrider. Men på trods af de arbejdsvilkår, slider Berit sig alligevel i bogstaveligste forstand gennem regn og slud for at hjælpe vores ældre medborgere. Hun er en af velfærdens helte.

Uden dem ville vores samfund ikke køre rundt. De fortjener ordentlige arbejdsvilkår og anerkendelse for deres store indsats, men de får så langt fra den anerkendelse og de arbejdsvilkår, de har fortjent. Står det til regeringen – og måske også til Dansk Folkeparti, det vil tiden vise – så skal Berit løbe endnu stærkere, der skal være

endnu færre kollegaer til at hjælpe flere ældre. Den udvikling ser vi overalt i vores velfærd.

Står det til Enhedslisten, skal der i stedet for investeres i vores fælles velfærd. Lad os sikre en fair løn til de offentligt ansatte og gøre op med den urimelige lønforskel, der er mellem mænd og kvinder. Lad os vise mere tillid til de offentligt ansatte, så de får plads til at bruge kræfterne på borgerne frem for på en uendelig bunke af bureaukrati. Vi skal have ansat flere kollegaer til Berit og resten af velfærdens helte.

Det er ikke kun, når det handler om velfærd og skatterabatter, at regeringen har lidt svært ved stå ved sin politik. Det har den altså også, når det handler om vores klima. Statsministerens stod for nylig i New York og sagde, at Danmark er klar til at tage lederskab på klimaområdet, men herhjemme har regeringen brugt kræfterne på at bremse den grønne omstilling. Det er da en pudsigt måde at vise lederskab på; altså, det kan resten af verden da ikke tage alvorligt. Det svarer lidt til, at man møder sin fitnesscoach på den lokale grillbar.

For nylig sad hr. Thomas Danielsen, Venstres energifører, i Deadline og sagde, at den her regering er den grønne i nyere tid. I virkeligheden har regeringen afskaffet Danmarks ambitiøse klimamål om 40 pct. CO₂-reduktion i 2020, modarbejdet planlagte vindmølleparker, har givet landbruget lov til at åbne gyllesluserne, har sat prisen ned på benzinbiler og salget af elbiler i stå. Og mens DSB udsultes, bruges der hundreder af millioner på motorveje. Resultatet er større trængsel, flere forsinkelser og mere forurening.

Hvorfor siger Venstre så, at regeringen er den grønne i nyere tid? Hvorfor vil Venstre ikke stå ved – herhjemme og i New York – at der er skruet ned for den grønne omstilling? Altså, Venstre har selv kaldt det for grøn realisme. Og det er det modsatte, vi har brug for lige nu. Verden står med en bunden opgave. Vi kan ikke fortsætte som hidtil, hvis der skal være en fremtid for kommende generationer på den her klode. I sådan en situation skal vi selvfølgelig ikke stoppe og bremse den grønne omstilling – vi skal sætte tempoet op.

Regeringens svigt over for klimakrisen og fremtidens generationer står i skærende kontrast til befolkningens engagement i den grønne omstilling i Danmark. Regeringens kulsorte politik er ganske enkelt ude af trit med befolkningen. Regeringens svigt over for velfærdssamfundet står i skærende kontrast til det ønske, som et stort flertal af danskerne har, om, at vi skal passe bedre på hinanden.

Spørger man danskerne, om det økonomiske råderum skal bruges på velfærd eller skatterabatter, så vælger blot 10 pct. skatterabatter, mens mere end halvdelen vælger velfærd. Ser man på valglofterne forud for sidste valg, burde statsministeren ikke have en kinamands chance for at gennemføre sine maskerede topskatterabatter. Et massivt flertal af mandaterne her i Folketinget er valgt på løfter om investeringer og forbedringer i velfærden.

Kl. 14:11

Derfor vil jeg godt bruge den sidste del af min tale til at sende en klar besked til Dansk Folkeparti, og jeg håber, at hr. Kristian Thulesen Dahl og hr. Peter Skaarup lytter efter, for de lovede danskerne i valgkampen at sikre bedre velfærd. Der er ikke nogen undskyldning for at lægge stemmer til den her regerings planer om at forringe velfærden og ødsle pengene væk på dem, der har mest i forvejen. Der er et flertal i Folketinget, som kan bruges til at stikke en kæp i hjulet på regeringens sociale planer. Der er ikke nogen undskyldninger – lad os da bruge det flertal.

Jeg håber, at det her bliver et politisk efterår, hvor regeringen vil stå ved sin politik, droppe manipulationer, så vi kan få en åben politisk diskussion om, hvilken retning det her samfund skal i. Og jeg er sikker på, at vi får et politisk efterår, hvor det kommer til at fremstå helt klart, hvem der her i Folketinget reelt vil være med til at skabe bedre velfærd, og hvem der ikke vil.

Kl. 14:12

Kl. 14:14

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Tak. Der er en række korte bemærkninger. Den første spørger er hr. Peter Hummelgaard Thomsen, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 14:12

Peter Hummelgaard Thomsen (S):

Tak for det, og tak til ordføreren for talen. Ofte, når Enhedslisten – og altid egentlig med gode intentioner, synes jeg – udtaler sig, både når det handler om klima, når det handler om kampen mod skattely, når det handler om, at man gerne vil stække nogle af de nye store digitale monopoler, og når det handler om kampen mod social dumping, ønsker man brede, internationale løsninger. Det synes jeg sådan set er en god idé. Men en af de ting, der står hen i det uvisse, er, hvordan Enhedslisten egentlig ser de internationale løsninger, i lyset af at man samtidig ønsker, at vi skal melde os ud af EU.

Nu kan vi jo se, hvilket kaos det har ført til i Storbritannien, at man har stemt sig ud af EU. Man har ikke gjort sig klart, hvad det er for en plan, man har. Man ved ikke, hvordan man skal opnå relation til de øvrige EU-lande. Så måske kan Enhedslisten svare her – jeg har faktisk forsøgt at få svar i i hvert fald over et år. Når vi får en folkeafstemning, som Enhedslisten ønsker, om dansk udmeldelse af EU – og lad os antage, at et flertal af danskerne så rent faktisk stemmer for at melde sig ud af EU – hvad skal der så ske?

Kl. 14:13

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 14:13

Nikolaj Villumsen (EL):

Altså, Enhedslisten vil jo på ingen måde kopiere det, der sker i Storbritannien. Vi er meget uenige med de konservative i Storbritannien i den måde, de griber det hele an på. For os er målet at få et stærkt internationalt samarbejde, der sikrer solidariske og bæredygtige løsninger og er demokratisk. Det er EU ikke et eksempel på i dag, desværre. Vi ser, at EU står i vejen for indsatsen mod social dumping; vi ser EU forhindre os i at forbyde hormonforstyrrende stoffer i skolesager eksempelvis. EU står i vejen for de ting, som vi gerne vil. Så vi kæmper for forbedringer af EU hver eneste dag. Der er en mulighed for, at man kunne ændre EU i en bedre retning gennem traktatændringer. Men der er selvfølgelig også en mulighed for, at det ikke kan lade sig gøre – det er der meget der tyder på, det er op ad bakke. Så går vi ind for en løsere tilknytning for Danmark, sådan at vi har nogle friere muligheder for at gøre, hvad vi vil.

Kl. 14:14

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 14:14

Peter Hummelgaard Thomsen (S):

Det er jo sådan set fair nok, at Enhedslisten ikke mener det. Men nu bliver jeg også lidt forvirret over ordførers svar. For han siger, at Enhedslisten kæmper for et bedre EU hver dag. Fair nok. Men betyder det så, at det ikke længere er Enhedslistens politik, at man ønsker en folkeafstemning om dansk udmeldelse af EU med henblik på at melde sig ud, eller hvordan skal det forstås?

Kl. 14:14

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Nikolaj Villumsen (EL):

Tak for det. Enhedslisten prøver hver eneste dag at trække EU i en rigtig retning. Det er bare meget, meget op ad bakke, må man desværre konkludere. Vi ser, at vi bliver forhindret i en effektiv indsats mod social dumping. Det er derfor, vi har sagt fra Enhedslistens side, at EU da ikke skal stå i vejen for, at der er politiske flertal herhjemme, der eksempelvis vil forbyde hormonforstyrrende stoffer, sådan at vores børn ikke bliver udsat for det. Hvis EU står i vejen for det, vælger vi da den danske befolkning, som vi står på mål over for, over EU, og så tager vi meget gerne en konflikt med EU. Vi vil ideelt set også meget gerne have en løsere tilknytning for Danmark til EU, så vi får mulighed for at gøre alle de ting, som vi gerne vil, uden hele tiden at støde ind i EU's liberalistiske indre marked, der sætter hindringer op for progressive løsninger. Så ja, Enhedslisten vil gerne have en løsere tilknytning til EU.

Kl. 14:15

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den næste er hr. Kristian Thulesen Dahl, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:15

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak for det, formand. Det er, fordi det der med velfærd jo af hr. Nikolaj Villumsen bliver defineret som: Bruger man flere penge, eller bruger man færre penge? Enhedslisten siger, at det nu er Dansk Folkepartis ansvar at sikre, at der kommer bedre velfærd, i form af at vi ikke accepterer f.eks. nedskæringer og sådan noget. Men så bliver jeg bare nødt til at spørge Enhedslisten, hvordan det kan være, at der var nogle år under den tidligere regering, hvor Enhedslisten var parlamentarisk grundlag og støtteparti for den daværende regering, hvor der var nedskæringer. For der var jo et par år, hvor kommunerne fik færre penge at gøre brug af. I de 2 år, der er gået siden folketingsvalget i 2015, har Dansk Folkeparti jo sørget for, at kommunerne har haft flere penge at gøre brug af. Så det vil sige, at efter folketingsvalget i 2015, hvor Enhedslisten blev sat uden for indflydelse, er der kommet mere velfærd. Før 2015, hvor Enhedslisten havde afgørende indflydelse her i Folketinget, kom der mindre velfærd.

Kl. 14:16

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 14:16

Nikolaj Villumsen (EL):

Det var jo sådan, at Enhedslisten indgik tre af de fire finanslove, der blev lavet under Helle Thorning-Schmidt-regeringen. Samtlige af dem sikrede velfærdsforbedringer. Det var vi rigtig, rigtig glade for. Det, vi bare oplevede, var, at regeringen indgik en række andre aftaler til højre i salen – eksempelvis en kommune- og regionsaftale, som vi var uenige i og dybt utilfredse med, og som førte til forringelser – ligesom man lavede en række reformer, bl.a. af førtidspension og fleksjob, som forringede forholdene for folk, der er syge og arbejdsløse. Den slags politik stemmer Enhedslisten aldrig for, og derfor stemte vi også konkret imod.

Kl. 14:17

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 14:17

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nu reagerer jeg kun på det her, fordi jeg jo blev spurgt om det før. Det blev taget op i Enhedslistens ordførertale her i dag. Jeg bliver bare nødt til at spørge: Hvordan kan det være, hvis Enhedslisten la-

vede tre ud af fire finanslove under den sidste regering, at der så var minusvækst i kommunerne? Hvordan kunne Enhedslisten finde sig i det? Vi har lavet to finanslove efter folketingsvalget, og vi har sørget for, at der er plusvækst i kommunerne, altså at de har flere penge at gøre brug af. Hvordan kunne Enhedslisten tilbage i de år, hvor man lavede tre ud af fire finanslove med den daværende regering, leve med, at der var minusvækst i kommunerne i flere af årene?

Kl. 14:17

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 14:17

Nikolaj Villumsen (EL):

Det var vi da heller ikke tilfredse med, og vi kritiserede regeringen sønder og sammen for at gøre det. Altså, det vigtige er jo, at Enhedslisten ikke går ned og stemmer for noget, der er skidt. Tværtimod kritiserede vi det, og vi lod regeringen selv være ansvarlig for at finde et andet flertal, hvis de ville gøre noget, som var usolidarisk. Det fandt de så desværre til højre i salen. Thorningregeringen kunne jo gang på gang have taget det politiske valg at lave solidarisk, velfærdsorienteret og bæredygtig politik med Enhedslisten, men de valgte så at lave asociale reformer sammen med højrefløjen. Det var vi da drønhamrende utilfredse med, og det vil vi da for alt i verden undgå gentager sig i fremtiden.

Kl. 14:18

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Næste spørger er hr. Jakob Ellemann-Jensen, Venstre. Værsgo.

Kl. 14:18

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Tak for det, og tillykke til ordføreren med ildåben som fungerende politisk ordfører for Enhedslisten. Ordføreren gør sig til talsmand for, at vi skal hylde hverdagens helte, herunder ordførerens nabo, som hedder Berit. Jeg er fuldstændig enig: Vi skal hylde hverdagens helte. Regeringen lader det ikke bare blive ved skåltaler og den slags. Og jeg kan godt overdøve jer nede i hjørnet!

Vi lader det ikke være ved skåltaler og den slags. Vi gør sådan set noget ved det. Vi ønsker simpelt hen, at Berit og hendes kolleger skal have flere penge med hjem. Vi vil sænke skatten på arbejde for helt almindelige mennesker. Hvorfor i alverden er det så forfærdeligt for Enhedslisten?

Kl. 14:19

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 14:19

Nikolaj Villumsen (EL):

Jeg elsker altid at diskutere med hr. Jakob Ellemann-Jensen. Jeg er glad for muligheden for også at gøre det i dag, og jeg er også rigtig glad for, at det ikke bare er Enhedslisten, der hylder Berit, men også Venstres politiske ordfører. Det ved jeg Berit bliver rigtig glad for.

Til gengæld er jeg helt overbevist om, at de mennesker, der knokler i vores ældrepleje, og de mennesker, der knokler i vores velfærdssamfund, godt kan regne ud, at når der bliver flere ældre, men der ikke følger tilstrækkeligt med penge med, så bliver der færre hænder til at tage sig af vores ældre. Og det er jo det, der er problemet med det, regeringen gør. Enhedslisten er jo ikke imod at give almindelige hårdtarbejdende lavtlønnede mennesker skattelettelser. Altså, vi så gerne en omlægning af skattesystemet, som ville give de mennesker skattelettelser betalt af toppen i samfundet.

Men vi vil ikke være med til at tage penge fra vores fælles velfærdssystem. For det går jo ud over de ansatte og vores børn, vores

ældre og vores syge, som har brug for den velfærd, som vores fællesskab skal give dem. Og det mener vi virkelig der skal være plads til.

Kl. 14:20

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 14:20

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Så kan jeg berolige ordføreren med, at det er der også. Der er plads til det, og det ærgrer mig lidt, at Enhedslistens ordfører er hoppet på det der falske valg mellem velfærd eller skattelettelser, som Socialdemokraterne forsøger at stille op. Det havde jeg faktisk ikke regnet med. For det er et falsk valg.

Når der nu er rum til begge dele og vi både kan investere i vores kernevelfærd og sørge for, at disse hverdagens helte, som jeg meget gerne er med til at hylde, får noget mere ud af at knokle på deres arbejdsplads, hvorfor så ikke gøre det? Hvorfor vil Enhedslisten ikke være med til, at helt almindelige danskere økonomisk får mere ud af at gå på arbejde?

Kl. 14:21

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 14:21

Nikolaj Villumsen (EL):

Jamen desværre var det jo faktisk nok lidt mere Socialdemokratiet, der hoppede med på Enhedslistens vogn, i forhold til kritik af maskerede topskattelettelser. For Thorningregeringen havde jo lidt svært ved det med topskattelettelser og gjorde tingene lidt anderledes, end man havde lovet i valgkampen, og gav lige pludselig topskattelettelser. Det var Enhedslisten imod. Og det var Venstre, der gennemførte det sammen med Thorningregeringen.

Men problemet er, at når statsministeren og hr. Jakob Ellemann-Jensen nu siger, det ikke er et enten-eller, så holder det jo ikke. Altså, kigger man på regeringens egen plan, koster den frem til 2025 mere end 24.000 offentligt ansatte, som der bliver færre af, på et tidspunkt, hvor vi ved, at der er en demografisk udfordring, fordi der bliver flere ældre. Så det er jo lige præcis et enten-eller, hvor Venstre politisk har valgt lettelser i toppen til dem, der har mest, frem for velfærden.

Kl. 14:22

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Den næste spørger er fru Christina Egelund, Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 14:22

Christina Egelund (LA):

Tak for det, og tak til ordføreren for talen. Mit spørgsmål er egentlig meget enkelt, og det lyder: Hvor høj skal skatten på arbejde være, hvis det står til Enhedslisten?

Kl. 14:22

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 14:22

Nikolaj Villumsen (EL):

Vi har ikke et mål for, at skatten skal være så og så høj. Altså, hvorfor går vi ind for, at der er skat i Danmark? Det gør vi, fordi vi synes, det er godt, at der sker en omfordeling. Det får vores samfund til at knække over, hvis forskellen mellem top og bund bliver for stor. Det ønsker vi ikke. Vi ønsker faktisk at støtte princippet om, at de

bredeste skuldre skal bære det tungeste læs. Vi er store tilhængere af det progressive skattesystem, der har været mange år i Danmark, og som jeg ved at Liberal Alliance er store modstandere af.

Så er det jo også enormt vigtigt, at vi har et skattesystem, i forhold til at sikre en finansiering af vores fælles velfærd, sådan at man ikke skal have pengepungen op, når man skal på sygehuset; sådan at man ikke skal have pengepungen op, når man skal i skole eller på universitetet. Altså, det er jo drønhamrende godt for vores samfund, og det har skabt tryghed for de mange, det har skabt frihed for de mange, og det har oven i købet også skabt et af de mest velstående samfund i verden. Det synes jeg da er helt fantastisk.

Kl. 14:23

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 14:23

Christina Egelund (LA):

Jamen tak for svaret, eller hvad man nu skal kalde det, for der blev jo ikke rigtig svaret på det, jeg spurgte om. Altså, jeg tror ikke, der er nogen her i Folketinget, som går ind for, at der ikke skal betales skat overhovedet, så den redegørelse er jeg sådan set enig i. Og der skal jo selvfølgelig skat til at finansiere vores sygehuse, vores skoler og alt det andet.

Men skal man forstå det sådan, at Enhedslisten ikke har nogen skattepolitik eller ikke har noget begreb om, hvor høje eller lave skatterne skal være, ud over at man er meget uenig, når vi ønsker, at danskere, der går på arbejde, får lov at beholde nogle flere af deres egne penge?

Kl. 14:24

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 14:24

Nikolaj Villumsen (EL):

Altså, hvis der er nogen, der sidder hjemme bag skærmen og tror, at Enhedslisten ikke har en skattepolitik, kan jeg sige, at det har vi. Og jeg er rigtig glad for at få lov at fortælle jer om den.

Altså, eksempelvis foreslår Enhedslisten jo et massivt løft i vores fælles velfærd, sådan at der bliver flere til at tage sig af vores børn, vores syge og vores ældre, bl.a. ved at genindføre formueskatten og ved at rulle de topskattelettelser, som er blevet givet, tilbage. Og det giver milliarder i kassen, som kan bruges til at styrke vores fælles velfærd. Så det er jo et klokkeklart eksempel på, at Enhedslisten prioriterer det at sikre fællesskabet, at sikre de mange, frem for at give til de få i toppen af vores samfund.

Kl. 14:24

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den næste spørger er hr. Jacob Mark, Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:24

Jacob Mark (SF):

Tak for det. Og tillykke med talen – det var en god tale. Jeg blev lidt optaget af den der EU-debat, ordføreren havde med hr. Peter Hummelgaard Thomsen. Jeg syntes egentlig, at den var ret interessant, for jeg tror sådan set, at Enhedslisten og SF er enige om, at hvis vi skal løse grænseoverskridende problemer som skattely, flygtningekrisen, klimaforandringer, så er man også nødt til at arbejde på et europæisk niveau – og vi mener jo i SF, at det skal være et forpligtende europæisk niveau. Altså, vi tror ikke på vejen ud af EU; vi tror på, at man i EU sørger for at skabe et mere progressivt EU. Og nu siger ordføreren, at Enhedslisten ønsker en løsere tilslutning til EU, men

sidste år i juni sagde fru Pernille Skipper bare ganske klart efter Brexit, at nu måtte der komme en afstemning, at nu måtte man følge trop og lave en afstemning, så man kunne komme ud af EU – det var TV 2, der bragte den nyhed.

Jeg vil bare høre: Ønsker Enhedslisten stadig en afstemning om Danmarks medlemskab af EU, eller mener man ikke længere det?

Kl. 14:25

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 14:25

Nikolaj Villumsen (EL):

Jeg er glad for spørgsmålet, for det er en rigtig vigtig debat, altså om, hvordan vi får skabt et godt europæisk og internationalt samarbejde. Enhedslisten mener, at vi har behov for et stærkt internationalt og europæisk samarbejde, og at problemet med EU er, at EU sætter nogle klare barrierer op for vores muligheder for at skabe et ordentligt samfund, altså forhindrer os i at sætte massivt, ordentligt og effektivt ind over for social dumping og eksempelvis forhindrer os i at lave ordentlig forbrugerbeskyttelse.

Så man kan sige, at Enhedslisten går på to ben. Altså, vi kæmper hver eneste dag for at trække EU i en bedre, mere solidarisk retning, og så arbejder vi for, at Danmark skal have en løsere tilknytning til EU, fordi vi godt kan se, at det ser ud til at være lidt op ad bakke med at få ændret traktaterne, så det bliver et solidarisk, bæredygtigt og demokratisk EU. Ikke mindst på baggrund af den afpresning, man har set, af venstrefløjen, eksempelvis når de har vundet magten i Grækenland, er vi pessimister, og derfor tillader vi os at gå på to ben.

Kl. 14:26

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 14:26

Jacob Mark (SF):

Jamen jeg har det sådan set på samme måde. Jeg synes ikke, at EU er perfekt. Jeg synes, der er mange ting i EU-politikken, vi bør kæmpe for bliver lavet om. Jeg har i mange år syntes, at EU til tider har været et neoliberalt projekt, men jeg har altid ment, at det var bedre at tage kampene i EU end at melde sig ud af Det Europæiske Fællesskab – for så frygter jeg virkelig for, hvad der efterfølgende er af fællesskaber, der er forpligtende.

Derfor kunne jeg egentlig godt bare tænke mig et klart svar på: Mener Enhedslisten, at vi skal melde os ud af EU? Mener Enhedslisten, at der skal være en afstemning, hvor danskerne skal tage stilling til, om vi skal være medlem af EU eller ej?

Kl. 14:27

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 14:27

Nikolaj Villumsen (EL):

I Enhedslisten er vi EU-modstandere, og vi gør, som jeg lige sagde før, to ting. Altså, vi prøver hele tiden, hver eneste dag, at knokle for at trække EU i en rigtig retning, og så arbejder vi også på, at Danmark får en løsere tilknytning som en del af, at der kan blive skabt – og det er målsætningen ved begge dele – et stærkt forpligtende internationalt samarbejde i Europa, som er bæredygtigt, solidarisk og demokratisk.

Nogle gange må jeg sige, at jeg bliver skuffet over SF, ikke mindst i den sidste regeringsperiode, for der havde man jo magten, og så forspildte man drønhamrende store chancer. Altså, SF tog

Danmark med i finanspagten, der satte begrænsninger for vores mulighed for at føre en offensiv investeringspolitik, som man ellers var blevet valgt på, før man gik i regering. Altså, vi oplever desværre gang på gang, at SF har svigtet den kamp, men det er godt, hvis SF er med på banen nu, og så kan vi kæmpe hver eneste dag for en mere solidarisk og progressiv politik i Europa.

Kl. 14:28

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den næste er hr. Morten Østergaard, Det Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 14:28

Morten Østergaard (RV):

Jeg tror da, jeg bliver nødt til at fortsætte lidt i det spor, som hr. Jacob Mark lagde ud, for jeg anstrengte mig virkelig for at høre, om der lå et svar på spørgsmålet i det, som hr. Nikolaj Villumsen sagde på Enhedslistens vegne. Altså, var der et svar på spørgsmålet om, hvorvidt der skal holdes en afstemning om Danmarks fortsatte medlemskab af EU? Enhedslisten har i mange år i forskellige traktatdiskussioner hævdet, at man slet ikke kunne melde sig ud af EU. Det er der så et land der nu gør, og derfor er det da et relevant spørgsmål. Arbejder man for at få en afstemning, hvor vi, helt som Storbritannien har gjort, kan tage stilling til, om vi melder os ud eller ej? Det burde ikke tage tre forsøg at svare på, men nu får hr. Nikolaj Villumsen så alligevel et tredje.

Kl. 14:29

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 14:29

Nikolaj Villumsen (EL):

Jamen jeg svarede faktisk på noget af det før. Jeg sagde, at jeg ikke synes, det er godt, hvad den konservative regering i England gør lige nu. Altså, det har jeg overhovedet ikke tænkt mig at kopiere. Det har Enhedslisten ikke tænkt sig at kopiere, forstået på den måde, at der er en meget berettiget bekymring i den britiske befolkning over den sociale dumping, som EU's indre marked og fri bevægelighed fører til. Det har Theresa May så tænkt sig at misbruge til at føre en endnu mere frihandelsorienteret politik, der øger ræset mod bunden. Det støtter vi selvfølgelig ikke.

Men jeg må da også sige, at jeg synes, det er inspirerende at kigge på en fyr som Jeremy Corbyn, som har valgt at sige, at han accepterer, at den britiske befolkning har stemt landet ud af EU, og så vil bruge de muligheder, der kommer med det, altså eksempelvis til at renationalisere togbanen, som Socialdemokratiet herhjemme også er begyndt at snakke om, men som EU står i vejen for, eller til at skabe en statsbank, der kan sikre investeringer i grøn omstilling og jobskabelse, som EU's regler også forbyder.

Så der er jo ingen tvivl om, at det giver nogle muligheder, og det er da inspirerende at se, at venstrefløjen i England angriber dem. Og jeg tror, det var en af de udslagsgivende kræfter for, at Corbyn fik så godt et valg, som man så han gjorde, ved det sidste parlamentsvalg i England.

Kl. 14:30

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Morten Østergaard, værsgo.

Kl. 14:30

Morten Østergaard (RV):

Jeg ville ønske, jeg var i stand til på baggrund af de tre spørgsmål, der nu har været, at redegøre for, om Enhedslisten egentlig synes, der skal være en folkeafstemning om Danmarks medlemskab af EU. Det er jeg ikke i stand til, må jeg sige, efter de svar, jeg har fået.

Men lad mig så spørge om noget andet, for det hjælper nok ikke med et fjerde forsøg, nemlig:

Skal den løsere tilknytning, hr. Nikolaj Villumsen taler om, føre til, at der er færre EU-borgere, der arbejder i Danmark, betaler skat og bidrager til vores velfærd? Er det målet med den løsere tilknytning, at der er færre EU-borgere, der arbejder i Danmark?

Kl. 14:31

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 14:31

Nikolaj Villumsen (EL):

Det er jo målet, at vi kan bekæmpe den sociale dumping. Altså, grunden til, at vi overhovedet snakker om, at der er behov for en løsere tilknytning – og det kræver først og fremmest en forhandling om, at man kan få en løsere tilknytning, og eventuelt en afstemning om, om man skal melde sig ud – er jo, at vi ser kæmpestore problemer på vores arbejdsmarked. Altså, vi oplever, at østeuropæiske kollegaer bliver groft underbetalt og udnyttet. Derfor synes Enhedslisten, man skal være velkommen til at komme til Danmark, men at det bare skal være under ordnede forhold. Det, vi helt konkret foreslår, er eksempelvis, at man skal have den lokale fagforening til at godkende sin arbejdskontrakt, hvis man kommer hertil fra et andet europæisk land. Det vil jo forhindre den massive sociale dumping, som vi på ingen måde kan leve med der sker rundtomkring på vores arbejdspladser.

Kl. 14:31

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er det hr. Anders Johansson, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:32

Anders Johansson (KF):

Tak for det, og tak for ordførertalen. Jeg vil fortsætte lidt ud ad det spor, som Liberal Alliances ordfører var inde på, for jeg kan forstå, at man fra Enhedslistens side vil ansætte 27.000 flere i den offentlige sektor. Det koster omkring 10 mia. kr., og det skal bl.a. finansieres, ved at man laver den her skatteomlægning, som vi har hørt lidt om i dag, og særlig ved at hæve topskatten. Så undrer det mig lidt, at man ikke kan sige, hvordan man har regnet sig frem til det her, og hvad satsen vil blive på f.eks. marginals-katten og formueskatten. Kan ordføreren måske gøre mig lidt klogere på det regnestykke, der ligger bag, og på, hvad vi kunne forvente af f.eks. topskatten skulle ligge på, hvis Enhedslisten havde 90 mandater?

Kl. 14:32

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Ordføreren.

Kl. 14:32

Nikolaj Villumsen (EL):

Ja, det kan jeg sagtens. Det forslag, som Enhedslisten helt konkret kommer med, om at ansætte 27.000 velfærdsarbejdere til at tage sig af vores børn, vores syge og vores ældre, sådan at der er kollegaer til velfærdens helte, Berit og alle de andre, finansierer vi jo bl.a. ved at genindføre formueskatten og tilbagerulle topskattelettelseerne. Jeg mener, at det giver en marginals-kat på omkring 61 pct. på de højeste indkomster, men det ændrer intet, overhovedet, for de lave indkomster, som fortsætter med at have en skat på 40,3 pct., sådan som det er i dag.

Kl. 14:33

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Anders Johansson (KF):

Tak for det. Ordføreren står så inde for, at det dækker det provenu på de 10 mia. kr., må man forstå. Så kunne jeg godt tænke mig at spørge om noget andet, for Enhedslisten er meget optaget af det her med stigende ulighed. Hvis nu f.eks. en borger går fra passiv forsørgelse til at få et arbejde, vil Ginikoefficienten jo stige, og det betyder så, at der vil være en stigende ulighed. Synes ordføreren, at den ulighed er udtryk for noget, der er skadeligt for det danske samfund? Eller hvordan ser ordføreren på det?

Kl. 14:33

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Ordføreren.

Kl. 14:33

Nikolaj Villumsen (EL):

Altså, ulighed er drønhamrende skidt af flere grunde. Det er uretfærdigt, at nogle skal have helt ekstremt meget, og at nogle skal leve i fattigdom, hvilket desværre er situationen i dagens Danmark. Altså, der er børn, der vokser op i fattigdom i Danmark i 2017. Det synes jeg er forkert, men det er jo også med til at få vores samfund til at knække over. Samfundet knækker jo over, sammenhængskraften forsvinder, hvis der er nogle, der er styrtende rige, og nogle, der har alt, alt for lidt. Det, der jo har været det, der har gjort Danmark så stærkt, så frit og så trygt, er, at vi har bekæmpet uligheden, og det vil Enhedslisten fortsætte med at gøre. Og vi håber snart, at der kommer et flertal i Folketinget, der gør det samme.

Kl. 14:34

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Den næste er hr. Peter Skaarup, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:34

Peter Skaarup (DF):

Tak for det. I går var sådan set en rigtig god dag – jeg går også ud fra, at det gjaldt for Enhedslisten – fordi det jo lykkedes partierne i Folketinget at blive enige om, at man skulle afskaffe det produktivitetskrav på 2 pct., som vores sygehuse har været underlagt igennem efterhånden mange år. Det var blevet for meget, man render for stærkt, og det kan ikke lade sig gøre længere at få tingene til at hænge sammen, for der var simpelt hen ikke tid til omsorg for de syge, der kommer på hospitalet. Det glæder Enhedslisten sig over. Men det, jeg egentlig lige kom til at tænke på, da hr. Nikolaj Villumsen var lidt efter Dansk Folkeparti omkring velfærdspolitikken her lige mod slutningen af talen, var, hvorfor Enhedslisten ikke fik afskaffet det krav på 2 pct., da man sad ved magten, da man holdt Helle Thorning-Schmidts regering ved magten i sin tid. Hvorfor fik man det ikke afskaffet allerede dengang?

Kl. 14:35

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 14:35

Nikolaj Villumsen (EL):

Det var af den simple grund, at der ikke var et flertal for det. På daværende tidspunkt var Dansk Folkeparti jo mig bekendt heller ikke imod. Og der er sket rigtig meget her, det er virkelig, virkelig godt, og det skyldes jo i virkelig høj grad, at der er rigtig mange af både vores patientforeninger, men også ansatte på vores hospitaler og sygehuse, som har råbt højt og råbt vagt i gevær over, at det her simpelt hen ikke kan fortsætte. Derfor er det da en kæmpe sejr for dem,

det er en kæmpe sejr for vores fælles velfærd, at der nu sker den her ændring, og det er rigtig, rigtig positivt.

Jeg vil da sige i forlængelse af min tale, at det jo bør minde Dansk Folkeparti om, at der er et massivt flertal herinde i den her sal, som er valgt på at ville sikre bedre velfærd. Man kan bare sige nej, når man sidder sammen med regeringen, for deres asociale planer er der ikke et flertal for hernede i salen. I bør skrive det på jeres hånd eller lår eller pande på hinanden, hver gang I går til forhandling, for I behøver ikke at bukke under og give lettelser i skatten til de allerrigeste på bekostning af fællesskabet, for der er ikke et flertal for det, hvis ikke I vil.

Kl. 14:36

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Godt. Jeg ser lidt igennem fingre med at tale direkte. Værsgo.

Kl. 14:37

Peter Skaarup (DF):

Jo, vi kan bare sige nej, men det kunne Enhedslisten så sådan set også gøre, da man holdt fru Helle Thorning-Schmidts regering ved magten i sin tid. Det er lidt det, jeg efterlyser svar på, for det er meget fint at kritisere velfærdspolitikken, og det er der også grund til nogle gange. Vi står jo i Dansk Folkeparti netop for, at der skal være penge til vores ældre, til vores sygehuse, til vores politi, centrale dele af grundpillerne i velfærdsstaten. Det kommer vi i forbindelse med finansloven til at sætte på dagsordenen. Men jeg stiller bare Enhedslisten spørgsmålet: Da man havde chancen, da man var udslagsgivende for det hele, hvorfor fik man så ikke fjernet sådan et krav, som var så åbenlyst forkert, for man sad jo ved magten?

Kl. 14:37

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Ordføreren.

Kl. 14:37

Nikolaj Villumsen (EL):

Fordi der ikke var et flertal. Problemet var jo, at dengang var Dansk Folkeparti tilhængere af kravet, de sad og stemte for i den ene regionsaftale efter den anden. Så det betød, at hvis Enhedslisten havde væltet Thorning-regeringen, havde der været et flertal før valget for det her krav på 2 pct., fordi Dansk Folkeparti støttede det, og der ville have været et flertal for det samme efter valget.

Så det er jo vanvittig godt, og det er jo en sejr og en festdag for os i Enhedslisten, at vi først fik flyttet Dansk Folkeparti, så fik flyttet Socialdemokraterne, og så fik vi til sidst flyttet regeringen. Det er jo ikke noget, vi bare har gjort selv, så stærke er vi trods alt ikke endnu, for vi har heldigvis rigtig, rigtig mange seje mennesker ude i velfærden, som har råbt og skreget. Der har været patientforeninger, der har råbt højt og sagt, at det ikke kan fortsætte, og de har vundet i dag.

Kl. 14:38

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er det hr. Jan E. Jørgensen, Venstre.

Kl. 14:38

Jan E. Jørgensen (V):

Tak. For et par uger siden kunne man høre fru Pernille Skipper medvirke i et radiointerview, hvor lyttere kunne ringe ind og få svar på nogle spørgsmål. Der var så en lytter, der ringede ind, fordi han troede, han kunne få svar på et spørgsmål. Og det spørgsmål, han stillede til Enhedslisten, var, hvor høj skatten skulle være, hvis Enhedslisten fik magt, som man havde agt. Og så hørte man en meget, meget

lang og pinagtig snakken udenom – så lang, at jeg tror, at formanden her ville bryde ind, hvis man gentog kunststykket.

Kl. 14:41

Så derfor vil jeg godt spørge – for nu tror jeg man har haft lidt tid til at tænke over spørgsmålet – og lad os bare tage topskatten: Hvor høj synes man skatten af den sidst tjente krone skal være her i Danmark, hvis Enhedslisten kunne bestemme?

Kl. 14:39

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Og værsgo til ordføreren.

Kl. 14:39

Nikolaj Villumsen (EL):

Tak for det. Altså, Enhedslisten har ikke et mål for, præcis hvad topskatten skal være. Men det er klart, at vi meget gerne ville sætte topskatten op. Altså, vi ville gerne sætte marginalskatten op for de rigeste i Danmark. Vi går ind for en skatteomlægning, som øger skatten på de rigeste i vores samfund og sænker skatten på de laveste indkomster i vores samfund. Det går vi ind for. Hvad den præcis skal ligge på, har vi ikke et mål for.

Men det afgørende er jo for os, at vi bruger skatten til at sikre en solidarisk, progressiv omfordeling i vores samfund for at bekæmpe uligheden, for at sikre, at vores samfund ikke knækker over, og for at sikre, at der er en finansiering til de velfærdsopgaver, som vi mener der skal løftes, sådan at der er penge til vores børn, vores ældre og vores syge ude i velfærdssamfundet.

Kl. 14:40

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, hr. Jan E. Jørgensen.

Kl. 14:40

Jan E. Jørgensen (V):

Kan vi ikke bare få sådan et eller andet fingerpeg om, sådan nogenlunde hvor grænsen er? Altså, jeg håber, det er under 100 pct., trods alt. Er det omkring 90 pct. plus/minus? Er det 80 pct. plus/minus? Er det 70 pct. plus/minus? Altså, kan vi ikke bare komme det lidt nærmere, sådan at hvis nogen nu kunne finde på at stemme på Enhedslisten, så havde de en eller anden idé om, hvor grænsen bare sådan nogenlunde lå? Det synes jeg ærlig talt Enhedslisten skylder vælgerne.

Kl. 14:40

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, hr. Nikolaj Villumsen, Enhedslisten.

Kl. 14:40

Nikolaj Villumsen (EL):

Jamen hvis man nu tager vores seneste udspil, altså eksempelvis det her velfærdsudspil, som går ud på at genoprette velfærden, hvor vi sikrer, at der kommer 27.000 ekstra medarbejdere ude i velfærden til at tage sig af vores ældre, syge, børn osv., så foreslår vi der en finansiering, som ruller topskattelettelserne tilbage og bl.a. også genindfører formueskatten. Det vil give en marginalskat for de rigeste på omkring 61 pct., sådan som jeg lige husker det. Så ifølge vores seneste forslag vil man lande der.

Men som sagt så vi meget gerne en omlægning af skattesystemet generelt, så de rigeste kom til at betale mere – og også fik en højere marginalskat – og de laveste indkomster slap billigere.

Kl. 14:41

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det fru May-Britt Kattrup, Liberal Alliance.

May-Britt Kattrup (LA):

Ordføreren siger, at Enhedslisten vil kæmpe for mere lige løn mellem mænd og kvinder. Kan ordføreren komme med eksempler på jobfunktioner, hvor der er forskel i lønnen mellem mænd og kvinder, når de udfører det samme arbejde, altså hvor mænd får mere i løn, bare fordi de er mænd – ikke fordi de laver et andet arbejde, men kun fordi de er mænd?

Kl. 14:41

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Ordføreren.

Kl. 14:41

Nikolaj Villumsen (EL):

Jamen det ser vi jo desværre rigtig mange steder. Altså, vi ser rigtig mange steder, ikke mindst når man har individuelle lønforhandlinger, at der er en enormt stor forskel på, hvad mænd og kvinder får. Og så ser vi den meget, meget kedelige situation, at du har fag, som har samme uddannelsesniveau og -længde, men hvor de typiske kvindefag er massivt dårligere lønnet end de typiske mandefag. Det er da ikke fair. Altså, det er da en ulighed i vores samfund, en skævhed, som vi skal have rettet op på.

Enhedslistens forslag er så at prøve at gøre noget ved det, og vi har helt konkret foreslået, at der afsættes en pulje frem mod de offentlige overenskomster, som vi så kunne sætte til side her i Folkettingen, og som arbejdsmarkedets parter så kunne vælge at bruge, hvis de ville gøre en indsats, for at der kom et opgør med noget af ulighedslønnen i de kommende overenskomster på det offentlige område.

Kl. 14:42

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo til fru May-Britt Kattrup.

Kl. 14:42

May-Britt Kattrup (LA):

Jeg hørte ikke rigtig et svar på mit spørgsmål, som var: Kunne ordføreren give nogle konkrete eksempler på jobfunktioner, hvor en mand får mere i løn, kun fordi han er en mand? Jeg hørte godt ordføreren sige, at der er forskellige jobs, forskellige roller, forskellige erhverv, hvor man får forskellig løn, men er der nogen eksempler på i forhold til den samme jobfunktion, hvor man udfører det samme arbejde, at en mand får mere i løn, kun fordi han er en mand?

Kl. 14:43

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 14:43

Nikolaj Villumsen (EL):

Der er jo enormt stor forskel på, hvad mænd og kvinder får. Men hvis en arbejdsgiver siger, at alle medarbejdere skal stille sig op på en række, og at alle mænd får en lønforhøjelse og alle kvinder ikke får det, så er det jo diskrimination. Altså, det foregår jo ikke på den måde. Det foregår jo, ved at der eksempelvis i individuelle lønforhandlinger bare er en dårlig tendens til at give mænd mere. Og så har vi det her meget, meget store strukturelle problem, at man ikke værdsætter kvinders arbejdsindsats, lige meget hvor hård den kan være, eksempelvis som SOSU-hjælper, som rengøringsassistent, som sygeplejerske, i forhold til hvordan man værdsætter typiske mandefag med det samme niveau af uddannelse.

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Fru Brigitte Klintskov Jerkel, De Konservative. Værsgo.

Kl. 14:44

unge i dag – der har været nogle diskussioner om det tidligere – bliver udsat for et helt ekstremt pres. Der er et karakterræs, som også får nogle til at knække sammen, får nogle til at gå ned med stress og formentlig også får nogle til at snyde til eksamen. Der bør vi sætte ind med en langt mere bred indsats.

Kl. 14:47

Brigitte Klintskov Jerkel (KF):

Tak. Jeg kunne godt tænke mig at spørge lidt ind til snyd ved eksamenerne på gymnasierne. Det er sådan, at Undervisningsministeriet udgav en rapport den 3. oktober, der viser, at i skoleåret 2015-16 blev 118 elever bortvist fra prøverne på grund af eksamenssnyd.

Det Konservative Folkeparti har fremlagt et nyt forslag, hvori vi mener, at vi bør sanktionere de elever, der snyder ved eksamen, ved at man må betale 3 måneders SU tilbage. Jeg kunne godt tænke mig at høre, hvad Enhedslisten synes om forslaget.

Kl. 14:45

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak, og så er det hr. Rasmus Jarlov fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 14:47

Rasmus Jarlov (KF):

Jeg går ud fra, at selv Enhedslisten anerkender, at velstanden i Danmark og de penge, der finansierer den offentlige sektor og det, som Enhedslisten kalder velfærd, kommer fra erhvervslivet. Derfor vil jeg gerne spørge Enhedslisten, hvad Enhedslisten vil gøre for erhvervslivet. Hvad vil Enhedslisten gøre, for at erhvervslivet kan tjene flere penge, så Danmark kan blive et rigere land eller bare bevare sin position som et af de rigeste lande i verden?

Kl. 14:48

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 14:45

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 14:48

Nikolaj Villumsen (EL):

Det synes vi er en rigtig dum idé. Man skal overhovedet ikke snyde ved sin eksamen. Det skal man virkelig ikke. Det skal der selvfølgelig laves indsatser for at stoppe. Men at straffe vilkårligt økonomisk uden hensyntagen til, hvad folk også har af indkomster, vil ramme nogle helt vanvittig hårdt. For en udeboende, som ikke lige kan gå til sine forældre og få hjælp, og som så bliver taget i snyd, kan det jo betyde, at vedkommende ikke kan betale huslejen i slutningen af måneden. Det her er jo ikke fornuftigt overhovedet og kan ramme folk uproportionalt hårdt.

Selvfølgelig skal vi sætte ind over for snyd. Jeg synes bare, at det her er et dårligt forslag. Vi har andre ideer fra Enhedslisten.

Kl. 14:45

Nikolaj Villumsen (EL):

Først vil jeg sige, at jeg ikke køber den der med, at det offentlige ligger som nasser på det private. Altså, det private kunne ikke eksistere uden det offentlige. Hvis der ikke var uddannede medarbejdere og sygehuse til at tage sig af os, når vi bliver syge, og hvis der ikke var ordentlig infrastruktur og veje, jamen så ville det private erhvervsliv heller ikke kunne køre rundt i Danmark. Så det offentlige er en forudsætning for, at det private kan eksistere. Hvad skal vi så gøre for at hjælpe med at skabe jobs og udvikling i vores samfund?

Enhedslisten går ind for en målrettet indsats, hvor man både skaber job og laver en bæredygtig omstilling. F.eks. var der den grønne investeringsfond, som regeringen desværre lukkede, og det var jo et eksempel på en målrettet indsats, som hjalp virksomheder til at omstille til vedvarende energi, og som skabte jobs. Det syntes vi var drønhamrende godt og langt klogere end det, man desværre gør fra den nuværende regerings side, hvor man ligesom gør det billigere at forurene og dermed øger belastningen på vores miljø, natur og klima.

Kl. 14:49

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, fru Brigitte Klintskov Jerkel.

Kl. 14:45

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Rasmus Jarlov.

Kl. 14:49

Brigitte Klintskov Jerkel (KF):

Tak. Når man nu tænker på, at vi jo betaler for, at man kan gå gratis på gymnasiet, man kan tilmed også få SU betalt af samfundet, synes Enhedslisten så ikke, at det lidt er en hån imod sygeplejersken, politbetjenten, håndværkeren, pædagogen, som jo er med til at betale for, at man kan gå gratis på gymnasiet og tilmed få SU, at nogle så vælger at snyde? Jeg synes også, at der er noget dårligt kammeratskab i det, for der er jo rent faktisk nogle, der måske snyder sig foran i køen til at komme ind på en uddannelse, som den flittige elev, som ikke snyder, så ikke kan komme ind på. Så jeg kunne godt tænke mig at høre: Hvad er Enhedslistens forslag i forhold til at komme snyd med eksamener til livs?

Kl. 14:46

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Værsgo.

Kl. 14:46

Rasmus Jarlov (KF):

Det var et lidt tyndt svar, hvor jeg kun kunne høre, at Enhedslisten vil gøre noget for den del af det danske erhvervsliv, som arbejder med miljøteknologi og klimateknologi. Hvad vil Enhedslisten gøre for resten af erhvervslivet; for Mærsk og Novo Nordisk og den store del af erhvervslivet, som ikke arbejder i den grønne branche?

Altså, hvis man ikke vil gøre noget for den del, erkender man jo helt åbent, at hvis Enhedslisten får magt, vil det gå dårligt for erhvervslivet, og så bliver Danmark et fattigt land. Det er ikke et spørgsmål om, at der er nogle, der nasser på den offentlige sektor. Men det er et faktum, som selv Enhedslisten må anerkende, at pengene til den offentlige sektor kommer fra erhvervslivet.

Kl. 14:49

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Nikolaj Villumsen (EL):

Tak for det. Jamen det er da noget svineri at snyde til eksamen. Det skal man ikke gøre. Det kan vi da selvfølgelig heller ikke acceptere. Men hvad gør man så i forhold til det? Jeg synes, at nogle af de ideer, der har været fremme, hvor man ligesom vil straffe samtlige elever kollektivt med eksempelvis at tage deres internetadgang, da er en drønhamrende dum idé. Vi skal have tidssvarende eksamener.

Jeg synes, at det her med at straffe på pengepungen er rigtig dumt. Og så tror jeg altså også, at vi bliver nødt til at se på, at vores

Kl. 14:49

Nikolaj Villumsen (EL):

Jamen Enhedslisten vil lave målrettede indsatser, som hjælper f.eks. iværksættere, men som også hjælper virksomheder med at omstille sig, så de bruger mindre energi, og så de forurener mindre. Det vil vi gøre i stedet for ligesom at skyde med spredehagl og bare give skattelettelser til samtlige selskaber, også selv om de er nogle store miljøsvinere og er en del af en kulsort industri. Det er ikke vores politik. Vi vil lave målrettede indsatser, som skaber jobs og bæredygtig omstilling og dermed er en investering i fremtiden, så vi både kan gøre en forskel herhjemme og internationalt.

Kl. 14:50

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Det var det sidste spørgsmål og det sidste svar. Tak til ordføreren. Så er det fru Christina Egelund, Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 14:50

(Ordfører)

Christina Egelund (LA):

Tak for det. Jeg var til koncert med Rolling Stones i tirsdags. Det var en fantastisk koncert, og uanset om man nu er til rockmusik eller ej, tror jeg, at de fleste vil synes, at det er vildt befriende at se Mick Jagger og kompagni slå sig løs med det, de stadig væk brænder for. De er indbegrebet af frihed og begejstring og inspiration. Mick Jagger er 74 år gammel og har i den grad sprunget efterlønnen over. Han vil, og han kan.

Det fik mig til at tænke på, at vi i Danmark alt for ofte dømmer folk ude og neddrogler forventninger til hinanden med sådan en det kan vi sikkert ikke-attitude. Vi taler individet ned og staten op. Vi kan sikkert ikke arbejde længere, vi kan nok ikke klare os i globaliseringen. Flygtninge kan sikkert ikke komme i arbejde, og kvinder kan sikkert ikke klare sig i konkurrence med mænd.

Men helt ærligt: Vi kan en masse! Mennesker kan en hel masse, hvis man da bare får lov. Det kræver, at vi tror på hinanden og hinandens kompetencer og gør op med ideen om, at medmindre alting er detailreguleret fra Folketingets side, går det helt sikkert helt galt. Det handler dybest set om at have frihed til at være den, man er. Vi er alle sammen forskellige, og derfor skal vi have mulighed for at være netop det. Vi skal ikke proppes ind i den samme grå kasse. Vi skal ikke indrette os efter systemet, men systemet skal indrette sig efter borgerne.

Hvis ens sko, bukser eller sågar ens seng ikke passer til alle, hvorfor i alverden skulle en børnehave, en skole eller et plejehjem så kunne passe til alle? Det er derfor, at vi her fra Christiansborg skal styre så lidt som muligt. Det er derfor, vi skal stå vagt om borgernes frie valg.

Man taler for tiden meget om, at en generation af curlingforældre overbeskytter deres børn og gør dem en bjørnetjeneste ved at give dem et lift til fodboldkampen eller kommer drønende med en ny luftmadras til dem på Roskilde Festival, når omstændighederne har punkteret den første. For det manglede jo bare.

Curlingforældresyndromet er på mange måder en parallel til den offentlige sektor, der i årtier er blevet mere og mere omsiggribende. Vi har udviklet en curlingstat, der ikke kun træder til og hjælper dem, der er allermest udsatte og har allermest brug for hjælp; dem, der er snublet i livet og har brug for støtte fra fællesskabet for at komme på fode igen.

Vi har et rigtigt system styret af regler, så vi rigtig kan kontrollere og styre helt almindelige velfungerende borgere. Vi har gjort det igennem så mange år, at mange slet ikke har opdaget det, men vi har taget ansvaret fra folk og også lidt af friheden. Derfor skal vi gøre op med regeltyranni i den offentlige sektor, og derfor skal vi sørge

for, at hjælpen til de mest udsatte er, som den skal være. Og begge dele er vi heldigvis godt i gang med.

En af de historier, der har gjort størst indtryk på mig, er Krølles historie. Krølle var en narkoman, der levede et barsk liv på kanten af samfundet, men han ville gerne tage ansvar, og han forsøgte at kæmpe sig ud af sin elendighed. Krølle mødte min partifælle og vores alle sammens kollega hr. Joachim B. Olsen med et forslag om at lave et socialt frikort.

Ret banalt går det ud på, at Krølle og andre på kanten af samfundet kan få en fod inden for på arbejdsmarkedet. Krølle vidste godt, at han ikke ville kunne passe et almindeligt job, men han ville stadig gerne have muligheden for at tjene en ekstra skilling og skabe værdi for sig selv og andre ved at være en del af det fællesskab, som et arbejdsmarked også er. Det kunne være ved at rydde borde, feje gulve eller på anden måde gå til hånde her eller der uden at skulle registreres, systematiseres og kontrolleres og uden at blive trukket i kontant-hjælp. Det var Krølles kongstanke. Krølle er her desværre ikke mere, men hans idé kan nu blive til virkelighed for andre, der lever på kanten.

Kl. 14:55

Det sociale frikort er en del af det udspil til jobreform II, som regeringen præsenterede i august, og af hensyn til samfundets aller-mest udsatte håber jeg, at I vil bakke op om at realisere Krølles gode idé. For det er jo dybest set det, vi er her for. Vi er her for at gøre en forskel for Krølle og alle andre danskere – en positiv forskel.

Frihed handler også om tillid, og det har vi i Liberal Alliance. Vi har tillid til borgerne og til, at de selv kan træffe de beslutninger, som er bedst for dem, og det gælder også de offentligt ansatte, dem, der knokler for børnene, de unge og de ældre, og som passer, uddanner og plejer. Jeg ved, at de går på arbejde for at gøre det godt, og jeg er sikker på, at de ikke behøver detailstyring, og jeg er ikke et sekund i tvivl om, at deres arbejdsglæde ville blive større, hvis vi satte dem fri.

Det har mange politikere talt meget om i virkelig lang tid, men regelsættet stopper jo ikke af sig selv, fordi nogle taler om det. Derfor sætter vi nu handling bag ord, og med udfordringsretten giver vi de offentligt ansatte mulighed for at udfordre regeltyranni. Vi vil høre fra hovedpersonerne selv, så de ikke blot er statist i et stort bureaukrati. Hver gang de støder ind i regler og systemer, som besværliggør deres arbejde, kan de udfordre det, og så vil der blive kigget på det. For vi skal til bunds i systemer og regler, og til den opgave har vi brug for hjælp fra dem, der lever med reglerne ude i virkeligheden.

Danmark har en handlekraftig undervisningsminister. Hun har sat samtlige folkeskolelærere fri for mere end 3.000 bundne læringsmål. Tænk engang, at vi var nået helt derud, hvor nogle har tænkt, at lærerne nok ikke kan finde ud af at undervise, medmindre de holdes i kort snor i form af tusindvis af bundne mål. Det er altså udtryk for en mistillid til lærerne, som vi nu erstatter af den tillid, som de har fortjent. For selvfølgelig kan dygtige og engagerede lærere, der brænder for deres fag, klare sig uden detailstyring.

I Liberal Alliance vil vi give forældre mulighed for at vælge den skole, som de mener er bedst for deres barn, og nej, det er ikke kun os med høje lønninger, der skal have mulighed for det frie skolevalg. Det skal flest mulige mennesker. Danskerne er faktisk rigtig glade for de frie skoler, og cirka hver femte familie vælger et alternativ til folkeskolen. Og derfor foreslår vi, at forældrebetalingen til friskolerne skal sættes yderligere ned, så det ikke er økonomi, der står i vejen for det frie skolevalg.

Mange steder i provinsen er den lokale skole blevet lukket. Det har kommunalbestyrelserne besluttet, og det er deres ret og deres valg. Men mange steder har et stort lokalt engagement betydet, at der i stedet er opstået små friskoler; skoler, der holder sammen på lokale samfund. Det er vigtigt, og det er Danmark, når det er bedst.

Derfor må jeg indrømme, at jeg også var meget uenig med fru Mette Frederiksen, da hun forud for Socialdemokratiets kongres foreslog at skære i tilskuddet til de frie skoler. Vi skal bakke op om det lokale engagement, og vi må ikke underkende de frie skolars betydning.

Vi har en god folkeskole, og den skal vi også værne om præcis som med friskolerne. Men vi skal da ikke gøre det ved at give friskolerne forringede vilkår. Det må aldrig komme til at handle om at være mindst ringe – tværtimod. Forskellighed er godt, og det skal den offentlige service også afspejle. Det der med one size fits all passer jo ikke. Sådan er det jo ikke, og heldigvis for det.

Frihed og respekten for forskellighed tager vi på os i Liberal Alliance. Derfor ser vi frem til efterårets forhandlinger om prioriteringer i dansk økonomi. Vi skal passe på civilsamfundet, og vi skal også passe på dem, der skaber væksten i vores samfund. Uden indtægter ingen udgifter – så enkelt er det – og det gælder både i vores egen og i den danske stats økonomi.

Jeg læste for nylig et interview med lakridskongen Johan Bülow, der satsede alt på at starte sin egen virksomhed. Han er også blevet mødt med sætningen: Hey, det var da meget heldigt, at du fandt på det der med lakrids. Det provokerer ham, og det kan jeg sådan set godt forstå. Det er altså ikke bare held, når sådan en som Bülow klarer sig godt. Der ligger timer og år bag den succes, og dedikation og hårdt arbejde. Ofte har man satset alt økonomisk og kastet al sikkerhed over bord og løbet en risiko, som kun få tør tage. Det er den slags mennesker, der er med til at skabe vækst, så vi sikrer nationens tilstand. Derfor skal vi løbende sikre vores virksomheder gode vilkår, så Danmark fortsat er et godt sted at forfølge sin drøm. Vi siger ja tak til drivkraft og nytænkning og nej tak til det kan vi sikkert ikke-attituden.

Stilstand er reelt tilbagegang, og det gælder særlig, når verden omkring os buldrer af sted. I Liberal Alliance vil vi udvikle samfundet. Ellers kunne vi lige så godt parkere os selv ovre på Nationalmuseet, og jeg vil hellere se Danmark som en lysende stjerne på den store verdensscene, end jeg vil se os på Nationalmuseet. Så når Rolling Stones synger »Start me up«, skal vi ikke svare: Shut me down. For vi kan godt. Danmark kan godt.

Kl. 15:01

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Vi går i gang med korte bemærkninger fra ordførerrækken. Hr. Morten Bødskov, Socialdemokratiet, værsgo.

Kl. 15:01

Morten Bødskov (S):

Tak for det, formand. Jeg ved ikke, om de politibetjente, der lige i øjeblikket kæmper med at skabe tryghed, mere tryghed på Nørrebro og i andre dele af landet, eller for den sags skyld de sygeplejersker, som kæmper eneste dag på landets sygehuse, oplever, at vores velfærdssamfund er en curlingstat. Men altså, man kan jo sige, at man har hørt tilsvarende fra partiet her, hvor en siddende minister i den her regering jo mener, at vores samfund er en taberfabrik, og det synes jeg måske er lige voldsomt nok.

Lytter man til det, der bliver sagt, og læser man det, der bliver skrevet om velfærdssamfundet, må det spørgsmål naturligvis rejse sig, om Liberal Alliance egentlig ikke synes, at ulighed er godt, og om Liberal Alliance så ikke vil bekræfte, at det, man nu har fremlagt til en skattereform – det er jo regeringen, der har fremlagt den, og Liberal Alliance er med – er den mest skæve og ulighedsskabende skattereform, der er fremlagt i 16 år.

Kl. 15:02

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 15:02

Christina Egelund (LA):

Jeg synes ikke, at ulighed i sig selv er godt, og i Liberal Alliance stræber vi ikke efter ulighed som et mål. For nu egentlig at give et meget klart svar må jeg sige, at jeg endda i den kontekst er ret ligeglad med uligheden. For det, der skal være pointen, det, der skal være formålet med det arbejde, vi laver her, er jo at sikre mest mulig velstand for flest mulige mennesker i en dansk kontekst.

Altså, hvis man går op i ulighed i en dansk kontekst, vil det jo betyde, at hvis der i morgen flytter en innovativ multimilliardær til København og slår sig ned her, eksploderer uligheden. Vil det være dårligt? Nej, det vil det da ikke, i hvert fald ikke efter mine begreber. Jeg vil så citere spørgerens egen partifælle hr. Henrik Sass Larsen, som engang på et lignende spørgsmål svarede noget i retning af, at kontanthjælpsmodtageren i den anden ende af Køge jo ikke blev fattigere af, at hans hus steg i værdi – og det er jo rigtigt.

Kl. 15:03

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, hr. Morten Bødskov.

Kl. 15:03

Morten Bødskov (S):

Ordføreren siger det meget enkelt: at man er ligeglad med uligheden, og det synes jeg er befriende ærligt. For hvis man ser, hvad der sker rundtomkring i Danmark, ja, så kan man jo anlægge det synspunkt, som statsministeren anlagde i sin åbningstale, om, at det ikke bare går godt, det går ret godt, må man forstå. Men der er også en anden side af den medalje, som statsministerens soler sig i lige i øjeblikket, og det handler jo om dem i de dele af vores samfund, hvor uligheden stiger. Er beskeden fra Liberal Alliance til dem: Den ulighed, I oplever i jeres hverdag, er vi sådan set ligeglad med?

Kl. 15:04

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 15:04

Christina Egelund (LA):

Der er dele af landet, hvor uligheden stiger, siger spørgeren, og det gjorde den jo så også i alle de år, hvor spørgeren var minister i en socialdemokratisk ledet regering. Sådan er der jo så meget. Og det er jeg jo glad for at spørgeren anerkender. Det er et befriende, ærligt svar. Jeg går ikke i en dansk kontekst særlig meget op i ulighed.

Det, jeg synes er vigtigt i forbindelse med den opgave, vi har, er da at sikre velstanden, vækst og velstand i det her land. Det er jo også derfor, at den socialdemokratiske tilgang til økonomisk politik, som er at sidde på hænderne, og at nu er det slut med at reformere, og så skal det hele nok gå, hvis bare vi brænder alle pengene af i den offentlige sektor, jo selvfølgelig er en forkert tilgang, hvis man vil sikre, at der også er råd til både privat velfærd og offentlig velfærd i fremtiden.

Kl. 15:04

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er det hr. Kristian Thulesen Dahl, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 15:04

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak for det, formand. Mit spørgsmål retter sig mod noget med EU, for Liberal Alliance har jo tidligere i sin fortid haft sådan en mere EU-skeptisk tilgang, og det er, fordi jeg ikke rigtig forstår alt det der med Brexit. Jeg forstår ikke EU's holdning til Brexit, og det kan være, at det parti, der jo nu også har udenrigsministerposten, kan for-

klare det i et sprog, så jeg kan forstå det. Hvorfor er det vigtigt for EU at sige ultimativt til briterne, at de kun må få frihandel med os i det indre marked, hvis de samtidig accepterer fri indvandring fra de øvrige EU-lande? Hvorfor er det vigtigt for os i Danmark at skabe den sammenhæng?

Kl. 15:05

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 15:05

Christina Egelund (LA):

Det er det jo, fordi den fri bevægelighed er en af grundpillerne i det indre marked, som man er blevet enige om. Jeg og Liberal Alliance er sådan set kede af, at briterne valgte at stemme sig ud af EU ved en folkeafstemning, men vi respekterer selvfølgelig, at det er et demokratisk valg, som det britiske folk har truffet. Opgaven, både fra EU's side, men jo i særdeleshed fra den danske regerings side, må så være i den proces, som kommer, frem til at udmeldelsen formentlig realiseres, at sikre danske virksomheder og danske borgere de bedst mulige vilkår i vores fremtidige samarbejde med Storbritannien.

At EU står fast på, at man ikke sådan kan sige, at man gerne vil have det indre marked, men at man ikke vil have en af grundpillerne i det indre marked, er sådan set rimeligt nok. Det betyder ikke, at der ikke er problemer med den fri bevægelighed, som vi også går op i – det gør den danske regering og udenrigsministeren også – i forhold til at den fri bevægelighed, altså retten til at bosætte sig, hvor man vil i Europa eller inden for EU, og tage et arbejde, ikke skal være det samme som retten til frit at hæve en velfærdscheck i f.eks. Danmark. Det er en dagsorden, som jeg tror vi er enige om.

Kl. 15:07

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo til hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 15:07

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak. Nu er det en politisk beslutning, at man har linket de her to ting sammen; det er jo politikere, der træffer beslutningerne i EU. En eller anden form for demokrati er der vel i det system. Så må man jo også kunne beslutte at lade være med at linke de to ting sammen. Hvad er vigtigst for Liberal Alliance? Er det at have maksimal frihandel med det store Storbritannien, altså for Danmarks vedkommende optimalt set at have maksimal frihandel i det indre marked, eller er det at sige til briterne, at vi gerne vil give køb på frihandel med dem, fordi de ikke samtidig vil acceptere fri indvandring fra bl.a. de østeuropæiske lande? Hvad er vigtigst rent politisk for Liberal Alliance? Jeg kan også spørge på en anden måde: Hvis man kunne tage de her to ting fra hinanden igen, ville man så ønske at gøre det?

Kl. 15:07

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Tak. Værsgo.

Kl. 15:07

Christina Egelund (LA):

Nej, det ville vi ikke fra Liberal Alliances side, for den fri bevægelighed har gjort Danmark meget, meget rigere. I tider, hvor vi har svært ved at dække det arbejdsbehov, som vi har i Danmark, og hvor vi så løber ind i problemer med arbejdsudbuddet, er det da en gave, at vi har EU-borgere at kunne trække på til at besætte de jobs. Det er jo det samme regnestykke, som man har i Storbritannien. Så er der nogle problemer med den måde, man har indrettet den fri bevægelighed på, altså at de rettigheder, der følger med, er skæve, i og med at

man frit får adgang til f.eks. at hæve børnecheck og andre velfærdsydelse. Det er jeg helt enig i at man skal sætte ind over for, og det gør den danske regering også.

Kl. 15:08

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Tak for det. Og den næste er fru Carolina Magdalene Maier.

Kl. 15:08

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Tak for det, og tak til ordføreren for talen. Der er rigtig mange punkter, som vi deler Liberal Alliances holdning på. Liberal Alliance taler om frihed. Det vil jeg selv komme ind på, når det efter ordføreren er min tur til at komme op på talerstolen. Ordføreren sagde, at frihed for Liberal Alliance handler om tillid. Ordføreren sagde også, at Christiansborg skal styre sig lidt i forhold til at blande sig i alle mulige andres liv. Og så talte ordføreren jo om friskolerne og begejstringen for friskolerne, som vi også deler.

Med det in mente forstår jeg bare ikke helt, at ordførerens eget parti, ordførerens egen undervisningsminister, vil fremsætte et lovforslag, hvor man på en eller anden måde vil gøre det sværere at ansøge om at oprette en friskole, fordi man nu skal til at dokumentere, at man vil overholde kravet om frihed og folkestyre, hvilket er lidt mærkeligt, for det står i formålserklæringen i friskolelovgivningen, så det må være lidt svært ikke at overholde det, hvis man har tænkt sig at åbne en friskole. Det er også noget af det, der bliver ført tilsyn med, så når vi taler om at give frihed til folket og om ikke at blande sig for meget, hvordan hænger det så sammen med, at en minister fra Liberal Alliance selv har tænkt sig at fremsætte sådan et lovforslag?

Kl. 15:09

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 15:09

Christina Egelund (LA):

Det hænger jo sådan sammen, at i Liberal Alliance står vi vagt om den gode tradition, vi har, for frie grundskoler i Danmark. Men vi er heller ikke blinde for, at der har været nogle skoler, at der er nogle skoler, hvor formålsparagraffen i den grad bliver udfordret, altså hvor man underviser i alt andet end demokrati og frisind og at gå op i de frihedsrettigheder og kønnes ligestilling og alt det, som vi hyl-der i Danmark, og som også er en del af det værdigrundlag, som friskolerne skal bekende sig til.

Det er jo rigtigt, at vi kan se, at i og med at det jo faktisk er lykkedes os at fritage de skoler, hvor der er problemer, deres tilskud, så har vi faktisk både en lovgivning og et tilsyn, som fungerer. Det, der ligger i det, som undervisningsministeren vil lægge frem, er ikke en ændring af loven som sådan, med hensyn til hvad det er for nogle værdigrundlag, man skal bekende sig til som friskole, men det er en større sikring af, at det så faktisk også er det, der sker. Og det er jo på baggrund af, at vi har set, at det ikke altid har været tilfældet.

Kl. 15:10

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Sidste spørgsmål, værsgo.

Kl. 15:10

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Ja, men undskyld mig, for mig er det bare et symbolpolitik – altså helt reelt. Det er symbolpolitik, for ordføreren siger selv: Vi har et tilsyn, der fungerer. Og jeg skal være den første til at prise, at de friskoler, der ikke lever op til lovgivningen, bliver lukket eller får frataget deres tilskud. Det tror jeg ikke der er nogen som helst her i salen der er uenige i at de skal have. Vi har et tilsyn, der fungerer; vi

har nogle friskoler, der for nylig har fået frataget deres tilskud, netop fordi tilsynet fungerer.

Så jeg forstår simpelt hen ikke det her nye greb. Det virker som en symbolpolitik, og det virker lidt – og nu antager jeg noget – som om man måske har ladet sig presse af nogle øvrige partier, som har ønsket, at der skulle komme nogle stramninger på det her område, som har været debatteret meget hen over sommeren. Kan ordføreren bekræfte, at havde det været Liberal Alliance alene, havde vi måske ikke fået det her lovindgreb, som givetvis kommer?

Kl. 15:11

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Værsgo til ordføreren.

Kl. 15:11

Christina Egelund (LA):

Nej, det kan jeg ikke bekræfte. Når jeg siger, at vi har en lovgivning, som fungerer, og et tilsyn, som fungerer – og det kan vi jo se, for ellers var det ikke lykkedes at tage tilskud fra de skoler, hvor tingene ikke fungerer, som de skal – så løser det ikke hele problemet, for problemet er jo, at de skoler overhovedet er opstået. Altså, der er opstået skoler, der har undervist i årevis på et antidemokratisk grundlag og på et værdigrundlag, som slet ikke er det, som hører hjemme i de frie grundskoler. Så det er jo et forsøg på at fastholde, hvad det er for et værdigrundlag, som skal være gældende i de danske friskoler.

Kl. 15:12

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Jeg dribblede lige forbi hr. Finn Sørensen, men det skal ikke ske igen. Værsgo.

Kl. 15:12

Finn Sørensen (EL):

Tak. Jeg hørte ordføreren fortælle om Krølle, og ordføreren beskrev ham som et meget stærkt menneske, på trods af at han led af stort set alle de sygdomme, man overhovedet har navne på. Krølles problem var jo, at han meget gerne ville bidrage til samfundet – og jeg er enig i, for jeg har mødt ham, at det var en meget stærk person, på trods af de vanskeligheder han var udsat for – men han kunne bare ikke bidrage på den måde, som man forlanger, at folk bidrager, nemlig ved ordinært arbejde. Han havde lægers og fagpersoners ord for, at han ingen arbejdsevne havde tilbage, og alligevel nægtede man ham førtidspension med henvisning til en lovgivning, som Liberal Alliance støtter, nemlig fru Mette Frederiksens reform af førtidspensionen, der trådte i kraft den 1. januar 2013. Det er jo kendsgerningen omkring Krølle. Han fik til sidst sin førtidspension – nej, det gjorde han ikke; han fik den tilkendt, men han døde, inden han kunne nå at få den udbetalt første gang.

Nu er mit spørgsmål til Liberal Alliance: Vil Liberal Alliance være med til ved den evaluering, der er undervejs af den reform, at ændre reformen, så det ikke længere bliver muligt for kommunerne at nægte førtidspension til mennesker som Krølle, der ingen arbejdsevne har tilbage?

Kl. 15:13

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Værsgo til ordføreren.

Kl. 15:13

Christina Egelund (LA):

Nu vil jeg ikke gå ind i sagsbehandlingen af Krølle, men jeg tror, at vi er enige om, at han fik en meget hård skæbne og ikke blev behandlet godt af myndighederne. Det er med afsæt i den historie, at vi har bragt hans idé om et socialt frikort op, og den er ikke bare kommet ind i vores principprogram eller partiprogram eller er noget, som

vi står og siger på vores landsmøde, men den er faktisk bragt helt ind i et udspil, som regeringen nu har lagt frem i Folketinget, og som vi håber at der bliver opbakning til. Det var jo Krølles egen idé, at lige præcis folk i hans situation skulle have den mulighed, som vi nu håber andre takket være ham får.

Kl. 15:14

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er det hr. Morten Østergaard, Radikale Venstre. Undskyld, jeg tør næsten ikke nærme mig hr. Finn Sørensen mere, for jeg bliver ved med at springe ham over. Det beklager jeg meget. Værsgo for det næste spørgsmål.

Kl. 15:14

Finn Sørensen (EL):

Formanden ved, at jeg er en meget tilgivende natur, også over for formanden. Det er rigtigt, at det var Krølles idé, men Krølle ønskede at få en førtidspension, så han kunne få noget ro i sit liv. Det blev nægtet ham. Jeg vil gerne læse op fra kommunens afgørelse fra den 3. september 2014, hvor de giver ham afslag på førtidspension:

»Begrundelsen er, at det efter vores vurdering ikke kan udelukkes« – ikke kan udelukkes – »at du har en arbejdsevne, som vil sætte dig i stand til at blive selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde.«

Jeg ved, at ordføreren selv har mødt Krølle. Han havde ingen blodårer tilbage at stikke i. Det var ikke muligt at tage en blodprøve på ham. Synes ordføreren ikke, at det er på tide, at Liberal Alliance slutter op om f.eks. beskæftigelsesministeren, der klart har sagt, at det bliver nødvendigt at ændre den lovgivning? Vi mangler et signal fra et af forligspartierne – også fra et andet, men lad os nu starte med ordførerens parti. Kan vi få et signal om, at Liberal Alliance vil medvirke til en lovændring, så kommunerne ikke fremover kan nægte førtidspension til mennesker, der er lige så syge som Krølle?

Kl. 15:15

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Og værsgo til ordføreren.

Kl. 15:16

Christina Egelund (LA):

Men vi har jo ændret førtidspensionsreglerne, og det var faktisk på baggrund af Krølles sag, således at fuldstændig åbenlyse sager, som jeg er enig i at Krølles sag var, skal gå hurtigere igennem.

Kl. 15:16

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Og så er det hr. Morten Østergaard, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 15:16

Morten Østergaard (RV):

Jeg synes egentlig, at fru Christina Egelund sagde mange rigtige ting om potentialet for Danmark og de muligheder, som vi har. Jeg kan være lidt bekymret for, om det veksler sig til ført politik i regeringen. Nu er fru Christina Egelund jo på talerstolen alene på vegne af Liberal Alliance, men et af de steder, hvor jeg synes man kommer lidt til kort, er jo i forhold til uddannelsesområdet. For det var jo sådan, at Liberal Alliance gik til valg på, at man ligesom ville skære ned overalt i den offentlige sektor for at gøre den lidt mindre, og så er det, som om det eneste sted, man rigtig er kommet igennem med det, er på uddannelsesområdet. Der kører man 2 pct.s besparelser, lige så langt øjet rækker – jeg tror, at de samlede planlagte besparelser på uddannelse i Danmark nu er 15 mia. kr. frem mod 2021.

Jeg skal bare høre: Er det virkelig Liberal Alliances opfattelse, at man kan spare 15 mia. kr. på uddannelse i Danmark – erhvervsskoler, gymnasier, videregående uddannelse – uden at det har nogen ne-

gative konsekvenser for de studerende, for eleverne, for Danmarks fremtid?

Kl. 15:20

Kl. 15:17

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Så går vi videre til den næste, og det er fru Lisbeth Bech Poulsen, Socialistisk Folkeparti.

Kl. 15:20

Kl. 15:17

Christina Egelund (LA):

Tak for det, og tak for spørgsmålet. Ja, det er Liberal Alliances opfattelse, at vi i Folketinget har en kollektiv forpligtelse til hele tiden at sørge for, at borgerne får mest muligt for deres skattekrone, for det er jo dybest set det, som det 2 pct.s effektiviseringskrav handler om, nemlig om hele tiden at sørge for, at vi får det ud af de ressourcer, vi putter ind i den offentlige sektor, som vi skal.

Så synes jeg måske også, at den her diskussion om uddannelse fortjener lidt større proportioner, end det er tilfældet. Jeg læste i går, at Eurostat har opgjort, at Danmark faktisk er det land i EU, som i andel af BNP bruger allermest på uddannelse, nemlig 7 pct., hvor svenskerne ligger lige under os med 6½ pct. Og det synes jeg sådan set godt vi kan være bekendt.

Kl. 15:20

Kl. 15:18

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo til hr. Morten Østergaard.

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 15:20

Kl. 15:18

Morten Østergaard (RV):

Ja, det synes jeg da vi skal være stolte af. Jeg tror, det er en klog prioritering, og jeg tror, det er en af grundene til, at vi er, hvor vi er. Det, jeg synes er lidt provokerende, er, at der ligesom antydes, at man sagtens set over en 5-årig periode kan lære det samme med 10 pct. færre timer; at man kan opnå den samme viden, indsigt, erfaring sammen med andre studerende med ni lærere der, hvor der i dag er ti.

Jeg synes, at den største bekymring ved det måske er, at det kommer til at give en skævvridning af Danmark. Altså, hvis besparelserne omsætter sig i fyringer, svarer det til 17.000 færre stillinger i uddannelsessektoren uden for hovedstadsområdet, og det betyder, at der er unge, der får længere til uddannelse, og dermed antagelig også, at færre får en. Og jeg synes bare, det er en hån mod uddannelsessektoren at sige, at de sagtens kan klippe 10 pct. af, uden at det får nogen betydning for den uddannelse, det giver.

Kl. 15:21

Kl. 15:19

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Tak. Værsgo.

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo, fru Lisbeth Bech Poulsen.

Kl. 15:21

Kl. 15:19

Christina Egelund (LA):

Altså, en hån mod uddannelsessektoren, siger man. Jeg savner ærligt talt en lille smule proportioner i det her. Danmark har et af verdens mest generøse uddannelsessystemer, som vi stiller til rådighed for vores unge, og det er rigtig godt. Jeg er rigtig glad for, at vi har et uddannelsessystem, hvor man, uanset hvilken social baggrund man kommer fra, har adgang til ikke bare at få sin uddannelse, men sådan set også til at få SU, mens man studerer.

Så kan man selvfølgelig altid diskutere, om det er voldsomt med 2 pct.s effektiviseringer eller ej. Altså, før jeg blev valgt til Folketinget, var jeg med til at drive en privat virksomhed i 10 år. Jeg skulle hilse og sige, at det for rigtig mange små virksomheder i de år, hvor krisen ramte, var et spørgsmål om overlevelse at effektivisere, ikke med 2 pct., men mange steder med 10, 15, 20 pct. Det gør man så, og nogle gange kommer der jo faktisk det gode ud af det, at man finder på smartere måder at gøre tingene på.

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Lad mig omformulere. Der er blevet regnet på det her, og man skal jo ikke bare tage SF's ord for det, for vi har også adskillige økonomers ord for, at der faktisk er en større gevinst til topskatteydere i form af hævelsen af beskæftigelsesfradraget, end hvis man havde gjort det, som Liberal Alliance foreslog, nemlig at rykke ved selve topskatten.

Så hypotetisk set, hvis DF står fast på deres ord om, at der ikke skal gives mest til dem, der i forvejen har mest – altså at hæve beskæftigelsesfradraget med det, der er blevet fremlagt – og hvis det nu bliver pillet ud, hvordan vil Liberal Alliance så forholde sig til en aftale, hvor der altså ikke bliver givet, hvad skal man sige, maskerede topskattelettelser gennem en hævelse af beskæftigelsesfradraget?

Kl. 15:22

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 15:22

Christina Egelund (LA):

Jeg er glad for, at spørgeren så i hvert fald i anden omgang anerkender, at der faktisk ikke er spillet ud med topskattelettelser i det udspil, som regeringen kom med i slutningen af august. Når vi synes, at det her med at fjerne loftet over beskæftigelsesfradraget er vigtigt, så er det jo, dels fordi det letter skatten for danskere i arbejde – det synes vi grundlæggende er en god idé – men så er det jo også, fordi det faktisk giver rigtig meget på arbejdsudbuddet, og det er der behov for, hvis virksomhederne skal kunne finde de hoveder og hæn-

der, som de har behov for i fremtiden. Og så er der jo en anden letelse, som vi er kommet igennem med, og som vi er rigtig glade for, nemlig at der nu for tredje år i træk er sket en sænkelse af registreringsafgiften på biler.

Kl. 15:23

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Den næste er fru Astrid Krag, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 15:23

Astrid Krag (S):

Tak for det. Jeg går faktisk ikke op i ulighed i en dansk kontekst. Sådan tror jeg ordene faldt fra Liberal Alliances ordfører. Det er jo prisværdigt klar tale, tak for det, men samtidig noget, der godt kan undre en ældreordfører som mig, som tit får henvendelser fra folkepensionister, der kun har folkepensionen og høje medicinudgifter og har svært ved at få pengene til at slå til. Men det var faktisk slet ikke det, jeg ville spørge om. Det blev jeg bare nødt til lige at knytte en kommentar til, når nu talen var så klar fra ordføreren.

Jeg vil spørge ind til den her situation med, at vi bliver stadig flere ældre. Det er jo dejligt, at vi lever længere. Det er godt. Der er også flere, der er sunde og raske langt op i alderen. Men alligevel vil vi i 2025 have omkring 150.000 flere ældre over 70 år, og det vil betyde, at hvis vi skal holde det velfærdsniveau, vi har i dag, altså den standard, der er i dag på landets plejehjem, i den udkørende hjemmepleje, på sygehuse osv., så vil der være behov for en vækst i den offentlige sektor. Kan ordføreren bekræfte, at den politik, regeringen vil føre, vil betyde, at der kommer til at ske en udhuling af det velfærdsniveau, vi har i dag?

Kl. 15:24

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 15:24

Christina Egelund (LA):

Nej, det kan jeg ikke. For det, som spørgeren lægger til grund, er jo det her, man kalder det demografiske træk, som på mange måder er sådan en planøkonomisk betragtning af virkeligheden. For det ligger jo den præmis til grund, at for hver ekstra eller hver ny der kommer – det kan være skoleelev, det kan være ældre, det kan være, hvad det nu kan være, som har brug for hjælp i den offentlige sektor – kræver det præcis den samme udgift eller ressource som de første 10 eller de første 100, og det er jo ikke rigtigt, andet end i sådan en eller anden teoretisk lærebog. Så nej, det er ikke rigtigt.

Men når nu spørgeren er så optaget af det her med de ældre og deres økonomi, vil jeg da gerne tillade mig at spørge tilbage: Skal jeg forstå det sådan, at Socialdemokratiet går til valg på at hæve folkepensionen?

Kl. 15:25

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, fru Astrid Krag.

Kl. 15:25

Astrid Krag (S):

Jeg er simpelt hen ikke enig i beskrivelsen af det demografiske træk. Vi har jo tallene fra Finansministeriet. Når de regner på det demografiske træk, har de jo f.eks. taget højde for det, man kalder sund aldring, og det, at vi kan behandle folk bedre på sygehusene. Så der vil være et spænd, og det spænd er altså ikke tal trukket op af en hat eller regnet på nogle særlig røde lommeregner. Det er regnet ovre i Finansministeriet, som jo ligger herovre. Det viser, at når vi når

2025, vil der mangle mellem 12 og 13 mia. kr. for at holde det velfærdsniveau, vi har i dag.

Så må jeg bare spørge Liberal Alliances ordfører på en anden måde: Kan Liberal Alliances ordfører pege på, hvordan man skal få det til at hænge sammen med den hverdag, der er på plejehjemmene i dag, med den hverdag, der er i hjemmeplejen, hvor man løber meget hurtigt allerede i dag?

Kl. 15:25

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Værsgo.

Kl. 15:25

Christina Egelund (LA):

Først skal jeg bare lige sige, at i den 2025-plan, som Liberal Alliance lagde frem forud for sidste valg, var der taget højde for det demografiske træk. Men jeg vil nu stadig væk sige, at der er meget af det, der er ren teori, eller i hvert fald noget af det, som ikke hænger sammen i virkeligheden.

Men så er det jo rigtigt, at selvfølgelig skal vi have ressourcer til at pleje de ældre med den værdighed og de ressourcer, som de nu fortjener. Derfor har vi en ældreminister, som har sat sig i spidsen for at fjerne bureaukratiet inden for ældreplejen, således at de mennesker, som arbejder med at gøre livet for de ældre bedre og så godt som muligt, kan bruge mere af deres tid på det, de faktisk skal, i stedet for at sidde og udfylde papirer og skemaer.

Kl. 15:26

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det hr. Thomas Jensen, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 15:26

Thomas Jensen (S):

Tak. Tak til ordføreren for talen. Jeg har et kort og klart spørgsmål: Vil ordføreren bekræfte, at Liberal Alliance med den her fjernelse af loftet over beskæftigelsesfradraget får opfyldt en stor del af sin ambition om at få sænket skatten for de allerrigeste ved at lette marginals-katten?

Kl. 15:27

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 15:27

Christina Egelund (LA):

Jeg kan bekræfte, at hvis der skulle findes flertal for at fjerne loftet over beskæftigelsesfradraget, vil det være en lettelse, som massivt øger arbejdsudbuddet i Danmark, og det er der behov for, hvis der skal være råd til nogle af de ting, som vi står og taler om, og som spørgerens partifælle lige har spurgt til – værdig ældrepleje f.eks. og andre ting. Vi kan jo ikke leve, vi kan ikke blive mere rige, vi kan ikke få den velstand, vi gerne vil have, hvis ikke der også er mennesker, som er klar til at tage fat på arbejdsmarkedet. Derfor er det nødvendigt med de skattereformer, som gør, at vi øger arbejdsudbuddet bedst muligt, og det gør man ved at fjerne loftet over beskæftigelsesfradraget.

Kl. 15:27

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, hr. Thomas Jensen.

Kl. 15:27

Thomas Jensen (S):

Tak. Jeg var også til Rolling Stones-koncert forleden, og der sang Mick Jagger jo »You can't always get what you want«. Bl.a. fik Liberal Alliance jo ikke rigtig de der reelle topskattelettelser ind i ud-

spillet fra regeringen. Men er det her ikke de facto topskattelettelse, som Liberal Alliance alligevel har fået med ind i skatteudspillet fra regeringen?

Kl. 15:28

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 15:28

Christina Egelund (LA):

Nej, det er det ikke. Topskatten er sin egen skat med sit eget navn og sin egen sats. Det, som det her forslag går ud på, er at fjerne loftet over det, der hedder beskæftigelsesfradraget. Og ja, det vil give en god og markant, tiltrængt skattelettelse for de danskere, der går på arbejde, og det synes jeg er en god idé.

Kl. 15:28

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er det hr. Jeppe Jakobsen, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 15:28

Jeppe Jakobsen (DF):

Tak for det. Ordføreren og jeg deler en uvilje mod unødigt bureaukrati. Det er spild af medarbejdernes tid, og det er spild af skattekrøner at bruge penge på unødigt bureaukrati. Så hvis man skal være lidt positiv, så lad os sige: Når vi får afskaffet det unødige bureaukrati, bliver der jo skabt et provenu af de penge, man ikke længere bruger på unødigt bureaukrati. Hvad man gør med de penge, er jo en interessant diskussion, og der vil jeg gerne høre, hvad Liberal Alliances mål er med afbureaukratisering. Er det at hælde pengene tilbage i systemet og øge velfærden? Eller er det at sige, at niveauet for velfærden er godt nok, og så hælde pengene tilbage i borgernes lommer i form af skattelettelse?

Kl. 15:29

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 15:29

Christina Egelund (LA):

Jamen den gevinst, som man måtte høste ved afbureaukratisering – og jeg tror, der er en stor gevinst at høste – kan jo i virkeligheden gå til begge dele. Det er klart, at når man taler helt ned i det konkrete, hvor en plejehjemsassistent f.eks. lige pludselig får en lettere arbejdsdag, en lettere arbejdsdag, fordi han eller hun ikke længere skal bruge sin tid bag ved computeren eller sidde og udfylde skemaer, får han eller hun jo mere tid til de ældre. Det betyder sådan set ikke, at man sparer penge i den offentlige sektor. Det betyder bare, at de ældre får mere pleje for den tid, som der nu lægges på det konkrete plejehjem.

Kl. 15:30

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo til hr. Jeppe Jakobsen.

Kl. 15:30

Jeppe Jakobsen (DF):

Nu sagde ordføreren, at man gerne ville gøre begge dele, og det er jo sådan, at de her penge ikke kommer fra mindre slid på tastaturet og færre brændetimer i bordlampen, men de kommer fra medarbejdertimer. Så hvis man skal realisere det her for at kunne udbetale det til skattelettelse, som ordføreren også gerne vil, så kræver det jo, at man holder op med at betale løn til de medarbejdere, der udfører bureaukratiet, altså fyrer dem.

Så vil jeg bare høre, når nu ordføreren i sin ordførertale sagde, at medarbejderne er vigtige for afbureaukratiseringsprocessen, hvordan

ordføreren forestiller sig at man motiverer medarbejderne til at bidrage til den her proces, når man siger: Hvis I peger på 10 pct. af jeres tid, som I bruger unødigt, så kvitterer vi med at fyre 10 pct. af jer alle sammen? Hvem bliver motiveret af det?

Kl. 15:31

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 15:31

Christina Egelund (LA):

Men jeg har ikke sagt noget om, at 10 pct. skulle fyres, så jeg ved ikke, hvor spørgeren har det fra. Men selvfølgelig er det da motive-rende for den enkelte offentligt ansatte, som har uddannet sig til skolelærer, fordi vedkommende gerne vil undervise, eller har taget en uddannelse som SOSU-assistent, fordi vedkommende gerne vil give en god pleje til de ældre, endelig at have muligheden for at komme af med de regler, som ærgrer dem hver eneste dag, og som forhindrer dem i at udføre det arbejde, som de gerne vil udføre, nemlig at være noget for børnene i skolen eller for de gamle på plejehjemmet, eller hvad det nu kan være. Selvfølgelig er det motiverende, for jeg tror da på, at de har taget den uddannelse, fordi de gerne vil gøre en forskel for de mennesker, de er sat i verden til at pleje eller uddanne, eller hvad det nu kan være. Det er da en kæmpestor motivation i sig selv, at de nu endelig kan komme ud af det bureaukrati, som martrer deres arbejdsdag hver eneste dag.

Kl. 15:31

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Fru Johanne Schmidt-Nielsen, Enhedslisten.

Kl. 15:31

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Tak for det. En af de beslutninger, regeringen har truffet, som jeg virkelig synes er så ærgerlig, og som jeg synes hænger så dårligt sammen, er beslutningen om, at Danmark ikke længere skal give ly til 500 kvoteflygtninge om året. Og Danmark har jo altså taget kvoteflygtninge siden 1979. En af grundene til, at jeg synes, det hænger dårligt sammen, er, at samtlige partier jo sådan set hele tiden siger: Vi vil gerne uden om bagmændene. Og hvordan kommer man det? Det gør man jo netop med kvoteflygtningesystemet. Samtlige partier siger: Vi vil gerne aflaste nærområderne. Hvordan gør man det? Det gør man netop med kvoteflygtningesystemet. Samtlige partier siger: Der er så mange uretfærdigheder i asylsystemet; hvor ville vi ønske, at dem, der kunne komme forrest, var dem, der havde det største beskyttelsesbehov. Jamen det er jo netop det, man kan med kvoteflygtningesystemet.

Så sagde regeringen, da man besluttede sig for det her: Jamen der kommer så mange asylansøgere. Og det gjorde der også i 2015. Der kom 21.316 asylansøgere i 2015. Det var så ikke dem alle sammen, der fik asyl, men der kom mange ansøgere. Nu er vi nede på 2.254 asylansøgere, og igen: Det er så ikke dem alle sammen, som får asyl. Integrationsministeren sagde forleden, at det er historisk lavt. Hvor langt skal vi ned ifølge Liberal Alliance, før Danmark igen kan tage kvoteflygtninge?

Kl. 15:33

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 15:33

Christina Egelund (LA):

Men spørgeren indleder jo egentlig med en god beskrivelse af, hvor det er, vi gerne vil hen – altså den ideelle situation, hvor den spontane asyltilgang til Danmark eller til Europa er stoppet, fordi vi netop

er kommet af med de bagmænd, som på grusom vis spekulerer i folks nød, og hvor vi så kan tage kvoteflygtninge i stedet for. Det er jo den ideelle situation, og det er der, vi arbejder på at komme hen. Og der sker også små skridt i den retning. Man får løbende bedre styr på Europas ydre grænser, og asyltallet falder, som spørgeren jo også siger. Men vi er der ikke endnu, og så længe vi ikke er der, er vi også nødt til at tage bestik af, at vi jo siden 2015 i Danmark har taget imod rigtig mange spontane asylansøgere, og det skal vi have til at fungere først. Men jeg vil rigtig gerne hen til det ideelle sted, som spørgeren beskriver.

Kl. 15:34

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo til fru Johanne Schmidt-Nielsen.

Kl. 15:34

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Men det var simpelt hen ikke et svar på mit spørgsmål. Og mit spørgsmål var simpelt. Mit spørgsmål var: Hvor langt skal vi ned, før Danmark igen kan give ly til kvoteflygtninge? Danmark er p.t. det eneste land i verden, der som reaktion på flygtningekrisen har besluttet at droppe at tage flygtninge. Alle mulige andre lande har jo gjort det modsatte og sagt: Historisk mange mennesker er på flugt, så vi hæver selvfølgelig kvoten. Danmark har som det eneste land sagt: Vi dropper det. Hvor langt skal vi ned? vil jeg spørge fru Christina Egelund. Og ville det være en god idé, hvis andre lande i verden gjorde som Danmark?

Kl. 15:35

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Ordføreren.

Kl. 15:35

Christina Egelund (LA):

Jeg synes faktisk, at det her er for alvorlig en problemstilling til at reducere det til, hvor bundgrænsen er, og hvad det er for et tal, vi peger på. Det handler jo om løbende at føre en politik og gøre en indsats for, at vi kommer derhen, hvor vi kan komme til at tage kvoteflygtninge igen. Det er derfor, Danmark støtter op om den aftale, som EU har lavet med Tyrkiet. Det er derfor, vi støtter op om den indsats, der er, for netop at komme bagmændene til livs, som risikerer andre menneskers liv på Middelhavet.

Altså, spørgeren sidder og ryster på hovedet, men jeg kan ikke give et tal på, hvornår vi er derhenne, hvor situationen er så meget under kontrol, at vi kan tage hul på det med kvoteflygtningene igen. Og det kan godt være, at spørgeren ikke er tilfreds med det svar, men det er det ærlige svar.

Kl. 15:35

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Tak for det. Den næste spørger er fru Pernille Schnoor, Alternativet.

Kl. 15:35

Pernille Schnoor (ALT):

Tak for det. Ordføreren nævnte i sin tale, at Liberal Alliance er glade for og stolte over, at undervisningsministeren har fjernet de her tretusinde og noget læringsmål i folkeskolen. Det er vi i Alternativet også rigtig glade for, fordi det er jo at binde lærerne på hænder og fødder at have så mange mål; det giver ikke mening. Tak for det.

Jeg vil så høre, om det også betyder, at Liberal Alliance ligesom gerne vil arbejde for at gøre de nationale test frivillige, for det har undervisningsministeren jo tidligere selv ønsket.

Kl. 15:36

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 15:36

Christina Egelund (LA):

Først tak for kvitteringen for, at vores undervisningsminister har fjernet de her helt absurd mange mål for lærerne. Det betyder ikke, at vi synes, at man skal holde op med at måle på, hvordan det så går, det betyder bare, at det her med, at der er et politisk fastsat instrument til, med hvilken metode man lige præcis kommer derhen, har vi nu befriet lærerne for. Men jeg synes stadig væk, at vi skal have en folkeskole, hvor man også løbende måler, hvordan det går.

Kl. 15:37

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Fru Pernille Schnoor.

Kl. 15:37

Pernille Schnoor (ALT):

Tak. Jeg spørger, fordi jeg hørte, at ordføreren i sin tale sagde noget med en curlingstat, som det bliver kaldt; det er sådan noget med, at man er alt for meget over sine borgere og tager sig alt for meget af dem. Sådan forstod jeg det i hvert fald. Ordføreren sagde også noget med, at det ikke dur med det her one size fits all, og så tænkte jeg på de nationale test. Er der ikke noget standardisering og one size fits all i det, når man mener, at alle skal måles efter de samme parametre, og at man skal tvinge alle lærere og alle skoler til at måle efter de samme test? Så jeg forstår ikke helt, hvorfor Liberal Alliance ikke vil gøre det frivilligt at have nationale test i folkeskolerne.

Kl. 15:37

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Tak, og værsgo.

Kl. 15:37

Christina Egelund (LA):

Men det, der er en curlingtilgang, for nu at bruge samme terminologi, også til lærerne, er jo, at man præcis fortæller, hvad det er for nogle værktøjer, de skal tage i brug for at komme hen til de mål, som man helt basalt er enige om er vigtige, nemlig at eleverne skal have det godt i folkeskolen, og at eleverne skal lære noget i folkeskolen. Det synes jeg er det vigtigste. At man så har nogle nationale test, hvor man måler på, hvordan det går, synes jeg egentlig ikke er det store problem. Det vigtige for mig og Liberal Alliance har været og er at sætte lærerne fri, give dem en metodefrihed til, hvordan de jo også på den baggrund kan være mere innovative i deres arbejde, og at man også på den måde i større grad tager højde for den forskel, der også er, på at drive en skole f.eks. på Nørrebro og drive en skole et sted i Jylland.

Kl. 15:38

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Tak for det. Så er det fru Kirsten Normann Andersen, Socialistisk Folkeparti.

Kl. 15:38

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak for det. Jeg er måske meget glad for, at der trods alt har været en del ældreordførere i debatten her, for jeg synes faktisk, det manglede i ordførerens tale, at man kom ind på noget i forbindelse med ældreområdet. Det synes jeg egentlig ville være naturligt at man gjorde, i og med at netop ordførerens parti har fået en ældreministerpost. Det vrimler jo ikke ligefrem med forslag om det i lovkataloget. Faktisk er der ingen forslag om det. Så jeg spekulerer på, om Liberal Alliance slet ikke har nogen ambitioner på ældreplejens vegne.

Kl. 15:39

Kl. 15:41

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 15:39

Christina Egelund (LA):

Jeg har godt noteret mig den omtale, der har været, også i pressen, af, hvad der er på ældreministerens område i lovkatologet, og jeg kan bare sige det ligeud: LA deltager ikke i et eller andet verdensmesterskab eller olympiade i at være dem, der lovgiver og regulerer mest. Vi er her for det modsatte, ældreministeren er her for det modsatte. Ældreministeren har en ambition om at befri sosu-assistenterne og fjerne bureaukratiet fra ældreplejen, og så ville det da være underligt, at man som det første hostede op med en masse ny regulering og en hel masse love. Vi er her, fordi vi tror på, at dem, der har uddannet sig til at løfte plejen inden for ældresektoren, faktisk godt kan finde ud af det. Det ville da være underligt at melde sig ind i et eller andet, der minder om et OL i at regulere allerallermost, når vi faktisk mener, at vi er for det modsatte. Det er jo også derfor, ældreministeren har nedsat en arbejdsgruppe, som kigger omhyggeligt på det bureaukrati, som står i vejen for, at man kan få en bedre ældrepleje, og det arbejde er de godt i gang med.

Kl. 15:40

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Fru Kirsten Normann Andersen.

Kl. 15:40

Kirsten Normann Andersen (SF):

Nu er lovgivning vel ikke nødvendigvis det samme som regulering. Det kunne også godt være forbedringer. Når man kigger på det sidste års tid, kan man jo desværre se, at det har vrimlet med rigtig ærgerlige eksempler på ældre, som har oplevet, at de ikke har fået den hjælp, som de har behov for. Det er et faktum, at når man får flere og flere ældre, der skal deles om de samme penge, så kan det blive svært at nå rundt om det hele. Så jeg spekulerer på, om Liberal Alliance selv synes, at ældreplejen er god nok, som den ser ud i dag, og om det er årsagen til, at der mangler forslag.

Kl. 15:41

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 15:41

Christina Egelund (LA):

Men det er jo en meget underlig tilgang til politik eller til det her problem i det hele taget, hvis man mener, at det faktum, at der kommer flere ældre, betyder, at så skal vi have mere lovgivning, og så skal vi have flere regler. Er der noget, vi ikke har behov for, så er det mere lovgivning og flere regler på det her område. Jeg har jo godt set de her artikler i aviserne, og nogle går ufattelig meget op i at sige, at det vigtigste i hele verden er, at man finder på nogle nye regler og noget mere regulering. Altså, i den forrige regerings periode, hvor fru Astrid Krag var sundhedsminister og jo havde ældreområdet under sit ressort, blev der på det område fremsat to lovforslag på 4 år, så det må jo bekræfte os i, at det vigtigste i verden ikke er at finde på nye love og nye regler.

Kl. 15:41

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Tak for det. Så er det fru Julie Skovsby, Socialdemokratiet.

Julie Skovsby (S):

Tak. Når det demokratiske træk kaldes for en planøkonomisk betragtning, bliver jeg bare nødt til at sige, når vi samtidig også ved, hvad regeringens økonomiske politik betyder for tiden til omsorg for de ældre, at det er en kold og kynisk betragtning at komme med.

Det, jeg vil spørge til, er, at det fremgår af regeringsgrundlaget og regeringens 2025-plan, at regeringen vil øge væksten med 80 mia. kr., heraf er det 35 mia. kr., der skal komme ved at øge produktiviteten. Når man ser den erhvervspakke, der jo øger BNP med 760 mio. kr., gennem Liberal Alliances briller, må man spørge: Er det ambitiøst?

Kl. 15:42

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Og værsgo til ordføreren.

Kl. 15:42

Christina Egelund (LA):

Jeg må indrømme, at det simpelt hen ikke er mangel på vilje, men jeg kunne ikke helt finde hoved og hale i de tal, som spørgeren remsede op, men så må jeg jo gætte mig frem. Spørgeren spørger, om regeringens politik i forhold til at skabe vækst og velstand i Danmark er ambitiøs, og ja, det er den. Da vi dannede den her regering og skrev regeringsgrundlaget, var det den regering med det mest ambitiøse mål i forhold til både vækst og velstand og arbejdsudbud. Hvis det var det, spørgeren spurgte til, er svaret ja.

Kl. 15:43

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Fru Julie Skovsby.

Kl. 15:43

Julie Skovsby (S):

Så kan jeg jo hjælpe lidt med tallene. Det er jo sådan ifølge Finansministeriet, at erhvervspakken øger BNP med mellem 0,75 mia. kr. og 1,25 mia. kr. Til sammenligning øger Socialdemokratiets vækstreform BNP med 2 mia. kr. Så nu spørger jeg igen: Er det ambitiøst nok?

Kl. 15:43

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Ordføreren.

Kl. 15:43

Christina Egelund (LA):

Mig bekendt gav den vækstplan, som Socialdemokratiet på et tidspunkt lagde frem, faktisk ikke rigtig nogen vækst. Nu er det jo sådan, at regeringen ikke kun har fremlagt et udspil på erhvervsområdet. Vi har også fremlagt en skattereform, som jo markant vil øge arbejdsudbuddet, som sænker skatterne for danskere i arbejde, og som gør, at vi kan få øget den private produktivitet og få gang i den private økonomi, for det er den, vi skal bruge til at sikre, at vi både har velfærden og som privatpersoner har noget at leve af i fremtiden.

Kl. 15:44

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Og den sidste spørger er hr. Rune Lund, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 15:44

Rune Lund (EL):

Nu er det jo åbningsdebatten i Folketinget. For ikke så længe siden havde vi en afslutningsdebat, hvis hovedtema var en hastebehandling af et forslag til en tiggerlov, som regeringen fremsatte. Og den

lov indebærer jo, at man bliver smidt i fængsel straks, hvis man under nogle bestemte omstændigheder sidder og tigger uskyldigt og rækker sin kop frem og beder om en femmer til en kop varm kaffe; så kommer man 14 dage i fængsel. Til debatten sagde statsministeren, at det ikke er en hvilken som helst dansk hjemløs, der stikker hånden frem, som altså principielt risikerer 14 dages ubetinget fængsel, men at det er målrettet det, man kan kalde utryghedsskabende tiggeri.

Jeg vil høre, om fru Christina Egelund ikke kan bekræfte, at det her rammer både danske og udenlandske hjemløse, altså alle, og at det her rammer tiggeri, uanset om det er utryghedsskabende eller ej, fordi det netop fremgår af bemærkningerne til lovforslaget.

Kl. 15:45

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 15:45

Christina Egelund (LA):

Jo, det kan jeg bekræfte, for vi må ikke lave diskriminerende lovgivning i Danmark, heldigvis ikke. Vi må ikke lave lovgivning, der siger, at hvis man er den eller den nationalitet, så bliver man ramt af en straf, men ikke, hvis man er noget andet.

Kl. 15:45

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo til hr. Rune Lund.

Kl. 15:45

Rune Lund (EL):

Hvordan har Liberal Alliance det så med, at statsministeren for den regering, som Liberal Alliance er en del af, ved præsentationen af det her lovforslag står og taler usandt fra Folketingets talerstol, altså når statsministeren præsenterer lovforslaget? Hvordan har Liberal Alliance det med det? Hvordan har fru Christina Egelund det med det? Og har det nogen betydning for, hvordan Liberal Alliance forholder sig til det her lovforslag, altså til det, at det er vedtaget ved en præsentation, som er givet på et falsk og forkert grundlag fra Folketingets talerstol?

Kl. 15:46

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 15:46

Christina Egelund (LA):

Det, som jo har været helt tydeligt – det er også det, der er blevet sagt af de partier, som stod bag det her lovforslag – var, at det havde til formål at dæmme op for de grupperinger af tiggere, som har hærget Københavns gader og andre byer i Danmarks gader, og som har skabt utryghed for borgerne. Men så er det jo rigtigt, som jeg også bekræftede i mit første svar, at i Danmark laver man ikke lovgivning, der kun er for særlige grupperinger, og heldigvis for det.

Så vil jeg også bare i forhold til den her debat sige, at det jo ikke er sådan, at man har kriminaliseret noget, som ikke var kriminelt i forvejen. Altså, man sanktionerer præcis de samme handlinger, som man sanktionerede i forvejen, nemlig tiggeri. Man har så skærpet straffen, og det har haft en effekt i forhold til det, som var formålet med den lov, som vi indførte i juni, og det er jeg sådan set godt tilfreds med.

Kl. 15:47

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Det var sidste svar på det sidste spørgsmål. Så går vi videre i ordførerrækken, og det er fru Carolina Magdalene Maier, Alternativet. Værsgo.

(Ordfører)

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Tak for det. Danmark er et dejligt land, et af de bedste i verden. Sådan sagde statsministeren, da han åbnede Folketinget i 2015, og i tirsdags sagde han så næsten det samme igen. Og det har han jo ret i, for Danmark er et dejligt land, ja, måske næsten det bedste i verden. At Danmark er så godt et land, skyldes ikke mindst alle dem, der har været her for os, alle dem, der generation efter generation har bygget og videreudviklet vores velfærdssamfund. Det er vores forældre, det er vores bedsteforældre, hårdtarbejdende mennesker, entreprenante iværksættere, fremsynede virksomheder, stærke fællesskaber. Det er selvfølgelig også alle de progressive pionerer, der har pustet liv i andelsbevægelsen, kvindebevægelsen, arbejderbevægelsen og alle de andre bevægelser, som har støbt det her samfunds fundament, som vores generation står så solidt på her i dag.

Historien om det danske velfærdssamfund er en smuk fortælling om ansvar, om, at hver generation har et ansvar for at sikre den næste generations livsvilkår og livsmuligheder. Man kan sige, at vi her i landet er bundet af en unik form for generationskontrakt, en kontrakt, der forpligter hvert menneske, hver generation til at passe godt på samfundet, så den næste generation har mindst lige så gode muligheder, som vi selv har haft. For Alternativet er det afgørende at leve op til den her generationskontrakt. Det kræver, at vi fastholder vores idealer om frihed og frisind. Det kræver, at vi øger ligheden og det, at der er lige muligheder, at vi investerer i uddannelse, sundhed og social retfærdighed.

Men det kræver også mere end det. Det kræver, at vi tager klimakrisen langt mere alvorligt, end vi gør i dag. For klimakrisen udgør de facto den største barriere for, at vi kan give et godt samfund videre til vores børn og vores børnebørn. Vores generation er den første, der for alvor mærker konsekvenserne af klimakrisen. Er man i tvivl, kan man bare kigge ud ad vinduet. Dyr og planter forsvinder fra vores natur, og vejret bliver stadigt vildere og voldsommere. Men faktisk er vi ikke kun de første, der mærker konsekvenserne af klimakrisen. Vi er også de sidste, der kan nå at gøre noget ved den. Det har verdens klimaforskere fortalt os gang på gang, og nu må vi til at forstå det. Vi må forstå, at udviklingen, hvor dyr og planter forsvinder fra vores skove, hvor vejret går amok, og hvor CO₂-udledningen stiger, skal tages langt, langt mere seriøst.

Det er bl.a. derfor, vi i Alternativet siger, at klima og natur og miljøpolitik handler om mere end bare politik. Det handler om etik, og det gør det, fordi det ikke kun er miljømæssigt uforvarligt, men også etisk uforvarligt, at vi bidrager til klimaforandringerne. For ved at bidrage til klimaforandringerne er vi faktisk med til at skade de liv, de mennesker, dyr og planter, der skal arve Jorden efter os. Derfor handler det også om etik. Derfor skal vi sikre, at vi i fremtiden bliver bedre til at indrette samfundet i balance i stedet for i konkurrence med klima, med miljø, natur og dyreliv. Vi skal give mere plads til dyr og vild natur. Vi skal sikre vores unikke naturområder, både til lands og til vands. Vi skal styrke omlægningen til vedvarende energi, vi skal investere i elbiler, i solceller, i vindenergi. Vi skal holde olien i jorden og sige nej til fracking, fordi vi har et ansvar for at sikre, at den luft, som vi indånder, og det vand, som vi drikker, er frisk og rent, også i fremtiden.

Så skal vi selvfølgelig forbedre forholdene for økologien. Vi skal sænke momsen på økologi, vi skal udfase brugen af pesticider, og vi skal stille krav om, at det offentlige køber flere økologiske varer, for den mad, der serveres i vores offentlige institutioner, skal ikke være spækket med sprøjtegifte. Alt det skal vi sikre, fordi det netop både er et politisk og et etisk valg at ære vores generationskontrakt, og fordi vi gennem en seriøs bæredygtig omstilling kan sørge for, at

Kl. 15:47

Danmark også i fremtiden er et dejligt land, et af de bedste i verden, som statsministeren sagde.

Kl. 15:52

Et andet element, som er afgørende for, at vi i Danmark også i fremtiden kan være et dejligt land, er, at vi værner om vores demokratiske principper og frihedsidealer. Danmarks styrke er vores frihed og vores frisind. Det er noget af det dyrebareste, vi ejer, og vi må aldrig tage det for givet. Det var også noget af det, som statsministeren mindede os alle sammen om i sin tale i tirsdags.

Derfor vækker det stor bekymring i Alternativet, at der oftere og oftere sættes spørgsmålstegn ved vores frihed og vores frisind, vel at mærke den frihed og det frisind, som det har taget generationers blod og sved og tårer at bygge op. F.eks. bruger vi uforholdsmæssigt meget tid på at diskutere, hvordan kvinder skal være klædt, nu igen her i dag i Folketingssalen. Men i et frit, demokratisk samfund er det vel ene og alene en privatsag, hvordan man er klædt. Det er i hvert fald ikke noget, som vi i Alternativet synes eller ønsker at staten skal blande sig i.

Nu vil regeringen så også gøre det sværere at danne friskoler, og andre har ligefrem foreslået at forbyde muslimske friskoler. Det frie sind er ellers et af demokratiets grundvilkår, og i Alternativet mener vi altså, at man som borger i et frit samfund skal have mulighed for at starte en friskole, uden at man af den grund mistænkes for at have antidemokratiske hensigter.

Hvis friheden og frisindet stadig væk gjaldt, havde Folketinget vel heller ikke vedtaget en lov, der indskrænker ytringsfriheden for bestemte mennesker i samfundet – også selv om vi meget hurtigt kan blive meget enige om, at nogle mennesker har et meget forstokket verdenssyn. Men sådan nogle verdenssyn forsvinder ikke ved lovindgreb. De skal udfordres med bedre argumenter. For i et demokratisk samfund overbeviser man hinanden med det bedste argument, ikke ved at kvæle andres luft.

Alternativet mener simpelt hen, at alle skal have lov til at klæde sig, som de vil, ligesom de skal have lov til at tro og mene og sige, hvad de vil. Den frihed vil vi ikke tage fra hinanden, heller ikke selv om friheden kan vendes imod dens ophav. Sådan er det at leve i et liberalt demokrati. Der er altid en risiko. Men friheden fornægtes først, når den mulighed undertrykkes.

Det skal vi huske, når vi diskuterer, hvordan vi sikrer og værner om vores frihedsrettigheder, for det må aldrig komme dertil, at man for at sikre friheden og de demokratiske værdier ender med at forbyde sig mod lige præcis de samme værdier, som man oprigtigt ønsker at beskytte. Så princippet om generationskontrakten, behovet for at investere i den grønne omstilling og ønsket om at sikre vores frihedsrettigheder er i Alternativets optik noget af det, der er afgørende for, om Danmark også bliver et dejligt land i fremtiden.

Men for os er det heller ikke helt nok, at Danmark bare er det bedste land i verden; vi vil også gerne være det bedste land for verden. Vi ved godt, det er store ord, og vi ved godt, at udfordringerne bliver større og meget mere komplekse, når vi kigger ud over vores egen næsetip. Men verden hænger altså sammen, og vi er en del af noget, der er større end os selv. Og hvis vi skal hjælpe os selv, skal vi også hjælpe resten af verden. Vi skal skabe håb for verden.

I Alternativets finanslovsforslag sidste år foreslog vi derfor, at Danmark øger klimabistanden med 10 mia. kr., at vi hæver udviklingsbistanden til 1 pct. af BNI, og at vi tager 2.000 kvoteflygtninge. Her ved jeg godt at Alternativet og regeringen ligger milevidt fra hinanden. Alligevel bliver jeg meget trist over, et rigt land som Danmark nu er blevet så fattigt på medmenneskelighed og empati, at vi ikke længere vil tage imod de 500 kvoteflygtninge, som vi har lovet FN. Det er simpelt hen så trist, at Danmark på den måde svigter de af verdens flygtninge, der er allermost udsatte, ligesom det er trist, at Danmark dermed er med til at underminere FN-samarbejdet.

Det sidste harmonerer i øvrigt dårligt med det, vi ellers hører fra regeringen. For vi hører jo, at regeringen understreger, at Danmark skal bakke op om det internationale samarbejde. Det gjorde statsministeren så sent som i tirsdags. Faktisk var det netop betoningen af, hvor vigtig EU er, og hvor vigtige FN's verdensmål er, som vakte den største glæde hos mig. Det tændte et håb i mig, ligesom det tændte et stort, grønt håb i mig, da statsministeren under FN-topmødet for nylig samlede en række byer, som har lovet at leve op til klimamålene i Parisaftalen, uagtet at deres nationale politik er en anden. Det vil vi meget gerne kvittere for.

Men vi må også understrege, at vi fra Alternativets side savner, at de grønne ambitioner kommer mere til udtryk i den nationale politik. Det er efterhånden tredje år i træk, at regeringen fremlægger et finanslovsforslag, som skærer i den grønne omstilling og øger uligheden. Det duer ikke. For vi skal jo sørge for, at Danmark ikke bare er et dejligt land, men også det bedste land for og i verden, fordi vi skal leve op til forpligtelserne i vores generationskontrakt. Tak for ordet.

Kl. 15:57

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Der er nogle korte bemærkninger, og først er det hr. Jakob Ellemann-Jensen, Venstre. Værsgo.

Kl. 15:57

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Mange tak til ordføreren og velkommen som ordfører i åbnings- og afslutningsdebatter. Det er en hyggelig tjans, hvor man kan blive spurgt om alle mulige ting, selvfølgelig med udgangspunkt i ordføreren tale her omkring vigtigheden af at være et godt land; ikke blot i, men også for verden.

Hvis nu der skulle ske det her i landet – og det er ikke for at male nogen på væggen – at man fik et politisk flertal, som ville sætte Socialdemokratiet i stand til at danne en regering, ville Alternativet så kunne støtte en sådan regering, hvis CO₂-udledningen stiger?

Kl. 15:58

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 15:58

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Tak for de venlige bemærkninger om at komme i det gode selskab. Det har jeg set frem til, også med en vis nervøsitet; sådan er det jo at stå heroppe for første gang på den her måde.

I forhold til ordføreren spørgsmål vil jeg sige: Vi har sagt det før, og vi siger det igen, at i forhold til hvem Alternativet vil pege på og hvilke krav vi vil stille til en kommende forhandlingsleder og en kommende statsminister, så må det for det første vise sig, når vi kommer længere hen, og for det andet må det vise sig i forhold til, hvad for en politik der bliver ført.

Så vores helt klare holdning er, at enhver, der peger på en politik, som vi i Alternativet kan understøtte, vil have vores velvilje i forhold til forhandlinger og samarbejde. Men det vil jo vise sig, når vi kommer så langt, altså hvordan det vil tegne sig.

Kl. 15:59

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Jakob Ellemann-Jensen.

Kl. 15:59

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Jeg ved ikke, om det er en trøst, men det bliver ikke mindre angstprovokerende med tiden at stå deroppe.

Det er jo en god position at stille sig i, altså at se tiden an og se på, hvem der fremlægger en politik, man kan stå inde for. Men vil

Alternativet kunne støtte en forhandlingsleder, som fører en politik, som vil føre til, at CO₂-udledningen stiger i Danmark?

Kl. 15:59

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 15:59

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Det er klart, at for Alternativet er der nogle områder, som er meget vigtige politisk set. Det grønne område er et af dem, ellers ville jeg heller ikke i min ordførertale have betonet det så meget. Jeg står ikke her i dag og siger, om vi vil pege på den ene eller den anden, og vi kommer heller fra Alternativets side til at stille ultimative krav heroppefra. Det er klart, og det ville også være dumt af mig at gøre det.

Men når ordføreren spørger, som han gør, vil jeg også medgive, at det grønne område er et af de vigtigste for Alternativet, så det er klart, at dem, som vi fremadrettet indgår samarbejder med, klart skal forbedre det grønne område. Det er svært for mig at se Alternativet være med til noget, der forringer miljøet.

Kl. 16:00

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Hr. Kenneth Kristensen Berth, Dansk Folkeparti.

Kl. 16:00

Kenneth Kristensen Berth (DF):

Jeg ved ikke, om ordføreren er bekendt med den svenske bog med titlen »Den banale godhed« af Ann Heberlein. For et par dage siden skrev Kristeligt Dagblad lidt om den bog, og jeg synes, at ordføreren skulle overveje at læse den, hvis ordføreren ikke er bekendt med indholdet af bogen. For det er sådan set en diagnose af, hvad ordføreren tale er udtryk for, nemlig banal godhed, grænseløs godhed, grænseløs tolerance, naivitet på dåse.

Jeg må spørge ordføreren: Når ordføreren betragter det, der foregår i Folketinget, som nærmest en hetz mod friskolerne – og det må man jo forstå, når man hører ordføreren – hvor er det så ordføreren forestiller sig at man kan sætte en grænse? For det er måske åbenbart ikke i forhold til at præge unge mennesker med jihadisme. Er ordføreren tilhænger af, at Nord-Vest Privatskole f.eks. får frataget sin støtte? Altså, hvor tolerant skal man være over for dybt, dybt intolerante mennesker? Det kunne jeg godt tænke mig at få et svar på.

Kl. 16:01

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Ordføreren. Værsgo.

Kl. 16:01

Carolina Magdalene Maier (ALT):

I forhold til grænseløs naivisme og godhed er der det der fine billede af en karrusel, der kører rundt, og hvor man ikke ved, om man er den, der sidder forrest, eller den, der sidder bagerst. Så det vil jeg bare kaste tilbage til ordføreren.

I forhold til det med friskolerne vil jeg sige – og det har jeg også sagt flere gange – at jeg skal være den første til at sige, at vi ikke har noget problem med, at der nu bliver taget tilskud fra nogle friskoler, som ikke har levet op til formålserklæringer i friskolelovgivningen. Vi støtter, at tilsynet fungerer på en måde, så friskoler, der ikke lever op til lovgivningen, skal have frataget deres tilskud. Selvfølgelig skal de det. Det har jeg intet problem med.

Det, jeg nævner heroppefra, er, at vi faktisk har en friskolelovgivning, som fungerer, og et tilsyn, som endda faktisk blev skærpet i foråret i år, tror jeg det var, eller også var det i slutningen af sidste år. Jeg kan ikke lige huske det. Men det blev faktisk skærpet, og vi har et tilsyn, som skal fange de der fisk i nettet, og det bliver også

gjort, så der er ingen grund til at lave yderligere stramninger i friskolelovgivningen. Det er det, jeg pointerer.

Kl. 16:02

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 16:02

Kenneth Kristensen Berth (DF):

Jo, men jeg må sige til fru Caroline Magdalene Maier, at jeg tror, at det er hende og ikke mig, der er blevet rundtosset af at køre rundt i karrusellen. Altså, jeg kunne stadig væk godt lide at finde ud af noget. Ordføreren må jo forstå, at der er nogle mennesker i det her land, som ikke er enige i de værdier, som er grundlaget for vores land; kvindernes ligeberettigelse, som jeg går ud fra Alternativet kan skrive under på, demokrati osv. Skal vi da ikke forlods forhindre dem i at indoktrinere unge mennesker til at have samme syge opfattelse?

Kl. 16:03

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 16:03

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Det var et interessant ordvalg at sige, om vi ikke forlods skal forhindre dem i noget. Skal vi forlods forhindre, kan man sige, en kommende virksomhedsejer i at snyde i skat eller i ikke at betale den skat, man skal? Det er da principielt det samme spørgsmål. Hvordan gør man sådan noget forlods?

Vi har grundlæggende en tillid til, at de mennesker, der bor i samfundet, gerne vil det gode og overholder vores lovgivning. For vi har sådan set en lovgivning at rette os efter. Så det er også et tillids-spørgsmål. Vi har tilliden til det, og så har vi nogle mekanismer, som skal fange det, hvis der er nogle, der ikke gør det, og de mekanismer har vi også tillid til. Så jeg ser simpelt hen ikke nogen grund til at lave yderligere stramninger.

Kl. 16:03

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Fru Christina Egelund, Liberal Alliance.

Kl. 16:03

Forhandling

Christina Egelund (LA):

Tak for det, og tak til ordføreren for talen. I Alternativet har I mange ideer til, hvordan man gør hverdagen dyrere for danske familier, f.eks. en klimaafgift på oksekød, højere afgifter på at bruge brændeovne og en klimaafgift på flyrejser. Samtidig siger I, at I går meget op i ulighed. Vil ordføreren ikke forklare mig, hvordan det hænger sammen?

Kl. 16:04

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 16:04

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Jo. Når vi gerne vil indføre afgifter på nogle af de ting, som skader vores jordklode, så hænger det sammen med det, jeg sagde i ordførertalen: Vi har sådan set en forpligtigelse til at sikre, at dem, der kommer efter os, har de samme muligheder, som vi har i dag. Det kommer de ikke til at have, medmindre vi begrænser noget af den

forurening og den miljøbelastning, som vi står for i dag. Så det er et nødvendigt skridt hen imod at sikre vores kommende generationer.

I forhold til det med uligheden kan man se, at vi sidste år har fremsat et finanslovsforslag, som de her afgifter jo er en del af, men samtidig går vi ind og regulerer en masse ting, hvilket kommer dem med de laveste indkomster til gode. Bl.a. fordobler vi den grønne check til dem med de laveste indkomster. Vi vil gerne sænke skatten på arbejde. Så der er masser af tiltag i vores finanslovsforslag, som øger ligheden, samtidig med at vi indfører de her afgifter.

Kl. 16:05

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 16:05

Christina Egelund (LA):

Men jeg går ud fra, at ordføreren anerkender, at når man gør helt almindeligt hverdagsforbrug dyrere for danskerne, altså mad i butikkerne og rejser og det at varme sit hus op, så rammer det ikke så meget de rigeste, for de skal nok få råd til at betale 10 eller 15 kr. mere for en bøf, men det rammer jo dem, der ikke har så mange penge. Derfor undrer det mig bare, at man på den ene side kan foreslå at gøre helt almindeligt hverdagsforbrug dyrere og så på den anden side påstå, at man går meget op i ulighed.

Kl. 16:05

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 16:05

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Jamen jeg kan bare gentage, hvad jeg sagde før. Samtidig med at vi indfører nogle afgifter, fordobler vi bl.a. den grønne check, og vi sænker skatten på arbejde, så der er en masse lighedsskabende initiativer i vores finanslovsforslag. Vi vil gerne indføre afgifter på bl.a. kød, men der er faktisk også nogle steder, hvor vi gør det billigere. Vi vil gerne gøre det billigere at købe økologiske fødevarer, frugt og grønt i det hele taget, nødder og alt det andet vegetabiliske, for at vi netop kan lade være med at udpine vores landbrugsjord for meget. Så det er jo en opvejning. Det er klart, at når man indfører afgifter, er det jo, fordi man ønsker en adfærdsændring, som gør, at folk ikke køber så meget kød, men erstatter det med noget andet.

Kl. 16:06

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Fru Trine Torp.

Kl. 16:06

Trine Torp (SF):

Tak for det. Jeg hæftede mig ved, at fru Carolina Magdalene Maier sagde noget om, at der skulle være balance i stedet for konkurrence. Det synes jeg egentlig var et meget godt lille ordspil, og jeg vil opholde mig lidt ved en del af den ubalance, vi i hvert fald ser i SF, nemlig at stigningen i psykiske lidelser generelt, men især stigningen i psykiske lidelser blandt børn og unge, er kraftig. Det er udtryk for en ubalance, som vi må formode er samfundsskabt. Vi vil jo gerne have en ro på-reform og håber på, at Alternativet vil være med til at spille med på det. Tidligere i dag har min kollega hr. Jacob Mark også stillet spørgsmål til fru Mette Frederiksen og sagt, at vi godt vil indføre gratis psykologhjælp til unge. Der kunne jeg godt tænke mig at høre, hvordan Alternativet stiller sig til det.

Kl. 16:07

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Det er vi klart positive over for. Jeg mener endda, hvis jeg ikke husker forkert, at der har været et beslutningsforslag om det i salen, som vi har stemt for. Men det kan også være, at det er mig, der husker forkert. Jeg ved godt, at det er et SF-forslag, og det bakker jeg op i dag, og det har vi også gjort tidligere. Jeg vil så gerne alligevel knytte den kommentar til det, at det jo et eller andet sted, selv om det er et sympatisk forslag, og selv om vi gerne bakker op om det, lidt bliver en symptombehandling af noget, der er grundlæggende galt i vores samfund.

Jeg håber også bare, at SF er med til at anerkende, at det godt kan være, at vi i en periode eller for den sags skyld generelt skal have det som en buffer, men at det jo ikke er der, det egentlige problem ligger. Det egentlige problem ligger jo i, at man overhovedet har brug for at få psykologhjælp, f.eks. når man er ung. Så det er mere for at sige, at vi lige skal huske, at der er nogle helt grundlæggende områder, vi skal sætte ind på, hvis vi for alvor vil det her problem til livs. Der synes jeg sådan set at vi også har fremlagt nogle ganske fornuftige forslag, bl.a. at sænke den ugentlige arbejdstid, og en masse ting inden for uddannelsesområdet med henblik på at få noget af det her karaktertræs og præstationsræs væk fra børnene og de unge mennesker.

Kl. 16:08

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 16:08

Trine Torp (SF):

Det er fuldstændig korrekt, at vi ikke bare skal symptombehandle, og det er også derfor, vi foreslår det her med at lave en ro på-reform. Det er et udtryk for en belastning, som bliver for stor for rigtig mange mennesker, og det skal vi selvfølgelig også kigge på. Det, jeg bare var interesseret i at høre, var, om vi kan regne med Alternativet, hvis vi fremsætter et forslag om det, for det var lidt sværere at aflure, hvad Socialdemokratiet ville.

Kl. 16:09

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 16:09

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Men det kan I godt regne med. I kan godt regne med vores opbakning til det forslag.

Kl. 16:09

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Morten Østergaard, Radikale Venstre.

Kl. 16:09

Morten Østergaard (RV):

Tusind tak for talen. Vi er fra radikal side enige i rigtig mange af de ting, der blev sagt. Der var en ting, der ikke blev brugt så meget tid på, og det gjorde der egentlig heller ikke i statsministerens tale i tirsdags, men det er jo et problem, som trænger sig på, nemlig det forhold, at virksomhederne har svært ved at finde de folk, de skal bruge, til at imødekomme de ordrer, der er, eller bygge de huse, der skal til, og også at man i den offentlige sektor har svært ved at få medarbejdere i ældreplejen, sygeplejersker til hospitalerne. Og jo længere man kommer væk fra de store byer, desto større er problemerne, både offentligt og privat. Hvad tænker Alternativet om den helt akutte udfordring og om, hvad der kan gøres for at sikre, at vi ikke løber tør for folk, både i velfærdsinstitutionerne og i de private virksomheder?

Kl. 16:10

Kl. 16:12

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 16:10

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Der er jo en grund til, at vi også har foreslået, at vi over tid nedsætter arbejdstiden til 30 timer, for vi vil i Alternativet egentlig gerne dele arbejdet noget mere. Så er der jo også et spørgsmål, i forhold til at vi skal bruge nogle af de mennesker, der kommer til vores samfund, meget mere aktivt i forhold til at få udfyldt nogle af de mange arbejdspladser, der er. Det er helt klart, at trepartsaftalen har været en kæmpe hjælp til det, og derfor skal vi gøre meget mere af det og i høj grad også i forhold til opkvalificering af kompetencer i forhold til de arbejdspladser, der mangler. Så vi skal jo benytte os af, at vi også får mennesker til Danmark, som faktisk er rigtig, rigtig dygtige. Og som statsministeren selv sagde i sin tale i tirsdags, skaber de folk, der kommer til Danmark, jo mere værdi, end de ikke gør. Det synes jeg er et rigtig positivt signal, og jeg synes, vi skal arbejde videre på det fremadrettet i forhold til at få fyldt nogle af de ledige arbejdspladser ud.

Kl. 16:11

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 16:11

Morten Østergaard (RV):

Det kan jo synes sympatisk, at folk skal arbejde mindre, men det er ikke sikkert, det løser virksomhedernes problemer med, at de ikke har folk nok til det arbejde, der er, i forvejen. Og vi står jo lige nu i en situation, hvor der er, tror jeg, lige knap 300 ledige stillinger som SOSU-assistent i ældreplejen i Danmark, masser af sygeplejerskestillinger, der ikke kan udfyldes, og ufaglærte jobs, som ikke kan varetages på danske virksomheder. En af de ting, som har bekymret mig, er, at, ja, faktisk resten af oppositionen er enige om at have gjort det sværere at tiltrække udenlandsk arbejdskraft til Danmark, man fjernede greencardordningen, hævdede beløbsgrænsen. Var det ikke et sted at gå hen i fællesskab, nemlig at sørge for, at det bliver lettere at tiltrække udenlandsk arbejdskraft, også selv om vi må undvære venstrefløjen i den kamp?

Kl. 16:12

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 16:12

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Det vil jeg gerne bekræfte, og det var jo også bare en gentagelse af, hvad jeg sagde før. Selvfølgelig skal vi kigge i den retning, det synes jeg vi skal. Jeg vil så også sige, at der jo ligger noget i forhold til også at gøre det attraktivt for dem, der er født i Danmark, for den sags skyld, at søge nogle af de job, som er ledige. Jeg var med Undervisningsudvalget i Finland for nogle uger siden, og det var interessant, hvordan der deroppe jo er supermeget prestige i at blive f.eks. folkeskolelærer – de tager noget, der ligner 10 pct., ind af dem, der søger – og jeg blev så trist over, at vi ikke har det samme i Danmark. Det handler jo om, at de investeringer i uddannelse, som jeg ved vi også deler med Radikale Venstre, som vi bliver nødt til at gøre meget mere i forhold til, ikke kun handler om folkeskolelærerne; de handler også om pædagogerne og nogle af de andre i vores velfærdssamfund, som opfylder det, jeg vil mene er de vigtigste opgaver overhovedet.

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Fru Mette Abildgaard.

Kl. 16:12

Mette Abildgaard (KF):

Tak for det, og tak til fru Carolina Magdalene Maier for en flot retorisk tale, hvor der virkelig var kælet for de sproglige detaljer. Det var skønt at høre begrebet generationskontrakten anvendt, for det er jo en god, gammel konservativ, nemlig Burke fra 1700-tallet, der har formuleret det, så det satte jeg stor pris på.

Jeg kunne godt tænke mig at spørge lidt ind til iværksætteri. Vores konservative erhvervsminister, som har sat sig lige ved siden af mig – det gør det jo nemt at referere til ham – har jo nedsat det her iværksætterpanel, og de kom for nylig med deres anbefalinger. Vi har jo den udfordring i Danmark, at erhvervslivet klarer det godt, men at vi har brug for nye virksomheder. Vi kan jo se, at det især er der, der bliver skabt jobs. De har brug for at kunne ansætte flere. I Danmark er de otte mest værdifulde selskaber i gennemsnit 92 år gamle. Så vi er udfordret på iværksætteri i Danmark, og jeg ved jo, at det er noget, der også ligger Alternativet meget på sinde. Derfor kunne jeg godt tænke mig at høre, hvad man i Alternativet synes om de anbefalinger, der er kommet fra iværksætterpanelet.

Kl. 16:13

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 16:13

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Tak for det spørgsmål. Jeg kan ikke huske dem alle sammen. Jeg kan godt huske, at ministeren var meget begejstret, da panelet blev nedsat, og da anbefalingerne kom. Jeg vil i hvert fald først anerkende rigtig meget, at man har taget et initiativ, for vi er fuldstændig enige i, at iværksætteri er noget af det, som vi skal have fremmet meget mere i Danmark. En af de anbefalinger, vi er enige med iværksætterpanelet om, er om det her med at give et højere fradrag for at investere i iværksætteri, altså i iværksættervirksomheder. Der, hvor vi måske skilles lidt, handler om, at panelet – tror jeg nok – bl.a. anbefaler noget om aktier i børsnoterede virksomheder. Jeg ved ikke rigtig, hvor mange iværksættervirksomheder der er børsnoterede, altså jeg tænker lidt, at der kan være en lille barriere der. Men helt overordnet set er vi meget positive over for de anbefalinger, som panelet er kommet med.

Kl. 16:14

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 16:14

Mette Abildgaard (KF):

Det glæder mig meget, at Alternativet ser positivt på det. Der er jo i virkeligheden flere af de anbefalinger, som er kommet fra iværksætterpanelet, men også nogle af dem, som Alternativet selv tidligere har foreslået i deres iværksætterpakke, som er med i det udspil, der er kommet fra regeringen. Der er i hvert fald sådan tematisk en række overlap, bl.a. i forhold til investorfradraget, men jo også det her med muligheden for at aflønne med medarbejderaktier. Så jeg vil bare her til sidst høre, om Alternativet er villig til at forhandle det her med regeringen.

Kl. 16:15

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 16:15

Kl. 16:18

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Det er som udgangspunkt klart, når det er områder, som vi deler interese-fællesskaber på. I det hele taget er vi altid åbne over for forhandlinger, så naturligvis er Alternativet åben over for at forhandle iværksætter og iværksætterløsninger med regeringen.

Kl. 16:15

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Pelle Dragsted.

Kl. 16:15

Pelle Dragsted (EL):

Så vil jeg egentlig gerne blive lidt i den boldgade, for det kan være rigtig vigtigt at sikre investering og kapital til iværksætteri, men den pakke, som regeringen har fremlagt, og som også iværksætterpanelet er kommet med – mange af punkterne er jo næsten identiske – er jo samtidig en pakke, som vil bidrage markant til øget ulighed i Danmark, altså, den er markant mere ulige end det, vi ser i skatteudspillet. Det er sådan set også bare et skatteudspil, for det handler jo bare om kapitalbeskatning og ikke arbejdsindkomster, men med hensyn til en afskaffelse af f.eks. progressionen på beskatning af aktier vil jeg sige, at du næsten ikke kan få en mere skæv fordelingsprofil ved at lade nogen skat i Danmark end den. Så det vil jeg selvfølgelig gerne høre Alternativets holdning til.

Det her investorfradrag er jo en statsstøtte. Vi bruger fællesskabets midler til at understøtte at få nogle penge ud at virke et sted. Når man gør det, er det så ikke fair, at man stiller nogle krav den anden vej, sådan at man faktisk bruger de her penge til at skabe incitamenter for en særlig adfærd, f.eks. for at sikre, at de her investeringer tilgår virksomheder, som faktisk bidrager med noget ekstra til samfundet – altså alle virksomheder bidrager med at skabe arbejdspladser, men bidrager med noget ekstra, f.eks. på det grønne område, f.eks. på socialøkonomi eller lignende? Støtter Alternativet bare sådan den her form for statsstøtte uden krav, uden modkrav til virksomhederne?

Kl. 16:17

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 16:17

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Nu sagde jeg, at vi var villige til at indgå i forhandlinger. Jeg sagde jo ikke, at vi nødvendigvis støttede hele pakken, som ligger i forhold til iværksætterpanelet. Det er vigtigt at understrege. Det er en af de ting, som hr. Pelle Dragsted nævnede, nemlig beskatning af aktier. Den lave beskatning, som bliver foreslået, og som jeg mener er 27 pct., er jo også noget af det, som vi er helt kritiske over for. Vi mener, at det går i den helt forkerte retning. Det er endda lavere, end man har i de øvrige nordiske lande. Så det er i hvert fald et af de tiltag, som vi ikke umiddelbart støtter. Så det var mere for at afkræfte, at vi nødvendigvis skulle støtte hele pakken.

Med hensyn til det andet, fradrag for investering, vil jeg sige, at der i det, vi foreslår, jo sådan set er en forskel i procentsatsen for fradrag, afhængigt af hvad man investerer i. Hvis jeg ikke husker helt forkert, og jeg kan ikke alle tallene i hovedet, mener jeg, at vi siger 50 pct. i forhold til iværksættervirksomheder generelt og faktisk et fradrag på 100 pct., hvis det er grønne og socialt økonomiske virksomheder. Så på den måde er der jo et incitament til, at man i højere grad skal støtte nogle iværksættervirksomheder, som har en grøn profil eller en socialt økonomisk profil.

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 16:18

Pelle Dragsted (EL):

Tak for den opklaring. Et andet spørgsmål er jo selvfølgelig, hvor pengene kommer fra, fordi for os i Enhedslisten er det i hvert fald sådan, at vi sådan set sagtens kan være med til at omfordele inden for den erhvervsstøtte, der er i forvejen, f.eks. i retning af den her type. Hvis man kunne skabe et særligt grønt investorfradrag eller lignende, ville vi sagtens være med til at kigge på det, men den finansiering, der ligger lige nu, er jo den samme, som den anden skatteaftale, altså en finansiering, hvor man tager penge fra det såkaldte råderum, penge, man tidligere har lovet at bruge til velfærd, eller fra overførselsindkomsterne. Er det noget, Alternativet kan acceptere?

Kl. 16:18

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 16:18

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Nej, det er klart, at det er en finansiering, som vi er kritiske over for. Når jeg henviser til den her, og det er så Alternativets iværksætterpakke, er den fuldt finansieret i vores eget finanslovsforslag fra sidste år. Det er jo helt klart, at det er der, vi finder pengene, altså gennem at hente dem andre steder. Som der står i vores finanslovsforslag, finder vi finansiering til vores iværksætterforslag.

Kl. 16:19

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Carsten Bach.

Kl. 16:19

Carsten Bach (LA):

Tak for det, og først og fremmest tillykke med det politiske ordførerskab, og tillykke med en velgennemført tale her til åbningsdebatten. Det var rigtig fint.

Det er jo øktober, tror jeg kampagnen hedder, i øjeblikket, og Alternativets politik er jo at gennemtvinge 100 pct. økologi i dansk landbrug. Det er også Alternativets politik, at ny teknologi og grønt iværksætteri kan være med til at sikre en bæredygtig omstilling. Hvorfor – tænker jeg så som grøn ordfører i Liberal Alliance – er det, at Alternativet ikke anerkender det grønne iværksætteri og den teknologiske udvikling, der er skabt og stadig skabes i hele det danske landbrug, også længe før økologien overhovedet blev opfundet som brand i hvert fald, en udvikling, der jo bl.a. har skabt grundlag for en dansk fødevarerproduktion, som er noget af det mest bæredygtige og, kan man sige, mindst påvirker vores omgivelser sammenlignet med vores nabolande?

Kl. 16:20

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 16:20

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Hvis jeg forstod spørgsmålet rigtigt, så spørger spørgeren til, hvorfor vi ikke anerkender det bæredygtige landbrug, der allerede findes i Danmark. Jeg ved ikke, om vi forstår det samme ved det bæredygtige landbrug, der allerede findes i Danmark. Det kan selvfølgelig godt være, at det er det, der er spørgsmålet. Vores helt klare formål er jo at sige 100 pct. økologi i 2040 i en gradvis indfasning. Vi har lavet en landbrugspakke, som snart kommer, og noget af det, vi fore-

slår her, er jo netop bl.a. at give nogle statsgaranterede lån til nogle landmænd, som vil starte op med økologiske produktioner. Det er jo simpelt hen, fordi vi mener, at fremtiden ligger i økologien. Vi kan også godt se, at de fødevarer, der sælger i supermarkederne lige nu, er de økologiske fødevarer, så befolkningen vil dem jo også gerne. Det ville jo også være mærkeligt – vil jeg mene, men der kan man jo være uenig – at man ikke hellere vil spise et æble, der ikke er fyldt med sprøjtegift, end et æble, som er fuld af sprøjtegift. Så hele pointen i det her er jo at sige, at vi gerne vil have en 100 pct. økologisk produktion på sigt i Danmark.

Kl. 16:21

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Carsten Bach (LA):

Jeg tror, at mange i Danmark vil være enig med mig i, at hvis man gerne vil indtage sunde og rene og bæredygtige og klimavenlige fødevarer som dansk forbruger, ville devisen være: Køb dansk, køb dansk. Men den udvikling, som jeg omtalte før i dansk landbrug i det hele taget, har jo gjort, at vi i dag faktisk kun skal bruge halvt så meget landbrugsareal som for 50 år siden til at brødføde en person. Også set i forhold til den her natur- og biodiversitetsdagsorden, som Alternativet gerne vil sætte, og som Liberal Alliance sådan set egentlig gerne vil, er det så ikke set med Alternativets briller en positiv udvikling, når vi tænker ind i at øge biodiversiteten og fremme vild og fri natur?

Kl. 16:22

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 16:22

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Det er en superpositiv udvikling, og det vil vi meget gerne kreditere Liberal Alliance for også at bakke op om. Det er en superpositiv udvikling, og vi håber, at Liberal Alliance påvirker regeringen positivt i forhold til den dagsorden. Så det synes vi er rigtig godt.

Når vi har nogle målsætninger, der hedder 100 pct. økologi i 2040, er det, fordi det er der, vi skal hen. Vi er givetvis på vej, men vi skal jo ikke sænke ambitionerne undervejs. Vi skal tænke højt og visionært, i forhold til hvad det er for et landbrug, vi gerne vil have. Vi vil gerne have et landbrug, som er økologisk, som er bæredygtigt, som ikke udpiner jorden på samme måde, som den gør nu, hvor vi i øvrigt ikke skal bruge så store mængder landbrugsjord, som vi gør i dag, til at producere dyrefoder til kvæg bl.a., som skal brødføde os mennesker. Vi bliver nødt til at tænke det hele vejen rundt, så vi er bare superambitiøse i forhold til fremtidens landbrug. Det er der, hvor vi står, og vi er jo superglade for, at LA så er ude at komme med de positive meldinger, som I er kommet med her for nylig.

Kl. 16:23

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Vi forsøger os med endnu en liberalist, nemlig hr. Marcus Knuth. Værsgo.

Kl. 16:23

Marcus Knuth (V):

Mange tak – nå, nå (*munterhed*), en *konservativ* liberalist.

Alternativet har jo været imod stort set samtlige af de ellers meget fornuftige opstramninger, vi er kommet med, på udlændingeområdet. Nu hører vi så fru Mette Frederiksen sige, at hun vil fortsætte den kurs. Det kan man så spørge sig selv om man tror på, eftersom det også var, hvad Helle Thorning-Schmidt sagde, men hvilket hun

så ikke gjorde. Men i det tilfælde at der kommer en rød regering ledet af fru Mette Frederiksen, som vil føre en stram udlændingepolitik, vil Alternativet da godt kunne støtte op om det, f.eks. de regler, vi nu har på familiesammenføringsområdet, integrationsydelsen, grænsekontrollen? Ville Alternativet kunne stå på mål for de ting og fortsat pege på en rød regering?

Kl. 16:24

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 16:24

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Jeg tror, jeg skal starte med at gentage, at jeg ikke står på talerstolen i dag og giver garantier for hverken det ene eller det andet eller fortæller, hvem vi peger på, eller hvad der skal ligge af givne garantier eller løfter, for at vi peger på nogen. Men når det er sagt, er det da klart, at det ikke er svært at se. Man kan jo gå ind og kigge på Folketingets hjemmeside og se, hvad Alternativet har stemt til de stramninger, som ordføreren nævner. Det er da ikke nogen stramninger, som vi synes er den rigtige vej at gå i dansk politik.

Vi anerkender, at vi har problemer i vores samfund – ligesom vi i øvrigt altid har haft – men vi mener, at den måde, den nuværende regering har grebet dem an på, og nogle af løsningerne støttet af Socialdemokratiet, ikke er den rigtige vej at gå. Så det er klart, at vi til hver en tid i Alternativet vil arbejde for, at så meget som muligt af vores politik bliver gennemført. Og hvad det konkret kommer til at betyde i en forhandlingssituation, må vi se, når tiden kommer.

Kl. 16:25

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 16:25

Marcus Knuth (V):

Tak. Jeg er ikke så meget i tvivl om, at Alternativet vil arbejde i en vis retning, og jeg er heller ikke i tvivl om, hvad Alternativet mener i forhold til de mange debatter, vi jo har haft – jeg kan se, hvordan Alternativet har stemt. Men det var jo ikke mit spørgsmål. Mit spørgsmål var: Vil Alternativet kunne støtte en rød regering, der f.eks. ikke ændrer på familiesammenføringsreglerne, der ikke ophæver grænsekontrollen, og som ikke ændrer integrationsydelsen? Det er bare for at tage de tre spørgsmål. Og så derudover: Er der andre ting, som vil være en absolut smertegrænse for Alternativet? Så jeg spørger ikke om, hvad I vil arbejde for, jeg spørger, om I vil kunne støtte en rød regering, der ikke ændrer de her ting.

Kl. 16:26

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 16:26

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Spørgeren måtte gerne spørge fire gange mere, hvis han fik lov, men jeg kommer ikke med noget svar heroppefra, hvor jeg giver nogen garantier om, hvad vi ville støtte, og hvad der skulle til, for at vi ville støtte, eller hvad der ikke skulle til, for at vi ville støtte. Det er simpelt hen ikke på sin plads, at jeg heroppe i dag udlægger, hvad Alternativet vil tage ind og ud, var jeg ved at sige, når den tid kommer, at der eventuelt skal dannes en ny regering.

Så bliver det sagt igen: Ja, vi er super kritiske over for mange af de stramninger, der har været, og det synes vi egentlig også er det eneste rigtige i forhold til det politiske ståsted, vi har. Det seneste, vi har set, med, at man nu ikke vil tage 500 kvoteflygtninge til Danmark, hvad vi ellers har gjort siden 1979, synes vi faktisk er en lille

smule uanstændigt. Det er der, vi står. Men når vi er i den situation, at vi skal til at kigge på statsministerkandidater og det næste valg osv., så tager vi den derfra.

Kl. 16:27

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Naser Khader.

Kl. 16:27

Naser Khader (KF):

Tak for det. Jeg hæftede mig ved, at ordføreren på et tidspunkt sagde, at vi er nogle, der vil blande os i, hvordan nogle går klædt. Hvem har sagt det? Det, vi har talt om i forhold til burka, er, at i Danmark kommunikerer vi altså med ansigtet. Vi bruger ansigtet, når vi kommunikerer, det er en del af den danske kommunikationsform, og vi kræver af vores medborgere, at de viser ansigt. Og det har da ikke noget at gøre med, at vi vil blande os i, hvordan folk går klædt.

Er ordføreren ikke enig med mig i, at når vi kommunikerer i Danmark, er det med åbent ansigt?

Kl. 16:27

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 16:27

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Altså, jeg synes da helt klart, det er at blande sig i, hvordan folk går klædt, hvis man fremsætter et forslag om, at det skal være forbudt at have f.eks. en burka på, for det er en beklædningsgenstand. Jeg tror, at det var Socialdemokratiets formand, der sagde, at for hende var det ikke en beklædningsgenstand – nej, det var det ikke, det var Venstres ordfører, tror jeg, som mente, at det var et mobilt et eller andet, som jeg ikke kan huske hvad var. Så det er i vores optik at blande sig i, hvordan folk går klædt.

Kommunikerer vi med ansigtet? Ja, det gør vi. Ville jeg have noget problem med at møde en kvinde på gaden – det gør jeg så ikke, for der er ikke særlig mange af dem, men det er så et andet problem, for problemets omfang kunne vi også godt diskutere i forhold til de her burkaer – som bar en burka? Nej, det ville jeg ikke. Hvad gør det ved mig? Hvorfor får jeg mindre sko at gå i af, at jeg møder en person på gaden, som har valgt at iklæde sig en burka? Det kan jeg simpelt hen ikke forstå.

Kl. 16:28

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 16:28

Naser Khader (KF):

Det handler ikke kun om at møde personen. Det er også det, der ligger bag det, altså hele symbolikken bagved. Jeg ved ikke, om ordføreren nogen sinde har debatteret med en i burka eller niqab; det er altså ikke sjovt.

Men jeg vil over til et andet emne, og det er et spørgsmål, der handler om Danmark og de danske værdier. Tror ordføreren og ordførerens parti på, at der er noget, der hedder Danmark, og noget, der hedder de danske værdier?

Kl. 16:29

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 16:29

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Jeg vil nok mene, at vi tror på, at der er noget, der hedder Danmark. Er der noget, der hedder danske værdier? Ja, det tror jeg også der er.

Altså, det må lidt stå for egen regning, for jeg ved ikke, hvad resten af min folketingsgruppe mener, med hensyn til om der er noget, der hedder danske værdier. Men jeg synes jo faktisk, at de danske værdier er nogle af dem, som biskoppen nævnte i Slotskirken i forgårs – jeg så faktisk, at hr. Naser Khader også var der – nemlig medmenneskelighed, næstekærlighed og værdighed. Det er nogle af de danske værdier, som jeg i hvert fald sætter højt, også i den forbindelse, som de blev nævnt, i den prædiken, der var, netop at det er dansk at dele, og at vi skal behandle alle mennesker med værdighed – både dem, der kommer herfra, og dem, der kommer langvejsfra. Så ja, det vil jeg nok sige er danske værdier for mig.

Kl. 16:29

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Jeppe Jakobsen.

Kl. 16:30

Jeppe Jakobsen (DF):

Vi bliver nok aldrig enige om det her, altså om voksne mennesker frit – ja, det er et sjovt ord – skal kunne vælge at gå med en burka eller niqab.

Lad os så prøve at dreje debatten i en anden retning. Mener ordføreren virkelig, at det er i orden, at vi i Danmark lærer børn, at det er en helt acceptabel holdning at have, at kvinder skal gå tildækket, og at kvinder er underlagt manden? Er det helt rimeligt, at vi siger til børn, at det må de acceptere, og at det også er en del af det at bo i Danmark, altså at der skal være den her systematiske undertrykkelse af kvinder? Det er jo det, vi lærer børn, når vi siger, at det her bare er helt i orden, at det er frit, og at det er et udtryk for frihed at gå med burka.

Skal vi lære børn det? Er det virkelig det, vi skal være kendt for i Danmark?

Kl. 16:30

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 16:30

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Men ordet skaber jo, hvad det nævner. Så når ordføreren siger, at burkaen i sig selv er undertrykkende, så er det jo det, der er ordførerens forståelse af en beklædningsgenstand; en beklædningsgenstand kan ikke være undertrykkende, det er en beklædningsgenstand. Det, der kan være undertrykkende, er den værdi, vi lægger ned over den.

Hvorfra ved ordføreren – undskyld spørgeren, nu er det mig, der klover i det – at en burka er kvindeundertrykkende, spørgsmålstegn. Er der 200 kvinder, der går med burka i Danmark? Jeg ved ikke, hvem der har talt det, men på et eller andet tidspunkt var det det tal, jeg hørte. Halvdelen af dem er danskere, som er konverteret til islam. Er det så et udtryk for, at de kvinder er undertrykt?

Altså, jeg kunne egentlig godt tænke mig at spørge tilbage, fordi den viden, spørgeren tilsyneladende har, har jeg i hvert fald ikke.

Kl. 16:31

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 16:31

Jeppe Jakobsen (DF):

Det er jo helt almindelig viden om religionen islam, at det er det, der er formålet med, at kvinder skal gå tildækket, nemlig at de er underlagt manden. Det må da være et minimum, vi kan blive enige om, altså at det er det, der er formålet. Hvis det var sådan, at det bare var sådan en frihedsting, og at det bare var en beklædningsgenstand, som man kunne tage på helt frit, tror ordføreren så ikke der var andre

samfund i verden, hvor man syntes, at det at tage et lagen over hovedet var sådan en praktisk måde at klæde sig på, altså hvis det bare var en måde at klæde sig på, ligesom en skjorte eller et par bukser er?

Kl. 16:35

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 16:32

Carolina Magdalene Maier (ALT):

En beklædningsgenstand som en burka er jo et symbol, det er helt rigtigt. Den er forbundet med en vis religion. Er de kvinder, der bekender sig til burkaen – var jeg ved at sige – så nødvendigvis blevet tvunget i den i det moderne Danmark i 2017? Det kan være, spørgeren tror det. Det har jeg ikke noget som helst belæg for at påstå at de er, mere end andre mennesker måske føler sig tvunget til at gå med noget andet tøj eller uden noget tøj, eller hvad ved jeg.

Altså, hvad med kvinderne inde i synagogen i Krystalgade, som sidder oppe på balkonen, mens mændene sidder nede på gulvet? Altså, det er jo dér, vi er henne, ikke? Eller hvad med præsterne i den katolske kirke, som kun er mænd, fordi der ikke må være kvinder?

Hvis vi skal have den her diskussion, skal den være på det helt principielle niveau.

Kl. 16:32

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Hr. Villum Christensen, Liberal Alliance.

Kl. 16:33

Villum Christensen (LA):

Tak for det. Det er jo tydeligt for enhver, at Alternativet er det grønne svar til Danmark. Man vil gerne op på den hest. Derfor kunne jeg godt tænke mig at teste balancen mellem det sociale og det grønne hos Alternativet.

Hvis vi alle sammen forestiller os, at man går over til hundrede procent økologi, så vil det være sådan, at vi vil få meget færre fødevarer i verden. Vi vil få mere sult og fattigdom. Priserne på fødevarer vil stige, fordi det så at sige koster mere landbrugsareal, hvis man skal producere den samme mængde fødevarer; det ville svare nogenlunde til, at Danmark skulle have hele Englands størrelse.

Hvordan balancerer Alternativet den sociale profil med den grønne, hvis det er sådan, at man fører Alternativets grønne politik ud i livet, for så får vi mere sult og fattigdom i denne verden?

Kl. 16:34

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 16:34

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Det er så en påstand, som jeg ikke bekender mig til. Men spørgeren har sådan set ret i, at det jo ikke skal ses isoleret. Hvis vi tager præmissen om, at vi kan dyrke flere tomater, som ikke er økologiske, end hvis vi dyrker dem økologisk, så er det jo rigtig nok, fordi de kræver mere plads til at blive dyrket på.

Men det skal jo ses sammen med resten af Alternativets forslag på miljøområdet. Vi skal nemlig bl.a. have sat fødevarerproduktionen markant ned, bl.a. i høj grad kvægproduktionen, som jo tegner sig for rigtig meget af både den forurening, der er, altså metan- og CO₂-udledning, men jo også i høj grad for den landbrugsjord, som vi verden over bruger til at producere foder til kvæg. Den vil også kunne blive brugt til bl.a. økologisk produktion af frugt og grønt. Så på den måde skal det ses i en større sammenhæng.

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 16:35

Villum Christensen (LA):

Tak for det. Et moment mere i forhold til prisen for den grønne omstilling kunne jo være at kigge på det energiforlig, som nu er ved rinde ud, nemlig i 2020. Alternativet er meget begejstret for PSO-afgiften, kan jeg forstå, som nu kommer på finansloven. Det er jo sådan, at man troede, at PSO-afgiften vil koste halvanden milliard i 2012, da vi vedtog energiforliget. Det blev så næsten 25 milliarder, og jeg kan næsten ikke udregne i procenter, hvor meget man har overskredet det budget.

Er Alternativet enig i, at det er en meget dårlig måde at føre energipolitik på, altså at man budgetterer så tåbeligt, at ansvaret for det, der sker, bliver rullet over på skatteborgerne og ikke på dem, der investerer i den grønne omstilling, for det er jo det, der er tilfældet?

Kl. 16:36

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 16:36

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Jeg skal starte med at sige, at i forhold til de meget tekniske beregninger ved PSO og sådan noget bliver jeg nødt til at henvise til vores meget dygtige ordfører på området. Jeg tænker, at spørgeren kan tage en snak med ham bagefter, for han er meget mere inde i sagerne end jeg.

Men helt grundlæggende handler det om, at vi skal betale for den forurening, som vi er med til at skabe. Det var PSO-afgiften jo en del af – altså at vi simpelt hen betaler i forhold til det elforbrug, vi har, og den måde, som det belaster vores ressourcer på. Det har vi sådan set grundlæggende den mening om, at ja, det skal vi. Derfor er det jo også, at hele vores skattepolitik handler om at sige, at vi gerne vil have mindre skat i bunden bl.a., og at vi gerne vil gøre det billigere med mindre skat på frugt og grønt, der er økologisk, hvorimod vi gerne vil beskutte forbrug og forurening.

Så på den måde, ja, så er det vores politik, at vi skal have en mere balanceret politik i forhold til det.

Kl. 16:37

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 16:37

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak, formand. Når jeg sidder og hører på Alternativets ordførers svar her i dag, kan jeg jo bare konstatere, at der, når det gælder værdipolitikken, ikke er noget mere yderliggående parti end Alternativet her i Folketinget. Det er jo en holdning, man selvfølgelig må have, men at sige, at f.eks. en burka ikke er udtryk for noget, der er kvindeundertrykkende, er ganske tankevækkende. Jeg kunne stille et andet spørgsmål om de her ting: Hvis man på Nørrebro ser et stort optog af folk med en muslimsk tro – må man tro – hvor alle mændene først kommer vandrende, og så kommer kvinderne gående i en gruppe bagefter mændene, er det så udtryk for kvindeundertrykkelse, eller er det bare udtryk for, at kvinderne har valgt at synes, at det er dejligt at gå sådan et stykke efter mændene, for det er et udtryk for deres egne frihedstanker? Hvordan skal man udstrække den her nye måde at definere fritrænkende mennesker af muslimsk herkomst eller muslimsk tro på?

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 16:38

mærkeligt. Men betyder det så, at alle andre heller ikke skal kunne lide det eller bryde sig om det? Det kan jeg da ikke bestemme. Det ved jeg da ikke noget om. Jeg kan da ikke antage, at det at tage en burka på i sig selv er kvindeundertrykkende. Til det om optog: Hvis man går i et optog på Nørrebrogade og mændene har sagt til kvinderne, at de skal gå bagest, er det kvindeundertrykkende. Og hvis man bor i et hjem sammen med en mand og han siger til sin kvinde, kone, hustru, at hun skal tage burka på, er det kvindeundertrykkende. Men hvis hun selv vælger det, er det altså ikke.

Kl. 16:41

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Men det er jo interessant, for under spørgerens spørgsmål ligger den præmis, at kvinden er blevet tvunget til at gå med burka, men hvor ved spørgeren det fra? Det er jo sådan set bare den præmis, som jeg anfægter, altså at burkaen er kvindeundertrykkende, fordi kvinden er blevet tvunget til at bære den. Er en burka som beklædningsgenstand kvindeundertrykkende i sig selv? Ville det være kvindeundertrykkende, hvis jeg tog, hvad ved jeg, en kalot eller en kasket eller et eller andet på? Hvorfor er en burka kvindeundertrykkende? Det er den præmis, som jeg ikke køber.

Så vil jeg da gerne være den første til at sige: Ja, der er da problemer med social kontrol, og ja, der er helt sikkert også kvinder, der er blevet tvunget til at gå med burka af deres mænd. Men hvis det, at der er nogle, der bliver det, skal ligge til grund for, at vi lovgiver om, at ingen må iklæde sig en burka – heller ikke dem, som gør det frivilligt, for jeg tror også nok, at der er nogle af dem – gør vi det forkerte. Vi skal selvfølgelig gå ind og angribe de problemer, der er, men det er bare ærgerligt, at vi ikke angriber dem på en måde, så vi sådan set også hjælper de kvinder, som givetvis har problemer. Jeg kan ikke se, hvordan det her forslag skal hjælpe dem.

Kl. 16:39

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nu anerkendte jeg jo sådan set også, at Alternativet værdipolitisk er et meget yderliggående parti. Det var sådan set ikke, fordi jeg ikke havde respekt for, at man kunne være her i Folketinget med en holdning om, at burkaen er noget helt naturligt, og at en kvinde selvfølgelig, hvis hun skal ud og det er solskin, kan iklæde sig så meget tøj på kroppen, at der ikke er en sprække tilbage, hvor der kan komme lidt sollys ind. Det forstår jeg godt, og den holdning kan man have, men jeg er slet ikke enig i det.

Jeg forsøgte bare at finde ud af, hvor langt jeg skal udstrække den der nye kvindekamp, der består i, at kvinden selv har valgt at være indhyllet. Skal jeg også udstrække den til at gælde, når der er et optog på Nørrebro, hvor alle mændene kommer gående forrest og alle kvinderne går bagved, fordi de er henvist til at gå bagved? Skal jeg også udstrække det der kvindesyn til, at det er helt naturligt, for det har kvinderne jo selv valgt, og de har deres frihed til at gå bagved mændene? Er det også udtryk for Alternativets syn på det her, at det er en helt naturlig ting i Danmark, at kvinden skal gå bagved manden? Det er da helt at vende det på hovedet i forhold til den kvindekamp, der var engang. Jeg må nok sige, at der er sket noget, siden rødstrømperne kæmpede for kvindesagen i Danmark; hold da op.

Kl. 16:40

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Hvad med den kvinde der har valgt at iklæde sig burkaen? Skal hendes mand sige: Det må du ikke? Det er, fordi spørgeren ikke tror på, at det kan lade sig gøre, at man selv vælger at klæde sig i noget sådant. Jeg ville aldrig tage en burka på. Jeg ville synes, at det var

Kl. 16:40

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak for det. Vi kan lige nå en enkelt sønderjysk liberalist her til slut, nemlig hr. Carl Holst. Værsgo.

Kl. 16:41

Carl Holst (V):

Tak for den varme og af formanden værdige måde at give mig ordet på.

I Alternativets partiprogram står der, frit efter hukommelsen: mindre stat, mere samfund, forpligtende fællesskaber. Jeg vil gerne spørge ordføreren, om man mener, at en kvinde i en burka har de rette forudsætninger for at gå ind i et forpligtende fællesskab i et liberalt, frit samfund, hvor man kigger hinanden i øjnene.

Kl. 16:42

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 16:42

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Fra én sønderjyde til en anden – oprindeligt i hvert fald – kan jeg så sige: Ja, jeg vil i hvert fald ikke hævde det modsatte, for hvorfor skulle en kvinde i burka ikke have forudsætninger for at indgå i et forpligtende fællesskab? Hvad er det lige præcis, der begrænser den kvinde i at indgå i et forpligtende fællesskab, hvis viljen er der, hvis interessen er der, hvis engagementet er der? Er det så beklædningsgenstanden, der gør, at hun ikke skal kunne indgå i et forpligtende fællesskab? Det kan jeg ikke se.

Kl. 16:42

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 16:42

Carl Holst (V):

Hvis man ser på nogle af de initiativer, der kan komme til udtryk, når man snakker om et forpligtende fællesskab, det, at man ser hinanden i øjnene, det, at man er en del af et fællesskab, hvor man har nogle fælles aktiviteter, og dér, hvor man har en erkendelse af, at ens identitet også er, at man er i et arbejdsmæssigt fællesskab, tror ordføreren, at det, at man er i en burka, giver de rette forudsætninger, det rette fundament, for at være en del af det her fællesskab?

Kl. 16:43

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 16:43

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Jeg tror i hvert fald ikke, at det aldrig kan give de forudsætninger. Jeg tror sådan set, det kan give de forudsætninger, som er til stede for de parter, der nu er i det her fællesskab – jeg ser ingen som helst hindringer for, at det kan lade sig gøre. Så kan man sagtens diskutere, om der er en arbejdsgiver, der ikke vil have en kvinde i burka sidende ved kassen i Netto, eller hvad ved jeg. Fint nok, det skal jeg

da ikke bestemme. Men at mene, at man, når man har en burka på, ikke kan indgå i et forpligtende fællesskab, synes jeg simpelt hen er en forkert antagelse. Den præmis køber jeg ikke.

Kl. 16:43

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak. Så vil jeg gerne sige mojn, mojn til fru Carolina Magdalene Maier – og tak for dagens indsats.

Inden jeg giver ordet til den næste ordfører, der er hr. Morten Østergaard fra Radikale Venstre, skal jeg meddele angående medlemmernes fysiske velbefindende, at vi satser på at holde en aften-pause fra kl. ca. 18 til kl. 19, så alle kan sørge for at holde kroppen i god stand.

Derefter vil jeg gerne byde velkommen til hr. Morten Østergaard. Værsgo.

Kl. 16:44

(Ordfører)

Morten Østergaard (RV):

Jeg skal bidrage med en kort afbrydelse af den verserende burkadebat for at tale om noget, der ligger mig på sinde, nemlig fremtiden. Det var jo med stor glæde, vi i tirsdags hørte statsministeren berette om mødet med de begejstrede unge med mod på fremtiden og lyst til at rejse ud i verden. Og der kunne man måske nok savne emmen fra noget af den begejstring og mod på fremtiden, når man sådan lytter til debatten herinde i dag, men ikke desto mindre synes jeg det var velgørende.

Jeg er meget enig med statsministeren, for han understregede, hvor letsindigt det er, hvis man kun tænker på nutiden og ikke i tilstrækkelig grad forbereder sig på fremtiden. Men jeg synes måske også, at i al den snak om de unge glemte statsministeren noget i sin tale, nemlig at fortælle, hvad regeringens milliardbesparelser på uddannelse faktisk betyder for de samme unge. Det gælder erhvervsakademier, universiteter, professionshøjskoler, erhvervsskoler og gymnasier, der er ingen, der går ram forbi. Næsten 15 mia. kr. summer regeringens planlagte besparelser sig op til.

I en tid, hvor vi må forstå, at det går godt – endog ret godt, sagde statsministeren – i Danmark, er det så virkelig den bedste måde at forberede os på fremtiden på? Giver massive besparelser på uddannelse for tredje finanslov i træk opsving i den flyvelængde, som statsministeren talte om? Svaret er nej. Men det er på mange måder et godt eksempel på, at konsekvenserne af de beslutninger, vi træffer her i Folketinget, ofte først viser sig meget senere og ofte bæres af dem, der kommer efter os, og ofte, uden at deres stemme og deres drømme har været inddraget undervejs.

Havde man f.eks. spurgt de britiske unge, ville de have foretrukket en fremtid som en del af EU, men de vågnede op til et Brexit, og de skal leve med konsekvenserne af et valg, som de ældre generationer traf hen over hovedet på dem. Tilsvarende skal de amerikanske unge leve med konsekvenserne af en amerikansk præsidents beslutning om at trække dem ud af den internationale klimaaftale fra Paris, selv om de, i hvert fald et flertal af dem, havde foretrukket en præsident, hvis mål det var at styrke den grønne omstilling.

Sådan er det i dag, også i Danmark. Vi politikere taler og taler, men vi lytter for lidt til dem, vores beslutninger berører: den næste generation. Og forudsætningen for at lave det om er, at vi giver fremtiden en stemme, og derfor har jeg i dag valgt at give noget af min taletid til ungdommen, nærmere bestemt til Jens Phillip, som blev student i sommer. Jeg citerer:

Da jeg blev student, var det sammen med et hav af andre unge. Vidt forskellige unge, med vidt forskellige baggrunde. Men alle som én, engagerede unge. Ambitiøse unge. Unge med en vilje og en lyst til at udvikle sig selv, udforske verden, blive klogere og gøre en forskel. Og samfundet gav os muligheden for netop dét, ved at åbne vores muligheder. Ved at give os plads og rum, til at danne og uddanne

os, ved at skabe rammerne for os som unge. Til at udfolde os og udleve vores potentiale. Til glæde og gavn for os selv og for vores samfund.

Det var for øvrigt i sommer, da jeg dimitterede fra Langkaer Gymnasium i Aarhus - jeg, Jens Philip Yazdani. Nu er jeg formand for Danske Gymnasieelevers Sammenslutning. Og jeg frygter, at samfundet er ved at bryde den generationskontrakt, som har givet os unge de muligheder, vi har.

Vi unge; vi er Danmarks fremtid. Vi er Danmarks suverænt største potentiale. Et potentiale, som samfundet ikke må spilde, ikke har råd til at spilde og ikke kan tillade sig at spilde.

For vi er det eneste, som samfundet har. Det er os og vores evner. I skal leve af, når I bliver gamle. Danmark har ikke store mængder olie i undergrunden. Danmark har de unge og den uddannelse, vi giver dem.

Men selvom vi unge er Danmarks råstof, kan I ikke blot behandle os som endnu en vare, der skal produceres, forarbejdes og klargøres til salg. Vi er også unge i vores egen ret. Som unge mennesker, der er nysgerrige og engagerede, og som skal afsøge, udforske og udfordre verden. Og vi skal have plads til netop dét.

For vi kan. Og vi vil. Vi har drømme for fremtiden, for os selv og for hinanden. For Danmark. Vi har ambitioner. Og det er vigtigt, at I som voksne politikere husker på det. At I er bevidste om jeres ansvar for den opvoksende generation. For os, ungdommen.

For ungdommen er Danmarks fremtid. Vi er Danmarks fremtid.

Det virker desværre som om, at I har glemt det. At I har glemt, hvilken værdi og hvilket potentiale vi rummer. Eller at I, værre endnu, måske er ligeglade.

I hvert fald fører I politik som om. Ved at indføre uddannelseslofter og karakterkrav, og dermed udelukke os fra uddannelse. Ved at indføre fremdriftsreformer og 'hurtigstarts-bonusser' og derigennem piske os i gang og igennem. Ved at forringe vores SU, som er forudsætningen for vores uddannelse og alles mulighed for uddannelse. Og ved at gennemtrumfe massive milliardnedskæringer på vores uddannelser.

14,9 milliarder! Så meget vil I spare. På uddannelse. På ungdommen. På fremtiden. På os. På vores gymnasier mister vi fire millioner lærertimer. Og det er til det samme antal elever. Det betyder mindre tid til den enkelte elev, dårligere feedback og dårligere forberedt undervisning. Vi får dårligere undervisning.

Og det er samme historie på de videregående uddannelser og på vores erhvervsuddannelser. Overalt falder kvaliteten som følge af jeres kortsigtede og uambitiøse uddannelsesnedskæringer. De uddannelsesnedskæringer der er endnu et led i en uddannelsesfjendsk, ungdomsfjendsk og decideret fremtidsfjendsk politik. Som I fører.

Kl. 16:50

I stedet mener vi, at vi som samfund bør prioritere ungdommen. Og investere i vores ungdom. At I bør lade os udnytte vores potentiale. Alt vi ønsker er, at I skaber rammerne. At I giver plads til ungdommen, til os. At I giver os muligheder. Til at udleve vores potentiale. Til glæde og gavn for os som unge – og jer som voksne.

Giv os plads. Drop fremdriftsreformen. Drop hurtig-i-gang-hurtig-igennem-tænkning. Drop karaktterræset og præstationspresset.

Giv os muligheder. Drop karakterkravene. Drop uddannelsesloftet. Og drop de massive milliardnedskæringer.

Skab rammerne med plads og rum og med ordentligt finansiering. Det er vores ønske. Som elever og studerende. Og det er derfor, at vi lige nu i dette øjeblik står landet over, i Aalborg, i Aarhus, i Odense, i København og i Rønne, og demonstrerer. Det er med dét ønske. Ønsket om plads og tillid til ungdommen og ordentlige rammer.

Og hvis I, som politikere, kan opfylde det ønske, hvis I åbner mulighederne, hvis I viser tillid til os, så lover vi, at vi nok skal leve op til det ansvar, der påhviler os. At vi nok skal udnytte og udleve

vores potentiale. Til glæde og gavn for os alle - og for vores fælles samfund. Citat slut.

Det var Jens Philips ord til os, de var knubbede, både til den nuværende og den forrige regering. Også beslutninger, som jeg har været med til at forme og fremme, står for skud. Og mit mål i dag er ikke at pege fingre, men at kalde til samling.

I år fødes ca. 60.000 børn i Danmark eller 335 menneskeskæbner for hvert medlem af Tinget. Vores beslutninger i de her år former disse børns fremtid: Vi har ikke arvet Danmark af vores forældre. Vi har det til låns af vores børn. Så hvad vil vi bruge vores kræfter på?

Skal vi mure os inde og være os selv nok, eller skal vi gribe den globale udviklingsplan, FN's 17 verdensmål, og gøre den til vores fælles kompas for fremtidens Danmark og for vores engagement i verden? For selv om det går godt, er der stadig meget at gøre. Og vi kan lede med vores eksempel, som vi har gjort det med velfærdsstaten, den grønne omstilling, forskning, innovation og uddannelse og ikke mindst med de kvoteflygtninge, som i mere end 40 år har været en del af dem, vi har hjulpet.

Skal vi stikke hovedet i busken eller tage alvorligt, at de vigtigste dage i et barns liv er de første 1.000, og træffe beslutninger, der gør os i stand til markant at løfte vores indsats for de børn, der får en svær start på livet, så de sociale problemer ikke går i arv fra generation til generation?

Det kan vi gøre med en generationsgave. Hvis vi deler bare lidt af den forventede højere levetid med kollegerne på arbejdsmarkedet, så kan vi gøre mere fra første færd. Det er ægte solidaritet.

Skal vi køre test, trit og retning, eller skal vi sætte skolen og lærerne fri til at få folkeskolen til at sprudle? Skal vi tage et opgør med de opdelte skoler, så vores særkende – en folkeskole, hvor vi mødes på kryds og tværs og dannes og uddannes sammen – bliver virkeligheden alle steder i Danmark?

Skal vi vende strømmen, så vi ikke skal se syv ud af ti nye studiepladser på korte og mellemlange uddannelser havne i landets fire største byer, men skabe muligheder i et Uddannelsesdanmark uden kanter? Og skal vi tage et gennemgribende selvopgør med en uddannelseskultur, hvor målet ikke er, at vores børn og unge skal udfordre sig selv og hinanden til at bryde rammerne for det, vi troede muligt, men blot huske mest og præstere bedst inden for de rammer, der var givet på forhånd?

Endelig: Skal vi lade formørkede mindretal kaste deres skygger over det store flertal af medborgere – nye som gamle – som holder af vores samfund, bidrager og indgår i fællesskabet? Skal vi bruge vores tid på at grave grøfterne dybere og yppe kiv mellem befolkningsgrupper, som så ofte før? Eller skal vi lade integration handle om, hvad vi vil, og hvad vi gør – fremfor hvor vi kom fra og hvem vi beder til?

Statsministeren har ofte mærket min kritik – i dag letter jeg på hatten og erklærer mig enig: Integration handler ikke om hudfarve og religion, men om at vælge Danmark til. Vi kan også vælge at lade mosset gro på grænsebommene, eller vi kan åbne Danmark for den arbejdskraft, vi har så hårdt brug for.

Alt det kan vi gøre, hvis vi vil. Så lad os samles om at bruge de gode tider klogt. For som statsministeren så rigtigt sagde: Et modigt folk fortjener et modigt Folketing. Kort sagt: Lad os gøre Danmark større. Jeg glæder mig til samarbejdet herom.

Kl. 16:55

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak. Og den første spørger er hr. Søren Espersen.

Kl. 16:55

Søren Espersen (DF):

Tak. De Radikales ordfører spørger, som vi skal bure os inde eller åbne Danmark. Det er sådan en myte, som jeg bl.a. tror De Radikale har været med til at skabe. Jeg synes, det ville være interessant at

finde ud, hvordan det forholdt sig, inden vi kom i EU. Så her for et par uger siden spurgte jeg regeringen: Vil regeringen oplyse, hvor mange udenlandske statsborgere der var officielt registreret som opholdende sig i Danmark med opholds- og arbejdstilladelse i året 1972, altså året inden, vi kom ind i EU. Svaret fra regeringen lød: Der var i 1972 54.119 udenlandske statsborgere med opholds- og arbejdstilladelse. Og så tilføjes det: Opgørelsen omfatter ikke nordiske statsborgere. Hvis de blev lagt til, er det ikke spor forkert at gange med to, altså med nordmænd, svenskere, finner og islændinge.

Det vil sige, at i 1972, inden vi kom i EU, og da Danmark var et lukket land, der lukkede sig om sig selv, havde vi 100.000 udlændinge, som arbejdede og havde opholdstilladelse i Danmark. Er det et lukket land? Var det et lukket land, vi havde i Danmark dengang? Eller hvordan ligger det? Det er meget interessant at få at vide, for der bliver hele tiden skabt den myte. Jeg ved også tilfældigvis, at det i midten af 1970'erne antoges, at der alene i London arbejdede 50.000 danskere, altså 50.000 arbejdende danskere i London i midten af 1970'erne. Hvad er det for en myte, hvad er det for en falsk sang, som bl.a. Radikale Venstre har været med til at synge?

Kl. 16:56

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 16:56

Morten Østergaard (RV):

Først og fremmest vil jeg da i dag tillade mig at glæde mig over, at Dansk Folkeparti ved hr. Søren Espersen taler så varmt om behovet for udlændinge som arbejdskraft i Danmark. Det er ikke et nyt behov, for det har været der i mange år, men det er et stadig større behov, hvis vi skal fortsætte med at kunne se virksomhederne udvide her i stedet for at flytte andre steder hen. Og det er jo derfor, at så mange synes, at den fri bevægelighed, vi har fået i EU, rent faktisk er et kæmpe fremskridt, fordi det har gjort det uendelig meget lettere. Jeg tror, der er over 200.000 udlændinge, der i dag arbejder i Danmark. Det er vist flere end nogen sinde før. Jeg synes, det er positivt. Antallet betyder noget: Jo flere udlændinge, der kommer og arbejder i Danmark, desto flere skattekroner får vi.

Kl. 16:57

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 16:57

Søren Espersen (DF):

Man bliver ved med at skabe myten om, at Danmark var et lukket land. Det, det drejer sig om, er arbejdskraftens fri bevægelighed, og det er altså også fri bevægelighed for tiggere fra Bulgarien og Rumænien, der kommer til vores gader.

Da jeg i sin tid flyttede til London, sad jeg 3 timer nede på noget, der hed Luna House i Surrey, hvor jeg skulle melde mig til. Det tog 3 timer, og det var godt nok træls. Så afleverede jeg mine papirer og fik arbejds- og opholdstilladelse. Der var orden i sagerne, og man vidste, hvem der kom ind, og de kunne selvfølgelig se med det samme på mig, at her var der en ærlig mand, som man gerne ville have i England.

Da min kone så flyttede til Danmark, måtte jeg underskrive en erklæring om, at hun i de næste 5 år ikke ville ligge det danske samfund til last. Det var med bævende hænder, at jeg gjorde det, for det var alligevel noget af en satsning. Men vi vidste, hvad vi havde, vi vidste, hvad der kunne gives mulighed for, og alle havde mulighed for at arbejde inden for EU nøjagtig som i dag. Men det er rigtigt, at den eneste store forskel er, at nu får vi også alle tiggerne.

Kl. 16:58

Kl. 17:01

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Jeg kan anbefale at bruge et armbåndsur, så man kan se, hvor lang tid der er tilbage. Vi skal passe lidt på tiden. Det var det, jeg gerne ville sige.

Værsgo til ordføreren.

Kl. 16:58

Morten Østergaard (RV):

Det er jo svært at konkurrere med hr. Søren Espersen i dag i forhold til det fokus, der er på vigtigheden af udenlandsk arbejdskraft. Det står lidt i kontrast til en meningsudveksling, jeg har haft med hr. Kristian Thulesen Dahl, og I er jo dog partifæller. Der fik jeg at vide, at løsningen på Danmarks udfordringer ikke er mere udenlandsk arbejdskraft.

Jeg håber, det bliver hr. Søren Espersens linje, der vinder, så vi kan få gjort op med myten om, at det er et problem, at der kommer mere udenlandsk arbejdskraft til Danmark. For så kunne vi måske få taget hul på den store udfordring, der er for danske virksomheder, i, at vi ikke kan tiltrække nok udenlandsk arbejdskraft. Hver gang det lykkes, får vi flere penge i skatteindtægter, og så er der jo mulighed for at øge velfærden, hvis det er det, vi har lyst til. Så fuld kraft frem, hr. Søren Espersen. Jeg håber, det lykkes at overbevise formanden.

Kl. 16:59

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Jakob Ellemann-Jensen.

Kl. 16:59

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Tak for det. Og tak til hr. Morten Østergaard for talen. Hr. Morten Østergaard sagde tidligere i år til Weekendavisen:

»Som tingene står i dag, er det klart, at interessen for en socialdemokratisk etpartiregering er stærkt dalende. Vi er optaget af at komme ind og være med til at have ansvar og med til at drive et regeringsprojekt frem.«

Jeg vil sige, at den første del af det er jeg sådan set enig i. Uanset hvilken konstellation er tanken om en socialdemokratisk ledet regering frygtelig, synes jeg. Men er det et krav fra Det Radikale Venstre, at man, hvis det skulle komme dertil – og jeg beklager det skræmmescenarie, det kan fremkalde for nogle – at der var et flertal på den forkerte side af hegnet her i salen, så vil have medbestemmelse i en sådan regering? Vi må jo sige, at det havde man sidst.

Kl. 17:00

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 17:00

Morten Østergaard (RV):

Det, der er et klart krav fra Det Radikale Venstre, er, at hvis der kommer et andet flertal, skal vi have medbestemmelse. Og det, som jeg går ud fra at jeg som radikal deler med Venstre og hr. Jakob Ellemann-Jensen, er, at vi jo ikke er sky over for at tage ansvar, men tværtimod angler efter at have et ansvar som regeringsparti. Så i modsætning til f.eks. Dansk Folkeparti, der jo ofte vurderer, om de synes, det giver mere mening at stå udenfor, så er det for os selvfølgelig et mål at få det ultimative ansvar, det er at sidde i regering.

Med hensyn til hvordan vi så spiller de kort, vælgerne måtte give os på hånden, så skal vi nok lige have involveret vælgerne først.

Kl. 17:01

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Jo, men skulle man nu stå i den situation, kunne hr. Morten Østergaard så forestille sig at støtte en socialdemokratisk ledet regering uden regeringsdeltagelse at Det Radikale Venstre?

Kl. 17:01

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 17:01

Morten Østergaard (RV):

Der er situationen helt, som jeg gav udtryk for i det pågældende interview, nemlig at interessen for det er dalende.

Kl. 17:01

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Jakob Sølvhøj.

Kl. 17:01

Jakob Sølvhøj (EL):

Jeg vil godt complimentere hr. Morten Østergaard for de gode ord om uddannelse. Jeg tror, jeg kan tilslutte mig dem alle. Jeg lagde mærke til, at hr. Morten Østergaard brugte udtrykket, at vi skal have en sprudlende folkeskole. Det bragte mig jo i erindring, at vi har haft en diskussion her den sidste uges tid, hvor der er kigget tilbage til den konflikt, der var i 2013, og den lockout, der var, af lærerne.

Jeg har bemærket, at hr. Morten Østergaard i den forbindelse har afvist, at der skulle være en sammenhæng mellem lockouten af lærerne og den folkeskolereform, der blev indgået. Det undrer mig lidt, at ordføreren fastholder det synspunkt, med de udsagn, der er kommet, fra en række andre politikere, og derfor vil jeg godt spørge hr. Morten Østergaard, om han over for Folketinget vil afvise den beskrivelse, som Anders-Peter Mathiasen giver i sin bog om lærerlockouten, nemlig at et fælles udvalg mellem regeringen og KL havde udarbejdet en drejebog for en konflikt på skoleområdet, og at regeringen og KL på et møde i november 2012 havde aftalt en lockout af lærerne, hvis de ikke bøjede sig for KL's krav.

Kl. 17:02

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 17:03

Morten Østergaard (RV):

Jeg har ikke læst den pågældende bog, men det, jeg kan sige helt generelt om det forløb, er, at alle, jeg har kendskab til, inderligt ønskede sig, at der ville blive en overenskomstaftale. Jeg synes, det er mærkeligt at forestille sig med det forløb, man så, at regeringen skulle have planlagt efter, at det endte med konflikt og med indgreb. Tværtimod må jeg sige i bagklogskabens klare lys, at jeg ikke synes, det var et lykkeligt forløb, og jeg kunne virkelig unde lærerne og for den sags skyld også KL, altså arbejdsgiverne i den her sammenhæng, at de kommer tilbage til et aftalebaseret regime, når de skal forhandle næste gang. Derfor er min holdning den, at det, vi skal lære af det forløb, er, at det er uhensigtsmæssigt, når vi får kædet tingene så tæt sammen. Men jeg synes ikke, det var uklart for nogen, at der var en sammenhæng. Det var i hvert fald også kritikken fra første dag af reformen.

Kl. 17:04

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 17:04

Kl. 17:07

Jakob Sølvhøj (EL):

Når jeg spørger til det, er det faktisk netop, fordi jeg deler opfattelsen af, hvor vigtigt det er med uddannelse, og jeg tænker, at der bør rettes op på de fejl, der blev begået i forbindelse med folkeskolereformen og sammenkoblingen med lockouten.

Jeg kan forstå, at hr. Morten Østergaard ikke har læst bogen. Jeg ved så heller ikke, om hr. Morten Østergaard har nået at læse de notater, som Danmarks Lærerforening har spredt i den her sammenhæng. De fremlægger jo et notat fra Finansministeriet og Undervisningsministeriet dateret den 18. oktober 2012, altså ca. 2 måneder før overenskomstforhandlingerne overhovedet gik i gang. I det notat, de fremlægger, stod der: Reformen gennemføres ved frigjorte ressourcer som følge af normalisering af lærernes arbejdstid.

Selv om hr. Morten Østergaard ikke har læst bogen og muligvis heller ikke notatet, synes hr. Morten Østergaard så ikke, at det virker, som om man havde planlagt, at der skulle ske en lockout af lærerne, sådan at man kunne finansiere folkeskolereformen gennem forringelser af lærernes arbejdstid?

Som det andet kunne jeg rigtig godt tænke mig at høre hr. Morten Østergaard: Hvis vi er enige om, at der blev begået fejl i den her sammenhæng, hvad vil hr. Morten Østergaard så gøre for at rette op på dem?

Kl. 17:05

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 17:05

Morten Østergaard (RV):

Allerede da vi fremlagde folkeskolereformen, stod det klart, at der var et ønske om at opnå flere undervisningstimer fra lærerne i forhold til udgangspunktet. Det modtog megen kritik, også fra Danmarks Lærerforening. Derfor er det, jeg er allermest ked af, at man ikke var mere åben omkring de forudsætninger, fordi de sådan set lå i det. Der var ikke noget uærligt, ikke noget fordækt i det, og når mange i dag bærer rundt på den fornemmelse, må det jo være, fordi vi ikke var tydelige nok. Men det var i hvert fald en del af diskussionen allerede dengang. Den eftertanke, jeg så har, er jo, hvorvidt tilrettelæggelsen af det forløb var gavnlig, når vi ser, hvordan det endte. For jeg synes ikke, det var noget lyksaligt forløb. Men jeg kan sige, at det heller ikke var noget forudskikket forløb.

Kl. 17:06

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Hr. Carsten Bach.

Kl. 17:06

Carsten Bach (LA):

Tak. Danmark er et grønt foregangsland, også uanset hvor meget oppositionen så forsøger at tale Danmarks indsats og statsministerens initiativer ned. Regeringen har f.eks. lige for ganske nylig sammen med Dansk Folkeparti afsat 1 mia. kr. til et teknologineutralt udbud, sådan at vi kan få mere sol- og vindenergi i 2018 og 2019. Vil Radikale Venstre stemme for den aftale? Der er jo tale om øget udbygning med vedvarende energi, som jeg går ud fra Det Radikale Venstre ønsker.

Kl. 17:07

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Morten Østergaard (RV):

Det, der kan undre, når man mener, man har lavet en fornuftig aftale og gerne vil have bred opbakning til den, er, at man så ikke fra start fastholder det, der har været kendetegnende for det her område, nemlig brede aftaler. Virkeligheden omkring den aftale er jo, at den modtager massiv kritik fra erhvervslivet og fra brancherne, der siger, at man netop ikke opnår det, som ellers er blevet aftalens motto, nemlig mest grøn energi for pengene. Derfor skal vi selvfølgelig lige for en ordens skyld se lovforslaget.

Men der er jo en grund til, at vi ikke er med i aftalen, og det er egentlig den model, der er valgt. Jeg synes, det er skuffende, at regeringen på det her punkt vælger en smal model på et område, der er vigtigt, og hvor vi faktisk har haft glæde af at have nogle gode, bredt forankrede erhvervsvilkår.

Kl. 17:07

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 17:07

Carsten Bach (LA):

Tak. Det tolker jeg som et nej, og jeg kan se, at der nikkes fra talerstolen. I Liberal Alliance har vi et princip om at stemme for aftaler, der sådan set, måske godt nok med små skridt, men i hvert fald går i den rigtige retning. Det kan eksemplificeres med, at alle skattelettelser er gode skattelettelser. Er det så egentlig ikke lidt hult i virkeligheden, når oppositionen og Radikale Venstre kritiserer regeringen og statsministeren for de grønne internationale initiativer, når man ikke selv herhjemme vil stemme for øget udbygning med vedvarende energi?

Kl. 17:08

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 17:08

Morten Østergaard (RV):

Vi kigger på lovforslaget, når det kommer. Men det, som er åbenlyst, er, at regeringen har valgt at bryde det brede samarbejde på energiområdet, endda i ouverturen til forhandlinger om en ny energiaftale. Det synes jeg er ærgerligt, og jeg synes desværre, man har valgt en model, som ikke sikrer grøn energi nok for pengene. Derfor må vi jo tage debatten i salen i stedet for der, hvor vi plejer at håndtere den slags ting, nemlig i forhandlingslokalerne, hvor man som bekendt skal bøje sig mod hinanden, hvis man vil opnå nogle resultater.

Kl. 17:09

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Hr. Jacob Mark.

Kl. 17:09

Jacob Mark (SF):

Tak for det, og tak for talen. Jeg syntes, det var fedt, at ordføreren lod nogle unge mennesker tale for sig, for jeg er sådan set enig i, at vi har meget at lære i forhold til uddannelsespolitikken.

Jeg vil også spørge lidt ind til det her med lærerlockouten, og jeg vil nok mere kigge på det fremadrettede, for jeg synes, at det er i alles interesse – i både lærernes, elevernes, pædagogernes og vores alles sammens interesse – at man får landet en aftale i 2018, der skaber et rum for forberedelse. Noget af det, som lærerne fortæller at de mangler, er de beregninger, der ligger til grund for den arbejdstidslov, der er i dag. Dem har de ikke kunnet få i alle de år, de har for-

søgt at få dem, og det er jo ligesom udgangspunktet for at kunne lave en konkret forhandling.

Så derfor vil jeg gerne spørge hr. Morten Østergaard, om han vil være med til at sikre, at lærerne kan få de beregninger, der ligger til grund for lov nr. 409?

Kl. 17:10

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 17:10

Morten Østergaard (RV):

Altså, jeg vil meget nødig gå ned i nogle konkrete detaljer, men bare sige, at jeg egentlig synes, at erfaringen er, at lykken ikke er, når Christiansborg kaster sig ind midt i overenskomstslagsmålet, og derfor vil jeg nok være tilbageholdende med at bidrage til, at vi her på Christiansborg stiller os ind midt i den overenskomstdiskussion. Det var i hvert fald det, vi fik kritik for, allerede da vi fremlagde skolereformen i sin tid.

Men jeg vil også gerne understrege, at jeg meget håber, at vi kan komme tilbage til et aftalebaseret regime, og min stærke opfordring skal lyde til de ansvarlige i KL og også i regeringen om at gøre det, der skal til, og tilvejebringe det grundlag, der skal til, for at forhandlingen kan foregå på et godt og rimeligt grundlag.

Kl. 17:11

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 17:11

Jacob Mark (SF):

Jeg er rigtig glad for, at hr. Morten Østergaard også gerne vil tilbage til et aftalebaseret regime. Men jeg tror bare, at for at man kan lande en aftale, kræver det, at begge parter ved, hvad det er, man sidder og forhandler om. Det kræver jo i sådan en overenskomstforhandling, at man ved, hvad det koster, når der skal laves ændringer. Og jeg foreslår ikke, at vi går ind og decideret blander os i overenskomsten. Jeg foreslår bare, at det, der ligger til grund for den lov, som vi lavede sammen, kommer frem, så nogle andre, altså arbejdsmarkedets parter, kan forhandle frit. Det tænker jeg faktisk er i alles interesse.

Kl. 17:11

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 17:11

Morten Østergaard (RV):

Jamen bestemt. Jeg foreslår bare, at vi lader parterne håndtere det. Men jeg er enig i, at jo bedre grundlag der er for forhandlingerne, desto større er chancen for et resultat.

Kl. 17:12

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Fru Mette Abildgaard.

Kl. 17:12

Mette Abildgaard (KF):

Tak for talen. Jeg kunne godt tænke mig at spørge ind til et citat, jeg læste i en artikel med fru Sofie Carsten Nielsen, som jo er partifælle med ordføreren. Her sagde fru Sofie Carsten Nielsen, at antallet betyder rigtig meget, når det kommer til flygtninge og indvandrere, altså antallet, vi tager imod som land. Det var lidt en anden melding end den, fru Margrethe Vestager, den tidligere radikale partileder, kom med tilbage i 2011, hvor hun netop kritiserede Dansk Folkeparti for at have det synspunkt. Jeg er glad for, at Det Radikale Venstre er kommet frem til den erkendelse. Det tror jeg giver et bedre ud-

gangspunkt for at lave integrationspolitik og asylpolitik herhjemme. Jeg kan så undre mig over, hvorfor man valgte at lempe udlændingepolitikken 45 gange og ligefrem prale af det, da man var i regering sidst, men jeg kunne egentlig godt tænke mig at høre fra De Radikale Venstre: Hvad er så tallet? Hvis antallet betyder noget, hvor mange bør Danmark så tage imod?

Kl. 17:13

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 17:13

Morten Østergaard (RV):

Jeg vil da starte med at tage imod roserne. Hvis det betyder, at vi kan få fokus på en bedre integrationspolitik i Danmark, der giver bedre resultater, så har vi jo opnået det, vi gerne ville, nemlig at diskutere det reelle, for virkeligheden er, at den skure af spørgsmål, som fru Mette Abildgaard fortsætter i, er der jo ikke nogen, der har givet svar på. Mig bekendt har regeringen heller ikke opstillet et sådant konkret antal, og hvis regeringen havde kunnet styre, hvor mange der var kommet til Danmark som flygtninge, så tror jeg, at der var kommet færre i 2015, da flygtningene kom i større tal, end vi har set i mange årtier. Det skyldes jo, at der i den situation ofte er udefra kommende begivenheder, der påvirker det. Men det er lige så åbenbart, og det gentager jeg gerne i dag, at hvis vi kan skabe en situation, hvor der i stedet for de her ukontrollerede forhold er kontrollerede forhold, hvor vi samarbejder ved de ydre grænser om at sikre, at vi kun håndterer dem, der rent faktisk er flygtninge, og vi deler opgaven imellem os som europæiske lande, så ikke bare vil der i fremtiden være bedre styr på den næste flygtningekrise, men så havde vi også fået færre flygtninge dengang. Derfor er det det, der egentlig er vores ønske at diskutere: Hvordan håndterer vi den næste flygtningekrise, vel vidende at antallet af flygtninge, der kommer til Danmark, helt afhænger af flygtningekrisens omfang?

Kl. 17:14

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 17:14

Mette Abildgaard (KF):

Jeg er med på, at antallet afhænger af, hvilken grad af succes man har i forhold til integrationen, men man må dog kunne komme det en lille smule nærmere. Vi har i Det Konservative Folkeparti lavet en vision 2034. Der sætter vi tal på. Men det er da klart, at det tal også er variabelt i forhold til integrationen. Det kan så gå lidt den ene vej og lidt den anden vej. Men når vi nu havde et år, hvor der kom over 20.000 asylansøgere til Danmark, er det så for mange eller for få, havde jeg nær sagt?

Kl. 17:14

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 17:14

Morten Østergaard (RV):

Jamen det er da utrolig tragisk, at vi står med den største humanitære katastrofe siden anden verdenskrig, og at der kommer så mange flygtninge til Danmark. Det er tragisk for hver enkelt af dem, det er tragisk i forhold til de muligheder, vi har for at hjælpe dem, som havde været bedre, hvis der var kommet færre, som havde været bedre, hvis vi havde deltes om opgaven i Europa i stedet for at lade tilfældighederne råde. Det havde formentlig også kunnet være færre, hvis der havde været vilje til at investere mere i de flygtningelejre,

hvor FN's fødevareprogram løb tør for penge, og som var med til at sætte bevægelserne i gang.

Kl. 17:18

Derfor synes jeg, at hvis man skal tage den her debat seriøst, så må det handle om, hvilke redskaber man vil tage i brug, og der ser jeg et fælles EU-samarbejde som den rigtige vej at gå. Og så vil jeg bare til sidst sige, at jeg ville ønske, at Det Konservative Folkeparti også ville anerkende, at nogle af de ting, vi lavede, og som vi lavede i fællesskab, og som også bliver talt med som lempelser af udlændingepolitikken, var at skaffe mere udenlandsk arbejdskraft, noget, som den her regering jo svigter hver eneste dag, selv om der er stor brug for det.

Kl. 17:16

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Nu kan jeg jo diskret se, at i hvert fald ordføreren har et armbåndsur.

Vi går videre til den næste. Hr. Kristian Thulesen Dahl, værsgo.

Kl. 17:16

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak. Der er jo rigtig mange ting, man kunne have lyst til at spørge hr. Morten Østergaard om. Jeg havde egentlig tænkt noget andet, men da jeg så hørte ordvekslingen om lærerkonflikten i sin tid, må jeg nok sige, at jeg godt nok lige fik lyst til alligevel at høre hr. Morten Østergaard om det, fordi jeg ikke synes, der blev givet noget svar.

Det afgørende spørgsmål i forhold til det, der skete dengang, er jo, om der lå en plan fra den daværende regerings side samstemt med KL om, at man gik hele vejen for at få det provenu hjem fra lærernes overenskomstforhandlinger, som skulle medfinansiere folkeskolereformen. Lå der sådan en forudbestemt drejebog, altså en forudbestemt plan, som det jo er beskrevet i bogen med kildeangivelse, eller er det fuldstændig nonsens, når det er beskrevet således i bogen, som hedder »Søren og Mette i benlås«? Jeg tror, hr. Morten Østergaard ved, hvilken bog jeg tænker på, selv om hr. Morten Østergaard siger, at han ikke har læst den.

Kl. 17:17

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 17:17

Morten Østergaard (RV):

Jeg har modtaget bogen og har da også tænkt mig at kaste mig over den, men det, jeg svarede på og også svarer på her, er, at det forløb, der var, ikke var lyksaligt. Det var ikke godt for skolereformen, det var ikke godt for overenskomstsituationen på lærernes arbejdsmarked. Og jeg kan sige, at det heller ikke var forudskikket.

Det er jo det, der ligesom har været diskussionen, altså at man ligesom skulle have planlagt efter, at man skulle stå hernede i Folketingssalen med et lovforslag, der skulle regulere lærernes arbejdstid. Og jeg kan sige med sikkerhed, at det er der ingen af dem, jeg kender til, som arbejdede for eller ønskede sig. Det, der var en forhåbning om, var selvfølgelig, at der kunne opnås en overenskomstaftale, ligesom alle regeringer vel til alle tider har ønsket sig ved enhver overenskomstforhandling.

Det, vi til gengæld måske skulle have været mere åbne om, men som var en del af udspillet, var ganske rigtigt, ja, at vores skoleform i sit udspil forudsatte, at lærerne havde flere undervisningstimer, end der lå i den daværende overenskomst. Men det var ikke nogen hemmelighed; det var endda en del af diskussionen dengang.

Kl. 17:18

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg er med på, at man selvfølgelig ønskede, at lærerne gav sig, og at der derfor kom en såkaldt forhandlingsaftale mellem KL og lærerne – det er jeg med på. Men det afgørende er jo, at der i bogen står, og jeg citerer:

»Jeg kan bekræfte, at mødet fandt sted, at vi blev orienteret om gruppens arbejde og gav håndslag på at gå hele vejen. Den kommende reform af folkeskolen var afhængig af overenskomstforhandlingerne, og KL fik regeringens støtte til at lockoute lærerne, hvis ikke de bøjede sig.«

Det er sagt om et møde i november 2012. Er det utænkeligt, at sådan et møde har fundet sted, og at det har været med det her indhold?

Kl. 17:18

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 17:18

Morten Østergaard (RV):

Det er jo et ret absurd spørgsmål at stille, altså om det er utænkeligt, at et møde har fundet sted. Det, jeg siger, er, at det var åbenlyst i det udspil, vi lavede, men ikke åbent nok i diskussionen, fordi så mange er efterladt med et andet indtryk, at reformens tilblivelse beroede på, at lærerne underviste flere timer end under den gældende overenskomst. Det stod også i udspillet, og det var en del af kritikken dengang. Og det, der var vores ønske og håb, var, at de overenskomstforhandlinger ville føre til det resultat; vi har ikke på noget tidspunkt ønsket os at ende i hverken lockout eller indgreb.

Kl. 17:19

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Marcus Knuth.

Kl. 17:19

Marcus Knuth (V):

Mange tak. Jeg har tidligere i dag nævnt, hvordan Helle Thorning-Schmidt i 2010 sagde, at hvis hun kom til magten, ville hun ikke lempe udlændingepolitikken. Efterfølgende, da hun så kom til regeringsmagten med hjælp fra hr. Morten Østergaards parti og ifølge hr. Morten Østergaard selv, lempede man udlændingepolitikken ca. 45 gange.

I dag har vi så hørt fru Mette Frederiksen komme med stort set et ekko fra fortiden og sige præcis det samme. Hvis det er sådan, at der kommer en rød regering, kan hr. Morten Østergaard så se sig selv som en del af en rød regering eller støtte en rød regering, hvor man på ingen måde lemper på udlændingepolitikken? Og hvis det er et krav, at man lemper udlændingepolitikken, på hvilke områder ville hr. Morten Østergaard så gennemtvinge det?

Kl. 17:20

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 17:20

Morten Østergaard (RV):

Sidst vi havde valgkamp, kan jeg huske, lovede den herre, der i dag er statsminister, danskerne et fuldkomment asylstop, og da man så tiltrådte som regering, fik man det største antal asylansøgere i flere årtier. Og det er jo vilkårene, for det kan man ikke styre på den måde. Derfor synes jeg måske, det giver mere mening at diskutere, hvad partierne mener. Jeg står gerne ved, hvad mine holdninger er; dem vil jeg selvfølgelig kæmpe for.

Mine holdninger er f.eks., at det er uværdigt, når det nu går så godt, som det gør i Danmark, at man så ikke mener, vi kan håndtere 500 kvoteflygtninge. Jeg synes, det er en undladelsessynd at de helt store, at man ikke, som vi ellers gjorde – endda med fru Mette Frederiksen som beskæftigelsesminister og hovedforhandler og med mig ved siden af – er i stand til at skabe bedre vilkår for at tiltrække udenlandsk arbejdskraft.

Når man taler om 45 lempelser, som om en ændring i en paragraf, uanset hvad indholdet er, er en lempelse, så glemmer man jo, at Venstre stemte for en hel del af dem. Derfor synes jeg, at det er banalisere diskussionen. Men, ja, Radikale Venstre vil selvfølgelig have indflydelse på den politik, der føres, også udlændingepolitikken.

Kl. 17:21

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 17:21

Marcus Knuth (V):

Jeg synes, det er virkelig langt ude at sige, at den her regering ikke har haft mulighed for at nedbringe antallet af asylansøgere. Vi er gået fra rundt regnet 21.000 til lidt over 6.000 til omkring 2.500 – så langt er vi nået i år. Det er jo netop i høj grad, fordi vi er kommet med en lang række nødvendige, men også svære opstramninger. Så jeg er utrolig stolt over at være fra et land, der har en regering, der så aktivt har fået styr på tilstrømningen.

Men jeg synes, hr. Morten Østergaard ikke rigtig svarer på spørgsmålet. Er der absolutte krav, f.eks. i forhold til kvoteflygtninge, som gør, at hr. Morten Østergaard ikke kunne se sig selv pege på en rød regering, medmindre der bliver lempet på de områder?

Kl. 17:22

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 17:22

Morten Østergaard (RV):

Først vil jeg da kvittere for, at hr. Marcus Knuth siger, at det var svære beslutninger. Det er måske ikke altid helt tydeligt, at det forholder sig sådan, men det synes jeg er vigtigt, fordi det er en rigtig alvorlig situation, det handler om. Det er jo ikke statistikker og tal, det er rigtige menneskeskæbner, vi taler om, og endda nogle af dem i verden, der har det sværest.

Jeg tror også, det er derfor, at der er mange, der har svært ved at forstå, at vi skal høre – berettiget – om, hvor godt det går i Danmark, men at man så alligevel ikke kan finde rum til 500 kvoteflygtninge.

Jeg gradbøjer ikke min politik. Jeg lover bare at søge indflydelse, og hvis jeg har de afgørende mandater, plejer jeg også at få det.

Kl. 17:22

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Hr. Pelle Dragsted.

Kl. 17:22

Pelle Dragsted (EL):

Jeg ville egentlig have spurgt om noget andet, men når man har været herinde et stykke tid, begynder man også at lytte lidt til, hvad det er, der bliver sagt mellem linjerne. I den her snak om indgrebet i lærernes konflikt hører jeg ordføreren sige: Vi havde ikke noget ønske om, at det skulle ende med et indgreb. Det er jo dejligt. Man havde sikkert et ønske om, at lærerne ville acceptere at indgå en aftale, der bidrog med den her arbejdskraft. Men det er sådan set ikke det, der er blevet spurgt til. Det, der bliver spurgt til – og det vil jeg egentlig bare gerne have et fuldstændig klart svar på – er: Har ordføreren, hr. Morten Østergaard, kendskab til, at den regering, som ordføreren var

en del af, allerede i efteråret på den ene eller den anden måde aftalte med KL, at hvis ikke lærerne frivilligt forhandlede og bøjede sig for kravet om øget arbejdstid, så ville man være parat til lockout og indgreb? Kan ordføreren svare klart på, om ordføreren har kendskab til en sådan aftale?

Kl. 17:23

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 17:23

Morten Østergaard (RV):

Om svaret er klart nok for hr. Pelle Dragsted, må tiden jo vise. Det, som jeg synes er ærgerligt, når man spørger på den måde, er, at man ligesom får skabt sådan en myte om, at der var et eller andet gedulgt samarbejde mellem KL og regeringen. Det, der var, var et udspil til en reform, hvori der stod med tydelig henvisning til KL's overenskomstkrav, at det kunne lade sig gøre, hvis der også var flere undervisningstimer. Og ja, det havde man selvfølgelig drøftet med KL.

Kl. 17:24

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 17:24

Pelle Dragsted (EL):

Det er jeg helt med på, men jeg kender ordføreren, og jeg er helt sikker på, at ordføreren godt kan høre, hvad det er, jeg spørger om. Jeg spørger ikke, om man havde haft drøftelser med KL om, at regeringen ønskede øget arbejdstid. Jeg spørger helt konkret, om der lå en form for aftale, overenskomst eller enighed mellem den regering, som ordføreren var en del af og havde en ledende post i, og KL om at blande sig i den faglige konflikt med et regeringsindgreb, hvis ikke lærerne frivilligt bøjede sig. Jeg er helt med på, at man lavede et indgreb, og det har man gjort før, men lå der en aftale? Har ordføreren kendskab til, at der lå en aftale – ja eller nej?

Kl. 17:25

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 17:25

Morten Østergaard (RV):

Vi lavede en gennemgribende skolereform. Det gjorde vi i sagens natur i tæt dialog med Kommunernes Landsforening, og det fremgår tydeligt af udspillet, at det forudskikkede en ændring af lærernes arbejdsvilkår, sådan at de underviste flere timer. Det var også en del af diskussionen, og det var en del af kritikken, der blev fremført, og jeg tror, at Danmarks Lærerforenings formand ved den lejlighed sagde, at det var første gang, han havde set en lovreform, der forudskikkede et overenskomstresultat af nogle overenskomstforhandlinger, der ikke var gået i gang. Derfor er det, der egentlig kan ærgre mig i dag, at vi ikke var mere tydelige om, at det var sådan, det hang sammen, for så havde der måske ikke været anledning til alle de myter, som bæres til torvs.

Kl. 17:25

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Fru May-Britt Katstrup.

Kl. 17:25

May-Britt Katstrup (LA):

Tak for det. Kan hr. Morten Østergaard bringe klarhed over Radikale Venstres holdning til ulighed? Er man enig med Socialdemokratiet i, at et af de største problemer i Danmark er ulighed, eller er man ikke enig?

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 17:26 forhold til beskatning af f.eks. it-virksomheder med en digital skat osv.

Hvad mener Radikale Venstre om netop de områder, hvor vi ikke kan gå ind hver for sig og komme det her problem til livs? Er det der, vi skal lave internationale aftaler, aftaler i EU-regi, som en start i hvert fald?

Kl. 17:29

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 17:29

Morten Østergaard (RV):

Radikale Venstres holdning til ulighed er lige så gammel som vores parti, og vi synes, det er noget, man skal bekæmpe, og det har vi gjort alle dage. Men det er jo lige så klart, og det må være klart for enhver, at Danmark er et af verdens mest lige samfund. Og derfor er det, vi er optaget af og også var optaget af, da vi sad i regering, at bekæmpe fattigdom – vi beklager, at vi har en regering, der stik imod deres løfter har ført en politik, der har bragt flere børn i Danmark i fattigdom – og det er at skabe muligheder. Og det er det, vi gør, bl.a. når vi så massivt sætter ind med hensyn til børns opvækst og uddannelse. Så vi er bestemt optaget af at sikre, at uligheden i Danmark ikke stiger, men vi glæder os over at leve i et af verdens mest lige samfund.

Kl. 17:26

Kl. 17:29

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 17:29

May-Britt Kattrup (LA):

Det var da et ægte radikalt svar. Men når Morten Østergaard så i debatten forleden sagde, at de rige gerne må blive rigere, så er det altså ikke et udtryk for, at Radikale mener, at det er en myte, at der er problemer med uligheden i Danmark.

Kl. 17:27

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Det var i hvert fald ikke et klokkeklart nej. Skattekommisæreren var også inde på FTT'en, som den nyslåede franske præsident jo også støtter, altså en skat på finansielle transaktioner. Inden for finanssystemet kan vi jo se flere og flere handler, der bliver udført som computerhandler, som højfrekvenshandler, hvor det netop er den del af økonomien, der ikke kommer ind i den reelle økonomi – der, hvor produktionen foregår, der, hvor vi bliver rigere, og hvor der bliver skabt arbejdspladser. Hvorfor fastholder Det Radikale Venstre deres modstand mod en FTT, når der er så mange europæiske lande, der gerne vil gå videre ad den vej?

Kl. 17:30

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 17:30

Morten Østergaard (RV):

Nej, jeg er jo det, der hedder socialliberal. Det betyder jo, at man gerne vil løfte forneden, men i øvrigt gerne vil give frihed til folk. Jeg glæder mig over og har ingen problemer med at glæde mig over at leve i et af verdens mest lige samfund, og jeg synes, vi skal blive ved med at være det. Og så synes jeg, at der, hvor vi har de store udfordringer – dels med kontanthjælpsloftet, dels med integrationsydelsen – er, at vi giver nogle børn en dårlig start på livet. Jeg synes, vi har nogle udfordringer med, at sociale problemer går i arv. Det synes jeg er helt reelle problemer og bestemt ikke myter, og det er noget, man bør gøre noget ved.

Kl. 17:27

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Så er det fru Lisbeth Bech Poulsen. Værsgo.

Kl. 17:27

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Tak. Nu er Det Radikale Venstre jo et parti, der er meget glad for det europæiske samarbejde generelt set. Jeg har også hørt flere af Det Radikale Venstres folketingsmedlemmer tale meget rosende om den nye præsident i Frankrig.

Der pågår en diskussion i Europa, i EU lige nu om netop beskatning af f.eks. store it-virksomheder, der betaler tæt på 0 pct. i skat i Europa. Og jeg havde et møde – det var vi flere der havde – med skattekommisæreren i fredags, som understregede behovet for en løsning. De problemer med den grænseoverskridende kapital, de problemer på skatteområdet, som nationalstaterne ikke kan løse alene, bliver vi nødt til at finde fælles fodslag om: på momsområdet og i

Morten Østergaard (RV):

Det, vi har sagt, er – og det mener vi stadig væk – at en fælles europæisk skat på finansielle transaktioner er en vej at gå. Det, der ikke duer, er at melde sig ind i en lille klub af lande, som så blot vil invitere til, at en lang række ting foregår rundt om dem. Det er jo også det, der har gjort, at selv om diskussionen nu har været der længe og mange ved mange festlige lejligheder har talt varmt for det, er der ikke nogen FTT-klub i Europa endnu, fordi deres bekymring er: Hvad sker der i forhold til de lande, der er udenfor? Og derfor skal man have alle med.

Kl. 17:31

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Hr. Rasmus Jarlov.

Kl. 17:31

Rasmus Jarlov (KF):

Jeg vil gerne vende tilbage til udlændingepolitikken. Jeg vil gerne spørge hr. Morten Østergaard, om Det Radikale Venstre anerkender, at hvis Danmark havde fået mange flere flygtninge og indvandrere af samme gennemsnitlige type, som vi har modtaget i de seneste årtier, så ville vi have haft meget større integrationsproblemer og meget større sociale spændinger og udfordringer med en ny etnisk underklasse, end vi har i dag.

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Morten Østergaard (RV):

Det er jo et meget hypotetisk spørgsmål. Det, jeg vil sige, er, at jeg synes, det er helt åbenlyst, at vi har en række problemer, som jeg også gerne taler åbent om. Jeg nævnte i min tale problemerne med opdelt skoler, at vi i Danmark i alt for høj grad ser, at vores børn ikke går i skole sammen, men hver for sig; vi har bandekonflikter, som vi skal tage bedre hånd om; og så har vi problemer med social kontrol, som vi også bør sætte ind imod. Alle de ting synes jeg er reelle problemer, som, uanset hvad der eventuelt måtte være sket for et årti eller to siden, er så tydelige i det danske samfund, at vi bør gøre noget ved dem.

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Rasmus Jarlov (KF):

Jeg er vist den tredje eller fjerde, som prøver at få lidt mere substans ud af hr. Morten Østergaard i forhold til det her med, om antallet betyder noget. Hvorfor er det så svært for Det Radikale Venstre at anerkende, at alt andet lige bliver integrationsudfordringer større, hvis man tager imod et stort antal flygtninge og indvandrere af den type, som vi har modtaget i de senere årtier? Er det, fordi Det Radikale Venstre godt ved, at det havde været en katastrofe for Danmark, hvis Det Radikale Venstre havde fået sin politik igennem i de sidste årtier, hvor man har arbejdet meget, meget ihærdigt for at modarbejde alle forsøg på at holde tilstrømningen en lille smule nede, eller hvorfor har man så vanskeligt ved at erkende noget helt åbenlyst?

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Morten Østergaard (RV):

Jeg tror ikke, hr. Rasmus Jarlov kan have lyttet ret godt efter, hverken i debatten i dag eller i debatten i almindelighed, for det er jo nærmest ord til ord det samme, som vi har sagt, nemlig at det betyder noget med antallet. Jo flere der kommer, desto sværere bliver det at integrere dem. Og det er jo derfor, jeg synes, at også et i hvert fald indimellem europæisksindet parti som Det Konservative Folkeparti burde melde sig ind i kampen for, at vi får en fælles EU-håndtering af de her spørgsmål. Havde vi haft det, havde der været færre flygtninge under den sidste flygtningekrise. Det er da et meget konkret svar, men det er desværre nok ikke et svar, Det Konservative Folkeparti vil bide på.

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Hr. Kenneth Kristensen Berth, værsgo.

Kenneth Kristensen Berth (DF):

Se, personligt har jeg det jo sådan, at skulle Det Radikale Venstre finde på at rose mig, ville jeg med det samme vide, at jeg havde begået en eklatant brøler. Jeg ved ikke, om statsministeren har det på samme måde. Men jeg må i hvert fald konstatere, at det Radikale Venstre gentog mantraet om, at islam ikke er en hindring for integration. Set i det lys kunne det jo være meget interessant at finde ud af,

Kl. 17:31 hvor fast Det Radikale Venstre vil stå på at få indflydelse på udlændingepolitikken.

Kl. 17:31 Forud for folketingsvalget i 2011 sagde hr. Henrik Sass Larsen og mange andre jo, at Det Radikale ikke kunne rykke et komma, og nu har fru Mette Frederiksen været i det her fantastiske talkshow, som Søren Lippert har. Hun fik spørgsmålet om, hvorvidt Det Radikale skal have indflydelse på udlændingepolitikken. Så svarede fru Mette Frederiksen:

Nej. Jeg synes, at man skal lytte til mandaternes logik. Det må være sådan, at det er mandatene, der afgør, hvilken politik der bliver ført.

Er hr. Morten Østergaard tilfreds med det, altså ingen indflydelse til Det Radikale Venstre på udlændingepolitikken?

Kl. 17:35

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 17:35

Morten Østergaard (RV):

Det er jo sådan en kunstig debat, man forsøger at tegne op. Jeg kæmper for alle Radikale Venstres synspunkter, og jeg antager, at hr. Kenneth Kristensen Berth – til trods for at han f.eks. på euroområdet har et mindretalssynspunkt i Folketinget – vil fortsætte med at kæmpe for sine. Sådan er det jo. Meninger brydes, og det er jo sådan, det må være. Det, jeg selvfølgelig siger, er, at skulle vi komme i en situation, hvor vores mandater er afgørende, vil vi selvfølgelig bruge dem aktivt til at fremme alle vores synspunkter, så langt som det kan lade sig gøre.

Det er jo sådan en idé om, at der er én udlændingepolitik, som et meget bredt flertal i Folketinget er enige om. Men man kan jo ikke engang stole på de aftaler, Dansk Folkeparti indgår med regeringen, f.eks. om indfødsret. De blev jo opsagt her fra talerstolen, da man så konsekvenserne af dem. Og nu hørte vi Venstrefolk, der sagde, at vi i øvrigt skal lempe på et område, hvilket Det Radikale Venstre er meget enige i, altså i forhold til at give lettere adgang til statsborgerskab for folk, der har fået en fartbøde eller noget andet. Og derfor er tingene jo ikke så sort-hvide. Giv da også plads til nuancerne i udlændingede-batten.

Kl. 17:36

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 17:36

Kenneth Kristensen Berth (DF):

Se, det var jo et meget langt svar, som i virkeligheden ikke rigtig gav noget svar. Så jeg vil godt prøve at spørge hr. Morten Østergaard igen. Vil Det Radikale Venstre være tilfreds, hvis fru Mette Frederiksen får ret i det, fru Mette Frederiksen udtalte, nemlig at Det Radikale Venstre får nul indflydelse på udlændingepolitikken? Vil det ikke være en forudsætning for Det Radikale Venstre for at kunne støtte en socialdemokratisk regering, at man f.eks., som hr. Morten Østergaard selv har peget på, får kvoteflygtninge tilbage til Danmark?

Kl. 17:36

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 17:36

Morten Østergaard (RV):

Vi gradbøjer som sagt ikke vores holdninger, heller ikke på udlændingområdet. Men det siger sig selv, at vi selvfølgelig vil søge indflydelse, også på udlændingepolitikken. Og tilfreds med at have nul

indflydelse, det er der næppe nogen partier der er, i hvert fald ikke Radikale Venstre.

Kl. 17:37

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Så er det hr. Jeppe Jakobsen som den sidste spørger til De Radikales ordfører. Værsgo.

Kl. 17:37

Jeppe Jakobsen (DF):

Tak for det. Så må man jo hellere prøve at gøre det ordentligt. Hr. Morten Østergaard fik i et af sine svar anført, at han mente, at Dansk Folkeparti undslod sig at tage ansvar, da vi ikke indgik i regeringsarbejdet. Det er jo en holdning, man kan have, nemlig at det kun skulle være i regering, at folk kan tage ansvar. Og så tænkte jeg på, at jeg jo i går aftes lavede en aftale sammen med innovationsministeren og alle Folketingets partier, bl.a. Det Radikale Venstre, repræsenteret ved hr. Andreas Steenberg, der jo som bekendt ikke er minister. Betyder det, at Det Radikale Venstre ikke tager ansvar for den aftale, man indgik i går aftes, eftersom man ikke er en del af regeringen, og at det kun er i en regering, folk tager ansvar for tingene?

Kl. 17:38

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 17:38

Morten Østergaard (RV):

Nej. Jeg påskønner i et og alt det brede samarbejde og mest muligt af det. Jo flere partier, jo bedre. Det, jeg siger, er, at det for os naturligvis er et mål at være med til at lede landet igen fra regeringskontorerne og være med til at sætte dagsordenen. Og der er der jo bare en forskel i forhold til Dansk Folkeparti, som ikke rigtig ved, om det lige er attraktivt at være med på den galej. Det varmer man måske lidt op til, det ved jeg ikke – og så vil man skifte nogle af de nuværende regeringspartier ud med sig selv, eller hvordan det nu er. Men det korte af det lange er, at der jo er en forskel. Vi har en lang historik for at tage ansvar i regering, og det håber vi at vi kan fortsætte.

Kl. 17:38

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 17:38

Jeppe Jakobsen (DF):

Nu kom ordet ansvar ind igen, som om der skulle være en modsætning mellem at være ansvarsfuld og så stå uden for en regering. Jeg håber da, at Det Radikale Venstre, når man nu har vundet mandater i Folketingssalen, føler, at man også vil tage ansvar, selv om man ikke er en del af regeringen. Kan vi ikke blive enige om, at man sagtens kan tage et ansvar for det her land uden nødvendigvis at kunne kalde sig selv minister, altså at der ikke er en modsætning mellem de to ting? Det er bare lige for at prøve at tale os selv op en lille smule i stedet for altid at prøve at tale til laveste fællesnævner. Kan vi blive enige om, at vi lægger den der med, at det kun er i regering, man tager ansvar, død?

Kl. 17:39

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 17:39

Morten Østergaard (RV):

Vi er i hvert fald ikke i stand til at blive uenige om, at når man er valgt til det her Ting, og det kan jeg mærke at spørgeren også mener, er det for at komme ind og få dej på fingrene, om man så må sige, og

være med til at skabe nogle ting. Og det er en ansvarlighed, som jeg synes er klædelig for ethvert parti. Men vi afslører jo heller ikke nogen hemmelighed ved at sige, at vi så nok alligevel vore partier imellem har en lidt forskellig tilgang til det at sidde i regering. Og vi siger altså åbent, at vi gerne påtager os det ultimative ansvar.

Kl. 17:40

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Så vil jeg gerne have lov til at sige tusind tak til hr. Morten Østergaard for dagens indsats, og jeg er rigtig glad for at kunne byde velkommen til fru Pia Olsen Dyhr fra Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 17:40

(Ordfører)

Pia Olsen Dyhr (SF):

Tak. Da statsministeren tirsdag åbnede Folketinget var det med ordene, at regeringen havde fundet den perfekte balance mellem velfærd, skattelettelse og de store grønne armbevægelser. Så er det, at man bliver i tvivl. Har statsministeren måske fundet det magiske penge-træ, som alle politikere drømmer om, i Marienborgs baghave, eller går han så meget ind for genbrug, at han er begyndt at bruge penge-ne to gange? Nej, han har fundet på noget meget mere kreativt, nemlig et helt nyt begreb. Man har omdøbt skattelettelse til nær velfærd – hokusfokus, og så er der råd til det hele, for vi ved jo alle, at når champagnepropperne springer på Strandvejen, får kassedamen fluks bedre børnehaver eller en hurtigere kræftbehandling.

Nej, sådan hænger det jo ikke sammen. Pengene kan ikke bruges to gange, og her er SF's holdning klar. I stedet for at formoble op-svinget på billigere biler og skattelettelse lad os så bruge det til at skrue lidt ned for tempoet, så der er tid til patienterne på sygehuse, tid til, at de studerende kan fordybe sig og blive klogere, tid til hvert barn i vuggestuer og børnehaver, og sætte turbo på den grønne omstilling. Før vi får rettet op på ubalancen mellem land og by, før der er hænder nok på fødegangene eller på blå stue, er der ikke råd til skattelettelse og slet ikke topskattelettelse, hvad enten de er åbenlyse eller maskerede.

Det er jo fuldstændig korrekt, at vi er kommet ud af krisen og det ser lysere ud. Men opsvinget kommer jo efter en dyb økonomisk krise, som først og fremmest har ramt dem, der har allermindst. Det er de lavtlønnede, de arbejdsløse, børnefamilierne i yderområderne, der har set købmandsbutikken, politistationen og skolen forsvinde, mens de mest velstillede har fået skattelettelse. Der er skåret ned i kommunerne, der er færre hænder på blå stue, og hvem betaler den aller-højeste pris for velfærdsdumpingen? Det er de danskere, der har allermindst.

Så når jeg skal vælge imellem, om vi skal investere i fællesskabet, i velfærdssamfundet, eller skattelettelse, vælger jeg velfærden, for når man tager det valg, som regeringen gør, betyder det jo, at der ikke er ressourcer nok til nogle af de enorme opgaver, der presser sig på i de kommende år – hvis man altså ikke finder det der famøse pengetræ i Marienborgs have. Som jeg ser det, står vi over for fire helt afgørende udfordringer, som vi skal løse, før der er råd til skattelettelse.

Jeg vil gerne begynde med den allerstørste udfordring overhovedet, nemlig klimaforandringerne. Jasmin Bovbjerg fra 5. E på Skødstrup Skole siger det sådan i Information i dag:

»Jeg kan godt blive irriteret på de politikere, der bare siger nej, når der kommer forslag, der er gode for naturen. Så sidder de bare og skændes som små børn. Jeg tænker bare: Hallo, er I ikke voksne eller hvad?

Jeg tror ikke altid, de voksne har så meget indblik i det her. Altså det er, som om nogle af de voksne ikke tænker så meget over klimaet, som vi gør.«

Skal vi ikke lytte til børnene i 5. E? For når vi hører om den ene orkan og oversvømmelsesrekord efter den anden i Caribien og USA,

er det ikke tilfældigt. Der kommer måske ikke flere orkaner, men de bliver voldsommere på grund af den globale opvarmning. Omkostningerne til at rydde op efter de her katastrofer er enorme, for slet ikke at tale om de omkostninger, som vi ikke kan gøre op i penge, nemlig tab af menneskeliv.

Den gode nyhed er jo, at vi kan klare klimakrisen, hvis vi vil. Vedvarende energi styrtdykker i øjeblikket i pris, og det er ikke mindst Danmarks fortjeneste, at vindmøller i dag er så effektive. Det er helt realistisk, at vores samlede elforbrug allerede i 2030 kan dækkes af vedvarende energi, og at vi endda rigtig mange steder kan erstatte opvarmningsformer som olie og naturgas med el. Og det er klart klogt og muligt næsten at udfase kul allerede i 2025 og helt i 2030. Så regeringens 2050-målsætning er måske lidt for lidt og kommer alt for sent.

Kl. 17:45

Den anden markante udfordring, vi står med, er, at vi skal have velfærden på ret kurs. Angst, stress, depression er blevet folkesygdomme – også hos børn – og det er på tide, at vi stopper op og spørger os selv: Hvad er det, vi gør galt? Vi i SF foreslår en ro på-reform, der skal vende stresskurven for børn og unge. Det skylder vi hinanden. Men jeg tror på, at det også vil have en nyttig og fornuftig samfundsøkonomisk gevinst. Det kræver dog, at vi tænker anderledes end firkantet konkurrencestatsligt om højst muligt tempo uanset omkostningerne.

Stress, jag og psykiske problemer skal så vidt muligt forebygges, men det er også en vigtig opgave for vores sundhedsvæsen at give bedre hjælp til dem, der løber ind i problemer – ikke mindst hurtigere hjælp – for vi ved, at det på alle måder koster dyrt at være langsom. Forestil jer lige, at man skulle gå med et brækket ben en måned, før man fik det repareret, mens der for stress, jag eller angst, depression hos de unge kan gå langt længere tid. Det kan vi ikke være bekendt.

Vi kan heller ikke være det bekendt over for de kommende generationer, at de skal bruge nogle af de vigtigste år i vuggestuer og børnehaver uden tilstrækkelig voksen bemanding. Den allerbedste investering, vi overhovedet kan gøre, er at satse på vores børn. Vi skal simpelt hen sikre, at alle børn får en god start i livet. Derfor skal vi se på jordemoderbesøg, sundhedsplejersker, hele raden rundt, og vi skal gøre det ordentligt.

For det tredje skal vi bekæmpe uligheden. Den tikker som en bombe under vores velfærdssamfund, og vi skal have knækket kurven, og det kræver også, at vi kigger på skattesystemet. Hvorfor er det lige, at aktieudbytter skal beskattes mere lempeligt end indkomst? Hvorfor ikke lave en formueskat på de største formuer? Så kan vi få nogle bidrag til at finansiere forbedringer af vores velfærd, og endnu vigtigere: Vi skal have lukket alle de lovlige, men også ulovlige omgåelsesmuligheder, vi har i vores skattesystem, der jo helt overvejende kommer de rige til gode. Det kræver i høj grad internationalt samarbejde – ja, lad os bare være ærlige, i virkelighedens verden drejer det sig om i EU.

Den fjerde, men bestemt ikke den mindste eller mest ligegyldige udfordring er selvfølgelig, at vi skal sikre gode danske arbejdspladser nu, men bestemt også i en fremtid, hvor robotter måske kan overtage nogle af de funktioner, vi kender i dag. Regeringens metode er velkendt. Du tager bare et betydeligt beløb fra de fattigste børnefamilier, syge kontanthjælpsmodtagere, og så skal de nok tage sig sammen. Men så enkelt er det bare ikke. Og endnu vigtigere: Vi skal ikke gøre børn fattige.

Jeg tror, at vi skal gå mere seriøst til værks. Den grønne omstilling skaber masser af jobs. Vindmølleindustrien er den hurtigst voksende industrigren i Danmark, og perspektiverne i vandsektoren er også store. Det kræver dog, at Danmark hele tiden er helt fremme i skoene for at skabe et krævende hjemmemarked, men vi har også en bunden opgave med at styrke uddannelse og især at sikre, at vi har

nok faglært arbejdskraft. Det burde jo være en hovedprioritet for regeringen i stedet for at skære ned på uddannelserne.

Så når vores statsminister siger, at han har fundet den perfekte balance mellem skattelettelser og velfærd, gør han altså lidt ligesom de tre aber, der hverken kan høre, se eller tale, for nej, der er ikke fundet en god balance, så længe kræftsyge må vente på behandling. Der er ikke fundet en god balance, når vi hænger i bremsen i forhold til den fuldstændig nødvendige grønne omstilling, og der er ikke fundet en god balance, når pædagoger, sygeplejersker, og hjemmehjælpere bliver slidt ned på deres arbejdsplads, fordi der mangler hænder. Der er heller ingen balance, når det sociale sikkerhedsnet bliver udhulet i form af fattigdomsydelser og kort dagpengeperiode.

Den gode nyhed er jo, at vi kan nå at rette op på ubalancen, men det kræver, at vi investerer i fællesskabet og klimaet, at vi går en helt anden vej end regeringen. Tak for ordet.

Kl. 17:49

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Selv tak. Den første spørger er hr. Jakob Ellemann-Jensen. Værsgo.
Kl. 17:49

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Tak for det, og mange tak til fru Pia Olsen Dyhr. Der er en eller anden form for tryghed i at se, at nogle af de gamle travere vender tilbage til SF, og at transformationen fra et nærmest ansvarligt regeringsparti tilbage til den socialistiske floskelgenerator er ved at være komplet. SF mener åbenbart, at det udmærkede kontanthjælpsloft øger fattigdommen i Danmark, må jeg forstå. Hvis man er et par på kontanthjælp og man har to børn, så medgiver jeg meget gerne, at så er livet ikke en dans på roser. Men man har, efter det her loft er trådt i kraft, 23.600 kr. udbetalt hver måned. Hvor meget skal det beløb op på, før det er rimeligt?

Kl. 17:50

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 17:50

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg tænker, at hr. Jakob Ellemann-Jensen skulle prøve at besøge Næstehjælperne. De har en café her i København, og der vil ordføreren opleve mange af de mennesker, der er blevet ramt af kontanthjælpsloftet og 225-timersreglen, som ikke har råd til at købe medicin, og som oplever, at deres børn ikke har mulighed for at tage til børnefødselsdage, fordi de ikke har råd til at købe den der gave, det kræver at tage til fødselsdag. Der er familier, der oplever, at de ikke bare kan købe en cykel til deres børn, som jo faktisk er så afgørende for at transportere sig rundt i Danmark. Det er fattige familier. Jeg synes, at regeringen skal være meget opmærksom på, at når vi taler om de her beløb frem og tilbage, er der også nogle, der skal betale husleje og alle mulige andre faste udgifter, og husleje er ikke bare gratis i Danmark; det er faktisk en ret stor udgift for de fleste mennesker.

Kl. 17:51

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 17:51

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Mange tak for det gode tip. Det var ikke det, jeg spurgte om. Hvor meget skal det beløb op på?

Kl. 17:51

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 17:51

Kl. 17:54

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg synes, vi skal fjerne loftet, vi skal fjerne det loft, som regeringen har indført. Det er i hvert fald et skridt på vejen. Vi skal afskaffe 225-timersreglen. Pointen er, og jeg anerkender, at der bestemt er en lille procentdel af de mennesker, som er blevet ramt af det her, som er kommet i arbejde – det anerkender jeg bestemt. Men der er en stor del af de mennesker, der er blevet ramt af kontanthjælpsloftet, som ikke kan komme i arbejde. Det er folk, der er syge, som går i lange forløb og venter på at komme videre i livet, f.eks. at få en førtidspension, og det er ikke ligefrem nemt, det er ret afhængig af, hvilken kommune der er tale om. Jeg synes ikke, de skal fattiggøres – og slet ikke deres børn. Vi kan jo se, at så er det rigtig svært at bryde den sociale arv, hvis man aldrig får de samme muligheder som andre. Det har jeg ingen interesse i, for jeg synes, det er vigtigt, at alle talenter kommer i spil i Danmark.

Kl. 17:52

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Jakob Sølvhøj.

Kl. 17:52

Jakob Sølvhøj (EL):

Der har den sidste uges tid været en del debat på baggrund af den her bog, altså »Søren og Mette i benlås«, som beskriver en sammenhæng mellem den lockout, der var mod lærerne i 2013, og indgåelsen af aftalen om en folkeskolereform under den regering, som fru Pia Olsen Dyhr var medlem af. Jeg har glædet mig over de udtalelser, som fru Pia Olsen Dyhr er kommet med og også partiets uddannelsesordfører om, at man erkender, at det var en fejl at koble folkeskolereformen med lærernes overenskomst. Jeg har også bemærket, at fru Pia Olsen Dyhr i et opslag på Facebook skriver, at det er et sted at starte at erkende, at man har begået en fejl, og det kan jeg sådan set været enig i. Det interessante er: Hvad gør vi ved det?

Derfor vil jeg høre fru Pia Olsen Dyhr, om SF sammen med Enhedslisten vil arbejde for at få ændret folkeskoleloven, sådan at vi får afskaffet de lange skoledage igen, for det var jo dem, der var med til at skabe det økonomiske rum ved at fjerne lærernes arbejdstidsregler. Vil fru Pia Olsen Dyhr være med til at afskaffe de lange skoledage?

Kl. 17:54

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 17:54

Pia Olsen Dyhr (SF):

Men SF sidder som en del af folkeskoleforliget og har jo netop sørget for, at der bliver kigget på spørgsmålet om lange skoledage. Det har vi gjort i et glimrende samarbejde med regeringens minister. Vi har kigget på, om man kan lave et forsøg med kortere skoledage på 50 skoler. Vi har lyttet til lærere, elever og forældre, der siger, at deres børn går alt for lang tid i skole, og at vi derfor må se på, om vi kan gøre det på en klogere måde.

I forhold til diskussionen om lærernes arbejdstid og de penge, der blev fundet i forbindelse med konflikten, er det rigtigt, at det kobler sig til folkeskolereformen – det anerkender jeg gerne – og det er jo noget af det, der tyder på, at der ikke har været helt rent trav i forbindelse med det indgreb, der har været tale om.

Kl. 17:54

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Jakob Sølvhøj (EL):

Altså, det interessante ved finansieringen var jo, at der var en direkte kobling mellem de lange skoledage og lærernes arbejdstid. Man ville ikke kunne indføre de lange skoledage uden at forringe lærernes arbejdstidsregler. Og det er derfor, jeg spørger: Vil SF – når man nu erkender fejlen, for ellers vil jeg i hvert fald gerne have at vide, hvad det er for en fejl, man har erkendt – være med til igen at fjerne de lange skoledage, ikke bare lokalt, men nationalt, altså at afskaffe de lange skoledage ved en ændring af folkeskoleloven, sådan at vi kan sikre den økonomi, der er en forudsætning for at genoprette lærernes arbejdstidsregler?

Kl. 17:55

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 17:55

Pia Olsen Dyhr (SF):

Som sagt arbejder SF jo for at afskaffe de lange skoledage og gøre dem kortere, men vi vil gerne bruge pengene til, at der så er to vokse-sammen med eleverne, for vi oplever, at rigtig mange elever bliver tabt på gulvet, fordi der ikke er nok opmærksomhed og nok tid.

Det var så folkeskolereformen. Når det drejer sig om det andet, som handler om lov nr. 409, siger vi meget klart, at vi må have tallene på bordet. Det synes vi er vigtigt, i forhold til når der skal forhandles næste gang, og vi mener, at der skal forhandles frit, altså at det skal være arbejdsmarkedets parter, der forhandler, og ikke Folkeetinget, der blander sig på den ene eller den anden måde.

Kl. 17:56

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Carsten Bach.

Kl. 17:56

Carsten Bach (LA):

Tak for det, og tak for talen. Jeg vil stille et spørgsmål, som fru Pia Olsen Dyhr så ikke kom ind på i forbindelse med sin tale, nemlig forsvaret. SF er jo ikke en del af det indeværende forsvarsforlig, trods det, at SF jo tidligere faktisk har været et regeringsparti og som mit eget parti, Liberal Alliance, faktisk også har haft udenrigsministerposten. SF's forsvarspolitik er at tage internationalt ansvar for at beskytte civilbefolkninger, og derfor støtter SF Danmarks internationale engagement. Det tror jeg er nogenlunde citeret fra SF's forsvarspolitik. Regeringen har lige for ganske nylig valgt at bidrage med yderligere 55 soldater til den internationale indsats i Afghanistan, men hvorfor har SF valgt ikke at støtte det?

Kl. 17:57

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 17:57

Pia Olsen Dyhr (SF):

Der var mange spørgsmål i det spørgsmål. Jeg skal bare svare på det sidste, altså hvis det er det, ordføreren gerne vil have – det er bare for at være sikker på, at jeg får svaret på det, der skal svares på. I forhold til det sidste med at sende yderligere soldater til Afghanistan har SF meget klart sagt nej, fordi vi ønsker at neddrole indsatsen i Afghanistan og i stedet sætte ind med den civile indsats, hvilket vores udmærkede udviklingsminister – nu ved jeg ikke, om man må rose ministre i regeringen, når man er socialist, men hun gør det faktisk okay – jo netop har lagt vægt på indsatsen i Afghanistan i forhold til kvinder, i forhold til skoler og i forhold til mange af de andre indsats, der skal til for at gøre Afghanistan frit igen og få afghaner-

ne tilbage på banen. Jeg mener simpelt hen ikke, det sker, ved at man sender yderligere danske soldater til Afghanistan, for vi skal videre til næste fase.

Kl. 17:58

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 17:58

Carsten Bach (LA):

Det er alt sammen meget godt, og jeg er fuldstændig enig, da jeg også synes, vi har en fantastisk god udviklingsminister, og jeg synes, vi har en fantastisk god udenrigsminister – i det hele taget har vi en fantastisk god regering, kan man sige. Men nu var det SF's forsvarspolitik, vi snakkede om, og det var også SF's forsvarspolitik, jeg forsøgte at citere efter bedste evne. Nu er det så ikke soldater i Afghanistan, men hvad er det så egentlig for et internationalt engagement, SF henviser til i forbindelse med sin forsvarspolitik?

Kl. 17:58

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 17:58

Pia Olsen Dyhr (SF):

Vi vurderer jo den internationale indsats fra sag til sag. SF har været med til at sende fly til Libyen, fordi vi gerne ville bakke op om den frihedsbevægelse, der var i Libyen, for det mente vi på daværende tidspunkt var klogt. Man kan godt diskutere, om det så helt var det, der så efterfølgende skete, altså om det var den rigtige indsats. Vi har været med til at bakke op om, at man har sendt 200 mand af sted til Estland, fordi vi er dybt bekymrede over den oprustning, vi ser fra russisk side, som presser de baltiske lande. Vi kigger på, hvad det er, Danmarks langsigtede sikkerhedspolitik skal handle om, og jeg mener, at det bør være mere og mere i nærområdet i forhold til Rusland og Arktis og mindre i forhold til bl.a. Mellemøsten.

Kl. 17:59

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Tak for det.

Så foreslår jeg, at vi lige om lidt går til aftenpause. Der er to gode grunde til at komme tilbage til tiden, nemlig kl. 19.00, og det er, at fru Pia Olsen Dyhr fortsætter med at svare, og at den første spørger er hr. Kristian Thulesen Dahl. Så ved I det, og så har I forberedt jer på det, og så vil jeg ellers ønske en god aftenpause indtil kl. 19.00. Mødet er udsat. (Kl. 18:00).

Kl. 19:00

Forhandling

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Vi genoptager debatten.

Det er fortsat fru Pia Olsen Dyhr, vi har 35 minutter tilbage, og den første, der får ordet, er hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 19:00

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak for det, formand. Jeg vidste godt, at Alternativet var et yderliggående parti, men jeg må blankt erkende, at jeg alligevel blev overrasket her i eftermiddag, da Alternativets ordfører her i Folketingssalen sagde, at burkaen ikke er udtryk for kvindeundertrykkelse. Det, jeg gerne vil spørge fru Pia Olsen Dyhr om, er, om SF ser det på samme måde som Alternativet eller er enig med os andre i, at selvfølgelig er burkaen udtryk for et kvindeundertrykkende element,

hvor kvinden er manden underdanig, og at det er noget, som vi selvfølgelig i det danske samfund må tage stærkt afstand fra.

Kl. 19:01

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 19:01

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg synes jo, at burkaen både er kvinde- og mandeundertrykkende, for hele begrebet med burkaen er jo at iklæde en kvinde en dragt, så manden ikke bliver fristet over evne. Det er jo et trist syn på manden, og det er sådan set også et trist syn på kvinden, at kvinden alene skal vurderes på sin krop. Det er noget, vi har taget afstand fra i SF gennem tiderne. SF har været det parti, der gennem halvfjerdserne tog kønskampen i Danmark, og vi vil til enhver tid kæmpe for kvindens ret til at bestemme over egen krop.

Kl. 19:01

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Spørgeren.

Kl. 19:01

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak for svaret. Nu er det ikke sådan, at jeg vil spørge SF's formand, om SF vil støtte et forbud mod burkaen, for det tror jeg ikke at SF vil. Det rækker det nok ikke dertil. Hvis jeg tager fejl, vil jeg meget gerne have det at vide. Jeg ved ikke, om jeg kan overtale fru Pia Olsen Dyhr til at gøre et forsøg på at overbevise sine venner på venstrefløj om, at det faktisk forholder sig, som fru Pia Olsen Dyhr netop sagde, i forhold til hvad burkaen egentlig er udtryk for. Ellers må vi jo konstatere, at vi altså her i Folketinget har et parti på den yderste venstrefløj, som mener, at burkaen bare er et udtryk for en dragt, som nogle kvinder vælger sådan helt frivilligt at tage på, og som ikke er udtryk for noget kvindeundertrykkende. Og så kan man jo lige så godt også diskutere, om kvinderne skal gå bag manden i paraden, eller hvor det kan være. Så vil fru Pia Olsen Dyhr tage den opfordring op og prøve at overtale sine venner på venstrefløj til at have den samme holdning, som fru Pia Olsen Dyhr har?

Kl. 19:02

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det ordføreren, værsgo.

Kl. 19:02

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg har mange gode venner på venstrefløj, som jeg oplever også kraftigt tage afstand fra klædedragten burka, bl.a. fru Johanne Schmidt-Nielsen, som jo også siger, at det her er kvindeundertrykkende. Jeg tror, at det, der er helt afgørende, er, at vi begynder at have en diskussion af, hvad det er for nogle værdier, der er helt afgørende i Danmark. Det er demokrati, det er ligestilling, det er ytringsfrihed. Det er værdier, vi ikke går på kompromis med. Den kamp, vi har taget på venstrefløj med kvindens ret til at bestemme over egen krop, giver jeg ikke op, heller ikke når vi diskuterer forståelse for kulturer eller religioner eller noget som helst andet. Der står værdierne over det andet. Og jeg vil gerne gøre mit bedste for at overbevise alle i Danmark, ikke kun venstrefløj.

Kl. 19:03

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Orla Østerby. Værsgo.

Kl. 19:03

Kl. 19:06

Orla Østerby (KF):

Tak. Først og fremmest vil jeg sige tak til fru Pia Olsen Dyhr for hendes ordførertale.

Siden kontanthjælpsloftet blev genindført i april 2016, har vi oplevet, at 13.500 færre borgere er kommet på kontanthjælp, uddannelseshjælp og integrationsydelse. Alligevel har ordførerens parti, SF, tordnet imod kontanthjælpsloftet.

Det, jeg ganske enkelt gerne vil have et svar på, er, om SF kan bekræfte, at de kun vil være parlamentarisk grundlag for en rød regering, hvis kontanthjælpsloftet afskaffes.

Kl. 19:04

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 19:04

Pia Olsen Dyhr (SF):

Tak til hr. Orla Østerby for det spørgsmål. Der skal ikke være nogen tvivl om, at SF synes, det er helt afgørende, at vi får afskaffet kontanthjælpsloftet, da det fattiggør mennesker. Hvis vi gerne vil have et samfund, som bygger på et stærkt fællesskab, hvor alle mennesker får muligheden for at udleve det talent, de potentialer, de har, kan vi ikke lade nogen gå bag af dansen ved at sige, at de ikke er stillet lige med andre. Så kontanthjælpsloftet skal afskaffes, og det tror jeg også vil ske ved et regeringsskifte i Danmark med fru Mette Frederiksen som den kommende statsminister.

Kl. 19:04

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Orla Østerby.

Kl. 19:04

Orla Østerby (KF):

Tak for det. Jeg prøver lige en gang mere. Skræks scenariet har jo været, at borgerne ville blive smidt ud af deres lejligheder, og at det ville gå helt galt med det her kontanthjælpsloft. Det, vi kan se nu, er, at før reglen blev indført, skete det 181 gange pr. måned, at nogle røg ud af en lejlighed, og efterfølgende har antallet været 182. Så det er meget lidt, der er sket på området.

Men kan jeg ikke bare lige en gang mere få bekræftet det, jeg forstår fru Pia Olsen Dyhr siger, nemlig at hvis fru Mette Frederiksen skal være statsminister, er det første, hun skal gøre, at fjerne kontanthjælpsloftet?

Kl. 19:05

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 19:05

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg tror, at når fru Mette Frederiksen kommer til magten i Danmark – og det håber jeg bestemt hun gør efter næste folketingsvalg – så er der mange ting, der skal ryddes op i i Danmark, for at vi kan få et mere solidarisk Danmark, et grønnere Danmark. En del af det er kontanthjælpsloftet, og det må hr. Orla Østerby slet ikke være i tvivl om.

Når vi nu diskuterer, hvor mange der er sat ud af boligen, synes jeg jo også, det er interessant at spørge de mange mennesker, der er på kontanthjælp, hvordan de klarer sig i deres bolig, når de faktisk ikke har råd til huslejen. Det er der mange der ikke har, men alligevel har de fået lov til at blive der. Boligselskaberne har jo lavet overgangsordninger, mange af lejerne har fået udsættelse, og der er mange, der låner sig fattige hos familie og venner. Det skal vi være opmærksom på.

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Jeppe Jakobsen.

Kl. 19:06

Jeppe Jakobsen (DF):

Tak for det. Ordføreren nævnte, at ordføreren var bekymret over det pres, der er på vores ansatte, bl.a. i ældreplejen. Det er jo desværre et resultat af, at der år for år de sidste mange år er kommet færre og færre ansatte til at løfte opgaven med flere og flere ældre. Det kan man jo prøve at gøre noget ved.

Udfordringen er lidt, at uanset hvor mange penge vi stopper ind i sparegrisen øremærket ældrepleje herindefra, kan kommunerne jo bare pille proppen i bunden ud og pille pengene ud og investere dem i idrætshaller eller i nye kollegaer til borgmesteren inde på rådhuset i form af dyre konsulenter og højt betalte djøf'ere. Deraf kommer mit spørgsmål til SF's formand:

Hvad er vigtigst i SF's øjne, hensynet til det kommunale selvstyre eller hensynet til en ordentlig velfærd?

Kl. 19:07

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 19:07

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg mener, at det kan gå hånd i hånd. Jeg er helt sikker på, at i de kommuner, hvor Dansk Folkeparti sammen med SF og Socialdemokratiet sidder på et flertal – og det er jo faktisk heldigvis i mange kommuner, hvis Dansk Folkeparti vil være med til det – ville vi faktisk kunne sikre pengene til de ældre.

Grunden til, at jeg er optaget af det kommunale selvstyre, er jo netop, at kommunerne ved, hvor skoen trykker. De ved lige præcis, hvad der er problemet i deres kommune, og hvor det er, de skal sætte ind for de ældre. Nogle steder har man særlige udfordringer med demens, og så skal man have særlige plejehjem for det. Der er nogle steder, hvor udfordringen er, at de ældre bliver længere i eget hjem og derfor måske har brug for faste teams af hjemmehjælpere omkring sig. For det der med, at der kommer en ny ind og ud af huset hver eneste gang, kan være rigtig svært for en ældre, der i forvejen måske har luftvejsvanskeligheder eller andet, at skulle bruge tiden på at forklare, at vedkommende skal have den og den hjælp.

Så jeg synes egentlig, at vi skal lytte til vores kommunalpolitikere for at høre, hvad de har brug for derude, og sørge for, selvfølgelig, at sætte pengene af inde på Christiansborg. Det er også en del af vores finanslovsudspil, som Finansministeriet har regnet på, og som jo faktisk hænger sammen.

Kl. 19:08

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Jeppe Jakobsen.

Kl. 19:08

Jeppe Jakobsen (DF):

Jeg er helt enig i, at man bedst ved lokalt, hvad der er brug for, men der var jo ikke nogen af de eksempler, som fru Pia Olsen Dyhr nævnte, der afføder et behov for færre ansatte. Så er SF villig til at gå ned ad den vej, der hedder, at vi lægger en bund og siger, at vi har nået bunden for, hvor få ansatte der kan være i den her ældrepleje, især set i lyset af at andelen af ældre medborgere, også med plejebestanden, er stigende, altså at vi simpelt hen går så tæt på kommunerne og siger, at vi simpelt hen ikke kan acceptere, at de udhuler ældreplejen på den her måde?

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 19:09 ender med at lave ghettoskoler, fordi de alle sammen ligner hinanden på de frie skoler.

Kl. 19:09 Jeg synes, det er helt afgørende, at vi mødes på tværs; at vi lærer hinanden at kende på tværs af sociale skel, på tværs af religion og på tværs af de andre muligheder, vi har i livet. Og det gælder altså også de frie skoler. Hvis vi skal sikre sammenhængskraften i Danmark, er det afgørende.

Kl. 19:11

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg er helt enig med hr. Jakobsen i det. Det er også derfor, jeg nogle gange undrer mig over, at Dansk Folkeparti overhovedet peger på den statsminister, vi har i dag, for han har jo ikke på den lange bane intentioner om at øge midlerne til de ældre på det store offentlige budget. Det har Dansk Folkeparti til gengæld muligheden for ved at pege på den anden side, så vi får en ordentlig kommunal velfærd. Det betyder også, at den ældre føler, at der er værdighed omkring vedkommendes hverdag. Det synes jeg er så afgørende.

Jeg synes, at vores ældreminister har sagt det udmærket, nemlig at vi fødes som originaler, vi skal ikke dø som kopier.

Kl. 19:09

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det fru Anni Matthiesen.

Kl. 19:09

Anni Matthiesen (V):

Tak. Tak til SF's ordfører for talen. Jeg kunne godt tænke mig, at vi lige bevæger os lidt ind og taler om friskoler. Jeg kunne godt tænke mig at høre SF's ordfører om det med, at regeringen har foreslået, at vi skal have en social koblingsprocent. Hvad er SF's holdning til det? Altså, normalt plejer vi jo gerne at høre, at i hvert fald en del af de røde partier siger en masse om, at de frie skoler ikke tager socialt ansvar nok. Er det noget, som SF stadig mener? Og kunne det så ikke netop være en idé nu at lave den her sociale koblingsprocent til de frie skoler?

Kl. 19:10

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 19:10

Pia Olsen Dyhr (SF):
Jo.

Kl. 19:10

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Fru Anni Matthiesen

Kl. 19:10

Anni Matthiesen (V):

Jamen det glæder mig, for det er noget af det, som vi i hvert fald igen og igen hører, nemlig at man ikke mener de frie skoler tager nok socialt ansvar. Den sociale koblingsprocent, som er foreslået fra regeringens side, skal jo netop sikre, at også børn med særlige behov får en mulighed for det frie skolevalg og for den sags skyld for at kunne gå på en fri skole.

Så jeg hører egentlig SF's ordfører bakke op omkring det, og at SF vil stemme for en sådan social koblingsprocent.

Kl. 19:11

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 19:11

Pia Olsen Dyhr (SF):

SF er positiv over for, at friskolerne skal tage et socialt ansvar. Det har vi foreslået flere gange, for vi synes, det er afgørende, at friskolerne ikke bare bliver for en bestemt gruppe, så vi i virkeligheden

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Søren Egge Rasmussen.

Kl. 19:11

Søren Egge Rasmussen (EL):

Tak. Ordføreren fremhævede i sin tale klimaforandringerne som et af de store problemer og fremhævede, at der var børn, som mente, at de voksne skulle lytte mere og tage de store beslutninger, og det var så nogle børn, som tog klimaproblemerne alvorligt. På den baggrund kunne jeg godt tænke mig at spørge ind til den her Nordsøaftale, Mærskaftale, som SF har været med i, hvor man jo går efter at hente den sidste olie op, samtidig med at klimaforskere anbefaler, at vi leder 80 pct. af de kendte fossile brændsler blive i undergrunden. Mener ordføreren, at det harmonerer med, at SF i enighed med regeringen går efter at hente den sidste olie og gas op af undergrunden?

Kl. 19:12

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 19:12

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg tror, det er vigtigt at huske på, hvad Nordsøaftalen handler om. Den handler om Tyrafeltet og en reparation af feltet, da det ellers ville falde i havet. Det, der var afgørende, var at sige: Skal vi hive den gas og olie op, som vi havde planlagt, plus lidt fra Tyrafeltet? Det, der i virkeligheden er det store spørgsmål, er, hvad der sker, hvis man ikke gør det. Så kommer statskassen til at mangle rigtig mange milliarder i skatteindtægter fremadrettet. Vi har været med til at sige ja til det, men vi har ikke sagt ubetinget ja til det. Vi har sørget for at stille nogle betingelser, der bl.a. betyder, at det er erhvervs-livet, der kommer til at betale for den skatteundtagelse, som Tyrafeltet og Tyrafeltets ejer jo får i en periode.

Men efterfølgende vil vi jo få 26 mia. kr., eller deromkring i hvert fald, ind i skatteindtægter igen. Dem kan vi vælge at bruge på velfærd, dem kan vi vælge at bruge på grøn omstilling. Jeg er forhippet på, at vi gør begge dele. Jeg ved godt, at regeringen har andre ambitioner. De vil gerne bruge dem på erhvervslivet og erhvervsskattelettelser. Det kommer så til at være et politisk slagsmål, ligesom alt andet er her i Folketinget, og der håber jeg da at Enhedslisten er med på at bakke os op i, at de bl.a. skal bruges til den grønne omstilling. Vi har nogle penge, som vi ellers ikke ville have, og det bliver helt afgørende, hvis vi skal i mål med vores klimamålsætning.

Kl. 19:13

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Spørgeren.

Kl. 19:13

Søren Egge Rasmussen (EL):

Både jeg og børnene i 5. klasse i Skødstrup tror jeg er skuffede over det svar, for hvis man kigger på aftalen, kan man jo se, at der ikke er nogen betingelser om, hvad indtægterne skal bruges til, og det er cirka 1 mia. kr. om året. Fru Pia Olsen Dyhr skriver i Politiken den 22. marts, at aftalen om olie-feltet i Nordsøen sikrer velfærd. Jeg vil godt høre: Er det ikke korrekt, at der i aftalen ikke ligger noget om, ek-

sagt hvad den her ekstra indtægt på ca. 1 mia. kr. skal øremærkes til, og at det ser ud, som om regeringen har en hel anden kurs, sådan at man skal bruge ekstra penge på bredere motorveje og billigere biler og mulighed for at komme billigere over Storebæltsbroen, samtidig med at DSB nedskæres?

Kl. 19:14

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det ordføreren. Værsgo.

Kl. 19:14

Pia Olsen Dyhr (SF):

Nu kommer pengene ind efter 2021, og så skal vi diskutere, hvad de penge skal bruges til fra 2022. Der håber jeg da at vi har haft et regeringsskifte i Danmark, så man vil se fornuften i, at pengene bruges på velfærd og på grøn omstilling. Men jeg har også noteret mig, at Dansk Folkeparti jo meget klart har meldt ud, at de her penge ikke skal bruges til erhvervsskattelettelser. Så ligegyldigt hvad vil der være et flertal i Folketinget, der vil bruge pengene på at investere i velfærd, og nogle af os vil også investere i grøn omstilling. Der håber jeg da – det er min ambition – at Enhedslisten vil være med på det og ikke bare vil sætte sig ned og sige: De penge vil vi ikke bruge, for dem har vi ikke været med til at skaffe.

Kl. 19:15

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Carl Holst.

Kl. 19:15

Carl Holst (V):

Tak for det. Tak til fru Pia Olsen Dyhr for en engageret og klar tale, som gør, at man klart kan definere, hvor lidt enig man er – selv om man dog er enig på nogle felter og uenig på en række andre felter. Men vi hviler på noget forskelligt.

Åbenbart er der også nogle, der hviler på en forskellig historie i forhold til lærerkonflikten og lockouten, som har været et tema tidligere i dag. Annette Vilhelmsen, tidligere formand for SF, har været ude at sige, at det var aftalt, hvilket forløb det skulle have. Hendes forgænger som formand for SF har sagt, at der ikke var noget aftalt. Hvem af de to tror fru Pia Olsen Dyhr på taler sandt? For de kan jo ikke begge to have ret.

Kl. 19:16

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 19:16

Pia Olsen Dyhr (SF):

Skal jeg være helt ærlig: Jeg var ikke selv til stede, så jeg kan jo ikke sige noget med sikkerhed. Men når det nu er sådan, at folkeskolereformen kun er finansieret, hvis man ændrede på lærernes arbejdstid, så er der et eller andet hos mig, der ringer med en klokke om, at der nok ikke var helt vandtætte skodder, som der burde have været. Derfor er det sådan set afgørende for os, at vi lægger det her bag os og sørger for, at der er frie og ordentlige forhandlinger, når vi kommer til overenskomst 2018.

Kl. 19:16

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Carl Holst.

Kl. 19:16

Carl Holst (V):

En tolkning af det svar, jeg får, er jo så, at den tidligere formand for SF Villy Søvnald i det her forløb ikke taler sandt. Det tyder jo på en

skidt kultur, som jeg håber at I i partiet vil arbejde på at få forbedret for fremtiden.

Kl. 19:17

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 19:17

Pia Olsen Dyhr (SF):

Nu var jeg jo som sagt ikke tæt på processen dengang, og jeg kan ikke afgøre, hvad der er sket. Men at det havnede, som det gjorde, synes jeg faktisk er dybt beklageligt. Det håber jeg at vi er flere her i Folketinget der synes, og at vi derfor kigger på, hvad vi kan gøre bedre fremadrettet. For jeg mener sådan set, at både lærerne, folkeskolen, vores elever og forældre fortjener bedre.

Kl. 19:17

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Joachim B. Olsen.

Kl. 19:17

Joachim B. Olsen (LA):

Mit spørgsmål er egentlig rimelig enkelt: Hvorfor under fru Pia Olsen Dyhr ikke en LO-familie, at den får øget sin disponible indkomst med 13.000 kr., som vil være konsekvensen af regeringens skatteudspil? Er det virkelig fru Pia Olsen Dyhrs opfattelse, at når en LO-familie får øget sin disponible indkomst, så er det ikke en velfærdsforbedring? Det undrer mig, for når der er lønforhandlinger, går fagbevægelsen meget op i, at der skal være lønstigninger, reallønstigninger. Det er jo det, sådan en skattelettelse også gør. Det er en reallønstigning i den forstand, at man får øget sin disponible indkomst. Hvorfor under fru Pia Olsen Dyhr og SF ikke LO-familien, at den får øget sin disponible indkomst?

Kl. 19:18

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 19:18

Pia Olsen Dyhr (SF):

Fordi vi kun kan bruge pengene én gang. Jeg synes egentlig, det er et godt, ansvarligt princip. Jeg har noteret mig, at de borgerlige har droppet det, der hedder ansvarlig økonomisk politik, og vælger at bruge pengene op til flere gange. Men jeg er sådan set optaget af, at vi er lidt ansvarlige med økonomien i Danmark. For hvis vi ikke er det, ved jeg godt, hvem det er, der kommer til at betale. Det gør de allersvageste.

Jeg har egentlig ikke noget imod, at vi letter skatten i bunden. Det ville jeg være helt indstillet på at kigge på. Men så ville jeg skaffe finansieringen ved at indføre en skat på finansielle transaktioner, f.eks. når banker såsom Saxo Bank sidder og handler med valuta, med obligationer, med aktier og tjener forholdsvis mange penge på ganske få sekunder. Det er ikke noget, der øger værdien for nogen i Danmark. Til gengæld betyder sådan set en mulighed for at lave en skatteindtægt. Og man kan forestille sig – tænk, hvis vi bare lavede en lillebitte skat på 0,1 pct. Europa-Kommissionen har regnet på det; det ville betyde 7 mia. kr. til skattelettelser i bunden. Det er jeg sådan set meget fristet af, hvis hr. Joachim B. Olsen vil være med på den.

Kl. 19:19

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Joachim B. Olsen.

Kl. 19:19

Joachim B. Olsen (LA):

Nej, det vil vi ikke være med på, for det vil også skade lønmodtagerne. Den der skat på finansielle transaktioner går ud over pensionsselskaber, som jo forvalter lønmodtagernes penge, så det er også en rigtig dårlig idé.

Men fru Pia Olsen Dyhr har ret i, at pengene kun kan bruges én gang. Nu bruger man ikke penge, når man sætter skatten ned. Man lader LO-familien beholde de penge, LO-familien har tjent ved at sælge deres kompetencer og deres tid til en arbejdsgiver. Og der har vi så forskellige prioriteringer. Der er penge til både at øge det offentlige forbrug – så kan vi diskutere, om man skal gøre det, men det ønsker regeringen at gøre – og til at lade borgerne beholde flere af de penge, de selv har tjent. Det er kun herinde, hvor vi alle har høje indkomster, at man ikke forstår, at for en LO-familie er det at øge velfærden.

Kl. 19:20

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det ordførerens tur til at svare.

Kl. 19:20

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg elsker at diskutere med hr. Joachim B. Olsen. Der er ingen tvivl om, at vi er uenige om, hvad man skal bruge pengene til i det danske samfund. Det er korrekt, at FTT'en vil skade lidt, men hvem er det, den vil skade? Den vil skade dem, der betaler topskat i Danmark. Det har jeg sådan set ikke det store problem med. Vi har jo spurgt Finansministeriet om det, og jeg ved, at Liberal Alliance anerkender Finansministeriets tal.

Det, der er vigtigt for mig, er, hvad det er for et samfund, vi vil have i fremtiden. Vil vi have, at vi hver især skal sørge for os selv? Det bliver enormt dyrt for den enkelte selv at fikse det og skulle betale for skole og for sundhed og for uddannelse osv. Jeg synes, det er vigtigere, at vi styrker fællesskabet, og at vi sammen sørger for et stærkt Danmark.

Kl. 19:21

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Tak til fru Pia Olsen Dyhr. Det var det sidste spørgsmål i den her omgang. Vi går videre til De Konservatives ordfører, fru Mette Abildgaard.

Kl. 19:21

(Ordfører)

Mette Abildgaard (KF):

Tak for ordet. Om 1 time og 20 minutter lyder startfløjtet til den vigtige VM-kvalifikationskamp mellem Danmark og Montenegro. Jeg er klædt på og klar til kamp, og det samme er de danske herrer. Også her i Folketinget er vi ved at være kampklare. Jeg tror, de fleste af os glæder os til, at startfløjtet lyder til den nye politiske sæson.

Jeg gør mig ikke nogen illusioner om, at det nye folketingsår bliver sådan en ren venskabskamp, men jeg håber dog, at vi kan stå sammen om alt det, som gør Danmark bedre. For som de siger i DBU: Vi er alle en del af noget større. Og det, der er større end os, er det danske fælleskab, som vi alle holder så meget af, og det folk, som vi er i politik for at passe på, om end vi har forskellig spillestil og filosofi.

Hvis det danske fodboldlandshold skal vinde i aften, skal det have et stærkt forsvar. Det samme gælder for Danmark som land. Vi kan ikke risikere at stå forsvarsløse tilbage, når de østeuropæiske tropper spiller offensivt og truer med angreb. Og netop truslen fra Øst fylder mere og mere. Det så vi bl.a. for nylig, da op mod 100.000 russiske soldater lavede øvelser tæt op ad NATO's grænse.

Den danske forsvarsmur skal være så stærk og robust, at vores modstandere ikke tør angribe.

I Det Konservative Folkeparti har vi altid i vores mere end 100 år lange historie prioriteret landets forsvar højt, og det kommer vi også til, når vi skal lave et nyt forsvarsforlig. Vi ønsker mere luftværn, vi ønsker at styrke vores luftværn, og vi ønsker, at vi bedre skal kunne forsvare os mod fjendtlige ubåde. Det er to områder, hvor Danmark i dag står alt for svagt. Vi vil sikre det danske forsvar et substantielt løft for første gang i 20 år, for det har vi brug for.

Vores soldater yder hver evig eneste dag en fantastisk indsats for Danmark. De skal vide, at de har vores opbakning, at vi tror på dem, og at vi støtter dem i hver evig eneste kamp, de måtte blive udsat for. Som vi sang til EM i Tyskland i 1988: Så hvad der end venter, hvad der end sker, er vi de rød-hvide musketer', og vi si'r én for alle, alle for én, i røg og damp for Danmark.

Danmark og Sverige har også haft mange broderopgør i fodbold, heldigvis oftest med Danmark som sejrherre, men når det gælder erhvervslivet, skal vi passe på med at konkurrere med svenskerne, for her er det altså dem, der vinder over os. I perioden 2014-2016 havde Sverige 35 gange så mange børsnoteringer af mindre virksomheder, selv når man korrigerer for vores økonomiers forskellige størrelser. Det går et konkurrencemenneske som vores konservative erhvervsminister meget på. Han vil gerne have Danmark til at spille mere offensivt, og det kan vi godt. Det kan vi gøre ved at få en bedre aktiekultur i Danmark. Derfor vil vi indføre en særlig aktiesparekonto og lempe beskatningen af aktier.

Vi har også præsenteret et skatteudspil, som giver et løft til hele holdet. Alle skal kunne mærke, at det hårde arbejde betaler sig, uanset hvilken position man spiller på banen. Det sikrer vi med et nyt målrettet jobfradrag og ved at fjerne loftet over beskæftigelsesfradraget. Vi letter skatterne på arbejde, pension og biler med milliarder, men vi sikrer, at der stadig væk er penge til et godt velfærdssamfund, og vi sikrer også, at det stadig væk vil være sådan, at de bredeste skuldre bærer det største ansvar. Direktøren betaler i dag syv gange så meget i skat som HK'eren, og sådan vil det også være, hvis vi gennemfører regeringens udspil til punkt og prikke. Men det er klart, at den største lettelse i kroner og øre kommer til dem, hvor trykket i dag er størst, og som betaler mest i dag.

Kl. 19:26

En god dommer i en fodboldkamp lægger en hård linje fra start, for så bliver der nemlig ikke noget brok undervejs, og der bliver ikke behov for røde kort. På samme måde skal vi i Danmark lægge en hård linje over for kriminalitet. Vi vil ikke acceptere det, og derfor hæver vi straffen for grov vold med en tredjedel, ligesom vi i det nye folketingsår helt fjerner forældelsesfristen for seksuelle krænkelser mod børn.

Vi har flere gange givet banderne direkte røde kort, bl.a. med den store bandepakke, og vi kan også glæde os over, at flere og flere af dem bliver sendt til afkøling, ikke bare i omklædningsrummet, men bliver bedt om at rykke direkte i spjældet. Men vi skal også have sat en stopper for bandernes rekruttering. Derfor præsenterer vi snart en ny spilleplan, en plan, der fokuserer på den forebyggende indsats, som fokuserer på at tilbyde unge mennesker at blive en del af et andet og sundere fællesskab, f.eks. i den lokale fodboldklub, end det, de finder i den kriminelle verden. Jeg havde aldrig troet, at jeg skulle citere Det Brune Punktum fra Folketingets talerstol, men de har formuleret det meget godt i en fodboldsang fra år 2000: Bold er en dejlig sport, men kommer du til at bruge hænderne, så får du det røde kort.

For nylig var det vores konservative børne- og socialminister, som snørede fodboldstøvlerne, da hun selv deltog i en fodboldturnering med de hjemløse. Det er bare et af mange møder, der har været, og som udmønter sig i, at ministeren snart præsenterer en ny handlingsplan mod hjemløshed. Som hun så rigtigt har formuleret det, så

svigter vi som samfund, når det at være modløs, magtesløs og håbløs ender med at blive til hjemløs. Siden 2009 er antallet af hjemløse i Danmark steget med ca. 1.600 personer. I dag har fire ud af fem hjemløse et misbrug af enten alkohol eller stoffer eller har psykiske vanskeligheder. Det kræver en koordineret indsats og en fælles plan, og det kommer vi snart med, for det kræver, at vi står sammen, side om side, røde og hvide.

Det er snart fodboldherrerne, der synger. De synger, »Der er et yndigt land/det står med brede bøge«, og det er rigtigt. Vi har et ufattelig smukt land, som vi skal passe på. Efter at vi trådte ind i regeringen, har vi haft bedre muligheder for at kæmpe for den grønne dagsorden, men jeg indrømmer gerne, at der er mindre ramsjang, men det gør ikke resultaterne mindre. Vi er i gang med at udmønte den første naturpakke, hvor vi prioriterede over 360 mio. kr. på det grønne område. Vi har præsenteret et finanslovsudspil, hvor der er afsat 500 mio. kr. til klima, miljø og natur, herunder penge til de nye naturmål, som var så vigtige for os Konservative at få skrevet ind i regeringsgrundlaget. Mit mål er, at rød blok og blå blok kan forenes i en fælles grøn stemme, og at vi kan få landet de her naturmål i fællesskab, for uanset at farven på trøjen er forskellig, er vi fælles om kærligheden til grønsværen.

Landsholdet er en del af noget større. Her står vi sammen som land og som folk, og vi har fællesskab på tværs af politiske uenigheder og alt muligt andet. Jeg tror, at de her fælles nationale samlingspunkter er vigtigere i en tid, hvor mange har travlt med at tale uenighederne op mellem rig og fattig, mellem land og by. Her er det vigtigere at have sådan noget som landsholdet, som vi kan samles om.

Noget, der også kan samle danskerne, er kongehuset, vores ældgamle monarki, som netop kan få os til at føle os som en del af noget større. Og der er ikke noget, der kan samle danskerne bag tv-skærmen som et kongeligt bryllup eller en god fodboldkamp. Lad os holde fast i det, der samler os som folk. Her har kongehuset i den grad en vigtig plads på holdet, også i år 2017.

Kl. 19:31

Lad mig sige her til sidst: Vi glæder os til at samarbejde med alle spillere her i salen. Forleden læste jeg, at William Kvist fra landsholdet er blevet meget begejstret for Alternativet. Det fik mig sådan til at tænke lidt på aftenens startopstilling, både i salen og på landsholdet. Måske vi i Enhedslisten har Kasper Schmeichel, som gerne råber lidt højt og skælder ud på kollegaerne, når det er nødvendigt, men oftest med et godt hjerte. I forsvaret har vi Simon Kjær som Dansk Folkeparti, som virkelig forstår betydningen af et stærkt forsvar. Så har vi Andreas Bjelland som Socialdemokratiet. Det er en efterhånden god midtbanespiller, som rigtig gerne vil spille bold med Simon Kjær. Så har vi Jens Stryger Larsen som Liberal Alliance. Det er en ny spiller på holdet, men en, som gør det fremragende. Så har vi Henrik Dalsgaard som Venstre; det er en stor og dygtig medspiller på højrefløj. På midtbanen finder vi Christian Eriksen, som Det Radikale Venstre. Det er en dygtig midtbanespiller, som både kan spille bold op ad venstrefløj og højrefløj. William Kvist som netop Alternativet, som skal tage imod de nye spillere og give dem en god opdragelse, når de en gang imellem taler lidt for hårdt til hinanden. Så har vi Thomas Delaney, og det er naturligvis os Konservative med det store forkromede overblik, som scorer masser af mål, og som altid går på banen med charme, selvtillid og lækkert hår. Pione Sisto som SF, og Andreas Cornelius som vores færøske kollega, og så når jeg ikke mere.

Lad mig her til allersidst sige, at jeg glæder mig – formanden signalerer, at jeg må slutte af – til spørgsmål, også hvis der skulle komme glidende tacklinger, og hvis det bliver noget, der er så svært, at jeg ikke kan svare, kan jeg jo altid trække på et andet fodboldcitat: »Der er så meget kvinder ikke forstår.« Tak for ordet, og god kamp.

Kl. 19:32

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Således en stærk optakt til aftenens landskamp, og vi går i gang med spørgerunden. Der er 45 minutter, og den første er hr. Peter Hummelgaard Thomsen. Værsgo.

Kl. 19:33

Peter Hummelgaard Thomsen (S):

Tak til den konservative ordfører for en på mange måder, synes jeg, både interessant og opløftende tale. Jeg deler fuldstændig begejstringen for landsholdet og også optimismen i forhold til i aften, og jeg fik næsten lyst til, da jeg hørte ordførers tale, at komme med et andet fodboldcitat. Ricardo, den største, men måske også mest undervurderede danske landstræner, sagde jo engang om Frank Arnesen, at da han blev leveret af storken, havde han hele vejen fløjet lige ved siden af en papegøje, for han snakker og snakker. Sådan har jeg det også med De Konservatives miljø- og klimapolitik.

Det er derfor, at jeg har lyst til at spørge ordføreren for De Konservative nu, hvor man har deltaget i regeringen i et års tid, om man er tilfreds med de grønne fingeraftryk på regeringens politik, som sagerne står. Jeg tænker selvfølgelig navnlig på den aftale, der blev indgået for et par uger siden omkring støtte til vedvarende energi. For hvis man sammenligner det, som regeringen har spillet ud med, med det, som industrien og oppositionen har spillet ud med, viser det sig, at man for flere penge får færre megawatt-timer. Har De Konservative grund til at være tilfredse med det efter et år i regering?

Kl. 19:34

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren, værsgo.

Kl. 19:34

Mette Abildgaard (KF):

Nu spurgte spørgeren, om jeg var tilfreds i forhold til det, spørgerens eget parti havde spillet ud med. Men det mangler jeg bare stadig væk at se, fordi der ikke er sat nogen penge af til den grønne omstilling i det finanslovsudspil, der er kommet. Det er der heller ikke i den 2025-plan, der er blevet præsenteret, så jeg mangler nok at se, hvad spørgerens eget hold så at sige har at byde på, når det kommer til den grønne omstilling.

Men naturligvis er jeg da en glad konservativ, når vi vælger at bruge 1 mia. kr. på at udbygge den grønne omstilling. Det er penge, som kommer til trække Danmark imod det mål, vi har, om, at vi i 2030 skal sikre, at halvdelen af vores energi kommer fra vedvarende energi. Det trækker os i den rigtige retning, og derfor er jeg glad. Men naturligvis kan jeg som konservativ altid ønske mig mere på den grønne dagsorden, men modsat spørgeren glæder jeg mig over det, når man afsætter 1 mia. kr. til udbygning af grøn energi.

Kl. 19:35

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Spørgeren.

Kl. 19:35

Peter Hummelgaard Thomsen (S):

Jeg tror ikke, at der er nogen, der er utilfredse med det, når der bliver afsat penge til grøn omstilling. Spørgsmålet er bare, hvordan man gør det, og om man gør det med den hastighed, som nogle af os godt kunne ønske os.

Jeg vil bare gentage spørgsmålet. Når De Konservative gerne vil slå sig op på at være regeringens grønne stemme, er man så tilfreds med den aftale, der er blevet indgået, som jo reelt er en opbremsning i forhold til den grønne omstilling, hvis man sammenligner den med det udspil, industrien og oppositionen er kommet med?

Kl. 19:35

Kl. 19:38

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 19:35

Mette Abildgaard (KF):

Ambitionsniveauet blev jo lagt, da vi tilbage i 2012 lavede et fælles energiforlig, og vi har rent faktisk leveret mere end det, vi aftalte i det energiforlig dengang. Derfor glæder jeg mig over, at det nu er lykkedes at finde 1 mia. kr. til at fortsætte den grønne udbygning. Det er vigtigt for Danmark. Det er vigtigt for vores industri.

Så har der været lidt debat om, hvorvidt det skulle være den ene eller anden model i forhold til, hvem der skulle bære risikoen, og det er klart, at det har industrien og regeringen set forskelligt på. Det er ikke så mærkeligt.

Kl. 19:36

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Kristian Thulesen Dahl. Værsgo.

Kl. 19:36

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak for det. Vi ser alle sammen frem til kampen, og jeg håber da, at begejstringen holder hele aftenen.

Mit spørgsmål retter sig lidt mod Brexit. Der er jo en ting, jeg har prøvet at få svar på hele dagen, fordi jeg simpelt hen ikke forstår det, og så kan det være, at fru Mette Abildgaard kan forklare mig De Konservatives position i det spørgsmål. Og det handler om, at hvis vi nu lægger til grund – hvilket statsministeren også var inde på i tirsdags – at det vigtigste for Danmark jo er samhandelen med andre lande, så vores erhvervsliv ret frit kan eksportere til andre landes markeder osv., altså for at sikre vores velstand, så har vi også en stærk interesse i fortsat at kunne eksportere til Storbritannien, også efter Brexit.

Kan ordføreren forklare mig, hvorfor det så er i dansk interesse at sige til briterne, at vi kun vil lave den stærkest mulige frihandelsaftale med dem, som jo i virkeligheden indebærer at holde dem inde i det indre marked, hvis de samtidig vil acceptere fri bevægelighed af borgere fra hele Europa til deres land?

Kl. 19:37

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 19:37

Mette Abildgaard (KF):

Jeg skal gøre et forsøg. Nu har jeg også hørt, hvad mine kollegaer fra de andre regeringspartier har svaret i løbet af dagen, og jeg må nok sige, at der ikke bliver de store overraskelser i forhold til de svar, der er kommet fra dem. For mig handler det i forbindelse med det Brexit, vi står over for, om, at Danmark skal have det bedst mulige udgangspunkt, når vi står tilbage efter et fuldt Brexit.

For mig er det afgørende, at vi har et EU, som er et forpligtende samarbejde, og som vi også bliver nødt til at sige ikke er et tag selv-bord. Altså, man kan ikke vælge til og fra og tage alle de dele, man selv synes er gode, og så efterlade resten uberørt. Vi er nødt til på den måde at lade det balancere, og det er det, man er i gang med nu. Altså, jeg glæder mig over, at forhandlingen er blevet lidt mere konstruktiv på det sidste. Den fjerde forhandlingsrunde tror jeg man må sige er blevet lidt mere konstruktiv fra alle parter side, og jeg håber da, at man kan lande en løsning for det her, hvor der ikke er nogen parter, der står svækket tilbage, om end jeg må indrømme, at jeg da havde ønsket mig, at det ikke var blevet til et Brexit i det hele taget.

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 19:38

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Men hvad er det, Danmark ville tabe ved at give briterne, hvis man nu kunne holde dem inde i det indre marked, lov til selv at bestemme, hvem der vandrer til deres land, bl.a. fra Østeuropa? Hvad er det, Danmark som land ville tabe ved det? Det forstår jeg simpelt hen ikke. Altså, tværtimod kan jeg se, at vores virksomheder, specielt vores fødevarevirksomheder, har en kolossal interesse i at kunne eksportere så frit som overhovedet muligt til det britiske marked. Så kan det godt være, at vi skal rejse derover for at spise det gode bacon, og sådan må det så være, men vi har en kæmpestor interesse i det.

Så jeg kan se, at vi har en interesse i at holde dem inde i det indre marked, hvis det kan lade sig gøre. Hvad er det så omvendt, at vi vil lade tabe ved at sige, at den handel, vi kan lave med dem om det, er, at de får lov til selv at passe på deres grænser og bestemme, hvem fra det europæiske kontinent der kan rejse til Storbritannien og bosætte sig?

Kl. 19:39

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det ordføreren. Værsgo.

Kl. 19:39

Mette Abildgaard (KF):

Jeg tror helt konkret, at det, Danmark vil tabe, er, at vi får udviklet et EU, som bliver lige præcis det her tag selv-bord, hvor man kan vælge til og fra. Jeg tror, at det, Danmark vil tabe, er, at vi får udviklet den fri bevægelighed, som ikke bliver en fast elementær del af vores EU-samarbejde, men bliver sådan noget, som man kan, hvis man lyster. Og det tror jeg bare ikke er et EU vi er interesseret i, for vi har vundet så meget på at kunne rejse frit, arbejde frit, handle med hinanden osv. Så det er det, jeg kan frygte Danmark kommer til at tabe ved det.

Kl. 19:39

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det fru Maria Reumert Gjerding.

Kl. 19:39

Maria Reumert Gjerding (EL):

Tak for det, og tak for en god og sjov tale. Jeg vil gerne rose Det Konservative Folkeparti for at skrive naturmål ind i regeringsgrundlaget og for den udstrakte hånd, i forhold til at vi står sammen i arbejdet for Danmarks natur. Det synes jeg er rigtig, rigtig gode udmeldinger.

Jeg er oprigtig bekymret for, at Danmarks CO₂-udledning stiger igen. Nu har der været en intens spinkampagne om, at det udelukkende skyldes vejret, men jeg tror, at vi to er udmærket klar over, at CO₂-udledningen stiger, selv når man korregerer for vejret, for første gang i knap 10 år. Det, der gør stigningen særlig bekymrende, er jo, at det er inden for de to sektorer, der bidrager til hovedparten af Danmarks klimabelastning, nemlig transport og landbrug, og også, at det sker, efter at regeringen har gennemført en række initiativer, der netop i de to sektorer får CO₂-udledningen til at stige, nemlig en landbrugspakke og ved at sænke afgiften på fossile biler, ville bygge flere motorveje og sænke taksten over Storebælt. Der er man jo også enige om, at det vil øge CO₂-udledningen.

Nu er De Konservative jo regeringens grønne stemme, så jeg vil gerne høre ordføreren, om De Konservative deler bekymringen over,

at Danmarks CO₂-udledning stiger igen, også når man har korigeret for vejret, efter knap 10 års fald, og hvilke initiativer De Konservative ser inden for landbrug og transport, som kunne bidrage til at få den her CO₂-udledning i de to sektorer til at falde.

Kl. 19:41

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det ordføreren, værsgo.

Kl. 19:41

Mette Abildgaard (KF):

Tak for det. Jamen det er jo helt indiskutabelt, at Danmark kommer til at skulle yde en større indsats i det, man kalder de ikkevotebelagte sektorer, nemlig bl.a. landbrugs- og transportsektoren. Og det gør vi, fordi vi har fået nogle forpligtelser over for EU, som siger, at vi skal reducere med omkring de 39 pct. frem mod 2030. Så det siger sig selv, at der kommer vi til at skulle gøre en øget indsats i Danmark. Men vi gør allerede noget, og det har den borgerlige regering også gjort. Vi har jo bl.a. øget det her iblandingskrav i forhold til biobrændstoffer – det har betydning for transportsektoren. På landbrugsområdet har vi jo bl.a. tilbage i juni måned afsat penge til sådan et bioraffineringsanlæg, som vil kunne have en ret stor klimateffekt i forhold til at sikre den her udvinding af protein fra græs i stedet for at bruge import af soja fra f.eks. Sydamerika.

Kl. 19:41

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Fru Maria Reumert Gjerding.

Kl. 19:41

Maria Reumert Gjerding (EL):

Jeg tror, vi er enige om, at vi ikke når i mål i forhold til de 39 pct., som ordføreren selv er inde på. Kan ordføreren løfte sløret for flere tanker, som Det Konservative Folkeparti gør sig, i forhold til hvad der ellers skal til? For det er jo et af de vigtigste spørgsmål i forhold til klima lige nu, nemlig hvad det i øvrigt er, vi skal sætte i værk for at få nedbragt CO₂-udledningen for lige præcis transport og landbrug, hvor vi jo ved, vi skal ud og skrue på nogle store knapper. Så hvad tænker De Konservative sådan mere fremadrettet mod 2030 og længere frem?

Kl. 19:42

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 19:42

Mette Abildgaard (KF):

Nu nævnte jeg et par konkrete ting, som man havde gjort, men jeg vil også gerne prøve at kigge lidt mere frem i tiden. Jeg tror, det handler rigtig meget om, at vi skal have el ind, både i vores transportsektor, men også i opvarmning af vores boliger. Der har vi bare en elafgift i dag, som hæmmer, at vi anvender vores el mere hensigtsmæssigt, og det tror jeg vi er nødt til i et bredt samarbejde at få adresseret meget snart, for det kan ikke være rigtigt, at vi straffer en energikilde, som vi dybest set gerne vil have en højere grad af anvendelse af, fordi den er grøn.

Kl. 19:42

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Christian Poll.

Kl. 19:42

Christian Poll (ALT):

Tak for det. Jeg må jo også fiske lidt i det grønne, og der er det jo sådan, at vi flere gange har hørt regeringen bryste sig meget af at

være den grønne regering nogen sinde. Det skulle især være målet om 50 pct. vedvarende energi i 2030, som bruges som grundlag for den påstand. Er ordføreren enig i, at regeringen er den grønne nogen sinde?

Kl. 19:43

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 19:43

Mette Abildgaard (KF):

Om man har den grønne regering nogen sinde, skal jeg ikke gøre mig til dommer over. Dertil mangler jeg tal og fakta på det, men vi har en grøn regering, det ved jeg med sikkerhed, og nu bliver der sat spørgsmålstegn ved det her mål, vi har, om, at 50 pct. af vores energibehov i 2030 skal dækkes af vedvarende energi. Der er blevet præsenteret lidt forskellige tal og mål fra oppositionen, men jo bl.a. Dansk Industri har regnet på det og prøvet at omsætte det til, hvad det vil svare til i forhold til de målsætninger, regeringen har sat sig, og der mener jeg at man er landet på et tal, der hedder 50,58 pct. i 2030. Vi kan godt forhandle om den sidste ene procent, hvis det er det, der gør, at vi kan enes og arbejde konstruktivt sammen om den grønne dagsorden, i stedet for at det skal være sådan en kampplads i Folketinget.

Kl. 19:44

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Spørgeren.

Kl. 19:44

Christian Poll (ALT):

Jeg tror nu nok, at der skal lidt mere til. Hvis man kigger på, hvordan det er gået de sidste mange år og fremskriver den udvikling, lander vi i størrelsesordenen 60 pct. i 2030, og hvis vi kigger på Parisaftalens mål om at holde os under 1,5 til maks. 2 grader om året, skal vi jo også op i den der liga. Så hvis nu vi skal holde det tempo, tænker ordføreren så, at vi kan nøjes med lidt mere end 50, eller skal der nye boller på suppen? Skal der mere til, for at vi kommer i mål?

Kl. 19:44

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 19:44

Mette Abildgaard (KF):

I det regeringsgrundlag, som vi har lavet, står der, at Danmark skal have mindst 50 pct. af sit energibehov dækket af vedvarende energikilder, og hvis det viser sig, for at vi kan leve op til Parisaftalen og andre forpligtelser, at vi skal højere op, må vi jo tage den beslutning hen ad vejen, når vi kan se, at det bliver nødvendigt. Men der står sådan set mindst 50 pct. i regeringsgrundlaget.

Kl. 19:45

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Jacob Mark.

Kl. 19:45

Jacob Mark (SF):

Tak for det, og tak for en god tale. Jeg er simpelt hen nødt til at spørge, for vi var de sidste, der blev nævnt i rækken: Hvorfor er vi Pione Sisto? Det er mest, fordi det er jeg bare nysgerrig efter at høre. Det kan jeg ikke bare lade hænge i luften. Jeg synes, at det er et udmærket valg, men jeg er spændt på begrundelsen.

Når det så er sagt, kunne jeg også godt tænke mig at høre om noget politisk, nemlig om De Konservative, efter at de er kommet i regering, fuldstændig har forladt ideen om, at vores børn i skolerne har

brug for kortere skoledage. For De Konservative var meget aktive, inden de kom i regering, men efterfølgende er det, som om kampen i forligskredsen i hvert fald er blevet mindre, og udmeldingerne omkring det her er blevet mindre. Jeg synes stadig væk, at det er lige så vigtig en dagsorden, så jeg savner lidt et aktivt Konservative i den kamp.

Kl. 19:46

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 19:46

Mette Abildgaard (KF):

SF er Pione Sisto, fordi det er en stærk og hurtig spiller på venstrefløjen. Det var min bedste argumentation for det.

Med hensyn til det lidt mere seriøse om skolepolitikken er det fuldstændig rigtigt, at Det Konservative Folkeparti har været, og det er vi også fortsat, meget skeptiske i forhold til at vi har fået så lange skoledage, og vi er meget skeptiske i forhold til de her tvungne lektiecafeer. Det var jo også derfor, at det først blev tvunget efter et folketingsvalg. Det Konservative Folkeparti ser som sådan ikke anderledes på de spørgsmål i dag, end før vi gik i regering, men det er klart, at når vi tager diskussionerne om det her, tager vi det internt i regeringen, og derfor er jeg også glad for, at vi har et regeringsgrundlag, hvor der står, at vi skal udnytte de frihedsgrader, der er, i folkeskolereformen. Der er jo også blevet lavet den her aftale om de 50 skoler, hvor man kan prøve at udfordre setuppet lidt. Så det synes jeg er to gode elementer.

Kl. 19:46

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Spørgeren.

Kl. 19:46

Jacob Mark (SF):

Tak for en god begrundelse i forhold til Pione Sisto.

I forhold til det andet er der jo stadig mere end 1.000 skoler ud over de 50 skoler, som er med i det her forsøg, og jeg tænker også, at vi er nødt til at finde en løsning for dem. Jeg forstår fuldstændig, at man i en regering er nødt til at diskutere sig til rette, men nu har man diskuteret et stykke tid, og jeg har egentlig fornemmelsen af, at vores minister på området mener lidt det samme, som jeg mener, nemlig at der er brug for kortere skoledage – i hvert fald til en vis grad. Så kunne man ikke være indstillet på at stemme for noget af det, som vi fremlægger i forligskredsen, som netop handler om, at man skal have større frihedsgrad til at veksle skoledagen kortere, hvis man så laver to voksen-ordninger?

Kl. 19:47

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 19:47

Mette Abildgaard (KF):

Jeg tror sådan set, at SF og Det Konservative Folkeparti ser relativt ens på det her spørgsmål, men hvis vi nu kunne lave den aftale, at jeg kæmper internt i regeringen for de synspunkter, og spørgeren så måske kæmper internt i rød blok, for der er ved den søde grød også nogle, man mangler at overbevise om det her synspunkt med de for lange skoledage, før vi kan lave nogen ændringer i nogen som helst forligskreds.

Kl. 19:47

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 19:48

Benny Engelbrecht (S):

Tak. Jeg kan på ingen måde prale af at have så stor indsigt på fodboldområdet, som fru Mette Abildgaard har, jeg er meget imponeret. Det må jeg sige. Jeg synes dog, at det trods alt er værd at nævne, at om 14 dage, 22 timer, 26 minutter og 43 sekunder møder det mest succesrige danske fodboldlandshold, nemlig kvindeholdet, netop Sverige, som fru Mette Abildgaard nævnte. Og i den sammenhæng er det også vigtigt at huske, at det på et hvilket som helst hold – nu satte fru Mette Abildgaard jo holdet her i Folketinget – er vigtigt at have en person, som både kan sætte sig mål og score mål, og derfor er jeg selvfølgelig også glad for, at Socialdemokratiets formand har en fortid i B52, samme fodboldklub, som Nadia Nadim har som klub.

Når det er sagt, er det også vigtigt at score grønne mål og sætte sig grønne mål, og der må jeg spørge om Konservative mener at det er vigtigt at vi bredt i Folketinget laver aftaler om grønne målsætninger på energiområdet.

Kl. 19:49

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 19:49

Mette Abildgaard (KF):

Det var meget snedigt med de der fodboldmetaforer, for spørgerne benyttede i hvert fald halvdelen af sin spørgetid på fodboldjargon, men spørgsmålet var jo rimelig simpelt, så jeg nåede heldigvis at få det med. Ja, jeg mener, at det i den grad er vigtigt, at vi laver brede energiforlig. Jeg synes, at en af de største styrker ved det energiforlig, vi indgik i 2012, er, at det spænder bredt. Det har gjort det svært undervejs, det skal jeg være den første til at indrømme, bare i den korte tid, jeg har været med, men det giver en forudsigelighed i forhold til vores energipolitik, som er så afgørende for alle de grønne virksomheder, vi har. Vi har en grøn eksport for omkring 70 mia. kr. og har så mange grønne arbejdspladser i det her land, og dem skylder vi at skabe tryk og forudsigelighed om vores energipolitik i de tilfælde, hvor det er muligt, og hvor alle parter er villige til at strække sig for at nå et kompromis.

Kl. 19:49

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 19:49

Benny Engelbrecht (S):

Jamen det er et svar, jeg er utrolig tilfreds med, for jeg er som socialdemokrat fuldstændig enig, og det er selvfølgelig ikke mindst i salig hr. Svend Aukens ånd. Men derfor må jeg også sige, at det er noget af et selvmål, som fru Mette Abildgaards regering netop har scoret i denne sag, da der for nylig netop blev indgået en smal politisk aftale på det område. Jeg må bare advare både De Konservative og den øvrige regering om at fortsætte ad den vej, og jeg håber, at De Konservative i dag kan give en garanti for, at et kommende energiforlig også vil blive bredt funderet.

Kl. 19:50

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 19:50

Mette Abildgaard (KF):

Jeg blev også utrolig ærgerlig over, at det blev en smal aftale om at investere 1 mia. kr. i den grønne omstilling. Det ærgrede mig utrolig meget, at der ikke var flere af Folketingets partier, der havde lyst til

at bakke op om det. Det, uenigheden dybest set bestod i, var, om man skulle anvende den ene tilskudsmodel eller den anden tilskudsmodel, alt efter om det er den, hvor industrien bærer risikoen, eller den, hvor staten bærer risikoen. Jeg synes, det er ærgerligt, at det var teknikaliteter, der gjorde, at vi ikke kunne blive enige i den aftale. Så lad os da håbe, at det ikke er sådan noget som det, der skiller os, når vi forhåbentlig skal lave et meget, meget bredt energiforlig.

Kl. 19:51

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Jeppe Jakobsen.

Kl. 19:51

Jeppe Jakobsen (DF):

Jeg vil gerne tilbage til forsvaret, ikke det på grønsværen, men det på kasernerne, flådestationer og flyvestationer. Vi deler en ambition om, at Danmark skal have et stærkt forsvar, og det vil jeg gerne høre lidt om, så jeg vil spørge ordføreren om, hvor langt man er villig til at gå i Det Konservative Folkeparti. Det er sådan, at når forliget skal indgås, skal det indgås af en række partier, og det er jo ikke nogen hemmelighed, at i hvert fald et parti i den nuværende forligskreds bestemt ikke bryder sig om at skulle styrke forsvaret. Hvad er vigtigst for Det Konservative Folkeparti – et forlig, der sikrer et stærkt forsvar, eller et forlig, der indeholder mange partier?

Kl. 19:51

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 19:51

Mette Abildgaard (KF):

Jamen for Det Konservative Folkeparti er det suverænt vigtigst at give forsvaret det substantielle løft, det har brug for. Det er for os langt vigtigere, end hvilke partier der står bag det. Der er meget forskellige synspunkter, når det handler om forsvarspolitikken, også i den eksisterende forligskreds, og vi står bare i en situation, hvor truslen er større, end den har været i mange år, og hvor vi har brug for at styrke det danske forsvar. Og der mener vi at det er det hensyn, som vejer suverænt tungest. Så jeg kan sige uden megen tvivl i stemmen, at vi vægter det højest at give forsvaret det substantielle løft, der er brug for.

Kl. 19:52

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Spørgeren.

Kl. 19:52

Jeppe Jakobsen (DF):

Det er jeg rigtig glad for at høre. Jeg går lidt videre og spørger: Kan man i Det Konservative Folkeparti acceptere en forringelse af den nuværende værnepligt, altså at man forkorter den i forvejen forkortede værnepligtsuddannelse, så den bliver endnu kortere end de nuværende 4 måneders basisuddannelse?

Kl. 19:52

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 19:52

Mette Abildgaard (KF):

Jamen set fra Det Konservative Folkepartis synsvinkel vil vi meget gerne styrke værnepligten. Vi mener, den har en vigtig funktion i selv et moderne forsvar som det, vi har i dag. Derfor ser jeg ikke for mig, at vi kommer til at gå ned i antallet af værnepligtige eller i længden af tiden, de er inde. Men det kræver også, at vi får et godt medspil fra Dansk Folkepartis side i de forhandlinger, som venter

forude. Og så vil jeg sige, at det, der måske er endnu vigtigere end det her spørgsmål om længde og antal, er, at vi får lavet en model, hvor de værnepligtige bliver ved med at være en del af forsvaret, så de, selv efter at de 3-4 måneder er gået, bliver ved med at have en tilknytning, som gør, at vi kan kalde på dem, hvis der bliver behov for det.

Kl. 19:53

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Christian Juhl.

Kl. 19:53

Christian Juhl (EL):

Tak for det. Stjernerne blinkede jo i øjnene på ordføreren, da hun snakkede om, at vi nu skulle have et essentielt løft i vores militærudgifter, for nu skulle vi kunne forsvare os, fordi der er nogle, der truer os. Det er da spændende at se stjernerne i øjnene, men jeg har det nu sådan, at når sådan noget bliver sagt af politikere og andre, er det, fordi man skal have befolkningen til at tro på, at vi er truet.

Er ordføreren ikke lidt bange for, at man med en oprustning lige præcis gør det, som vi ikke har lyst til, nemlig gavner Putin i Rusland? For han venter faktisk på, at nogle siger, at nu reagerer vi lige på hans tilsyneladende uforudsigelige ting. Er ordføreren ikke bange for, at vi lige præcis sørger for, at han kan blive genvalgt næste gang, når vi opruster, så han også kan opruste, og så han kan sige, at de har brug for en stærk mand i Rusland?

Kl. 19:54

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 19:54

Mette Abildgaard (KF):

Jeg synes i virkeligheden, at spørgeren skulle stille det her spørgsmål på Krim. Er truslen overvurderet? Jeg tror, at de ville give et meget klart svar, nemlig at nej, truslen er ikke overvurderet. Vi tager den overhovedet ikke seriøst nok.

Jeg er ikke enig med den amerikanske præsident Donald Trump i særlig meget, men der er dog to ting i denne verden, vi er enige om. Den ene ting er, at vi begge foretrækker at få vores bøffer gennemstegt. Det er sådan på et fredeligt plan. Men derudover er vi også fuldstændig enige om, at de europæiske ledere svigter, når vi ikke investerer mere i vores eget forsvar. Og så har jeg bare svært ved at forstå noget. I den her sal plejer vi at være enige om, at når vi indgår forpligtelser på internationalt plan – om det er vores budget i forhold til forsknings- eller udviklingsbistand, så skal vi leve op til det; når vi sætter os målsætninger for klima og energi osv. Hvordan kan det være, at vi ikke har en forpligtelse til at leve op til det mål, vi har været med til at sætte os, om at bruge 2 pct. af vores bruttonationalprodukt på forsvaret. Jeg kommer aldrig til at forstå, hvorfor vi ikke har en forpligtelse til at leve op til det, vi selv har tilsluttet os.

Kl. 19:55

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Spørgeren.

Kl. 19:55

Christian Juhl (EL):

Jeg melder hus forbi. Jeg har ikke tilsluttet mig 2 pct. nogen steder, og jeg kommer heller aldrig til det. Jeg mener, at oprustning er vejen hen mod en stor risiko. Nedrustning og fredelig sameksistens er vejen til en sikker og rolig verden. Og når ordføreren ensidigt fortæller, at russerne har lavet øvelser, så glemmer man jo, at NATO samtidig havde en kæmpe, kæmpe øvelse, Aurora, i Østersøen.

Når ordføreren siger de der ting, glemmer hun også, at Danmark ikke engang står bag FN i forsøget på at forbyde atomvåben, vel vidende at de mest ustabile præsidenter i dag har adgang til den røde knap, både Putin og kollegaen, som blev omtalt positivt.

Kl. 19:56

Kl. 19:58

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det ordføreren. Værsgo.

Kl. 19:56

Mette Abildgaard (KF):

Det kan godt være, at spørgeren aldrig har tilsluttet sig de forpligtelser, men det har Danmark som land, og det er nu engang det, der tæller. Jeg hører bare ikke til de politikere, der synes, at vi skal sætte en telefonsvarer til, der bare siger, at vi overgiver os. Dertil holder jeg bare for meget af vores land.

Så er det fuldstændig rigtigt, at der også har været andre øvelser med NATO-soldater. Med den store forskel er, at der har man overholdt de internationale spilleregler, der er i forhold til sådan nogle øvelser, altså med at varsle dem og give besked om, hvor mange man er, og hvad det er, man laver. Hvorfor har russerne ikke overholdt de regler? Det kan jeg godt være bekymret over.

Kl. 19:56

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Bjarne Laustsen.

Kl. 19:56

Bjarne Laustsen (S):

Tak. Jeg tænker, at man i Nordkorea, når de ser det her, tænker, at det alligevel er flot, at man har en kvinde i Det Konservative Folkeparti, fru Mette Abildgaard, der på fodboldsprog forklarer, hvordan man til lands, til vands og i luften skal øge forsvarsbudgetterne. Vi skal have mere luftforsvar, vi skal have flere ubåde, vi skal have mange flere kampfly osv. Der er en hel palet af ting, man vil have. Fru Mette Abildgaard gik ikke så vidt som til at sige, at Forsvarsministeriet skulle have nyt navn til Krigsministeriet, men det var meget, meget tæt på.

Det, der er spørgsmålet, er, at alt det her jo skal finansieres. Vi har ikke engang hørt, hvad regeringen mener et substantielt løft er. Det kan være, at fru Mette Abildgaard kan fortælle os, hvad et reelt substantielt løft for forsvaret er. Og så er det jo, at regningen skal betales. Der vil jeg gerne høre Det Konservative Folkeparti: Hvem er det, der skal betale for alt det her, samtidig med at man foreslår massive skattelettelser til de rigeste?

Kl. 19:57

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 19:57

Mette Abildgaard (KF):

Jamen det vil jeg meget gerne svare på. Det substantielle løft, vi gerne vil give forsvaret, kommer naturligvis til at være finansieret. Alt andet ville være dybt uansvarligt. Der går ikke lang tid, før regeringen præsenterer sit udspil, og så vil man jo der kunne se, hvad finansieringsbehovet er. Selv om Det Konservative Folkeparti, synes jeg, har sat solide aftryk på det udspil, der vil komme, kan jeg også godt afsløre, at alle vores drømme – måske også meget specifikt hr. Rasmus Jarlovs drømme om ubåde osv. – måske ikke alle sammen bliver indfriet. Men det ændrer ikke på, at vi kan kæmpe for det på sigt. Men det er klart, at vi kommer til at finansiere det her. Der er jo i de udspil, vi har præsenteret, også en reserve, som skal dække sikkerhed. Vi kommer til at bruge af råderummet, men det mener jeg også vi på alle mulige måder kan forsvare.

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Spørgeren.

Kl. 19:58

Bjarne Laustsen (S):

Nu er det jo en faktuel kendsgerning, at Det Konservative Folkeparti smuttede, lige mens vi var ved at købe kampfly, og man lod os andre stå tilbage med den opgave. Man har så tilsluttet sig det, vi andre lavede, og det er jo fint, men man vil gerne have noget mere. Det er også okay. Men jeg spørger jo om, hvordan man har tænkt sig at finansiere det. Man vil have så meget – ubåde til flere milliarder kroner og en lang række andre forskellige ting, som koster milliarder af kroner, samtidig med at man vil give skattelettelser. Vi har jo ikke hørt noget om, hvad et substantielt løft er. Er det sådan, at det kommer i år, eller tænker Det Konservative Folkeparti, at det kan man lade kommende regeringer finde? Tak.

Kl. 19:59

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 19:59

Mette Abildgaard (KF):

Jeg må starte med lige at korrigere og sige, at Det Konservative Folkeparti ikke forlod forsvarsforligskredsen på grund af antallet af kampfly. Det gjorde vi på grund af den måde, man ville finansiere det antal, man nu engang købte, på. Det ville låse forsvarets materielbudget i rigtig mange år frem, og det kunne vi ikke stå på mål for, og derfor valgte vi at sige fra. Men nu er vi en del af forliget igen, fordi vi er trådt ind i regeringen, og vi glæder os til at give forsvaret det substantielle løft, der er behov for. Prisen på det og finansieringen af det må hr. Bjarne Laustsen væbne sig lidt med tålmodighed for at få, men der går ikke mange uger.

Kl. 19:59

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Rune Lund.

Kl. 19:59

Rune Lund (EL):

På De Konservatives landsråd i 2015 sagde De Konservatives formand, Søren Pape Poulsen, som er justitsminister i dag, om offentlighedsloven, som jo omhandler ministerbetjeningsreglen, folketingspolitikerreglen og kalenderreglen, følgende:

»... her det seneste års tid har jeg gået og søgt svar på, om der er grund til at have de paragraffer. Jeg synes ikke, de grunde er tungtvejende nok.«

Det må man sige er en meget markant udtalelse. Det er 2 år siden, og nu er der gået næsten 1 år, siden justitsministeren blev justitsminister. Det Konservative Folkeparti har et flertal i Folketinget, der ønsker lige præcis det, som justitsministeren sagde på De Konservatives landsråd. Så hvad er det egentlig, der sker? Hvornår bruger De Konservative det flertal, der er, til at rulle de tre paragraffer i offentlighedsloven tilbage?

Kl. 20:00

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 20:00

Mette Abildgaard (KF):

Jeg var selv en af dem, der var meget begejstret for den tale, min partiformand holdt dengang. Jeg var selv en af dem, der stod og demonstrerede på Slotspladsen bag mig i forbindelse med offentlig-

hedsloven i sin tid. Det er i øvrigt den eneste demonstration, jeg har deltaget i i mit liv, er jeg nok nødt til at indskyde. Derfor var det også vigtigt for Det Konservative Folkeparti, at det blev skrevet ind i regeringsgrundlaget, at der skal ske en revision af den her ministerbetjeningsregel. Det er nævnt helt specifikt i regeringsgrundlaget, og der har været nogle drøftelser – og de er også stadig væk i gang – mellem de forskellige partier, som nu er en del af den forligskreds, der er på området. Vi har et ansvar for at drøfte det internt i forligskredsen. Hvis vi kan nå til enighed, kan vi jo lave en lovændring, som kan få virkning med det samme, og hvis ikke vi kan nå til enighed i forligskredsen, kan vi være nødt til at sige, at så må vi opsiges forliget, men så er det altså først på den anden side af et valg, vi kan få ændret tingene.

Kl. 20:01

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Spørgeren.

Kl. 20:01

Rune Lund (EL):

Det, som jeg ikke forstår, er, at når man kommer med en så klar og hård udmelding, og når man nu har siddet på justitsministerposten i næsten 1 år, og når man ved, at der er et flertal i Folketinget, som vil lige præcis det, som man meldte ud for 2 år siden på De Konservatives landsråd, hvorfor der så ikke sker noget. Det forstår jeg simpelt hen ikke. Det andet er, at der så skal foregå nogle diskussioner i en forligskreds. Jeg håber, Det Konservative Folkeparti er meget klar over det flertal, der eksisterer i Folketinget, for at rulle de tre paragraffer tilbage og ikke indgår et eller andet vattet kompromis, når der nu er et folketingsflertal, der vil noget andet. Det kan jo ikke være sådan, at en forligskreds' dynamik forhindrer, at det flertal, som rent faktisk manifesterer sig i Folketinget, ikke kommer til orde i forhold til de ændringer af lovgivningen, der bør laves.

Kl. 20:02

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Tak. Så er det ordføreren. Værsgo.

Kl. 20:02

Mette Abildgaard (KF):

Det kan da sagtens være, at man på et tidspunkt kommer til at benytte sig af det flertal, men jeg må jo bare sige, at når vi har en forligskreds på et område, lige så vel som vi talte om energiforligskredsen før, så har vi et ansvar over for den forligskreds. Og selv om Det Konservative Folkeparti er ret afklaret, i forhold til hvad vi gerne vil, så er der jo andre partier, der ser anderledes på det, inklusive partier, som Enhedslisten bakkede op om under en tidligere regering. Så der er bare forskellige synspunkter på det her. Det Konservative Folkeparti er afklaret. Det er ikke bare et spørgsmål om at få et flertal, men også om, at der er en forligskreds.

Kl. 20:03

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det fru Josephine Fock. Værsgo.

Kl. 20:03

Josephine Fock (ALT):

Tak til fru Mette Abildgaard for en rigtig fin tale. Jeg er en af dem, der ikke er så overraskede over, at kvinder ved så meget om fodbold, så det er rigtig godt.

Jeg vil spørge ind til det med strengere straffe. Efter at hr. Søren Pape Poulsen er blevet justitsminister, har jeg bemærket, at der er meget fokus på strafforøgelse, og det bakkes jo op af hele regeringen. Og der vil jeg gerne spørge ind til forebyggelse og det, at man

ser bort fra, at forebyggelse faktisk kan sikre, at vedkommende ikke begår kriminalitet igen.

Så jeg kunne godt tænke mig at høre ordføreren uddybe, hvordan man skal vægte strengere straf kontra forebyggelse, og om regeringen ikke er gået lige vel meget over i, at det udelukkende handler om strengere straffe. Tak.

Kl. 20:04

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 20:04

Mette Abildgaard (KF):

Tak for det. Jeg har stadig væk et blå mærke på knæet fra sidste gang, jeg spillede fodbold med fru Josephine Fock, om end det var en ganske sjov fodboldkamp.

For Det Konservative Folkeparti er hensynet til ofret og ofrets retsfølelse helt afgørende. Vi har så svært ved at acceptere tilfælde, hvor der bliver begået grov kriminalitet, og så er straffen så forsvindende kort, at man risikerer at skulle se sin gerningsmand i øjnene, kort tid efter han er blevet dømt.

For os er det dog ikke et enten-eller, altså enten en hård straf eller forebyggelse. Naturligvis kan man begge dele, og derfor sagde jeg også i min tale, at vi snart kommer med et nyt udspil i forhold til den forebyggende indsats og ungdomskriminalitet.

Men jeg tror også bare, at spørgerens og mit parti ser meget forskelligt på det her og på det med, hvor langt man f.eks. skal gå i forhold til, at nogle af de dømte skal betale sagsomkostninger osv., altså for at sikre, at de ikke kommer ud og begår ny kriminalitet. Der ser vi bare meget forskelligt på tingene.

Kl. 20:05

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Spørgeren.

Kl. 20:05

Josephine Fock (ALT):

Tak for det svar, og det er så her, jeg rigtig godt kunne tænke mig, at journalisterne stadig var vågne og fulgte med. For det spørgsmål, der aldrig nogen sinde bliver stillet i den her sammenhæng, handler om de nye ofre, som vi ved kommer. For vi ved, at det ikke hjælper med en skærpet straf i en lang række tilfælde, hvor der i forvejen er en pænt høj straf. Vi ved derimod, at forebyggelse hjælper, så de her mennesker ikke går ud og gør det igen.

Så jeg vil gerne spørge ordføreren: Hvorfor tænker regeringspartiet De Konservative aldrig nogen sinde på at forebygge, at det sker igen, så vi ikke får nye ofre, som med rette ville kunne kritisere regeringen og sige: Når I nu ved, at de går ud og gør det igen, hvorfor kommer der så ikke mere fokus på forebyggelse?

Kl. 20:06

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Værsgo.

Kl. 20:06

Mette Abildgaard (KF):

Men der er jo netop fokus på forebyggelse, i og med at vi er på vej med en række nye initiativer på lige præcis det område. Det er en afvejning, men jeg køber heller ikke præmissen om, at man ikke må straffe folk, som de fortjener, for det, de har gjort, fordi de så bare finder på at gå ud og lave ny kriminalitet. På den måde må folk simpelt hen ikke være en undskyldning for sig selv. Tag eksempelvis sagen om Nanna, der blev tæsket med en cykelkæde julenat. Det er en af de sager, der har gjort et kæmpe indtryk på mig, og jeg følger

virkelig, at vi som samfund svigter ved den meget, meget korte straf, de blev idømt.

Kl. 20:09

Kl. 20:06

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Rasmus Horn Langhoff. Værsgo.

Kl. 20:06

Rasmus Horn Langhoff (S):

Tak for det. Hvis man lytter efter, hvad regeringen siger på forsvarsområdet, kan man godt blive forvirret på et højere plan. Vi har den Konservative forsvarsordfører, som argumenterer for en fordobling af værnepligtstiden og derudover også, at der skal indkaldes flere værnepligtige, så det er ikke en fordobling af værnepligtskapaciteten, det er jo nærmere måske en tredobling eller en firedobling. Samme dag kan man så læse Liberal Alliances forsvarsordfører argumentere for, at det overhovedet ikke bliver med deres opbakning, tværtimod arbejder de for at afskaffe værnepligten. Det er jo nogle lidt modsatrettede meldinger, må man sige, så mit spørgsmål er sådan set: Kan bukserne holde, eller er de i gang med at revne? Hvad kan vi forvente os af regeringens udspil? Hvordan vil De Konservative forholde sig til alene regeringens virkelighed?

Kl. 20:07

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 20:07

Mette Abildgaard (KF):

Jeg synes i den grad, at spørgeren prøver at opstille et eller andet falsk modsætningsforhold. Det kommer måske som et breaking news, og er der journalister vågne, så kan de sætte den gule bjælke på, men vi er tre forskellige partier i regeringen. Det er der en grund til at vi er. Det er, fordi vi ser forskelligt på en række ting. Det er vi sådan set åbne og ærlige omkring.

Ja, det er rigtigt, vi ser forskelligt på værnepligten. Der er forskelligt udgangspunkt, alt efter om man tilhører Liberal Alliance eller eksempelvis Det Konservative Folkeparti, men vi kommer naturligvis med et fælles udspil, som bliver det, vi har kunnet enes om, og det, vi kommer til i fællesskab at gå til forhandlingsbordet med. Det synes jeg ikke at der er noget mærkeligt i, hvis jeg skal være helt ærlig. Vores ordførere på området, både hr. Carsten Bach fra Liberal Alliance og vores egen Rasmus Jarlov fra Det Konservative Folkeparti, repræsenterer jo de to partier, og så har vi en forsvarsminister, som repræsenterer regeringen på meget fornem vis og repræsenterer de kompromiser, man er blevet enige om.

Kl. 20:08

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Spørgeren.

Kl. 20:08

Rasmus Horn Langhoff (S):

Nej, regeringen er da i sin fulde ret til at være diametralt uenig med sig selv. Det er der ikke nogen der vil tage fra jer. Man må bare sige, at det kan næsten ikke lade sig gøre at have mere modsatrettede positioner, så mit spørgsmål er sådan set bare: Hvad kan De Konservative acceptere? Kan De Konservative acceptere, at længden af værnepligtsperioden bliver mindre, at værnepligten måske ligefrem bliver afskaffet, som der jo er stærke kræfter i regeringen der arbejder for? Hvad vil De Konservative kunne acceptere i sådan et regeringsudspil?

Kl. 20:09

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Mette Abildgaard (KF):

Jamen naturligvis kan Det Konservative Folkeparti ikke acceptere, at vi fuldstændig afskaffer værnepligten, men der kommer et fælles udspil fra regeringen, som er udtryk for et meget, meget fint kompromis, og så må jeg måske minde spørgeren om, hvordan det var selv at sidde i regering. Jeg husker også visse uenigheder. Der var et opgør om noget med øremærket barsel, hvor jeg ved, at spørgeren havde nogle meget stærke synspunkter, der blev ændret med et fingerknips. Der er interne regeringsafklaringer, det er der ikke noget odiøst i.

Kl. 20:09

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det fru Pia Olsen Dyhr.

Kl. 20:09

Pia Olsen Dyhr (SF):

Når ordføreren er færdig, har jeg en lille vingummi her. For jeg synes, at ordføreren skal have en pris for den hyggeligste og dejligste tale, selv om jeg nærmest er uenig i alt i den. Men fred være med det. Man skal nogle gange have gaver, når man gør det godt.

Jeg vil gerne høre ordføreren om det kommende energiforlig: hvordan De Konservative ser på det, hvilke ambitioner der skal være i forhold til det, og hvorvidt det skal være forankret bredt i Folketinget, eller om det – ligesom den aftale med Dansk Folkeparti, der blev indgået i sidste uge – skal gøres smalt.

Kl. 20:10

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 20:10

Mette Abildgaard (KF):

Det Konservative Folkeparti har det klare mål og den ambition, at vi skal lave et bredt energiforlig. Som jeg var inde på i et af mine tidligere svar, skylder vi, at der er tryghed og forudsigelighed i dansk energipolitik. Det var også derfor, vi i Det Konservative Folkeparti var meget imod at aflyse opførelsen af de her kystnære møller, som jo var besluttet i et energiforlig, fordi det ville give en uforudsigelighed. Investorerne har simpelt hen brug for, at der er tryghed og forudsigelighed omkring noget så stort og så omfattende som et energiforlig. Den tryghed og forudsigelighed skaber vi bedst med et bredt forlig. Men som jeg også nævnte tidligere, kræver det, at alle parter er villige til at rykke sig imod hinanden, for det kræver det i et bredt Folketing.

Kl. 20:11

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Pia Olsen Dyhr.

Kl. 20:11

Pia Olsen Dyhr (SF):

Ja, det er rigtigt, at alle skal nærme sig hinanden. Men når ordføreren siger, at vi skal have et bredt forlig på energiområdet, vil jeg spørge, hvordan De Konservative kunne bakke op om, at det var så smal en aftale i sidste uge, som jo er dyrere end det, industrien lagde op til, som gør det meget mere uforudsigeligt, fordi det er et smalt forlig, og samtidig ikke er så godt for klimaet, som hvis vi havde valgt den anden model. Dyrere, skidt for klimaet og uforudsigelig – er det ting, som Det Konservative Folkeparti er vilde med?

Kl. 20:11

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 20:11

Kl. 20:14

Mette Abildgaard (KF):

Nej, det er det ikke. Jeg havde også ønsket mig, at det havde været en bred aftale om at investere 1 mia. kr. i udbygning af vedvarende energi. Det synes jeg da er ærgerligt at der ikke er flere partier i Folketinget der havde lyst til at bakke op om. Det var en teknikalitet, i forhold til hvilken udbudsmodel man ville have, som skilte vandene.

Man kan sige, at fordelene ved den model, man har valgt, er, at der er en forudsigelighed i den. Den er ikke så afhængig af, hvordan priserne kommer til at stige og svinge. Vi har været udfordret med PSO'en, i forhold til at elprisen udviklede sig anderledes, end vi havde forudset. Det gav en stor ekstraregning. Den sikkerhed, så at sige, har man taget med den model, man har valgt her. Det er jo det, der er argumentet for den.

Kl. 20:12

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det fru Karin Gaardsted.

Kl. 20:12

Karin Gaardsted (S):

Tak for det. Jeg modtager lige en aflevering fra fru Pia Olsen Dyhr og holder mig omkring energiaftalen, for den kan vi ikke slippe endnu. Jeg kan forstå, at ordføreren er endog meget tilfreds med den energiaftale, som regeringen og DF indgik i sidste uge uden om de øvrige forligspartier. Begrundelsen skulle være, at industrien har brug for helt klare og faste rammer. Det hørte jeg ordføreren sige nu her for lidt siden. Men industrien har jo netop sagt, at det er en helt forkert og unødvendig anvendelse af alt for mange skatte kroner.

Hvordan kan ordføreren forklare, at De Konservative er helt tilfredse med, at man for en meget høj pris på 1,3 mia. kr. får en lille mængde energi på 200 MW, når industrien selv har givet lovning på, at man kunne levere dobbelt så meget energi for 200 mio. kr.?

Kl. 20:13

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 20:13

Mette Abildgaard (KF):

Lad mig starte med at sige, at den 2-årige aftale, som er blevet indgået med Dansk Folkeparti, jo ikke er et energiforlig. Vi har ét energiforlig, og det er det fra 2012. Det er en forsøgsordning i forhold til de her teknologineutrale udbud. Så er det rigtigt, at særlig vindmølleindustrien har været meget kritiske over for det her. De har først og fremmest været kritiske over, at de skal kunne konkurrere med sol om at levere det bedste produkt til den laveste pris. Det er de ikke specielt glade for. De ville ønske, de bare fik midlerne øremærket. Men vi er nødt til at kunne bruge vores støttekroner der, hvor vi får mest ud af dem.

Og så synes jeg måske, man skal være en lille smule kildekritisk i forhold til de beregninger, der er fløjet frem og tilbage. For når vindmølleindustrien klart foretrækker den ene model og det vel mærke er dem, vi skal betale for at sætte vindmøllerne op, jamen så er det klart, at de da også har nogle interesser i hele den her debat. De beregninger, der lavet i Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet, peger på, at de her fraser om, at det vil kunne give en fordobling med den anden model, simpelt hen ikke holder vand.

Kl. 20:14

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Spørgeren.

Karin Gaardsted (S):

Altså, nu bliver jeg lige nødt til at sige, at det jo sådan set var partierne uden om regeringen og DF, der sørgede for, at der også var penge til sol.

Men vi går lige over i en anden boldgade, om jeg så må sige. Erhvervsminister Brian Mikkelsen sagde ved overdragelsen af trænergerningen i Erhvervs- og Vækstministeriet, at vi skal have forkælet erhvervslivet. Mener ordføreren, at regeringen forkæler erhvervslivet med det forslag til erhvervspakke, der er lagt frem, der samlet set øger arbejdsudbuddet med 500 personer og bruttonationalproduktet med 750 mio. kr.?

Kl. 20:15

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 20:15

Mette Abildgaard (KF):

Jeg er lige nødt til at komme med en kort kommentar i forhold til solceller: Den her milliard, der er afsat, er noget, regeringen og Dansk Folkeparti har afsat i det her teknologineutrale udbud, hvor også sol ville kunne byde ind. Så er jeg med på, at der er en anden aftale, der er indgået i dag, men det er en historie for sig.

Jeg står fuldstændig på mål for, at Det Konservative Folkeparti og den her regering ønsker at give gode vilkår for dansk erhvervsliv. For gør vi det, får vi danskerne i arbejde, vi får skabt vækst i det her land, og det er også det, der i sidste ende er forudsætningen for et velfærdssamfund.

Kl. 20:15

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Nikolaj Amstrup.

Kl. 20:15

Nikolaj Amstrup (ALT):

Mange tak. Der er jo skruet gevaldigt op for sportsmetaforerne, så jeg vil godt takke fru Mette Abildgaard for at have varetaget opvarmningen. Der var dog en af øvelserne, som simpelt hen nærmest var for voldsom for mig, og det var den øvelse, der handlede om forsvaret. Derfor vil jeg gerne spørge fru Mette Abildgaard – og det gør jeg faktisk i håb om at få et afkræftende svar – om fru Mette Abildgaard mener, at det er rimeligt at sammenligne krig med underholdning, og om fru Mette Abildgaard dermed mener, at en sejr det ene sted skal fejres ligesom en sejr det andet sted.

Kl. 20:16

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 20:16

Mette Abildgaard (KF):

Jeg er ikke helt sikker på, om jeg forstår spørgerens spørgsmål. Hvis det er en kritik af min brug af sportsmetaforer, også når det gælder forsvaret, ja, så har spørgeren jo lige gjort sig skyldig i præcis den samme forbrydelse. Men naturligvis skal vi se med alvor på det. Jeg ser med alvor på, at Danmarks sikkerhed er truet. Det er ikke noget, man skal spøge med, og det er også derfor, vi prioriterer, at vi får styrket det danske forsvar. Det har vi en forpligtelse til. Det er forudsætningen for, at vi kan leve trygt og frit i det her land. Så det er vigtigt for Det Konservative Folkeparti.

Kl. 20:17

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Spørgeren.

Nikolaj Amstrup (ALT):

Tak. Ja, det var en lille kritik af netop den øvelse, der drejede sig om forsvaret.

Min gode kollega fru Josephine Fock var inde på noget andet, nemlig kriminalitet, og her vil jeg så godt med det samme score det selvmål at bruge sportsretorik og spørge, om man i Det Konservative Folkeparti kunne forestille sig, at det hårde spil i forhold til kriminalitet også giver bagslag.

Kl. 20:17

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 20:17

Mette Abildgaard (KF):

Ja, det er afgørende, at vi straffer på en måde, hvor vi sikrer retsfølelsen, men selvfølgelig skal vi også hele tiden have øje for, at vi skal få nogle hele mennesker ud på den anden side, som ikke kommer ud og begår ny kriminalitet. Derfor har vi også fokus på hele den resocialiserende indsats. Vi investerer allerede i dag store mængder penge på det i vores fængsler, og det er sådan set fornuftigt nok, for naturligvis skal vi have hele mennesker ud i den anden ende.

Kl. 20:18

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Den sidste, vi når i den her runde, er fru Lisbeth Bech Poulsen. Værsgo.

Kl. 20:18

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Tak. Og tak for en som sædvanlig fremragende tale – med en masse gode fodboldcitater. Her er endnu et, som jeg synes er meget passende for regeringens selvforståelse, nemlig: Det gør ikke noget, at vi taber hver eneste kamp, så længe vi vinder ligaen. Citat slut. Ja, det er sagt af en ikke alt for klog australsk spiller i den engelske liga, men det er lige meget. Jeg synes i hvert fald, det er meget passende i forhold til regeringens samlede selvopfattelse i forbindelse med hele klimaområdet. For hver eneste gang der bliver indgået en aftale, som forøger CO₂-udledningen og bringer os længere fra målet, altså når der bliver lavet aftaler inden for registreringsafgift, landbrug osv., så bliver det sværere at se, hvordan vi på de områder skal opfylde Parisaftalen og opfylde vores egne klimamålsætninger.

Derfor vil jeg bare spørge fru Mette Abildgaard – for De Konservative siger jo hele tiden, og det er vi også mange der tror på, at de er et grønt parti: Hvor er det kæmpestore ryk, specielt i den ikkekvotebelagte sektor, henne, så vi kan komme i mål, for det er det svært at se muligheden for lige nu?

Kl. 20:19

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Tak. Så er det ordføreren. Værsgo.

Kl. 20:19

Mette Abildgaard (KF):

Først og fremmest vil jeg sige tak for de venlige ord. Som svar på spørgsmålet vil jeg sige, at hvis man ser på, hvilke aftaler den regering, der sidder nu, trekløverregeringen, har indgået, som kommer til at øge CO₂-udledningen, så synes jeg, at spørgeren overdriver. Jeg vil i hvert fald gerne høre spørgeren opridsen den lange række af aftaler, som man henviser til at der er tale om. Den tidligere regering lavede en aftale i forhold til PSO, og det var en bunden opgave, som også spørgerens parti var med til at løse ved at lave den aftale om

PSO, som vi gjorde. Så har vi lavet en aftale i forhold til bilbeskatningen, som i vurderingen er nogenlunde CO₂-neutral, men som gør, at eksempelvis hybridbilerne bliver væsentlig billigere, og det synes jeg er et skridt i den rigtige retning.

Men jeg skal også være helt ærlig og sige, at der, hvor vi ser der venter en stor kamp, er da, når der skal laves et nyt energiforlig. Her skal vi for alvor sætte retningen for, hvor ambitiøse vi er. Vi har kæmpet hårdt for at få skrevet et mål ind i regeringsgrundlaget om vores andel af vedvarende energi i 2030, og målsætninger er godt og vigtigt i klimapolitikken og energipolitikken, men langt vigtigere er handlingen, og den får vi via et energiforlig.

Kl. 20:20

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Spørgeren.

Kl. 20:20

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Det er netop i den ikkekvotebelagte sektor, at vi ser nogle store udfordringer. Og så siger vi jo også, specielt til Venstre, der gerne vil gøre noget for landbruget: Hvis man ikke tager et ordentligt ryk på transportområdet, må det jo være landbruget, der skal holde for. Sådan spørger vi igen og igen. Jeg spurgte så sent som i eftermiddag klimaministeren om, hvad der skulle til. Hver eneste gang vi spørger, får vi at vide: Jamen vi vinder ligaen, hver gang der er en tabt sag. Og det kan godt være, at det kun er små tilbageskridt ved nogle aftaler, men selv en stor aftale, der er CO₂-neutral, er jo uambitiøs, for vi skal jo have bragt det langt ned.

Kl. 20:21

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 20:21

Mette Abildgaard (KF):

Jeg glæder mig over, at spørgeren ikke kom med den her lange opridsning af aftaler, vi har lavet, som kommer til at øge CO₂-udledningen, for det tager jeg sådan set som et udtryk for, at den lange liste ikke findes. Men jeg må også bare sige: Det er fuldstændig rigtigt, at vi ikke er færdige med at snakke om, hvordan vi nedbringer vores udledning i eksempelvis transportsektoren frem mod 2030. Vi skal have mere el ind i vores tog og alle mulige andre steder i vores transportsystem. Det kommer vi til at genbesøge på et senere tidspunkt.

Kl. 20:21

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så siger vi tak til fru Mette Abildgaard, for tiden er gået. Vi går videre til næste ordfører, som er fru Aaja Chemnitz Larsen. Værsgo.

Kl. 20:22

(Ordfører)

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. Det går på mange måder rigtig godt i Grønland, men væksten var i 2016 på ikke mere end 7 til 8 pct., mens den i 2017 forventes at være på 3 til 4 pct. Væksten i Grønland vil falde en lille smule i 2018, medmindre vi ser en realisering af lufthavnsprojektet Kalaallit Airports og andre større offentlige byggerier, som skal træde i kraft næste år. På den lange bane kan man sige, at der er behov for reformer, og Inatsisartut er bevidst om dette, men reformer kan ikke gøre det alene, hvis vi skal sikre, at de økonomiske udfordringer, som der er på den lange bane, skal løses.

Udfordringerne er at finde langsigtede løsninger på grundlæggende samfundsudfordringer, hvilket er vigtigt at prioritere politisk. For hvad gør vi, når de store årgange går på pension og efterlader et tom-

rum på arbejdsmarkedet, hvordan fastholder vi ældre i det grønlandske samfund, når vi ved, at tjenestemandspensionen er dobbelt så høj i Danmark som i Grønland på grund af de store lønforskelle, der er, og hvordan skaber vi vækst i eksisterende virksomheder, og hvordan understøtter vi iværksættere? Dette er nogle af de grundlæggende samfundsudfordringer, som vi også i Grønland skal finde svar og løsninger på. Vi kan ikke blot flytte rundt på pengene, vi er også nødt til at generere nogle nye, og vi er nødt til at skabe en bæredygtig vækst baseret på vores egne visioner for fremtidens Grønland.

Behovet for at brede Grønlands erhvervsudvikling ud på flere erhvervsøjler er en mærkesag for Inuit Ataqatigiit. Her er uddannelse en helt afgørende nøgle til udvikling i Grønland. I dag oplever vi, at der er en stigende ulighed i Grønland, faktisk er der større forskel på rig og fattig i Grønland, end der er i USA. Koblingen imellem øget erhvervsudvikling og en veluddannet befolkning er utvivlsom. Ønsker vi at udvikle os og bekæmpe uligheden, er det vigtigt, at flere får en uddannelse, end hvad tilfældet er i dag. Det handler om at få flere til at bidrage, det handler om, at flere kommer i arbejde og færre lever med sociale problemer. Så handler det også om at få skabt nogle arbejdspladser rundt omkring i hele Grønland, og det handler om, at vi i Grønland selv har de menneskelige ressourcer og de kompetencer, som skal føre til øget politisk selvbestemmelse. Derfor kan vi ikke fra Inuit Ataqatigiits side sige, det er nok, for uddannelse er vittrilig nøglen til udvikling.

I Grønland er vi i Inuit Ataqatigiit særlig optaget af alkoholloven. Vi er også optaget af fiskeriloven, som begge bliver behandlet i Inatsisartut i den kommende tid. På mange måder kan man sige, at det ikke er alkohol i sig selv, der er et problem, men det er mere misbruget, der er et problem. Misbrug af alkohol er stadig et stort samfundsproblem i Grønland, og det påvirker rigtig mange af os. Selv om vi i en længere periode har drukket mindre pr. indbygger i Grønland, end der bliver drukket pr. indbygger i Danmark, ser vi, at særlig rusdrikkeriet er et kæmpestort problem for vores samfund. Børn og pårørende er dem, der mærker konsekvenserne, men det gælder også virksomheder, det gælder også arbejdsgiverne, som lider under alkoholmisbruget. En sundere alkoholkultur vil gavne hele samfundet, ligesom det vil have en positiv afsmitning på bl.a. justitsområdet, som vi er optaget af her i Folketinget, fordi vi ved, at rigtig meget kriminalitet begås i beruset tilstand. På samme måde kan man også sige, at fiskeriloven er en rigtig vigtig lov for Grønland, når den skal behandles. Fiskerierhvervet er fortsat uden sammenligning det allervigtigste erhverv i Grønland, og derfor bliver fiskeriloven også uden tvivl en meget svær, men vigtig forhandling hen over efteråret og i det kommende forår.

Inuit Ataqatigiit har i Folketinget her for nylig lanceret et samlet forsvarspolitisk udspil, som peger på 10 mål for et mere sikkert Arktis. I dag er der meget få grønlandere i forsvaret, og på baggrund af regeringens Arktisanalyse besluttede den nuværende forligskreds sidste år, at forsvaret i Grønland skulle styrkes med 120 mio. kr. om året fremadrettet. anbefalingerne er nu ved at blive udmøntet, men fra Inuit Ataqatigiits side stiller vi os kritisk over for, at regeringen ønsker at styrke forsvaret i Grønland uden i højere grad at integrere det i det grønlandske samfund. Ønsker vi reelt at styrke forsvaret, forudsætter det nemlig, at vi har flere grønlandere i forsvaret.

Kl. 20:27

Vil man som ung grønlander frivilligt i forsvaret i dag, kræver det først og fremmest en rejse til Nordsjælland, hvor man skal melde sig og deltage i Forsvarets Dag, hvorefter man så også skal aftjene værnepligten i Danmark. Skal forsvaret være lokalt forankret i det grønlandske samfund, og skal der være flere unge grønlandere, som frivilligt ønsker at være en del af forsvaret, så ønsker vi fra Inuit Ataqatigiits side, at der bliver etableret en frivillig, civil forsvarsuddannelse i Grønland.

Flere grønlandske unge i Arktisk Kommando vil styrke forsvarets opgaver i Grønland. Det, at vi i Grønland kender til naturen, kender området, kender sproget er en kæmpe fordel for forsvaret. De midler er ikke afsat i den nuværende forligskreds og i den nuværende forligsaftale, som der ligger. Det mener vi bl.a. skal prioriteres i et kommende forsvarsförlig.

I det kommende folketingsår forhandles der også et større förlig omkring kriminalforsorgen. Tryghed og retfærdighed for borgerne er vigtige målsætninger for Inuit Ataqatigiit. Naalakkersuisut, den grønlandske regering, har fremsat en række ønsker til styrkelse af kriminalforsorgen i Grønland, ligesom Inuit Ataqatigiit har lavet et justitspolitisk udspil. Naalakkersuisut kommer med en indsatsplan i forhold til justitsområdet.

Alt det er med til at sætte nogle klare og vigtige mål for styrkelse af justitsområdet, herunder kriminalforsorgen. Det er vigtigt, at vi fra Grønlands side også selv har nogle klare mål, når det er, at tingene skal forhandles her i Folketinget.

Det glæder os, at regeringen her for nylig besluttede at afsætte 40 mio. kr. til at styrke justitsområdet i Grønland, for det har været et indsatsområde fra vores side. Det er en god start på et område, hvor der er et kæmpestort efterslæb, for tallene for kriminalitet i Grønland taler sit eget tydelige sprog. Der er fire gange så mange mennesker i de grønlandske anstalter som i resten af de nordiske lande. Samtidig ved vi også, at tre ud af fire af de indsatte sidder inde på grund af personfarlig kriminalitet – i Danmark er det fire ud af ti.

Når man kigger på tallene for kriminalitet, snakker vi ofte om de indsatte, men jeg synes det er rigtig vigtigt, at man også fokuserer på ofrene, for når vi snakker om, at der er tre ud af fire, som sidder inde for personfarlig kriminalitet i Grønland, så er det jo vigtigt at huske på, at antallet af ofre er rigtig, rigtig stort i det grønlandske samfund.

Det bemærkes også, at naalakkersuisut har afsat knap 1 mio. kr. til at styrke justitsområdet i Grønland. Naalakkersuisut for justitsvæsenet i Grønland, Sara Olsvig, har bl.a. taget initiativ til etablering af voldslovsrådgivning og en generel styrkelse af socialområdet, herunder området for socialt udsatte børn og unge.

Det er vigtigt, at borgerne oplever en retfærdighed. Det er vigtigt, at borgerne har tillid til, at politiet griber ind, når der sker en lovovertrædelse. Det forudsætter, at politiet er til stede alle steder, så vi ikke står tilbage i et lovløst samfund.

En større tryghed kan skabes ved at øge fokuset på ofrene. Vi har i dag primært et fokus rettet mod gerningsmanden, og vi synes det er vigtigt, at man fremadrettet også har et større fokus på ofrene og ofrenes retsstilling, når der sker lovovertrædelser.

Hvis vi kigger på personalet inden for justitsområdet, er det vigtigt, at de har nogle ordentlige rammer for det arbejde, som de udfører. Det er en værdifuld opgave, som de udfører på vegne af den danske stat i det grønlandske samfund. Kompetenceniveauet hos personalet er løbende blevet forbedret igennem årene, men der er dog områder, hvor behovet for øget fokus på professionalisering er nødvendigt.

Vi ved, at løn har en betydning for fastholdelse af medarbejdere. Muligheder for uddannelse, efteruddannelse inden for justitsområdet er med til at styrke retssikkerheden i Grønland. Så derfor er uddannelse afgørende for at fastholde og understøtte kompetente anstaltsbetjente og politibetjente med de rette kompetencer.

I de kommende uger her i Folketinget bliver det helt afgørende for forsvaret og kriminalforsorgen, at man også tænker Grønland ind i de kommende förlig, for de her flerårige förlig skal forhandles på plads. Det er vigtigt, at det kan mærkes i Grønland på godt og ondt, altså at man kan se resultaterne af de endelige förligsforhandlinger.

Grønland er ikke repræsenteret i de her forhandlinger, og fra Inuit Ataqatigiits side har vi forventninger om, at der bliver taget højde for Grønland i de kommende forhandlinger. Vi mener, at det vil være mest ligeværdigt af regeringen at invitere de grønlandske folke-

tingsmedlemmer med til de forlig, som vedrører Grønland, men det tror jeg de færreste her i salen efterhånden er i tvivl om.

Mens vi afventer forligsresultaterne, har vi valgt at bruge tiden effektivt til at mødes med både forsvarsordførerne og med retsordførerne her i salen. Jeg ser frem til et travlt og begivenhedsrigt nyt folketingsår, hvor mange beslutninger, som træffes her i Tinget, også vil kunne mærkes af borgerne hjemme i Grønland. Qujanaq.

Kl. 20:32

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak til fru Aaja Chemnitz Larsen for ordførertalen. Så går vi over til spørgsmålene, og det første er fra hr. Nikolaj Villumsen.

Kl. 20:33

Nikolaj Villumsen (EL):

Tak for det. Enhedslisten og IA har jo et rigtig godt samarbejde her i Folketinget og deler mange værdier, så jeg vil gerne benytte lejligheden til at takke for det gode samarbejde.

Jeg står her med IA's ti mål for et sikkert Arktis, og en ting, som både Enhedslisten og IA går op i, er jo, at vi skal have et godt redningsberedskab, ikke mindst til at tackle de udfordringer, der er både i den danske del af rigsfællesskabet og i den grønlandske del af rigsfællesskabet i forhold til klimaforandringer og de udfordringer, som det giver. Så vi ville rigtig gerne have en styrkelse af redningsberedskabet her i den danske del af rigsfællesskabet, men vi har ikke fået en invitation fra regeringen til at være med i de beredskabsforhandlinger, som vi ved kommer til at foregå lige om lidt. Så jeg kunne godt tænke mig at spørge om det. IA har lavet et ambitiøst udspil med ti mål. Er I blevet inviteret til forhandlingerne, både om beredskabsforliget, men også om forsvarsforliget?

Kl. 20:34

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 20:34

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. Vi er også glade for det gode samarbejde med Enhedslisten. Vi har et bredt samarbejde med alle partier i Folketinget, og det er jo nødvendigt, at man netop sikrer et flertal og sikrer en opbakning til den politik, man arbejder for.

IA er ikke inviteret med til beredskabsforligforhandlingerne. Vi har en række målsætninger i forhold til beredskabet. Vi har jo både i 2016 og 2017 set, at der er sket flere ulykker i Grønland, og derfor synes vi også, der er behov for, at man kigger på, om kapaciteten skal øges. Noget, som jeg synes man skal være opmærksom på, er jo lige så meget i forhold til mange af de her samfundsopgaver, man løser på vegne af den grønlandske befolkning, altså at man netop får inddraget den grønlandske befolkning. Et frivillighedskorps vil være helt oplagt. Vi har valgt at komme med et grønlandsk forslag til det, hvis navn er en forkortelse af beredskab på grønlandsk.

På samme måde tænker jeg også i forhold til det her med, at man ser russiske ubåde omkring Island og også omkring Grønland, at det jo faktisk understreger behovet for, at vi netop øger beredskabet og netop er påpasselige, i forhold til hvad der sker i grønlandske farvande.

Kl. 20:35

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 20:35

Nikolaj Villumsen (EL):

Tak for det. Så har vi jo en fælles udfordring ved gerne at ville styrke vores redningsberedskab, men ikke at kunne få lov at være med i

forhandlingerne. Mig bekendt har SF og Alternativet samme problem, så opfordringen fra Enhedslisten til regeringen her i dag er at invitere os med til de her forhandlinger, så vi kan få lov til at være med til at sikre, at vi i Danmark har et robust redningsberedskab i forhold til klimaudfordringer. Jeg tænker, at vi også kan have et samarbejde mellem IA og Enhedslisten og andre partier, der gerne vil være med til at presse regeringen til forhåbentlig at åbne op for, at alle kan få lov til at være med i de her forhandlinger.

Kl. 20:36

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 20:36

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. Jeg læste en artikel her for ikke så lang tid siden i »Officeren«, hvor man understreger, at man faktisk ikke har mandskab på mange af de her skibe, som forsvaret har omkring Grønland. I forhold til den her naturkatastrofe, som der var i Nordgrønland, som helt sikkert også har noget at gøre med de temperaturudsving og de klimaforandringer, som der er i Grønland, var det faktisk et hold værnepligtige, som var ombord, og som var i stand til at hjælpe, sådan at forsvaret kunne bidrage deroppe. Det er jo et tilfælde, og det synes jeg understreger, at der er behov for, at man kigger på, om der er mandskab nok til at kunne varetage et så stort område, som Grønland nu engang er, men at der selvfølgelig også skal være kapacitet til det i form af skibe og helikoptere.

Kl. 20:36

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Så er det hr. Carsten Bach.

Kl. 20:37

Carsten Bach (LA):

Tak for det, og tak for ordførertalen. For ganske nylig, jeg kan ikke huske præcis hvornår, anbefalede Grønlands Økonomiske Råd med Torben M. Andersen i spidsen det grønlandske selvstyre ikke at sætte gang i det famøse byggeri af tre nye lufthavne. Jeg tror, at den samlede pris er 3,6 mia. kr. Baggrunden for den anbefaling fra Grønlands Økonomiske Råd var bl.a., at der ikke er gennemført en samfundsøkonomisk analyse, og dermed er beslutningsgrundlaget overhovedet ikke i orden. Hvad er ordførerens holdning og kommentar til det?

Kl. 20:37

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 20:37

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. Vi tager jo de anbefalinger, som der er fra Grønlands Økonomiske Råd, meget alvorligt, og jeg synes sådan set også, at det, som jeg gav udtryk for i starten, er en understregning af, at de anbefalinger og de bekymringer, som Grønlands Økonomiske Råd giver udtryk for, bliver der også lyttet til politisk.

Jeg vil sige i forhold til lufthavnsprojektet Kalaallit Airports, at jeg personligt synes, det er vigtigt, at man sikrer en bæredygtighed, i forhold til at vi ikke bare får smidt regningen videre til næste generation. Når vi snakker om lufthavnen i Qaqortoq f.eks., mener jeg på mange måder, at det er et projekt, som er båret af nogle politiske ønsker, mens man er nødt til at være påpasselig, i forhold til om det både skal være Nuuk og Ilulissat, og at det er nogle overvejelser, man skal gøre sig, altså om økonomien kan holde til det, om man kan sikre investeringer nok. Så jeg synes, at man skal lytte til de bekymringer, der er.

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 20:38 le stige langt hurtigere, end det gør i dag. Det tror jeg også vil være med til at løse nogle af de sociale udfordringer, som der er.

Kl. 20:41

Carsten Bach (LA):

Ja, men gør ordføreren så reelt set det i forhold til lidt at ønske at gennemføre måske ikke hele det famøse projekt, men så i hvert fald dele af det, hvis det faktisk medfører en ret stor risiko for at lægge selvstyrets økonomi i ruiner efterfølgende?

Kl. 20:38 **Tredje næstformand** (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 20:41

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Karin Gaardsted (S):

Jeg ved, at fru Aaja Chemnitz Larsen er meget optaget af, hvordan man kan styrke justitsområdet. Jeg ved også, at der er en ønskeliste over, hvilke ting der skal ændres og forbedres i Grønland på det område, og jeg vil gerne høre, hvilke prioriteringer ordføreren har. Hvad bliver sat øverst på listen?

Kl. 20:42

Kl. 20:39 **Tredje næstformand** (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 20:42

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak for spørgsmålet. Nu er det sådan set ikke min beslutning. Det ville være en anden situation, hvis det var det. Det er naalakkersuisut, der skal træffe den endelige beslutning. Jeg har tiltro til, at man gør sig de overvejelser, der skal til. Jeg gør jo også mit internt i mit eget parti for at sikre, at man lytter til de bekymringer, fordi jeg synes, at det er vigtigt, at man ikke får sendt regningen videre til næste generation, men at man har styr på det økonomiske.

Kl. 20:39

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Så er det fru Karin Gaardsted.

Kl. 20:39

Karin Gaardsted (S):

Qujanaq, hvis man kan sige det, for ordførerens tale, der som sædvanlig er både engageret og fremført med styrke.

Ordføreren siger, at uddannelse er nøglen til, at erhvervslivet kan udvikle sig i Grønland, og det er jeg virkelig meget, meget enig i. Mener ordføreren, at Grønlands beslutning om, at der kun skal være grønlandske lærere i de grønlandske skoler, er befordrende for, at de unge kommer i gang med en ungdomsuddannelse, hvor det jo oftest er en forudsætning, at eleverne kan dansk, hvad der selvfølgelig er en forudsætning for, at de senere kan få en uddannelse, så de kan indgå i erhvervslivet?

Kl. 20:40

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 20:40

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. Så vidt jeg ved, er der ikke nogen beslutning om, at der kun skal være grønlandske lærere. Man har opprioriteret det grønlandske sprog, og en stor del af undervisningen foregår på grønlandsk. Jeg har tidligere også givet udtryk for, at jeg synes, at man skal forholde sig til et samlet uddannelsessystem. Grønlands Økonomiske Råd pegede faktisk her for ikke så lang tid siden på, at der er den meget stærke sammenhæng, at hvis man ikke klarer sig godt i 3. klasse, klarer man sig nok heller ikke særlig godt i 10. klasse. Så det handler om at sætte tidligt ind.

Sprog er på mange måder en nøgle til at åbne nogle døre. Det er det også uddannelsesmæssigt, og den relation, som der er i rigsfællesskabet, i forhold til at vi har vederlagsfri adgang til uddannelser i Danmark, synes jeg bestemt er noget, som man skal være meget opmærksom på og ikke nødvendigvis tage for givet, men være med til at værne om. Jeg synes, det er vigtigt, at uddannelsesniveaet stiger. Vi ser jo, at vi ikke har uddannelsespladser nok til alle dem, som egentlig gerne vil studere. Jeg så gerne, at uddannelsesniveaet skul-

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. Vi har jo lavet et samlet udspil, og noget af det, jeg vil fremhæve, er et uddannelsesløft. I justitsvæsenet snakker man om equality of arms, altså at der er en ligestilling, i forhold til hvilke kompetencer man har, så både forsvarere, anklager og kredsdommer får løftet deres uddannelsesmæssige kompetencer. Det synes jeg er et sted, hvis jeg skal pege på én ting.

Derudover er der jo selvfølgelig det med de fysiske rammer. Jeg har tidligere talt om den barak, som findes i Sisimiut, som jeg synes er upassende og utidssvarende som repræsentant for staten, og der så jeg meget gerne at man fandt en anden løsning. Et andet eksempel kunne være politistationen i Qaanaaq i Nordgrønland, hvor der er behov for, at man får sikret nogle ordentlige fysiske rammer. Det handler jo også om det personale, der arbejder under staten i dag.

Kl. 20:43

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Hr. Rune Lund.

Kl. 20:43

Rune Lund (EL):

Der kommer jo forhandlinger om en flerårsaftale for Kriminalforsorgen nu her efter efterårsferien. Og jeg må sige, at fra Enhedslestens side synes vi, det er dybt mærkværdigt, at repræsentanter fra Færøerne og Grønland ikke er til stede i lokalet, når vi har de forhandlinger, fordi det jo f.eks. i forhold til Grønland er et område, hvor Danmark bestemmer. Så virker det mærkeligt, når vi har forhandlingerne, når vi har diskussionerne, at der så ikke er f.eks. en repræsentant fra IA til stede. Jeg synes, det er dybt mærkværdigt, og jeg kunne egentlig godt tænke mig, at statsministeren også i dag kom med en udmelding om, om det er en demokratisk måde, vi fører forhandlinger på i Folketinget i dag.

I den forbindelse vil jeg gerne lige nævne, at hvis man læser regeringsgrundlaget, kan man se, at der står: »Og vi vil arbejde for en standard på danske ansvarsområder på Færøerne og i Grønland, som svarer til standarden i Danmark ...«. Nu var fru Aaja Chemnitz Larsen selv inde på de fysiske rammer, og det er jo også relevant for diskussionerne om de åbne anstalter, altså Kriminalforsorgens arbejde i Grønland. Hvordan tænker ordføreren at det kan blive en del af de forhandlinger, vi skal have om Kriminalforsorgen nu her efter efterårsferien?

Kl. 20:44

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 20:44

Kl. 20:47

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak til spørgeren. Det kunne jo sådan set være ret interessant at få lavet en analyse, for som spørgeren nævner, står der jo både i regeringsgrundlaget og i bemærkningerne til selvstyreloven, at man skal arbejde efter en standard, der svarer til den danske standard. Det kunne jo sådan set være interessant at lave en analyse, som pegede på, hvordan standarden egentlig er i Grønland set i forhold til, hvordan standarden er i Danmark. Formålet med selvstyreloven og med de her bemærkninger er jo også, at når det på et tidspunkt skal hjemtages, kræver det, at det har en ordentlig standard. I dag ved vi bare, at der er et kæmpestort efterslæb. De her 40 mio. kr. er en rigtig god start, og jeg synes, det er rigtig positivt, at regeringen har lyttet til os og taget det med i deres eget finanslovsudspil. Men det er en start, for behovet er langt større end de 40 mio. kr.

Kl. 20:45

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 20:45

Rune Lund (EL):

Jeg synes bestemt også, det kunne være en interessant ting at få lavet en grundig analyse, sådan at vi har et kvalificeret grundlag at tage en diskussion på om, hvordan vi sikrer, at der er ens standarder overalt i rigsfællesskabet på det område.

Det, som jeg lige vil følge op med her til sidst, er: Hvordan tænker ordføreren at vi kan få en demokratisk kultur her i Folketinget, hvor vi i højere grad inddrager f.eks. fru Aaja Chemnitz Larsen, når vi har forhandlinger, som direkte vedrører Grønland? Har ordføreren nogle overvejelser om, hvordan vi kan sikre os en mere demokratisk kultur, hvor det vil være naturligt, at repræsentanter for Færøerne og Grønland er en del af forhandlingerne og sidder i forhandlingslokalet, når vi sidder og forhandler om ting, som har direkte betydning for f.eks. grønlandske forhold?

Kl. 20:46

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 20:46

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. Jeg har sådan set et mantra i forhold til det politiske arbejde her i Folketinget set med grønlandske briller, og det er: intet om os uden os. Altså, jeg synes, vi skal sidde med.

Man kan sige, at hvad angår Kriminalforsorgen og politiet og forsvarsforliget – de her helt konkrete forlig, som handler om noget, hvor der også er grønlandske interesser på spil – er det vigtigt, at vi sidder med. Så der tænker jeg at vi er meget enige. Det håber jeg virkelig. Selv om der er mange traditioner her på Christiansborg, er man også nogle gange nødt til at åbne op i forhold til måske at lave nogle nye traditioner. Det har regeringen jo f.eks. gjort i forhold til finanslovsforhandlingerne, hvor vi lige som nordatlantiske medlemmer har været til sættemøder med finansministeren, og det synes jeg er rigtig positivt. Så derfor er jeg også fortrøstningsfuld, og jeg synes, det er principielt for Grønland, for det er jo noget, som ikke kun kommer Grønland til gavn, når jeg sidder her, men sådan set også kommer Grønland til gavn i fremtiden, når vi kommer med til de her forhandlinger. Politik handler om at skabe resultater, og det sker ved forhandlinger.

Kl. 20:47

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Marcus Knuth.

Marcus Knuth (V):

Mange tak. Jeg er meget interesseret i at høre ordførerens synspunkter på forsvarsområdet. Senest har vi jo set en forfærdelig tsunami ramme en del af Østgrønland. Vi så jo efterfølgende værdien af vores fælles indsats med at hjælpe de ramte bygder. Jeg synes egentlig, at værdien taler for sig selv, herunder statsministerens ønske om at hjælpe de ramte bygder med et stort millionbeløb.

Det er jo et fællesskab, som går, jeg vil sige næsten tusind år tilbage. Jeg vil næsten kalde det mere end et fællesskab. Jeg vil kalde det en enhed på tværs af Danmark, Grønland og Færøerne. Jeg vil høre ordføreren, om man ikke kan se fordelene i, at grønlandere, der deltager i forsvarsarbejde, deltager i det samlede arbejde, ikke kun – i gåseøjne – i en grønlandsk indsats i en eller anden form for lokal grønlandsk enhed, netop fordi vi har så meget tilfælles. Vi har sproget, vi har kulturen. Og det at skabe en lokal grønlandsk enhed, der ikke er en del af, lad os sige rigsfællesskabets arbejde, tror jeg vil være skadeligt. Og jeg synes netop, at det arbejde, vi har set her på det seneste, hvor forsvaret fra Danmark og Grønland arbejder sammen, understreger vigtigheden af, at vi arbejder sammen, og at vi ikke laver lokale enheder. Tak.

Kl. 20:48

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Værsgo.

Kl. 20:48

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak til spørgeren. Den naturkatastrofe, som skete, skete i Nordgrønland og ikke i Østgrønland, bare lige for at kommentere på det. Jeg har jo flere gange sagt tak til regeringen. Jeg har sagt tak til Forsvaret. Tak til politiet. Tak til de mange frivillige i Grønland, som også har hjulpet, og de mange grønlandske myndigheder, som også har gjort en ekstraordinær indsats. Det synes jeg er på sin plads. Det vil jeg meget gerne gentage.

Når vi snakker om Forsvaret og grønlanderes deltagelse i Forsvaret, så synes jeg, at det skal baseres på frivillighed. I Grønland har vi jo meget fokus på samfundsopgaverne, de civile opgaver, fordi det er dem, der fylder langt det meste. Derfor synes jeg også, at det er det, der skal være fokus på. Kigger vi på situationen i dag, ser vi, at der jo sådan set allerede i dag er grønlandere i Forsvaret, og folk er rigtig glade for dem. Det er i hvert fald det, jeg hører rundt omkring i Forsvaret, fordi de jo kan bidrage på lige fod med alle andre. Jeg synes bare, der er noget skævt i, at det kun er det, vi har fokus på. Jeg synes også, vi skal have fokus på noget lokalt, og vi skal sikre, at der er en forsvarsuddannelse i Grønland, for det vil være meget lettere ligesom at få integreret i det grønlandske samfund, hvis der er flere grønlandere i Forsvaret.

Kl. 20:50

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 20:50

Marcus Knuth (V):

Jeg vil begynde med at beklage, for jeg mente Nordgrønland, ikke Østgrønland. Det var en talefejl. Men jeg er jo utrolig glad for, at vores forsvar gør rigtig, rigtig meget for at rekruttere mere i bl.a. Grønland. Min pointe er blot, at jeg tror, det er godt, hvis det er som en del af det samlede Forsvar. Det er ikke for at sige, at f.eks. et hjemmeforsvar, som man også har talt om i Grønland, ikke kunne være en god idé. Men jeg tror, at jo mere man kan gøre det som en samlet indsats og have et tæt samarbejde, også i forhold til sprog og i for-

hold til samarbejde mellem politiet, mellem Forsvaret, mellem Hjemmeværnet osv., jo bedre er det for alle.

Kl. 20:50

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Værsgo.

Kl. 20:50

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Jeg talte på et tidspunkt med en, som arbejder inden for Forsvaret, og som jo egentlig snakker om, at det er nogle andre kompetencer, der er behov for i Grønland. Det er jo ikke de samme kompetencer, som man har behov for, når man er i krig rundtomkring i verden. Det er noget helt andet, der er behov for. Jeg synes sådan set, at mange af de her øvelser, der er blevet lavet i Grønland de seneste par år, har understreget, at der er behov for, at vi gør tingene en lille smule anderledes, og at det er et andet fokus, vi skal have. Det er sådan set det, vi appellerer til, altså at man har den forståelse, når man tænker på at styrke Forsvaret i Grønland. Så skal man også gøre tingene lokalt, sikre, at der er lokale uddannelser, og sørge for at få nogle flere grønlandere ind. Vi ser jo heldigvis, at der er flere og flere med en civil baggrund. Det kunne jo lige så godt være grønlandske akademikere. Det kunne lige så godt være AFIS-operatører, som jeg ser der i højere grad er en interesse for fra Arktisk Kommandos side. Det synes jeg er positivt. Men vi skal presse på, så der sker endnu mere.

Kl. 20:51

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Karsten Hønge.

Kl. 20:51

Karsten Hønge (SF):

Jeg kender jo fru Aaja Chemnitz Larsens vedholdende engagement i at få Grønland placeret i enhver forsvarspolitisk sammenhæng. Det fremgik jo også af ordførertalen. Men jeg kunne alligevel godt tænke mig at spørge lidt mere ind til, hvordan fru Aaja Chemnitz Larsen forestiller sig Inuit Ataqatigiits mere konkrete placering i forhold til de kommende forsvarsforhandlinger, og hvad der skal til for at få placeret Inuit Ataqatigiit i forhold til de forhandlinger.

Kl. 20:52

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 20:52

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Det, der er helt afgørende, er, at vi får lov til at sidde med. Altså, lige nu har vi jo følelsen af at sidde uden for døren, kan man sige, og det er ikke noget, vi ønsker. Det bedste alternativ, vi kan se, er, at vi snakker med alle forsvarsordførere og retsordførere, både dem, der sidder med til forhandlingerne, men også dem, som er optaget af forsvaret og retsområdet. Så vi gør jo, hvad vi kan. Men det er jo helt afgørende, at man sidder med. Vi er sådan set også villige til at tage nogle af de tunge kampe og også være med til at sige, hvor det måske er, vi skal skære lidt ned for at kunne lave nogle nye tiltag. Så jeg synes sådan set, vi viser en ret stor ansvarlighed fra Inuit Ataqatigiits side i forhold til at ville gå åbent ind i de her forhandlinger.

Kl. 20:52

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 20:52

Karsten Hønge (SF):

Et andet tema, jeg kunne tænke mig at spørge fru Aaja Chemnitz Larsen om, er den massive udfordring, som det grønlandske sam-

fund står over for, i forhold til at kun omkring 40 pct. af en ungdomsårgang får en uddannelse. Hvad er Inuit Ataqatigiits bud på det?

Kl. 20:53

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 20:53

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

I Inuit Ataqatigiit sætter vi rigtig stærkt ind. Vores partiformand har sat sig på posten med ansvaret for socialområdet, og det synes vi er et rigtig godt område at være med til at sikre. Jeg tror, det er vigtigt, at man i samarbejde med uddannelsesområdet sætter ind meget tidligt, altså allerede når man opdager, at der er nogle bekymringer. Den tidlige indsats er jeg rigtig meget fortalende for frem for den sene indsats, som jeg synes er blevet prioriteret de seneste par år.

Kl. 20:53

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Henrik Brodersen.

Kl. 20:53

Henrik Brodersen (DF):

Tak. Jeg vil også gerne tage udgangspunkt i den forfærdelige ulykke, der skete i Nordgrønland, hvor man jo i fællesskab lynhurtigt fik løst nogle af de her problemer og fik skabt et samarbejde, sådan at der kunne blive ryddet op, og så der blev ledt efter de folk, der desværre var omkommet. Jeg er glad for, at man tog imod den håndsrækning, der kom her fra den sydlige del af rigsfællesskabet, sådan at vi netop stod sammen, også i sådan en katastrofe.

Jeg tænker bare, at Dansk Folkeparti den ene gang efter den anden har rakt en hånd frem og spurgt: Hvordan kan vi bidrage her fra Danmark med at løse nogle af de sociale problemer, der stadig væk er i Grønland? Og det er jo ikke, fordi vi vil dunke grønlanderne oven i hovedet med noget, der ikke er lykkedes, men nu er der lige kommet en rapport fra Nuukområdet, hvoraf det fremgår, at der er op imod 1.000 børnesager ud af et befolkningstal på omkring 15.000. Det må da skride til himlen, at her er der altså absolut noget, der skal gøres. Må vi dog ikke gerne hjælpe?

Kl. 20:54

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 20:54

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak for spørgsmålet. Det er jo virkelig et område, som jeg brænder rigtig meget for, og jeg har brugt de sidste 10-12 år både professionelt, politisk og frivilligt – og gør det også stadig væk frivilligt – på at sætte fokus på de her forhold i Grønland. I satspuljeforhandlingerne sidste år blev der afsat 10 mio. kr. til at styrke forholdene for børn og unge i Grønland, så det er jo et meget konkret eksempel på, at selv om det faktisk er et område, som Grønland selv har et ansvar for, så har vi også været med til at presse på, for at det her skal være et område, hvor det ikke handler så meget om midlet. Det er mere målet, der er det vigtige i den her sag. Jeg har taget initiativ til, at Folketingets Grønlandsudvalg også får en orientering om, hvordan de her 10 mio. kr. bliver udmøntet, så jeg ved, at naalakkersuisoq'en på det her område vil give en orientering til Folketingets Grønlandsudvalg her inden længe, og det ser jeg rigtig meget frem til.

Kl. 20:55

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Henrik Brodersen (DF):

Ja, for det er netop det her med, at det er en tilbagevendende begivenhed, at hver gang vi diskuterer forhold i Grønland, er vi også nødt til at tage det her ganske alvorlige problem med i debatten, om vi kan lide det eller ej. Det er massivt, hvis der ved et befolkningstal på omkring 15.000 ligger omkring 1.000 børnesager. Det er dog her, hvor ressourcerne er stærkest. Hvordan er det ude i de områder, hvor myndighedernes ressourcer måske er det mindre? Så kan man sige, at 10 mio. kr. er mange penge. Det er muligvis ikke kun pengene, der er det vigtigste her, men også det, at der håndgribeligt bliver taget fat om de her stakkels børn, som bliver udsat dagligt for både det ene og det andet. Har ordføreren ikke et bud på, hvordan vi kunne mødes på en eller anden måde, så vi får løst det her problem?

Kl. 20:55

Kl. 20:56

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Nu har vi fra Inuit Ataqatigiits side gentagne gange her fra Folketingets talerstol snakket om kommunefogederne, og jeg synes sådan set, at det stadig væk er vigtigt, fordi det ikke er blevet løst endnu. Det er jo sådan set et lovløst samfund, kan man sige, på mange måder i nogle bygder, fordi der ikke er en repræsentant for politiet. Så det er jo en opgave, vi har her i Folketinget, altså at sikre, at politiet er til stede alle steder, hvor der bor folk. Naalakkersuisut har selv peget på, at måske er der behov for to kommunefogeder for at sikre, at der ligesom er en interesse for at varetage det hverv. Så det er jo i hvert fald et område, man kan pege på.

Noget andet er den her alkohollov, som jeg var inde på. Alkohol er jo i høj grad også forbundet med mange af de sociale udfordringer, som der er i Grønland, så derfor hænger tingene jo enormt meget sammen, og det er enormt komplekst. Hvis jeg kunne løse det i morgen, ville jeg gøre det, det kan jeg love dig.

Kl. 20:57

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Søren Espersen.

Kl. 20:57

Søren Espersen (DF):

Det handler om det her med at inddrage Grønland. Det bliver nu igen sagt af fru Aaja Chemnitz Larsen, at Grønland ikke bliver inddraget. Jo, det gør Grønland, men regeringen forhandler med landstyre, og det er blevet gentaget mange, mange gange. Det er ikke sådan, at de fire nordatlantiske folketingsmedlemmer er nogle, som regeringen forhandler med direkte, altså er dem, man nu skal forhandle med. Forretningsgangen er, at de to regeringer samarbejder – det gør man om kriminalforsorgen, det gør man om politiet, det gør man om forsvaret.

Så det der med konstant at minde os om, at Grønland ikke bliver inddraget, er jo det rene vås. Det, det drejer sig om, er, at de to grønlandske folketingsmedlemmer ikke har en særstilling i Folketinget.

Kl. 20:58

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Værsgo.

Kl. 20:58

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Jeg vil sige, at nej, vi har ikke en særstilling, og det er sådan set heller ikke det, vi forventer. Vi forventer bare at blive respekteret. Vi forventer sådan set også helt stilfærdigt at blive hørt respektfuldt.

Jeg synes, der har været en positiv tendens. Nu var jeg til møde med finansministeren i går og roste også regeringen, i forhold til at jeg synes, at vi bliver hørt i højere grad, end vi er blevet hørt tidligere. Det er jo sådan, at naalakkersuisut er begyndt at være opmærksom på at komme med nogle klare krav. Det var sådan set også det, jeg kom ind på i min tale, i forhold til hvad man gerne vil på justitsområdet. Det synes jeg er rigtig, rigtig positivt, og jeg ser gerne, at resten af naalakkersuisut er mindst lige så opmærksom på det. Når der er forsvarsforlig, skal vi da også være på banen og have nogle klare holdninger til det. Men ja, jeg synes, at vi skal høres som folketingsmedlemmer på lige fod med alle andre, altså have mulighed for det.

Kl. 20:59

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 20:59

Søren Espersen (DF):

Pointen er jo, som jeg sagde, at Grønland *bliver* hørt. Det er bare via de korrekte kanaler. Altså, uden sammenligning i øvrigt er der Bornholm. Bornholm kan ikke sammenlignes med Grønland på nogen områder statsretligt, men kunne man forestille sig, at vores to medlemmer fra Bornholm kom til forsvarsforligsdrøftelser og skulle have en særstilling, hvad angår forsvaret? Det kan man ikke forestille sig – eller at det skulle være på den måde på Færøerne. Det er den forretningsgang, der er blevet aftalt, og som alle er interesserede i.

Jeg tror, at Landsstyret i Grønland ville synes, det var underligt, at fru Aaja Chemnitz Larsen som repræsentant for IA skulle sidde og forhandle forsvarsforlig i Danmark, eller at fru Aleqa Hammond, som ikke er medlem af noget parti, skulle sidde og forhandle forsvarsforlig i Danmark. Det gør man simpelt hen ikke. Det er ikke udslag af nogen ond vilje om, at nu skal Grønland ikke høres. Grønland *bliver* hørt, for Grønland er med, præcis som de altid har været ifølge forfatningen, og som det foregår fra regering til Landsstyre.

Kl. 21:00

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 21:00

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Jeg tror ikke nødvendigvis, at vi bliver enige, og jeg tænker heller ikke, at vi, når jeg har 30 sekunder, kan nå at blive enige. Jeg synes stadig væk, at der er behov for nogle nye traditioner, i forhold til at man inviterer folk med til brede forlig. Vi sidder med en viden, som også kan være vigtig for Folketinget, og som faktisk kan være med til at styrke de forhandlinger, som skal i gang i forhold til forsvarsforliget, i forhold til kriminalforsorgsforliget. Det giver rigtig god mening, at vi sidder med. Så jeg køber ikke det argument, og jeg synes, der er behov for at lave nogle nye traditioner her i Folketinget, så de grønlandske folketingsmedlemmer også kan blive hørt i højere grad.

Kl. 21:01

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Nikolaj Amstrup.

Kl. 21:01

Nikolaj Amstrup (ALT):

Mange tak. Jeg vil også gerne takke fru Aaja Chemnitz Larsen, først for ordførertalen og, som det har lydt fra andre spillere her i aften, også for samarbejdet. Naturkatastrofen i Nordgrønland er flere gange blevet nævnt, og Grønland er jo et af de områder i verden, der mærker klimaforandringerne tydeligst. Man kan nærmest sige, at I er på klimaforandringernes frontlinje.

Derfor er mit spørgsmål: Er fru Aaja Chemnitz Larsen enig i, at en ansvarlig grønlandspolitik også inkluderer en ansvarlig klimapolitik?

Kl. 21:01

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 21:01

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Det korte svar er ja. Jeg synes, det er rigtig vigtigt, at vi fra Grønlands side også tager medansvar. Og vi udleder jo ikke lige så meget. Vi har jo ikke en lige så stor industri, som mange af de andre store lande. Jeg synes, det er vigtigt også af politiske årsager, at vi sender et signal om, at vi også er med til at tage et globalt medansvar der, hvor vi er i stand til det.

Vi har jo nogle rigtig gode eksempler i forhold til f.eks. vandkraftværker rundtomkring i Grønland. Jeg synes sådan set, at det kunne være på sin plads, at man fra naalakkersuisuts side og fra Grønlands side også tiltrådte Parisaftalen. Der er jo en uenighed i naalakkersuisut, som det også er blevet nævnt tidligere. Når man sidder i en coalition, er der flere partier, som har forskellige holdninger. Jeg så gerne, at vi fra Grønlands side tiltrådte Parisaftalen.

Kl. 21:02

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 21:02

Nikolaj Amstrup (ALT):

Nu foregreb fru Aaja Chemnitz Larsen mit næste spørgsmål, som netop var om Parisaftalen. Så jeg vil blot sige, at jeg er glad for at høre, naturligvis, at fru Aaja Chemnitz Larsen vil arbejde videre på at få Grønland til at tiltræde Parisaftalen.

Kl. 21:02

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 21:03

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. Jeg synes jo sådan set også, at det, når vi snakker om klima, er vigtigt at snakke om FN's verdensmål. Jeg har jo valgt at engagere mig her i Folketinget i den tværpoltiske netværksgruppe, som vi har i forhold til at arbejde for FN's verdensmål. Jeg så også gerne, at vi fra Grønlands side gjorde noget mere. Så vi har bl.a. taget initiativ til et forslag, som skal skal drøftes i Inatsisartut, om, hvordan vi også kan være med til at bidrage til at leve op til de her verdensmål fra FN, som der er.

Kl. 21:03

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak til fru Aaja Chemnitz Larsen for dagens indsats, og hjertelig velkommen til fru Aleqa Hammond.

Kl. 21:03

(Privatist)

Aleqa Hammond (UFG):

Mange tak. Jeg er glad for at høre statsministeren sige, at det går ret godt i Danmark, for det signalerer tilfredshed og overskud til at ville mere. Særlig blev jeg glad for, at høre, at statsministeren er glad for samarbejdet med de nordatlantiske mandater, samt at man respekterer de forskelligheder, vi har i rigsfællesskabet.

Der har i det forgangne år været stor debat om Grønlands selvstændighed – også her i Folketinget. Statsministeren har også af flere omgange understreget, at selvstændighed uden for grundloven vil

blive opfattet som en udmeldelse af rigsfællesskabet. Statsministeren har tilkendegivet, at han vil blive ked af det, når Grønland bliver selvstændig, men samtidig siger han også, at han respekterer grønlandernes ønske om selvstændighed. Selvstyreloven er klar og fuldt gennemsigtig, hvad angår processen til et selvstændigt Grønland. Danmark og Grønland har i fællesskab udformet selvstyreloven. Det er en lov, som begge nationer kan være meget stolte af, og det er ikke mindst en lov, som bliver anset som best practice på verdensplan, i forbindelse med hvordan to lande kan samarbejde om en løsrivelse baseret på gensidig respekt og forståelse. Statsministeren siger i sin åbningstale, at han tager diskussionen om selvstændighed alvorligt. Lad mig én gang for alle konstatere, at Grønland definitivt er på vej mod mere selvbestemmelse og selvstændighed. Inatsisartut har med bred politisk opbakning nedsat en forfatningskommission, og det var ud fra et forslag, som jeg i sin tid fremlagde for Inatsisartut, og som både dengang og nu møder stor opbakning.

I lyset af analysen om Forsvarsministeriets fremtidige opgaveløsning i Arktis er der behov for en opgradering af beredskabet og ikke mindst for en større inddragelse af det grønlandske civilsamfund. Jeg fornemmer en politisk vilje i både Danmark og Grønland til en udvidelse af samarbejdet om lokal inddragelse, involvering og uddannelse af grønlandske borgere i forsvarets opgaver i Arktis. Forsvarsministeriets rapport anbefaler en styrkelse af den fremtidige sø- og redningstjeneste, som bl.a. skal bistå den voksende krydstogts trafik og ruste os til fremtidens skibsruter i Arktis og ikke mindst ruste os til det ansvar, som følger med.

Snart skal Folketinget forhandle et nyt forsvarsforlig, og jeg mener, at det er yderst vigtigt, at de grønlandske mandater og selvstyret bliver hørt i de punkter i forsvarsforliget, som vedrører Arktis. Det kommende forsvarsforlig er vigtigt for det samlede kongerige, og derfor mener jeg, at det er af stor betydning og helt naturligt, at vi for at få en grønlandsk vinkel på det, som vedrører vores land og vores hverdag, sidder med. Jeg fornemmer en stigende interesse fra vores unge i Grønland for at tage en uddannelse inden for Forsvaret. Jeg har over for finansministeren tilkendegivet, at der bør afsættes midler til unge grønlandere, der bor uden for Nuuk, og som ønsker at tage en uddannelse inden for Forsvaret. Der er tale om, at uddannelsesbetingelserne skal være på plads.

2018 bliver året, hvor Grønland får sit første lukkede fængsel. I årtier har det været udråbt som et af de største menneskeretlige problemer i Danmark, at grønlandere er blevet sendt i fængsel tusindvis af kilometer væk fra deres hjem, og de er i mange tilfælde sendt til et sted, hvor de end ikke taler sproget. På Herstedvester Fængsels hjemmeside står der, at grønlanderafdelingen i Herstedvester må ventes nedlagt. En del af de grønlandske indsatte har tilkendegivet, at de ikke ønsker at flytte tilbage til Grønland og afsone i Grønland, da de nu har haft deres faste rammer i Herstedvester igennem så lang tid. Jeg finder det vigtigt, at der er et valg for de nuværende indsatte, hvorvidt de ønsker at afsone i Danmark eller afsone i Grønland. Det er også vigtigt, at de indsatte, der vælger at fortsætte deres afsoning i Danmark, fortsat bliver behandlet som grønlandske indsatte, som de bliver i dag, hvor de eksempelvis har ret til grønlandsk mad, besøgsrejser samt grønlandske gudstjenester.

Det glæder mig rigtig meget, at der bliver afsat 40 mio. kr. over fire år til en styrkelse af retsområdet i Grønland. Hvordan disse midler skal fordeles, ved jeg ikke helt endnu, men jeg håber naturligvis, at regeringen vil arbejde tæt sammen med den ansvarlige naalakkersuisoq, så forbedringerne på retsområdet bedst muligt tilpasses de grønlandske forhold.

Kl. 21:08

Et andet forsømt område er politiet i Grønland. De grønlandske politibetjente får mindre i løn end deres danske kolleger, trods den samme uddannelse og den samme arbejdsgiver. Det er ikke en passende behandling fra Justitsministeriet og Rigspolitiets side. Et Kon-

gerige med respekt for borgerne giver ikke ulige løn for samme arbejde. Det er ikke i orden.

De grønlandske mandater har gennem flere valgperioder arbejdet for, at der etableres et grønlandsk menighedsråd i Danmark. Jeg har personligt holdt møder med skiftende kirkeministre for at følge op på arbejdet. Kirkeministrene har hver gang bakket op om et grønlandsk menighedsråd og har meddelt mig, at det er et prioriteret område. Jeg håber, at det bliver i dette folketingsår, at vores mange grønlandske borgere i Danmark får de lovede forbedringer med etablering af et grønlandsk menighedsråd i Danmark og ansættelse af en ekstra grønlandsksproget præst. Cirka 18.000 grønlandske borgere i Danmark betjenes i dag blot af én grønlandsksproget præst. Sjælesorg er vigtigt i et kristent samfund, og det er på tide, at den danske folkekirke også kan rumme det grønlandske sprog, ligesom folkekirken i Grønland kan rumme dansksprogede præster.

Danmark har med deres forsvarsaftale fra 1973 fortsat en juridisk og moralsk forpligtelse over for Grønland. Det gælder i forhold til den tabte servicekontrakt, oprydning af gamle militærbaser og amerikanernes nuværende aktiviteter på Thulebasen. Senest er det kommet frem, at amerikanerne er i gang med en betydelig opgradering af Thuleradaren til en værdi af mere end 250 mio. kr. Det grønlandske parlament, Inatsisartut, er ikke blevet orienteret, som det ellers fremgår af Danmarks forpligtelser i henhold til Igalikuaf-talen at det skal. Samarbejdet mellem Grønland og Danmark skal bygge på tillid og fællesskab. Det er vigtigt at sikre, at respekten indbyrdes og samarbejdet mellem Grønland, Danmark og USA fortsætter på en måde, så vi alle er tilfredse, og så vi alle får noget ud af det.

I Grønland er der en berettiget forventning om, at vi bør blive kompenseret for at stille vores land til rådighed for amerikanernes militære aktiviteter. Indtil nu er vi blevet forskånet for krigshandlinger i forbindelse med USA's tilstedeværelse, men ikke for hverken tvangsflytninger, atomuheld eller forurening af vores dyrebare natur. Det bør være på sin plads, at der skal arbejdes for en ny aftale mellem Grønland, Danmark og USA som tre ligeværdige partnere, der alle vinder noget på samarbejdet.

Regeringen i Grønland, naalakkersuisut, har tidligere på året indklaget den danske regering for tre forskellige FN-organer, der efterforsker krænkelse af menneskerettighederne. I klagerne anklages Danmark for at svigte sit ansvar for oprydning efter USA's militære installationer i Grønland og for ikke at sikre Grønland et rimeligt økonomisk udbytte af Thulebasen. I klagerne henvises der bl.a. til FN's deklaration om oprindelige folks rettigheder og ILO's konvention om oprindelige folk i selvstændige stater. Til trods for at naalakkersuisut valgte at trække klagen tilbage, er det nu således, at sagen alligevel kører videre og skal undersøges til bunds. Jeg synes, det er trist, at det skal komme så vidt i forbindelse med forståelse for de mange politiske frustrationer mellem Danmark og Grønland om amerikaneres tilstedeværelse i Grønland. Opfattelsen blandt borgerne i Grønland er, at det grønlandske folk betaler for Danmark og USA's venskab på det område.

Jeg forsøger at se med optimisme på relationerne mellem Grønland og Danmark. Der er igangsat en dialog mellem Nuuk og København, hvad angår amerikanernes militære forurening og efterladeskaber. Der er afsat ekstra midler til retsområdet i Grønland og socialt udsatte grønlandere i Danmark. Det er et skridt i den rigtige retning, og det giver mig en forhåbning om en bedre hverdag for mange af kongerigets borgere, også dem fra Grønland. Qujanaq.

Kl. 21:13

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak til fru Aleqa Hammond. Så går vi over til spørgsmålene, og det første er fra hr. Søren Espersen.

Kl. 21:13

Søren Espersen (DF):

Tak for det. Jeg vil bare lige gøre det kort. Jeg har aldrig oplevet, at Grønland nogen sinde har sagt tak til USA, fordi man er blevet beskyttet igennem alle de år, de har været der. Lad det ligge. Det er ikke derfor, jeg tager ordet.

Jeg vil gerne høre noget om den der selvstændighedsforfatningskommission, som er i gang med et omfattende arbejde. Det, der kan undre, er, at en del af kommissoriet ikke er at klarlægge Grønlands økonomi efter selvstændigheden. Der er faktisk ikke kommet et eneste tal for, hvad det egentlig kræver at være et selvstændigt land. Jeg har selv søgt nogle af tallene hos det danske Finansministerium, som har hjulpet mig med at udarbejde nogle tal for, hvordan det ville være, hvis Grønland skulle udrede det hele. Vi taler jo – et slag på tasken – om mellem 6 mia. kr. og 7 mia. kr. pr. år for at sikre selvstændighed. Og det er altså uden nogen form for bloktilskud.

Kan det ikke undre fru Aleqa Hammond, som jo ikke er med i den her forfatningskommission, at den del af det slet ikke er med i det arbejde, man laver?

Kl. 21:14

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 21:14

Aleqa Hammond (UFG):

Først vil jeg sige, at vi er rigtig glade for, at amerikanernes tilstedeværelse i Grønland er med til at bidrage til verdensfreden. På det område er vi ikke i tvivl om at det er med til at skåne os for megen dårligdom. Men når det er sagt, synes jeg stadig væk også, at Danmark og Grønland og USA har en forpligtelse i henhold til Igalikuaf-talen til at sikre, at der er en gennemsigtighed, hvad angår deres aktiviteter i Grønland, hvilket vi efterlyser i dag.

Hvad angår forfatningskommissionens arbejde, betragter jeg det ikke som det endelige arbejde, med hensyn til hvordan Grønland i fremtiden skal blive selvstændigt. Jeg betragter det som en del af opgaven for at klarlægge nogle retningslinjer for fremtiden, altså hvordan Grønlands vej til selvstændighed vil blive. Forfatningsarbejdet vil omfatte et forslag til forfatning inden for kongerigets egen grundlov, sådan som det er aftalt mellem Grønland og Danmark internt. Jeg tror, det er den rigtige retning. Jeg tror, at det er det første skridt i den rigtige retning. Men jeg tror også helt bestemt, at det ikke er et arbejde, som jeg betragter som værende det endelige. Efter det første skridt tager man det næste.

Kl. 21:15

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 21:15

Søren Espersen (DF):

Det kan man så mene, men jeg mener jo personligt, at netop økonomien er vigtig, altså om et land har bæredygtighed nok til at kunne eksistere selv uden bloktilskud, som jo i øjeblikket dækker 55-56 pct. af hele det grønlandske budget. Jeg mener, det er direkte uansvarligt, at man ikke tager det som det allerførste i forsøget på at finde ud af, hvordan man egentlig kan komme til at leve. Der er bare de tal, vi har fået fra Finansministeriet, og som fru Aleqa Hammond selv kan finde på Folketingets hjemmeside. Det er noget med, at hvis man forestiller sig, generøst sagt, at der er 30.000 mennesker i Grønland, som betaler til landskassen – og det tror jeg ikke der er – så skal hver af disse skatteydere, ud over den nuværende skattebetaling, udrede cirka 250.000 kr. om året, altså ud over den skat, de betaler nu. Det er så astronomiske tal, at det forekommer helt uansvarligt, at

det netop ikke er det centrale i forarbejdet i forsøget på at lave en selvstændig stat. Jeg synes ikke, det er i orden.

Kl. 21:16

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 21:16

Aleqa Hammond (UFG):

Nu har vi jo et lidt forskelligt syn på, hvordan Grønland skal være i fremtiden, altså om det skal være selvstændigt eller ej. Men det er også helt i orden. Grønland synes, det er utrolig vigtigt, at vores økonomi skal være stærkere. Det er jeg på ingen måde i tvivl om at alle ønsker. Derfor synes vi også, det er utrolig vigtigt, at vi engagerer os i vores ungdom og vores børn, således at alle får sig en uddannelse i fremtiden, og så alle får den bedst mulige opbakning til at kunne klare sig og være selvforsørgende i et samfund. Vores økonomiske zone, sømilegrænsen på 200 mil, virker langt fra hundrede procent endnu. Men jeg ser en større indtjening i de grønlandske farvande i fremtiden. Jeg ser også en større indtjening i den grønlandske turisme i fremtiden. Jeg ser også en økonomisk gevinst, ved at Grønland nu har fået hjemtaget sin råstoflovgivning. Og jeg tror også helt bestemt, at Grønlands vej frem til mere selvforsyning vil være med til at styrke vores økonomi. Sådan som det er i dag, er 75 pct. af vores elforbrug baseret på vandkraft, og jeg tror også, at det på mange måder har været med til at styrke vores økonomi og gøre os fri for olie, som vi skal sejle op hver gang.

Kl. 21:17

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Hr. Marcus Knuth.

Kl. 21:18

Marcus Knuth (V):

Mange tak. En helt central pointe, som jeg føler at ordføreren ikke helt kom ind på, er grønlændernes mulighed for at interagere med omverdenen. En ting, jeg ikke forstår, er, hvorfor man ikke vælger at opprioritere det danske sprog, i stedet for hvad jeg ser som en form for nedprioritering. Når det kommer til adgangen til gymnasier, når det kommer til adgangen til universiteter, er det danske sprog en forudsætning og, hvis man skal tage det et skridt videre, også adgangen til Europa gennem Danmark. Jeg føler, at den politik, man kører i Grønland, desværre hæmmer muligheden for rigtig, rigtig mange dygtige, kompetente unge grønlændere, som gerne vil videre i gymnasiet, som gerne vil videre på universitetet, så de ikke får de samme muligheder her i verden. Kan ordføreren komme lidt ind på, hvad man vil gøre fra Grønlands side for at opprioritere det danske sprog og dermed muligheden for videreuddannelse?

Kl. 21:18

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 21:19

Aleqa Hammond (UFG):

Nu underviser vi jo ikke i dansk som hovedsprog i Grønland, fordi hovedsproget i Grønland er grønlandsk, og det eneste officielle sprog i Grønland er grønlandsk. Det andet sprog er dansk, og det bliver vi så undervist i. Jeg fik undervisning i dansk allerede fra 1. klasse. Senere har man så indført, at man først underviser i dansk fra 4. klasse, alt efter hvad man vil prioritere. Når det er sagt, har vi også et tredje sprog, som er engelsk, og alle tre sprog er obligatoriske sprog, der skal læres i det grønlandske samfund. Der undervises i både grønlandsk, dansk og engelsk, og man underviser ikke i færre timer i dansk i dag, end man gjorde tidligere. Men man diskuterer,

hvorvidt dansk skal fylde i fremtiden, om det skal ligge på samme niveau som engelsk, eller om dansk skal ligge på et lavere niveau end engelsk, for vi tænker også på den internationale arena, og at vi gerne vil have vores unge til at uddanne sig, ikke bare inden for kongerigets rammer, men også, at de har mulighed for at uddanne sig på engelsk i det samarbejde andre lande, som vi har. Jeg synes, at det et naturligt skridt i retning af en globaliseret verden.

Kl. 21:20

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 21:20

Marcus Knuth (V):

Mange tak. Jeg forstår udmærket godt, at man ønsker at inkludere engelsk i en del af uddannelsen, men helt ærligt, Grønland er en del af Danmarks rigsfællesskab. Det mest naturlige for en ung grønlandsk mand eller kvinde, der går videre til gymnasiet, der går videre til universitetet, er jo at gå videre i det danske system. Selvfølgelig er engelsk vigtigt, men helt ærligt, hvor mange grønlændere går så videre i et britisk eller amerikansk system? Det tror jeg ikke er særlig mange. Jeg ville være interesseret i at høre ordførerens syn på det. Er det naturlige ikke, når nu vi har et tusind år gammelt fællesskab, at unge grønlændere lærer dansk, så de kan komme i gymnasiet, så de kan komme på universitetet?

Kl. 21:20

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 21:20

Aleqa Hammond (UFG):

Nu har vi ikke et tusind år gammelt fællesskab; vi har et 300 år gammelt fællesskab mellem Danmark og Grønland. Det er jo sådan, at vi har gymnasier i Grønland, hvor vi tager vores gymnasiale uddannelse. Vi har også et universitet i Grønland, som optager flere og flere studerende hvert evige eneste år. Meget ofte er det sådan, at selv om de tager deres uddannelse på universitetet i Grønland, er det ikke nødvendigvis udelukkende det danske sprog, som er det vigtigste. De skal kunne læse på højt plan på engelsk, og de uddannelsesretninger, som man ikke kan tage i Grønland, tager man i Danmark eller i de nordiske lande. Jeg synes ikke på nogen måde, at de kommer og siger, at deres danskundervisning har været for dårlig, til at de kan komme ind på uddannelsesstederne. Det har jeg ikke hørt i samme grad, som går spørgeren refererer til.

Kl. 21:21

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Hr. Nikolaj Amstrup.

Kl. 21:21

Nikolaj Amstrup (ALT):

Tak for ordførertalen. Nu refererede jeg tidligere til, at Grønland jo er i klimaforandringerne frontlinje, men man er jo også i frontlinjen i forhold til forværringen af havmiljøet, hvilket påvirker både fiskeri og turisme. Så jeg kunne godt tænke mig at spørge fru Aleqa Hammond, om hun også er enig i, at en ordentlig og ansvarlig Grønlands-politik inkluderer en ordentlig og ansvarlig klima- og miljøpolitik.

Kl. 21:22

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 21:22

Aleqa Hammond (UFG):

Ja, det er jeg, og det gør Grønland også. Grønland vil og tager også et globalt ansvar for at sikre, at de klimaforandringer, vi oplever i dag, bliver bekæmpet. Grønland har igangsat den helt store omlægning af sin energisektor fra oliebaseret energiforsyning til energi fra vandkraft. Det har gjort, at Grønland i dag har ren energi i 75 pct. af vores elforbrug i det samlede grønlandske samfund. Det synes jeg er den rigtige retning at gå i en ansvarlig klimapolitik.

Når det er sagt, tog Grønland aktivt del i Parisaftalen, og det var også for at kunne få en vinkel på det set fra et oprindeligt folks synspunkt. For oprindelige folk skal tage lige så stort ansvar for at bekæmpe forureningen og klimaforandringer i verden som alle andre store stater. Og der mener jeg også, at Grønland har spillet en meget vigtig rolle. Men uanset hvad, tager Grønland som sagt aktiv del i det, og vi mærker klimaforandringer på meget nært hold.

Det ser vi også i vores økonomi, hvor isen lægger sig senere end normalt og forsvinder tidligere end normalt, og det har naturligvis haft konsekvenser for fangernes indkomst, som er baseret på deres færden på isen og havet, og det rammer også nationaløkonomien.

Kl. 21:24

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 21:24

Nikolaj Amstrup (ALT):

Tak. I den sammenhæng kunne jeg også godt tænke mig at spørge fru Aleqa Hammond om noget, og det er, om de klima- og miljømæssige konsekvenser af den første danske politik på nogen måde bekymrer fru Aleqa Hammond.

Kl. 21:24

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 21:24

Aleqa Hammond (UFG):

Det ville være nemt nok at sige, at vi er så langt foran Danmark i forhold til grøn energi. Men det er også, fordi vores geografi er meget anderledes end Danmarks, og fordi vores muligheder er meget anderledes i Grønland. Men jeg tror, at Danmark går i den rigtige retning, hvor man gerne vil sætte fokus på alternativ energi og gå væk fra fossile brændstoffer i fremtiden. Det kræver så også, at man kan se den økonomiske fidus i at være med, altså som borger, og jeg tror også, at information er meget, meget vigtigt for at få alle med – altså at det ikke bare er på politisk plan, men også et ønske i samfundet. Det er meget større end politikernes egen vilje til at omdanne til et grønt samfund.

Kl. 21:25

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tusind tak til fru Aleqa Hammond for dagens indsats. Nu kan jeg se, at sølvknapperne i vesten er pudset og håret er friseret, så jeg vil byde hjertelig velkommen til hr. Magni Arge fra partiet Tjóðveldi, Færøerne. Værsgo.

Kl. 21:25

(Ordfører)

Magni Arge (T):

Tak for det, hr. formand. Folketingets nestor, Bertel Haarder, åbnede i tirsdags folketingsåret med ordene, at folkestyre og frihed ikke er nogen selvfølge, og derfor er åbningen af folketingsåret en festdag. Statsministeren konstaterede senere i sin åbningstale, at frihed og lighed er fælles europæiske værdier.

Disse udsagn står i skærende kontrast til mine oplevelser i Catalonien i søndags, oplevelser, som brændte sig dybt ind i min sjæl og mit sind. Den folkelige og fredelige samling omkring valgstederne allerede dagen før folkeafstemningen gjorde et stort indtryk. Den var hverken populistisk eller sektærisk, men gav derimod indtryk af et dybfølt ønske om at få lov til på demokratisk vis at give udtryk for folkets holdning til Cataloniens ret til selvbestemmelse: retten til at stemme og retten til at bestemme – the right to vote and the right to decide.

Catalonierne vidste, at regeringen i Madrid havde sendt 10.000 politifolk fra Guardia Civil til Catalonien for at forhindre valget. Alligevel samledes de omkring valgstederne, fordi de ville høres og de ville stemme. »Votarem« – vi vil stemme – var slagordet. Catalonierne opførte sig med værdighed og forsvarede deres demokratiske ret med den blotte personlige tilstedeværelse, ord og stemmesedler.

Kontrasten var derfor enorm, da sortklædte, bevæbnede politifolk bag skjolde og skjulte ansigter marcherede ind på valgstederne i militære formationer og uden advarsel gik løs på alle, som stod imellem dem og stemmeurnerne. Brutalt huggede de unge og gamle mænd ned med kniplerne, de slæbte unge kvinder ved håret, sloges med bedstemødre, sparkede og trampede på forsvarsløse borgere, før de røvede stemmesedlerne og lukkede valgstederne.

Jeg var selv til stede i Sant Joan, hvor Guardia Civil slog en mand i 70'erne til blods. Han stod i køen tæt ved indgangen til valgstedet og ville bare bruge sin demokratiske ret til at stemme. Det kom han ikke til den søndag i Sant Joan.

Jeg undres over cataloniernes selvbeherskelse. De gik ikke til modangreb, de sloges ikke, men prøvede blot med ord og deres forsvarsløse kroppe at lægge sig imellem de angribende politistyrker og stemmesedlerne. Henved 900 mennesker blev skadet, 400 valgsteder blev lukket, og et ukendt antal stemmer røvet. Samme aften takkede den spanske regeringsleder, Rajoy, politistyrkerne for deres eksemplariske indsats, og kongen formåede ikke at samle nationen ved at mane til besindighed og dialog.

Jeg forstår ikke, at vestlige demokratiske lande med EU i spidsen har været så tavse om denne brutale berøvelse af frihed. Jeg er godt klar over, at der findes flere synspunkter og nuancer på konflikten i Catalonien, men de vestlige demokratier, som gerne forholder sig til selvbestemmelse, demokrati og menneskerettigheder andre steder på kloden, må også forholde sig til brud på grundlæggende demokratiske rettigheder blandt sine nærmeste alliancepartnere.

Da statsministeren i sin tale udtrykte stolthed over, at Danmark kæmper for verdens kvinder, kom jeg til at tænke på en af de mange opfordringer, jeg har fået fra Catalonien siden i søndags. Gloria fra Barcelona skrev:

»Jeg er ikke politiker, journalist eller advokat. Bare en ganske almindelig kvinde, mor, hustru og datter, som elsker mit land og respekterer andre lande og politiske holdninger, så længe de bygger på en demokratisk og humanitær idé.

I Madrid ser man på Catalonien som en del af Spanien – at vi alle hører til ét land – som brødre og søstre. Men siden i søndags har jeg spurgt mig selv: Ville en bror nogensinde behandle sine søskende som det spanske politi behandlede de catalanske borgere som kun ønskede at vælge?

Jeg beder dig bare om at fortælle hvad du oplevede, og opfordre regeringer, myndigheder og organisationer til at fordømme den spanske stats overgreb. Please HELP US!«, slutter Gloria brevet.

Kl. 21:30

Hermed sender jeg hendes opfordring videre til regeringen og Folketinget. Det er kun 2 år siden, det danske Folketing udtalte, at spørgsmålet om Cataloniens uafhængighed er et anliggende for fredelig og demokratisk dialog mellem Catalonien og den spanske regering i Madrid. Jeg håber, at det nuværende Folketing er modigt nok til at fordømme brutal vold mod borgere, som ønsker indflydel-

se på egen fremtid gennem demokratiske folkeafstemninger, og at regeringen vil gøre en aktiv indsats for at få en mægling i gang til fordel for en fredelig og demokratisk dialog mellem parterne.

Der findes måder at gribe en fornuftig og respektfuld proces an på. Folkeafstemningen i Skotland var et godt eksempel. Og jeg har også tillid til, at vores egen tilgang til en folkeafstemning om en færøsk forfatning vil tjene som et godt eksempel for andre.

Forslaget til forfatningen blev fremstillet i Lagtinget forleden og skal behandles i løbet af efteråret. Når Lagtinget har truffet en beslutning, skal det sendes ud til folkeafstemning, som afholdes 6 måneder senere, så forfatningsforslaget kan blive genstand for en folkelig debat.

Forslaget er et identitetsdokument, som forholder sig til Færøerne som nation og færingerne som folk. Det indeholder bestemmelser om borgernes rettigheder og pligter, om det mandat, som borgerne giver de folkevalgte, og hvordan vi organiserer vores demokratiske institutioner.

I forfatningen fastslås det også, at det færøske folk har den højeste myndighed og skal spørges, hvis Færøerne skal afgive rettigheder ved indtræden i fællesskaber eller ønsker at udtræde af f.eks. kongeriget og etablere en selvstændig stat. Således vil vi hævde både den eksterne selvbestemmelsesret såvel som den interne selvbestemmelsesret. Forfatningen indeholder ikke nogen køreplan for selvstændighed, men bestemmelser om, hvilket mandat der skal søges hos de færøske vælgere for at gennemføre en sådan beslutning.

Forfatningen handler ikke kun om selvfølelse og national stolthed. Den er også et naturligt led i udviklingen af det færøske samfund, som har udviklet en stærk autonomi baseret på kulturelle værdier, solid eksportorienteret økonomi, overtagelse af myndighedsområder, udvikling af kompetencer og god infrastruktur.

Den færøske velfærd finansieres stort set med egne midler, og blokstøtten fra Danmark udgør mindre end 8 pct. af de offentlige indtægter.

Færøsk lakseopdræt har ry for at levere verdens bedste laks, og vi er blandt verdens fem største lakseproducenter. Færøerne hører til blandt Large Ocean States, fordi vores havområde er stort: Samlet set er vi blandt de 25 største fiskerinationer i verden, men målt per capita ligger vi i toptre.

Globaliseringen har flyttet gevaldigt om på konkurrencebetingelserne for stort set alle industrier og alle lande. Og det gælder også Danmark og Færøerne. Vi konkurrerer på livet løs hver dag, hver time og hvert minut om købernes gunst i Asien, i Amerika, i Europa – ja, over hele verden. Og vi forhandler løbende om adgang til ressourcer og markeder. Det kræver talent, kondition og kampånd – for at holde mig til sportsterminologi – og en erkendelse af, at vi kun kan klare konkurrencen, hvis vi er blandt de allerbedste. Der er ikke plads til seriehold i den globale konkurrence. Vi må og skal derfor indrette os i forhold til de udfordringer, vi møder i dag og i morgen, så vi fortsat kan udvikle og fastholde den færøske velfærd.

Statsministeren sagde, at EU er den helt afgørende platform til at varetage danske interesser i verden. Det har jeg respekt for, men EU og Færøerne har ikke altid de samme interesser. Og netop derfor kan der opstå interessekonflikter mellem Danmark og Færøerne, som vi så det i makrelstriden.

Desværre ser jeg også i øjeblikket konturerne af en ny konflikt under opsejling, fordi EU vil udvide Den Internationale Hvalfangstkommissions mandat til også at omfatte småhvaler. Det må ikke ske, fordi IWC styres af en dyreværnslobby. Vi har et udmærket samarbejde i det nordatlantiske NAMMCO, som løbende følger med i, om fangsten af småhvaler er bæredygtig.

Tiden har længe været moden til at revurdere kompetencefordelinger mellem Færøerne og Danmark, så vi kan koncentrere os om udviklingen af et robust samfund i stedet for at bruge energien på spidsfindige statsretlige diskussioner, som har afsæt i en fjern dansk

fortid. Det, vi har brug for, er en tidssvarende og fremtidsorienteret samarbejdsmodel mellem Færøerne og Danmark, som giver os en stor portion udenrigs- og handelspolitisk bevægelsesfrihed. Og med større suveræne kompetencer står Færøerne stærkere rustet til fremtidens udfordringer. At det så koster en afvikling af blokstøtten over tid og de to folketingspladser, er en overkommelig pris for en free association-model.

Til slut vil jeg gerne sige, at jeg er taknemlig for, at vi kan diskutere disse forhold på demokratisk vis, og at regeringen har forholdt sig konstruktivt til det færøske forfatningsforslag. Det kan faktisk tjene som rollemodel for Rajoy og den spanske regering. Tak.

Kl. 21:36

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak til hr. Magni Arge. Der er et par spørgsmål. Det første er fra fru Karin Gaardsted.

Kl. 21:37

Karin Gaardsted (S):

Tak for talen. Jeg har lige været på besøg på Færøerne og har været rundt og se og møde folk fra forskellige kommuner. Det går jo rigtig godt på Færøerne lige for tiden. Jeg vil gerne høre ordførers mening om, hvad der egentlig er de største udfordringer på Færøerne nu, hvor det går så godt inden for erhvervslivet.

Kl. 21:37

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Værsgo.

Kl. 21:37

Magni Arge (T):

Det var et godt spørgsmål – er det ikke sådan, man skal svare? Jeg tror, at vores største udfordring i øjeblikket er, at det går så godt, at vi skal passe på, at vi ikke bruger for mange penge, og at vi ikke får for høje omkostninger, som vil give os større problemer, når vi på et tidspunkt oplever, at konjunkturerne vender den anden vej, i hvert fald hvad angår fiskepriser. Det kan være på grund af, at der er færre fisk og den slags. For vi ved godt, at vi har en cyklisk økonomi.

I øjeblikket vender alle pile den samme vej. Der er høje priser på laks. Der er ikke nogen væsentlig sygdom. Der er store mængder af pelagisk fisk, og der er også en pæn pris for det. Og prisen på olie, som vi er relativt afhængige af, er ret lav. Så vi kan kun sige, at pilene peger i den rigtige retning. Men vi kan ikke regne med, at de kommer til at gøre det hele tiden. Derfor skal vi også sørge for, at vi konsoliderer os til at klare det, når bølgerne går den anden vej. Det gør vi for så vidt også, for i det ny finanslovsforslag, som har et meget væsentligt overskud på knap 400 mio. kr. eller deromkring, har man tænkt sig at anvende to tredjedele af overskuddet til nedbetaling af gæld og til opsparing, hvis jeg kan sige det sådan.

Kl. 21:38

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 21:38

Karin Gaardsted (S):

Noget af det, jeg især lagde mærke til, var alle de byggeprojekter, som er i gang. Nu ved jeg godt, at når man bliver vist rundt af en kommune og kommunens folk, så vil de rigtig gerne vise, hvad det er, de er meget stolte af. Det kan jeg rigtig godt forstå. Men er det de mange byggerier, også f.eks. tunnelbyggerier, som ordføreren mener kan ophede økonomien på Færøerne?

Kl. 21:39

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 21:39

Kl. 21:42

Magni Arge (T):

Selvfølgelig er det sådan, at byggeaktivitet er noget af det, som man kan forsøge at styre i modgående retning af den cykliske økonomi. Men det er ikke altid nemt at holde styr på, for offentlige byggerier er gerne planlagt flere år i forvejen, og vi ved ikke rigtig, hvordan tingene kommer til at gå om 2 år, hvad angår makrellen eller lakseopdrættet, eller hvad det er. Nogle gange rammer vi ind i, at alle konjunkturer vender den samme vej.

Vi har jo en stor tilgang af folk på Færøerne. Folketallet er gået op og er nu over 50.000. Det stiller også krav om, at vi skal bygge flere boliger til alle de mennesker, der kommer hjem til Færøerne for at bo. Dem må vi så bygge til dem. Vi har også brug for, at der er institutioner, der får de faciliteter, der skal til, altså hospitaler, skoler og børnehaver, og hvad ved jeg. Vi skal sørge for, at de her ting er, som de skal være. Når det kommer til tunneler og infrastruktur, kan jeg bare sige, at en stor del af årsagen til, at det også går godt på Færøerne, er, at vi har en meget effektiv infrastruktur, som fungerer rigtig godt. For vi har investeret i den infrastruktur.

Kl. 21:40

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Nikolaj Villumsen.

Kl. 21:40

Nikolaj Villumsen (EL):

Tak for det. Jeg vil starte med at sige, at jeg da vil være en af dem, der personligt vil være ret ked af det, hvis hr. Magni Arge stopper og opgiver sin plads her i Folketinget. For det er jo bl.a. en fornøjelse at se hr. Magni Arge i dag ligesom sætte en udenrigspolitisk dagsorden og bringe den voldsomme situation, vi ser i Catalonien, op her i åbningsdebatten. Jeg er enig med ordføreren i, at det er fuldstændig uacceptabelt at se den her vold mod fredelige vælgere, som vi har set fra spansk politis side, mod ganske almindelige mennesker, der prøvede at stemme i Catalonien, som ordføreren også beskrev. Jeg har bemærket mig, at den slovenske og den belgiske premierminister har været ude at fordømme volden fra spansk politis side mod de fredelige vælgere, og jeg vil bare gerne høre ordføreren, om han er enig i, at det ville være en oplagt anledning her i dag, at vores statsminister fulgte trop og gjorde det samme.

Kl. 21:41

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 21:41

Magni Arge (T):

Jeg ved ikke, om jeg skal presse statsministeren op i et hjørne i den her sag. Men jeg kan i hvert fald sige, at årsagen til, at jeg tager det her op, ikke kun er, at jeg personligt var vidne til det, der skete, og at jeg har fået tusind opfordringer fra folkene i Catalonien, fordi de vidste, at jeg var med i det her team af valgobservatører, der var dernede, men det er simpelt hen også, fordi jeg mener, det er en sag for alle demokratiske lande at værne om selvbestemmelsesretten og den demokratiske ytringsfrihed og den demokratiske ret til at kunne vælge at sige sin mening. Vi kan ikke acceptere, at det bliver nedkæmpet med rå og brutal vold, sådan som det skete nede i Catalonien. Altså, det var en forrykt oplevelse. Jeg troede slet ikke, at det kunne lade sig gøre, at jeg skulle opleve det i et vesteuropæisk land. Jeg fatter ikke, at man ikke for længst har reageret meget kraftigere på det.

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 21:42

Nikolaj Villumsen (EL):

Jeg er meget enig. Jeg må sige, at det vigtige jo er at undgå, at den situation, der er lige nu, eskalerer yderligere. Det her spørgsmål om Cataloniens uafhængighed kan jo ikke løses med vold. Det ville være forfærdeligt, hvis man forsøgte at gøre det, og det kan ærligt talt eksplodere. Så det helt afgørende er jo, at der bliver lagt et pres – og der kan Danmark jo bidrage, tænker jeg – på den spanske regering for at indlede en fredelig dialog og få dem til at holde op med at forsøge at løse konflikten med vold. Og det kan vi jo som partier, vores regering og statsministeren som statsminister opfordre til her i dag.

Kl. 21:43

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 21:43

Magni Arge (T):

Jeg er helt enig. Jeg mener absolut, at regeringslederne i EU-landene bør tale med Rajoy om, hvordan man kommer ned fra den her konfliktstige, som man er kommet op i. For man er ved en ramme et punkt, et point of no return, og så sidder vi med en krudttønde nede i Spanien, og det er der ikke nogen som har en interesse i. Så man må finde ud af komme ned fra den stige igen og begynde at tale sammen og finde ud af, hvordan man kommer ud af det. Jeg skal ikke gøre mig klog på, om det kun er spanierne, der har skabt det her problem, og om catalonierne ikke har deres del af det, men det, som er det vigtige, er, at man får en dialog i gang, og at man kommer ind i en fredelig proces, så man får skabt en – hvad skal man sige – demokratisk og humanistisk situation, i stedet for at det eskalerer til den rene vold.

Kl. 21:44

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak til hr. Magni Arge for dagens indsats, og velkommen til hr. Sjúður Skaale, som også er fra Færøerne. Værsgo.

Kl. 21:44

(Ordfører)

Sjúður Skaale (JF):

Tak for det, hr. formand. Jeg kommer til at kredse lidt om de samme temaer som mine kolleger. På første side i »Historien om et bebudet mord« af Gabriel García Márquez lader han ikke læseren være i tvivl om, hvad der kommer til at ske på sidste side: Hovedpersonen bliver slået ihjel. Det er ikke bare læseren, der ved det igennem hele bogen, alle de centrale personer i romanen ved det også. Ingen ønsker det, men ingen griber ind. Det er, som om skæbnen er et tog, som kører fra punkt A til punkt B, hvor B ligger ud over afgrunden. På grund af stærke sociale regler, stoltheden, forfængeligheden er der ingen, der standser toget, selv om de kan. Den ene hændelse avler den anden, som var det naturens gang. Hvor ofte sker det ikke i livet – i det små og i det store? Hvor ofte føles hverdagen ikke som et manuskript, som er skrevet i forvejen? Hvor ofte oplever vi ikke, at én forkert handling afføder den næste og den næste, indtil det går galt?

Begivenhederne i Catalonien i søndags var historien om at bebudet mord. Fra bogens første side er vi i 2010, dengang den spanske højesteret valgte at suspendere det selvstyre, som catalanerne havde opnået gennem forfatningen af 2005. Det, der skete i søndags, var den eneste mulige konsekvens af det, der skete i 2010. Hver dag i 7

år har alle vidst det. Mange har kunnet gøre noget ved det, men ingen har gjort noget. Toget fik lov til at køre ud over afgrunden.

Logikken i det politiske spil er, at de spanske nationalister bliver stærkere, når de sætter sig hårdt op imod de catalanske nationalister. De catalanske nationalister bliver stærkere, når de nægter at bøje af over for centralmagten i Madrid. For dem har konflikten betydet, at opbakningen til catalansk løsrivelse efter 7 år, altså siden første side i bogen, er gået fra 10 til over 40 pct. og efter i søndags sikkert langt mere end det. Det handler selvfølgelig om økonomi og politisk magt, men i stadig højere grad handler det om identitetspolitik, den ene nationalisme mod den anden, det ene flag mod det andet. Når en konflikt får den karakter, ved vi jo fra historien, at så er den livsfarlig, ikke mindst internt i Catalonien mellem de spansksindede og de catalansksindede.

Desværre var søndagens begivenheder næppe denne bogs sidste side, for det bliver værre. Men hvorfor blev den første side skrevet? Det blev den, fordi den spanske regering helt grundlæggende har misforstået, hvad sammenhængskraften i en demokratisk stat består af. En almindelig definition af en stat er, at staten er den, der har voldsmonopolet i et samfund. Det er korrekt, men det er ikke nok. I et demokrati må staten også have legitimitet. Selv om den spanske stat har voldsmonopolet i Catalonien, som vi jo så det i søndags, har den ikke legitimiteten, og derfor er sammenhængskraften væk, og derfor opfattes voldsmonopolet som illegitimt. Da Guardia Civil bankede catalanske vælgere, bankede de i politisk betydning den spanske stats legitimitet i Catalonien til døde – i hvert fald i manges øjne. I Madrid henviser man til grundloven, og den giver jo legalitet, men den giver ikke i sig selv legitimitet. I en stat, hvor der kun er én nation, er forholdene enkle, voldsmonopolets legitimitet kommer næsten af sig selv, fordi den samfundsmæssige sammenhængskraft er så stærk. I stater som den spanske, hvor der er flere nationer, er det mere kompliceret. Der må den centrale magt hele tiden holde sig for øje, at alle skal føle staten som sin stat. Danmark er også en stat med flere nationer, og derfor kan vi lære af den forudsigelige historie, som nu udspringer sig på den iberiske halvø.

Kl. 21:49

Danmark har en grundlov, og dens legalitet gælder selvfølgelig også på Færøerne, men der er dens legitimitet ikke så stærk, for den er aldrig vedtaget af det færøske folk. Derfor ville det være historien om en bebudet konflikt, hvis man fra statens side hårdt og kontant havde hævdet legaliteten. Det har man ikke gjort. Færøerne har fået lov til at udvikle sig efter egne ønsker, efter egne behov, med egne myndigheder, love, økonomi osv. Det er også en forudsigelig historie, og den ender i det meget gode forhold, som vi har i dag.

Præcis som catalanerne ønsker mange færingers egen forfatning. Der er i øjeblikket en meget sund diskussion om dens indhold, om politisk system, om rettigheder, om værdier osv. Regeringen i København har fået forslag til høring, og den har givet tommel op. Hvis man i den danske regering, ligesom man gør i Madrid, havde dyrket legaliteten, kunne man nemt have fundet mange grunde til at vende tommelen nedad. Det har man ikke gjort, og tak for det, og tak til statsministeren for det, han sagde om denne sag i tirsdags. Jeg ved ikke, hvordan det kommer til at gå, men hvis man på Færøerne får vedtaget en forfatning, der ligger inden for rigsfællesskabets vide rammer, er det ikke bare demokratiet på Færøerne, som bliver styrket, så bliver rigsfællesskabets legitimitet også styrket, for jo mere man kan være sig selv inden for rammerne, jo stærkere bliver rammerne. Jo stærkere Færøerne bliver, jo mere ligeværdigt og jo stærkere bliver også forholdet mellem Danmark og Færøerne.

Nogle gange føler jeg, som jeg siger, de samme ting igen og igen, og derfor kom jeg til at tænke på, at der jo var mange, der efter debatten her i forgårs gik fra at høre statsministeren i Folketinget over i Parken for at høre Mick Jagger. I 1975, da Mick Jagger var 32, sagde han: Jeg vil hellere være død end stadig synge Satisfaction, når

jeg er 45. Han var ved at blive træt af den 10 år gamle sang. Nu er Jagger 74 år, og hvordan lød det så i Parken i forgårs? I can't get no satisfaction. Jeg kommer til at tænke på det, for når jeg har hørt debatten i dag, er det det samme, vi siger igen og igen. Ligesom i Parken, hvor Mick Jagger siger det samme, kommer talerne op på talerstolen og siger de samme ting i forskellige varianter af den samme tale igen og igen. Sådan er livet – gentagelse på gentagelse. Det, som jeg lige har sagt, har jeg som sagt også sagt før i andre varianter. Men det er, fordi det er vigtigt, og igen og igen må vi skrive de rigtige ting på historiebøgernes sider. Det bliver ikke til en spændende thriller, men det bliver en god virkelighed. Vi kan undgå at skrive en historie om et bebudet mord, vi kan skrive den første side i vores bog igen og igen hver dag.

Til sidst: Relationerne i rigsfællesskabet er ikke kun mellem Danmark og Færøerne, det er også mellem Danmark og Grønland, og Folketinget er det parlament i riget, hvor alle tre lande er repræsenteret. Fra alle tre sider har vi det sidste år arbejdet for at få fjernet de grænsehindre, som er i rigsfællesskabet, og derfor blev jeg lidt overrasket, da jeg i Sermitsiaq i forgårs læste, at Grønlands fiskeriminister er på vej med en bekendtgørelse, der siger, at fra 2020 skal 90 pct. af alle officerer på grønlandske skibe have boet i Grønland i 2 år. Dette kommer selvfølgelig først og fremmest til at ramme færingers, som i øjeblikket besætter rigtig mange af de poster. I stedet for at fjerne grænsehindre i rigsfællesskabet vil man altså sætte en berlinmur ned imellem det grønlandske og det færøske arbejdsmarked, mellem grønlandske rederier og færøske officerer. Dette er selvfølgelig ikke en sag for Folketinget, men da Folketinget er det parlament, hvor alle er med, og hvor man også fra grønlandsk side igen og igen har sagt, at man ønsker at fjerne grænsehindre i rigsfællesskabet, vil jeg dog tillade mig herfra at sige indtrængende til det grønlandske landsstyre: Besind jer i den sag! De omtalte færingers betaler skat i Grønland, de kommer med ekspertise til Grønland, de har været gode for Grønland, de holder af Grønland, de udelukker ikke nogen, hvilket kan ses på det stadig højere antal grønlandske officerer på skibene. Så til sidst vil jeg altså sige, at jeg håber, at man besinder sig i den her sag. Tak for ordet.

Kl. 21:54

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak til hr. Sjørður Skaale. Der er et enkelt spørgsmål fra hr. Nikolaj Villumsen. Værsgo.

Kl. 21:54

Nikolaj Villumsen (EL):

Tak for det. Jeg er jo meget enig med hr. Sjørður Skaale i den her beskrivelse af situationen i Spanien og Catalonien. Det har været et tog, man i mange år godt har kunnet se var ved at køre galt. Jeg vil sige, at faktisk er det jo tit sådan i den slags konflikter, at man har en følelse af, at vi halter bagefter og prøver at lave noget brandslukning og slet ikke ligesom har set noget komme. Men det lidt spøjse eller kuriøse i den her sag er jo, at Folketinget har været meget ude med rettidig omhu. Altså, det danske Folketing og rigsfællesskabets Folketing var jo det første parlament i Europa, der diskuterede sagen, altså spørgsmålet om Cataloniens uafhængighed. Og vi opfordrede til en fredelig og demokratisk dialog mellem den catalanske og den spanske regering tilbage i maj 2012. Jeg ved, at hr. Sjørður Skaale sammen med undertegnede og hr. Christian Juhl jo var dem, der tog initiativet til den debat.

Jeg vil bare høre ordføreren om noget. Nu er der jo virkelig behov for handling. Hvad tænker ordføreren er vigtigt at få gjort lige nu for at få stoppet den konfliktoptrapning, der er ved at eskalere helt vildt?

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 21:55 andet land, et andet samfund og har en anden kultur og en anden baggrund, har behov for at få en forfatning, som genspejler de værdier, man har. Når det rummes inden for rigsfællesskabets rammer, bliver rigsfællesskabet selvfølgelig styrket. Så styrkes legitimiteten i rigsfællesskabet, det er klart.

Kl. 21:58

Sjúrður Skaale (JF):

Det er, at den spanske regeringsleder tager sin telefon og siger: Lad os tale sammen. Det er, at man siger, at der blev vedtaget en forfatning for Catalonien i 2005, som blev vedtaget af det catalanske parlament, af det spanske parlament og af befolkningen i Catalonien. Lad os vende tilbage til det og lade være med at dyrke legaliteten. Lad os styrke legitimiteten i Spanien.

Kl. 21:56

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Nikolaj Villumsen (EL):

Jeg er meget enig, og jeg synes faktisk, at når man kigger ud på Europa, skal man slet ikke undervurdere det her spørgsmål omkring nationale mindretal. Hvis ikke det bliver håndteret demokratisk og fredeligt gennem dialog, så kan det være en krudttønde rigtig mange steder, ikke alene i Spanien, men også mange andre steder i Europa. Så jeg deler fuldt ud, at der er det behov for handling. Og det er jo egentlig bare, at vi reelt skal have en aktiv dansk udenrigspolitik, der efterfølger den beslutning, som allerede er blevet truffet her i Folketinget tilbage i tiden, den 20. maj 2012.

Kl. 21:56

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Sjúrður Skaale (JF):

Det er fuldstændig korrekt. Et nationalt mindretal, som ikke føler sig legitimt repræsenteret, er en eksplosiv cocktail i en stat. Stefan Zweig, som oplevede to verdenskrige, siger jo, at han hader ekstremisme; han hader kommunisterne, og han hader fascisterne, men mest af alt, siger han, hader han nationalismen. Det er hovedpesten. Det er den, der har knust Europa to gange. Den skal man altså passe på med, og det gør man ikke i Spanien i disse dage.

Kl. 21:57

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Fru Karin Gaardsted.

Karin Gaardsted (S):

Tak for en rigtig god tale. Jeg har lige et enkelt spørgsmål til ordføreren. Har ordføreren nogen anbefalinger til den danske regering, som kunne styrke legitimiteten?

Kl. 21:57

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 21:57

Sjúrður Skaale (JF):

Det synes jeg faktisk jeg sagde i talen. Jeg synes, at når det gælder det at give rum og gøre rigsfællesskabet fleksibelt, altså at give rum til, at man på Færøerne kan dyrke og forfølge egne interesser og egne behov og styrke sig selv som samfund, så styrkes legitimiteten i rigsfællesskabet. Derfor er jeg så glad for, at statsministeren i forgårs sagde, at han selvfølgelig forstår, at man på Færøerne, som jo er et

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak til hr. Sjúrður Skaale for dagens indsats.

Så er vi kommet til rosinen i pølseenden. Det er jo sådan, at Danmarks statsminister har serveretten om tirsdagen til at lægge op til debat. Vi debatterer så hele dagen i dag, og vi er nået dertil, hvor statsministeren igen har retten til at prøve at konkludere på dagens debat. Så jeg vil gerne byde velkommen til statsministeren. Værsgo.

Kl. 21:58

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Tak for det. Og tak for en god debat, der har været et halvt døgn tid. Jeg har ikke nogen stor ambition om at forlænge den, i hvert fald ikke unødigt, men nu må vi jo se. Jeg synes, det har været en god debat holdt i en god tone og sådan set jo ret fredssommelig. Vi er heldigvis enige om meget, selv om det måske ikke altid lyder sådan, men i dag har det jo på lange strækninger faktisk lydt sådan, og det er måske meget naturligt, for siden vi tiltrådte, har regeringen indgået 46 politiske aftaler, og de 41 er lavet med brede flertal hen over midten. Så vi er enige om meget, men jo så heller ikke om mere end det og ikke det hele. Det ville heller ikke være sundt, for meninger skal brydes. Der skal være en konkurrence og ikke bare en balance – for lige at vende det ordspil, som Alternativets ordfører brugte. Men der skal være gensidig respekt. Vi skal rumme den balance, når vi er i konkurrence om vores holdninger.

Det synes jeg sådan set også vi har udvist her i salen i dag, og det glæder mig – som når f.eks. hr. Uffe Elbæk i tirsdags glædede sig over, at fru Pia Kjærsgaard var blevet genvalgt som Folketingets formand. Det glæder også mig, for der er vel næppe to, der er mere uenige i dansk politik end hr. Uffe Elbæk og fru Pia Kjærsgaard. Det skulle da lige være hr. Kristian Thulesen Dahl og hr. Morten Østergaard. Men her er der også en eller anden ny balance, for jeg noterede mig, at hr. Kristian Thulesen Dahl i tirsdags efter min åbningsredegørelse sagde, og jeg citerer:

»Der var mange gode ting i talen, som jeg godt selv kunne have formuleret.«

Tak for det. Og hr. Morten Østergaard kommenterede den samme tale og han sagde, og jeg citerer:

»Intentionerne i åbningstalen klinger godt i mine ører.«

Tak for det. Selv hr. Karsten Hønge strakte sig jo altså til det yderste for at finde noget positivt og roste mit slips. Tak for det. Jeg har så taget et andet på i dag, og så må vi se. Vi kan jo ikke være enige hver gang.

Sidst, men ikke mindst, vil jeg da også gerne gentage takken fra i tirsdags til Præsidiets for den her fantastiske flotte, moderniserede Folketingssal. Så taler jeg ikke om lokalerne ude bagved, hvor man ikke kan høre, hvad man selv tænker. Men salen her er jo flot. Man fristes næsten til at citere tidligere statsminister Poul Schlüter: Det er da en nydelig ramme.

Men jeg kan jo også godt lide indholdet, for det går godt i Danmark. Man fristes til at sige, for at citere den samme tidligere statsminister: Det går ufattelig godt. Men jeg vil nøjes med at sige, at det går ret godt. Der er skabt mere end 100.000 private arbejdspladser siden folketingsvalget. Vi har det laveste antal på offentlig forsørgelse i 10 år. Antallet af kontanthjælpsmodtagere er faldet med godt 13.000 på et år. Udlandsgælden er forvandlet til en udlandsformue, og min sidste underretning siger mig også, at landsholdet er foran i Montenegro. Jeg skal jo ikke stå og hævde, at det er et resultat af regeringens idrætspolitik, men bare glæde mig over det.

Så kan man selvfølgelig, hvis man vil vende sig mod de der forgængere – apropos de fem statsministre – spørge med en anden forgænger: Kan vi ikke gøre det lidt bedre? Dertil er svaret: Det kan vi ikke – vi kan gøre det meget bedre. Men det kræver jo, at vi fastholder en balance i vores økonomi, hvor vi finder rum til flere offentlige investeringer, selv om det ikke er svaret på det hele, men fordi det er en del af svaret; hvor vi finder rum til større offentligt forbrug, fordi det er en del af svaret, men ikke hele svaret; og hvor vi finder rum til skatte- og afgiftslettelser – ikke fordi det er hele svaret, men det er en del af svaret.

Nej, vil jeg sige til fru Pia Olsen Dyhr. Jeg står ikke og insisterer på, at regeringens forslag udtrykker den perfekte balance. Det ord har jeg ikke brugt. Regeringens udspil udtrykker den balance, vi synes er den rigtige, og den kan man jo påvirke, hvis man ellers har lyst, idet det bare er mit udgangspunkt, at det netop skal være en balance, hvor vi på en og samme tid tilgodeser alle hensyn.

Kl. 22:03

For vi skal løfte de offentlige investeringer frem til 2025, hvis vi skal indfri de berettigede ambitioner, der er rundtomkring i vores samfund, om nye infrastrukturanlæg, hvad enten det nu er fysiske eller digitale. Og vi skal finde på noget, som gør, at vi kan række ud mod et erhvervsliv, som skal generere mere velstand i de kommende år, og mod vores iværksættere, alle dem med de gode ideer, der skal få ideerne til at blomstre op. Og vi skylder sådan set også hverdagens helte, som Enhedslistens ordfører omtalte dem som, og som har stået krisen igennem, at give noget retur. Og jeg må sige, at jeg har meget, meget svært ved at forstå, at Enhedslisten kan stå heroppe og sige, at vi skal finde skattepenge til at give lønforhøjelse til de offentligt ansatte, men at det er en dødssynd at lade de samme mennesker betale lidt mindre i skat, fordi det åbenbart så koster os et provenu, som ordføreren hellere ville have brugt på noget andet.

I en situation, hvor opsvinget er der og vi skal sikre, at det får flyvelængde, handler det jo også om at sikre et udbud af arbejdskraft. Og det er derfor, at fornuftige og balancerede skattelettelser måltret mennesker på arbejdsmarkedet er kloge i den situation. Det er rimeligt i forhold til den befolkning, der har måttet tåle mange reformer. Jeg har aldrig hævdet, at jeg er gået reformamok, men nogen før mig gjorde det, og der har været mange reformer. Det er rimeligt at give noget tilbage, og det er også i vores alle sammens interesse, fordi det giver flere hænder på arbejdsmarkedet. Så jeg insisterer ikke på at have opfundet nogen perfekt balance, men jeg vil være ret insisterende på, at vi i efterårets forløb skal lave aftaler, der sikrer, at vi på alle de her dimensioner rykker i den rigtige retning.

Det skal vi, fordi det går godt i Danmark, og det skal det blive ved med, og når det går godt i Danmark, skal det jo også gå godt i hele Danmark; også alle de steder, som hr. Kristian Thulesen Dahl brød ud i sang om. Det vil jeg sige tak for, og jeg overvejede, om jeg også skulle synge. Jeg kunne f.eks. have valgt at synge bysangene fra alle de byer, der har fået nye arbejdspladser som led i regeringens historiske indflytningsplan, men det ville blive et enormt langt potpourri, og vi ville aldrig komme hjem. Så jeg afstår fra det og vil bare begrænse mig til at nævne de tørre tal, nemlig at 3.900 statslige jobs er kommet ud af hovedstaden og ind i resten af landet. 2.500 er allerede flyttet, hvilket svarer til mere end 90 jobs hver måned siden regeringsdannelsen i 2015.

Jeg har kigget lidt på tallene, og da fru Mette Frederiksen sad i regering, flyttede man lidt den ene vej og lidt den anden vej, og det gav en nettoflytning på ni statslige arbejdspladser ind i hovedstaden, altså et job hvert halve år ind i hovedstaden. Og nu siger fru Mette Frederiksen så, at vi skal have et centraliseringsstop. Det synes jeg bare skal stå for sig selv.

Vi har diskuteret mange ting i dag, også – jeg havde nær sagt desværre – integration og parallelsamfund. Jeg siger desværre, fordi vi diskuterer et problem, der ikke er blevet løst endnu, derfor er det de-

sværre. For det er jo et problem, som ideelt set burde have været løst for mange år siden, men som i stedet bare har vokset sig større og større og grundlæggende har sin rod i, at der er kommet mange til Danmark, som ikke vil vores land og vores værdier. Derfor er det helt afgørende at få styr på tilstrømningen. For antallet betyder noget.

Det er vi så også ved at få. Det er kommet styr på asyltallet, og jeg vil sige tak til Dansk Folkeparti for et solidt samarbejde om at foretage nødvendige opstramninger af udlændingepolitikken, hvilket jo sammen med en fælles indsats i EU, som det har taget lidt længere tid at få løbet i gang, har gjort, at asyltallet er faldet markant, så vi nu står med det laveste asyltal siden 2008.

Kl. 22:08

Det er godt, for så vokser problemerne ikke yderligere, men vi skal jo have lukket hullerne i danmarksskottet, hvor alt for mange lever uden kontakt til resten af samfundet eller ligefrem modarbejder det, og det kræver en fælles indsats. Men så vil jeg gerne lægge til, at det også kræver, at vi taler om det her på en præcis og nuanceret måde, så vi får rettet vores politik og vores opmærksomhed og vores kritik mod dem, der udgør problemet, og ikke mod en masse andre.

Når jeg i tirsdags sagde, at integration ikke handler om hudfarve, ikke om religion, men det handler om at ville Danmark til, tror jeg egentlig, at alle godt ved, hvad jeg mente, også her i salen. Derfor må jeg sige, at det for mig har været sådan en lidt bizar oplevelse at opleve, hvordan debatten så har foldet sig ud efterfølgende anført af en hr. Dan Jørgensen fra det parti, som altså slækkede udlændingepolitikken, da man havde regeringsmagten selv, og som tegnede et billede af, at statsministeren ikke har forstået noget af nogen ting, og så varme forsvar fra fru Sofie Carsten Nielsen og fru Johanne Schmidt-Nielsen, så er jeg jo på et tidspunkt sad derhjemme foran tv-skærmen og tænkte: Er det godt for nogen af os? Man kan blive bekymret.

Men helt ærligt, i går fik jeg Ting-Prisen af Altinget, en mærkelig jernting, tung, en god håndvægt. Jeg lagde et billede på min Facebook, og folk skrev: Hvor er den grim, hvad forestiller den? Her til morgen lagde jeg den ned på mit skrivebord, og så kunne jeg faktisk se, at den forestillede to mennesker med mund og ører, ganske flot, og så slog det mig egentlig, hvilket selvfølgelig er en banalitet, men at der nok er en grund til, at vi mennesker er født med én mund og to ører og to øjne: Vi skal lytte mere til hinanden, end vi taler, og to øjne, fordi vi sådan set også skal udvise den evne at se balanceret på tingene.

Helt ærligt, jeg tror godt, befolkningen kan rumme den nuance. Jeg tror godt, at befolkningen ved, at hvis man lukker det ene øje og retter det andet stift ind i ghettoerne, kan man se tunge problemer med parallelsamfund, med folk, der er utilpasset, med folk, der ikke deler vores værdier, og ja, man kan også se, at religion spiller en rolle. Jeg tror også, at folk kan se, at hvis man så åbner det andet øje og lukker det første og så kigger ud på alle de virksomheder, som har dygtige medarbejdere, der har været her i første generation eller anden generation eller tredje generation, uanset hvilket ophav de har, og uanset hvilken religion de har, som står op hver morgen, passer deres arbejde, sætter deres børn i skole, deltager i forældrearbejdet, deltager i foreningslivet, taler med naboerne, også de danske, hen over hækken, så er der ikke noget problem.

Derfor vil jeg sådan set bare insistere på, at vi tillader os selv at åbne begge øjne, for ellers kommer vi til at spille med nogle balancer i det her samfund, som er vigtige. Det kan jo ikke nytte noget, at vi sender det signal til mennesker, der har valgt Danmark til, og som har indfødsret, første, anden, tredje generation, som passer sig og sine, og som har en religion, der ikke er min, at vi ikke betragter dem som integrerbare.

Det var sådan set det budskab, jeg forsøgte at sende den anden dag, og jeg tror sådan set, at befolkningen har den forventning til os,

at vi kan rumme den balance. Det rokker ikke en tøddel ved, at vi har tunge problemer, men min pointe er sådan set, at hvis vi skal gå til de tunge problemer og også med den hårdhed og den præcision, der skal til, så har vi altså også brug for befolkningens opbakning, også den del af befolkningen, der kunne tro, at vi har misforstået et eller andet. Så jeg synes ikke, at vi har brug for den polemik eller det forsøg på sådan en slags bevidst misforståelse, bare for at drive debatten, som jeg selv synes jeg oplevede oven på den tale, jeg holdt i tirsdags, for bringer den polemik os i virkeligheden videre?

Kl. 22:13

Det samme gælder dagens store diskussion, lidt større ude hos journalisterne end her i salen, men alligevel, om burkaer. Jeg tror, at alle herinde er enige om, at burka er noget, vi ikke bryder os om – som i slet ikke – og jeg synes, at Venstres ordfører ramte det meget præcist ved at tale om de her mobile parallelsamfund. Men hvad er den bedste løsning? Ja, det er i hvert fald ikke at tegne et billede af, at dem, der ikke øjeblikkelig siger, lad os forbyde det, nærmest understøtter det, og længe leve burkaen, for det hører jeg egentlig ikke nogen argumentere for. Jeg synes jo sådan set, at det grundlæggende er fornuftigt lige at reflektere over tingene, diskutere tingene og tænke sig lidt om.

Sådan hørte jeg i øvrigt også fru Mette Frederiksen, og respekt for det. Væk med burkaen, men hvad er den rigtige metode? Det tror jeg egentlig også godt at danskerne kan forstå. Jeg tror i det hele taget måske, at vi risikerer at undervurdere danskerne, hvis vi taler små hjørner op i stedet for at se på problemerne med begge øjne åbne.

Regeringen er – lad ingen være i tvivl om det – klar til at tage meget mere hårdhændet og seriøst fat om problemernes rod, end vi har gjort det før, men vi insisterer på, at vi gør det med afsæt i en debat, hvor vi ikke gør os dummere, end vi er. Det tror jeg også er drivmidlet til, at vi i fællesskab forhåbentlig kan udvikle nogle metoder, hvor vi strammer op i forhold til dem, der skal strammes op over for, på en måde, der ikke generer de mange.

Jeg har ikke patentet på løsningerne, men jeg kan se, at der er nogle dilemmaer, for det er jo sådan, at den lovgivning, vi vedtager i det her parlament, er møntet på Danmark. Det er jo ikke en lovgivning, der er møntet på alle mulige andre samfund end det danske, så de virkemidler, vi bruger, den måde, vi tænker lovgivning på, den måde, vi har lavet ansvarsfordeling på mellem staten og regionerne og kommunerne og selvstyrende institutioner, civilsamfundet og det offentlige, er jo udviklet i en dansk tradition. Det hviler på, at det her er Danmark, som er bygget op over generationer med en bestemt frihedstradition og en bestemt måde at være sammen på.

Det var det dilemma, jeg forsøgte at skitsere i min tale den anden dag ved at tage friskoletraditionen frem som et eksempel på det, for det er jo en unik frihedsrettighed, vi har skabt i det danske samfund, som har rødder tilbage til Grundtvig og Kold, og som man misunder os mange steder, når man tager ud i verden. For der er ikke ret mange andre lande, hvor man, uanset hvad køblingsprocenten så er, hvad enten man tjener mange penge eller færre penge, reelt har en mulighed for selv at vælge privatskole til sit barn. Det findes ikke mange steder, men det hviler jo på en kontrakt – eller en aftale – som ikke er skrevet ned, om, at det her frie skolevalg ibrugtages med henblik på at oplyse vores børn og ikke formørke dem.

Når vi så oplever, at vi har inviteret mennesker ind i Danmark, som er gjort danske, altså har fået indfødsret, men som ikke er danske og frie i deres værdisæt, og de bruger den frihedsværdi til det modsatte af det tiltænkte, har vi en udfordring. Det er et dilemma, for hvis vi skal stramme og gøre det generelt, og vi har styrket tilsynet med friskolerne, og ja, vi er også på vej med en ny lovgivning om friskolerne, hvor vi generelt skærper bestemmelser om opstart af ny friskole, rummer det selvfølgelig det, som Alternativets ordfører også spurgte ind til, nemlig at det kan opleves som – i gåseøjne – en

slags belastning for de mange for – i gåseøjne – at ramme de få. Det er jo dilemmaet.

Det er derfor, jeg tror, at det er så vigtigt, at vi får talt ærligt om det her, for ud fra den her ærlige snak om, at mange er integreret og hudfarve og religion ikke er nogen hindring for det, tror jeg også, at vi kan få den folkelige opbakning fra alle til at gøre noget, der er målrettet de få, dem, der egentlig udgør hele problemet, og det skal vi gøre noget ved. Så lad os nu lade være med at diskutere på en måde, hvor vi gør os dummere, end vi er.

Det gælder også i klimadebatten. Fru Mette Frederiksen sagde, at vi igennem rigtig mange år har gjort Danmark til et grønt foregangsland, og det er jeg enig i, og det kan jeg bekræfte. Alene i løbet af de sidste 16 år har vi øget andelen af vedvarende energi fra 11 pct. til i dag 30 pct. Det er ganske markant. Det nærmer sig en tredobling. I 12 af de 16 år har det her land haft en Venstrestatsminister, så et eller andet må der jo være gjort rigtigt.

Kl. 22:18

Den nye udbudsmodel for støtte til sol og vind betyder f.eks., at vi reducerer CO₂-udledningen med, hvad der svarer til CO₂-udledningen for 140.000 husstande årligt. Betyder det så, for så at citere endnu en af mine forgængere, at der ikke er noget at komme efter? Nej, det gør det nok ikke. Det betyder jo heller ikke, at mit parti eller borgerlige og liberale partier kan tage hele æren. Nej, selvfølgelig kan vi ikke det. Det ville være absurd at hævde, for sandheden er jo den, at det her område har været karakteriseret ved brede aftaler, ved at man har arbejdet sammen. Og jeg er da ikke bange for at sige, at Socialdemokratiet har spillet en stor rolle og har trukket i en grøn retning sammen med resten af venstrefløjen i mange år. Tak for det, og respekt for det. Jeg kan da i øvrigt se mig selv i det meste af det forslag til vedtagelse, som den del af oppositionen har lagt frem, altså en ambitiøs klimapolitik, brede løsninger, langsigtede rammebetingelser, flere grønne arbejdspladser. Det kan jeg da sagtens se mig selv i.

Det har været en lang debat. Også tak til vores fire nordatlantiske medlemmer for at have deltaget i den med stort engagement. Jeg skal bare kort sige, at vi lægger vægt på samarbejde. Vi lægger også vægt på, at de nordatlantiske medlemmer inddrages i forbindelse med større forligsforhandlinger. Det gælder også i forbindelse med finansloven. Det er jo en ny tradition, min regering har indført, at vi også har en lidt mere formel dialog med de nordatlantiske medlemmer i finanslovsprocessen. Vi har jo foreslået at styrke retsområdet i Grønland med 40 mio. kr. over de næste 4 år. Vi vil også gerne have en dialog omkring forsvarsforliget, hvor forsvarsministeren vil drøfte de særlige nordatlantiske aspekter i et nyt forsvarsudspil med de nordatlantiske medlemmer. Det samme gælder i øvrigt i relation til forhandlingerne om en ny flerårsaftale for kriminalforsorgen, som skal sættes i gang, hvor justitsministeren selvfølgelig også helt naturligt vil drøfte de nordatlantiske perspektiver med de nordatlantiske medlemmer.

Så vil jeg bare kort ellers sige her i relation til den debat og det arbejde, der er i gang omkring forfatning både i Grønland og på Færøerne, at det jo i sagens natur er et arbejde, vi følger tæt, og som vi ønsker at samarbejde om. Det er jo i et meget forskelligt stadium, hvor arbejdet på Færøerne er nået betragteligt længere end det i Grønland. Jeg genkender mig selv i meget af det, som hr. Sjúrður Skaale sagde omkring legitimitet og legalitet, og hvad tilgangen til det er. Vi har jo forholdt os til det forslag, der ligger, hvor jeg med tilfredshed noterer, for så vidt angår Færøerne, at det er et dokument, som respekterer Færøernes forfatningsretlige status, altså Færøernes indplacering i rigsfællesskabet helt aktuelt og dermed jo altså også grundlovens forrang aktuelt. Og det føler jeg mig så tryk ved.

Det var jo interessant at høre, at det var de to færøske medlemmer af Folketinget, der tog det, vi har set i Catalonien, op. Selvfølgelig kan man forsøge at drage paralleller, men jeg tror nu også, at man

skal være varsom med at gøre det. Det er ikke sammenlignelige problematikker. Men derfor kan man jo sagtens fastslå, at den helt overordnede tilgang til tingene, der hedder dialog og samtale og fredelig omgang med hinanden, som er det, vi har inden for rammerne af vores rigsfællesskab, da bør tjene til generel refleksion og inspiration alle steder. For ellers må man jo sige, at det, vi ser i Catalonien, først og sidst er et spansk indenrigspolitisk anliggende.

Kl. 22:23

Som sagt har det været en lang debat i en ny og nydelig ramme, som jo så vil være rammen om mange politiske diskussioner i det folketingsår, vi lige har taget hul på. Det glæder jeg mig til, og det glæder regeringen sig til. Vi får et meget, meget travlt efterår. Allerede i morgen holdes der jo sættemøder omkring finansloven. Vi fik en aftale på plads for ganske nylig om en lempelse af registreringsafgifterne på bilerne, den tredje i den her valgperiode, og nu handler det om at få taget hul på en erhvervs- og iværksætterpakke, en jobreform fase 2, en finanslov i det hele taget, og en diskussion om nye flerårige rammer for det danske forsvar på baggrund af et udspil, som regeringen præsenterer relativt snart.

Jeg glæder mig til samarbejdet, og jeg håber også, at vi, når året er gået, kan konstatere, at vi om ikke var enige om det hele, men dog om en del. Og med det vil jeg takke for debatten.

Kl. 22:24

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Der er en række spørgsmål på talerlisten. Vi har 60 minutter til spørgsmål, og jeg vil anmode om, at vi forsøger at overholde vores tider, sådan at vi kan nå flest muligt.

Den første til en kort bemærkning er fru Mette Frederiksen.

Kl. 22:25

Mette Frederiksen (S):

Tak til statsministeren, som jo kan have ret i meget – i hvert fald at det har været en lang debat. Der er stillet mange gode spørgsmål, og jeg synes egentlig også, der er givet mange gode svar. Men på i hvert fald ét centralt spørgsmål synes jeg svaret udestår.

Regeringen har lagt sin skatteplan frem med store skattelettelser. Vi kan være uenige i retningen af dem, det har jeg allerede været inde på. Men det er jo klart, at når der skal gives store skattelettelser, er der også en regning, der skal betales. Og om den ved vi, at det jo i høj grad er velfærden, der skal holde for, når man i sin økonomiske politik ikke sikrer, at der er offentlig økonomi til at kunne følge med den almindelige befolkningsmæssige udvikling, som vi står over for, bl.a. med flere ældre – og heldigvis for det, i øvrigt.

Men der er så også en hvad man vel bedst kan kalde uspecificeret regning på omkring 5 mia. kr., som skal finansieres af folk på overførselsindkomst. Og rimeligvis er spørgsmålet jo stillet her i dag: Hvem er det på overførselsindkomst, der skal være med til at finansiere skatterformen? Er det landets folkepensionister, er det dagpengemodtagere, er det folk på kontanthjælp?

Vi kan have mange uenigheder om indholdet af en skattereform, men det må være rimeligt, at man som regering lægger frem, hvordan man vil finansiere det, og hvem der skal betale regningen. Så det er et konkret spørgsmål til statsministeren.

Kl. 22:26

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Statsministeren.

Kl. 22:26

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Tak for det. Jeg spekulerer på, om jeg kan finde på et svar, der vil få fru Mette Frederiksen til at have et ønske om at gå ind i den her debat og være med til at aftale nogle skattelettelser. Det er jeg lidt usik-

ker på. Når der bliver tegnet det her billede af, at det er på bekostning af velfærden, undrer det mig såre.

Altså, fru Mette Frederiksen repræsenterer et parti, der for kort tid siden sad i regering og aftalte servicerammereduktioner med kommunerne, altså færre penge til at lave kommunal velfærd for. Vi aftaler, at rammerne bliver øget med en milliard. Der skete det modsatte dengang, hvor man så i øvrigt ikke holdt sig tilbage med at give både topskattelettelser og selskabsskattelettelser. Så det der med at det sker på bekostning af velfærden, forstår jeg simpelt hen ikke.

Hvis det var sådan, at mit svar her gjorde, at fru Mette Frederiksen sagde: Fint, så tager vi den op, vi vil gerne være med til at give nogle skattelettelser, vi vil tage det i forhandlingslokalet – så kunne jeg forstå det. Det er blevet sagt flere gange her i dag, at det bl.a. handler om børnecheck, det handler om optjeningsprincipper, det handler om gebyrer på danskundervisning. Og så vil det da i øvrigt være beroende på den dialog, der er i forhandlingslokalet. Men jeg accepterer ikke, at det sker på bekostning af velfærd. Altså, vi ønsker sådan set at udbygge centrale kernevelfærdsområder.

Kl. 22:27

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Fru Mette Frederiksen.

Kl. 22:28

Mette Frederiksen (S):

Det ville nok være meget godt både for debatten og for forhandlingerne, at der faktisk blev svaret fyldestgørende på et spørgsmål. Nu prøver jeg at spørge til noget andet, som vi også har diskuteret i dag, nemlig burkaer. Vores holdning er klar, vi er imod dem. De er et udtryk for kvindeundertrykkelse, ikke noget som helst andet. Og derfor er vi fra Socialdemokratiets side sådan set også klar til at forbyde burkaen, hvis det er det, der skal til, for at vi sikrer et Danmark, hvor der ikke er burkaer.

Det er ikke så svært at stemme for et forbud. Det svære er jo at finde en måde at gøre det på, som ikke bare bliver et symbolsk slag i luften, men som faktisk løser de problemer, der er. For der er nogle dilemmaer, ikke mindst i forhold til hvordan et sådant forbud skal håndhæves.

Derfor vil jeg egentlig sådan helt konkret spørge regeringen til, om regeringen vil stille sig i spidsen for forhandlinger på det her område, så vi kan finde holdbare løsninger på det, der åbenlyst er en udfordring på integrationsområdet. Det er ikke den største udfordring, det er heller ikke den vigtigste udfordring, men det er en udfordring, og derfor bør vi selvfølgelig løse den.

Kl. 22:29

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Statsministeren.

Kl. 22:29

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg er enig med fru Mette Frederiksen i, at det er en stor udfordring. Det er ikke den største, men den er der, og den rummer mange træk, der gør den her diskussion central. Det er jo også derfor, at den pågår. Jeg deler i øvrigt fru Mette Frederiksens holdning, jeg er også imod burkaer.

Så siger fru Mette Frederiksen – det er jo så nyt, i hvert fald i forhold til debatten indtil nu – at Socialdemokratiet også er klar til et forbud, hvis det kan skrues rigtigt sammen. Det noterer jeg mig.

Jeg tror ikke, jeg afslører nogen hemmelighed ved at sige, at der pågår en debat – nu kan jeg så forstå, at den er konkluderet af Socialdemokratiet her for et sekund siden, og at man ønsker et forbud – men indtil nu har der jo været en debat, og den er ikke afsluttet i regeringen. Der findes ingen i regeringen og omkring regeringen, der går ind for burkaer. Alle er imod det.

Der har været og er jo fortsat en diskussion om, hvad den bedste metode så er til at komme det djævelskab til livs. Og den diskussion skal jo konkluderes, og når regeringen har konkluderet den, og hvis vi når den samme konklusion, som den jeg kan forstå fru Mette Frederiksen har nået, så giver det rigtig god mening at tage en dialog med Folketingets politiske partier om det.

Kl. 22:30

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):
Hr. Nikolaj Villumsen.

Kl. 22:30

Nikolaj Villumsen (EL):

Tak for det. Jeg vil gerne spørge til de såkaldt nødvendige reformer, som statsministeren i sin åbningstale i tirsdags brystede sig af at have gennemført, og som regeringen nu vil bruge noget af det mulige råderum på at give skattelettelser, ikke mindst til toppen, med. Det er jo reformer, som bl.a. har været afskaffelsen af efterlønnen, forringelserne af dagpengene, hævelsen af pensionsalderen. Og jeg vil til lade mig at citere fra en af aftaleteksterne, fra dengang en af de her aftaler blev indgået, og jeg citerer:

Styrkelsen af de offentlige finanser, som på lang sigt optræder i kraft af det nye tilbagetrækningssystem, reserveres til at sikre finansiering af velfærdssamfundet i fremtiden. Midlerne skal bruges til at finansiere merudgifter til bl.a. pleje og sundhed, når der kommer flere ældre, og til en styrket indsats mod nedslidning på arbejdsmarkedet.

Det er jo ikke det, regeringen gør. Man tilføjer jo ikke de tilstrækkelige midler til den udvikling med flere ældre, som man ellers har lavet reformer for og påstået at skaffe penge til. Altså, kan statsministeren forstå, at der sidder nogle derhjemme og tænker: Det her er løftebrud?

Kl. 22:31

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):
Statsministeren.

Kl. 22:31

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Nej, det kan jeg ikke forstå, for hvis ikke jeg tager meget fejl, gik både mit eget parti og de to andre partier, der indgår i regeringen, til valg ved folketingsvalget i 2015 på en dagsorden, der handlede om, at der bl.a. skulle gives skattelettelser, i øvrigt også med afsæt i nogle synspunkter om, hvordan det offentlige forbrug skulle udvikle sig. Det har vi åbent lagt frem i valgkampen.

Det har ikke været helt den samme tilgang fra de tre partier, der indgår i regeringen, men alle har dog haft den samme retning på det, og det er jo på det mandat, vi er valgt af befolkningen. Og det, vi har lagt frem, er jo en økonomisk politik, som sikrer, at der kan være en realvækst i det offentlige forbrug. Det er en politik, som på den måde, vi også designer vores skat og vores erhvervspakke på, gerne skulle bidrage til, at vi flytter endnu flere fra passiv forsørgelse ind i aktiv selvforsørgelse og dermed over tid bruger færre skattekrone på forsørgelse og altså frigør penge, der så enten kan bruges på at sætte skatterne yderligere ned, eller som kan sættes ind i offentligt forbrug.

Så det billede kan jeg slet ikke genkende.

Kl. 22:32

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):
Hr. Nikolaj Villumsen.

Kl. 22:32

Nikolaj Villumsen (EL):

Jamen der er jo nogle mennesker, der har troet på, hvad statsministeren har sagt, altså har troet på indholdet af det, jeg lige læste op. Og det var, at når deres pensionsalder blev sat op – hvilket for nogle vil være meget problematisk, fordi de har haft et hårdt, slidsomt job – var det faktisk, fordi man ønskede at reservere nogle midler for at sikre, at der var tilstrækkeligt med velfærd og der kunne tilføres nye midler, når der blev flere ældre, sådan at antallet af midler i forhold til antallet af ældre ikke mindskedes.

Kan statsministeren så ikke forstå, at der sidder nogle af dem derhjemme og tænker: Jeg er da blevet snydt?

Kl. 22:33

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):
Statsministeren.

Kl. 22:33

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

[Lydudfald] ... der er nogen, der har troet på os, og derfor ville det da også være en fæl skuffelse, hvis vi ikke forsøgte at arbejde for det, vi gik til valg på. Jeg ved godt, at det kan forekomme omvendt i forhold til det, vi har set tidligere, med folk, der gik til valg på at rulle reformer tilbage, som de så gennemførte alligevel; folk, der gik til valg på at være imod skattelettelser, som så bagefter satte topskatten ned og indførte selskabsskattelettelser. Og hvis man kommer fra den del af den politiske familie, hvor man er vant til det der, så kan det da godt være, at man bliver lidt forvirret. Men altså, jeg er da kun glad, hvis folk har troet på det, vi sagde.

Helt ærligt, vi, de partier, der nu er i regering, gik til valg på en dagsorden, der – med variationer – hed: Det skal kunne betale sig at arbejde. Vi har lagt en politik frem, som er et udgangspunkt for forhandlinger, og som har en balance, hvor der både er ressourcer til, at det kan betale sig at arbejde, og hvor der samtidig er plads til realvækst i den offentlige sektor.

Kl. 22:34

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):
Hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 22:34

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak. Og fra min side også tak for en fantastisk dag her i folkestyrets tjeneste. Vi har haft en rigtig god debat, bl.a. om Dansk Folkepartis forslag om forbud mod burka eller heldækkende beklædning. Nu har statsministeren jo citeret tidligere statsministre ved forskellige lejligheder, og det har måske været inspireret af, at han har været sammen med flere tidligere statsministre i forbindelse med de fjernsynsprogrammer, der har været, og som er blevet optaget på Marienborg, om de her fem statsministre. Jeg kom bare sådan til at tænke på, at jeg så måske her i aften har grundlag for – måske sammen med den nuværende statsminister – at benytte et meget yndet citat fra en tidligere statsminister, nemlig citatet om, at der kommer en god løsning i morgen.

Kl. 22:35

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):
Statsministeren.

Kl. 22:35

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg gik faktisk så sent som i eftermiddag og spekulerede på, om man skulle bringe det i spil. For det er måske også lidt trist, at jeg nu har nævnt, kan man sige, tre ud af fire tidligere kolleger, og måske er det så det citat, der kommer tættest på her. Men man vil ikke høre mig

tage det i min mund. Men det er rigtigt, at for så vidt angår det parti, jeg selv tilhører – og det er jo så kun en tredjedel af regeringen – er det da forventeligt, at der kommer en konklusion i morgen.

Det er jo en diskussion, man skal tage alvorligt. Jeg har selv en slags ekspertviden i den her sag. Jeg har jo selv – jeg ved ikke, hvor mange af mine kolleger der har gjort det – prøvet sådan en burka og ladet mig indsmugle fra Peshawar og ind i Afghanistan iført burka; det var i øvrigt sammen med energiministeren. Vi var lidt yngre, end vi er nu, og det var selvfølgelig en morsom ting.

Men det er bare sådan, at det her rummer et yderligere aspekt end alt det andet, der har været fremme her i dag. Altså, når energiministeren og jeg – om end vi var lidt yngre – alligevel kunne passere fem checkpoints uden at blive antastet, så er der jo også et sikkerhedsaspekt i det. Der er selvfølgelig den der med, at den, der kun tager spøg for spøg og alvor kun alvorligt osv., men der er altså også et sikkerhedsaspekt i det her ved siden af de ting, vi har diskuteret her i dag. Og det handler om, om vi kan tillade os, at folk går rundt i det offentlige rum på en måde, hvor de er uigenkendelige. Og det er jeg i hvert fald bekymret ved. Så der er mange elementer i den her sag, der gør, at man kunne overveje at tage Helle Thorning-Schmidts citat i sin mund.

Kl. 22:37

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 22:37

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg tror bare, jeg så vil afslutte med at sige, at hvis man ser billedet for sig af statsministeren og energiministeren i burka, så er der endnu en grund til at stemme for forbuddet.

Kl. 22:37

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Der er et ønske om en kort bemærkning fra fru Carolina Magdalene Maier.

Kl. 22:37

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Undskyld, jeg havde slet ikke hørt, at det var mig. Tak til statsministeren for en fin tale. Jeg er så glad for, at statsministeren vælger at gå ind og hjælpe os med at løfte perspektivet lidt, i forhold til hvad det egentlig er, vi debatterer, og hvor meget det fylder, og hvor meget det bør fylde, særlig i forhold til lige præcis det her med burka og religion og integration. Jeg vil ikke stille et burkaspørgsmål, for jeg tænker, at nu har vi brugt rigelig tid på det i dag i salen. Og når man tager i betragtning, hvor mange mennesker det drejer sig om i Danmark, så kunne det godt være, at vi tildeler det lidt vel meget opmærksomhed.

Jeg vil gerne spørge om noget, der faktisk er en smule mere alvorligt. Det drejer sig om de 500 kvoteflygtninge, som Danmark har besluttet sig for ikke at tage. Jeg kunne godt tænke mig at spørge til det, og det kan godt være, at det er mig, der har en antagelse her og tænker meget godt om statsministeren. Jeg forestiller mig sådan set ikke, at det er en idé, der er vokset i statsministerens have. Og når jeg siger det, er det jo, fordi statsministeren for et år siden var i New York og underskrev en erklæring om, at vi skulle styrke FN-kvoteflygtningesystemet. Så kan statsministeren ikke hjælpe os med at forstå, om han selv synes, at det er en fantastisk idé, at Danmark ikke længere vil tage 500 kvoteflygtninge?

Kl. 22:38

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Statsministeren.

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Tak for det. Alle regeringens ideer er vokset i min have. Der er kun én have. Det er en fælles have. Det er regeringens fælles kolonihave. Alt, hvad der vokser i den, er også vokset i min have.

Jeg håber jo, at der opstår en situation inden alt for længe, hvor vi kan tage kvoteflygtninge igen. For det er jo langt bedre, at den del, som Danmark kan løfte, er flygtninge, vi selv udvælger, end folk, der kommer spontant hertil. Men vi er også bare nødt til at være realistiske. Og situationen er den, at i 2015 gik der hul på Europa i et omfang, som vi ikke har set det tidligere, med over 1 million flygtninge og migranter på 1 år, herunder mere end 20.000 til Danmark. Det lagt oven i de, kan man sige, historiske problemer, vi har med integration, gør, at vi er nødt til at få lidt ro på.

Nu kæmper vi for at få tallet ned, og det går rigtig godt, og vi kæmper i øvrigt på den europæiske scene for at få styr på EU's ydre grænser. Og kommer den situation – det ville da være ønskeligt – at asyltilstrømningen, spontantilstrømningen, ikke længere udgør et problem, og at der er styr på Europa, så skal Danmark selvfølgelig tage kvoteflygtninge igen. Det er jo præcis også det, der er essensen i det lovforslag, som regeringen vil lægge frem. Det går ud på at bemyndige ministeren til at kunne tage kvoteflygtninge ind med afsæt i forskellige kriterier, der så vil fremgå af lovforslaget.

Kl. 22:40

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Fru Carolina Magdalene Maier.

Kl. 22:40

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Men så bliver man jo fristet til at spørge, hvad det er, der skal til. Vi har hørt den før, altså at når tiden kommer, når der er plads, når vi har råd, plads, ressourcer, overskud. Hvad er det, der skal til? Kan statsministeren ikke blive en lille smule mere klar på det? For jeg tror, vi er mange, der er superbekymrede for, at det her er en let løsning for at sige, at det vil vi helst ikke beskæftige os med fremadrettet. Vi vil gerne melde os ud af det der system. Så hvad er det, der skal til? Og er det ikke også en politisk prioritering, om man vil tage og bruge ressourcer på 500 kvoteflygtninge eller et eller andet, f.eks. nogle skattelettelser? Det kunne også være noget andet. Men er det ikke i sidste ende en politisk prioritering?

Kl. 22:41

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Statsministeren.

Kl. 22:41

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

I sidste ende er alt jo en politisk prioritering. Men for mig handler det ikke så meget om at have råd. Det handler om at have rummelighed. Og vi har fået en stor tilstrømning af asylansøgere. Vi har i øvrigt også strammet nogle familiesammenføringsregler og andet. I kølvandet på dem, der er kommet, er der jo udsigt til, at der nu også efterfølgende kommer familiesammenføringer. Vi har tunge integrationsproblemer. Vi er begyndt at lægge arm med det. Altså, jeg er jo stolt af, at vi har indgået en trepartsafale om bedre integration, som betyder, at man ude i kommunerne nu vurderer 9 ud af 10 flygtninge som arbejdsmarkedssparate mod tidligere kun 1 ud af 10. Og er hvervsfrekvensen er på 1 år steget fra 20 pct. til 27 pct. Og jo flere resultater, vi får hjem på det, og jo stærkere et opgør vi kan tage med parallelsamfundene, jo mere balance, vi kan skabe, jo hurtigere kommer jo også det tidspunkt, hvor vi så kan tage FN-kvoteflygtninge ind igen.

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):
Hr. Morten Østergaard.

Kl. 22:42

ger til grund for det. Derfor kan man jo vælge at tilrettelægge arbejdet lige præcis sådan, at man får de resultater, man ønsker, og ønsker man smalle aftaler, der har en rækkevidde til 2019, så skal man jo bare holde kursen.

Kl. 22:42

Morten Østergaard (RV):

Ja, der er mange ting, man kunne have lyst til at kommentere. Jeg vil bare starte med at gentage rosen, for jeg synes, det er vigtigt at få sendt balancerede signaler og ikke mindst positive signaler til de utrolig mange udlændinge, der er i Danmark, og som bidrager til og indgår i vores fællesskab på bedste vis. Det gjorde statsministeren også her i dag, og jeg synes, det er godt at holde ved.

Jeg synes også, det her i forbindelse med åbningsdebatten er godt at tale for det brede samarbejde. Det er der på en eller anden måde tradition for, men det er især godt, hvis det så fortsætter, når arbejdet skal i gang.

Derfor vil jeg bare spørge, om ikke statsministeren mener, at det er hensigtsmæssigt, når vi taler om væksttaler, og når vi taler om danskernes skatteforhold, at det så ville være rart, om de aftaler, man indgår, har en rækkevidde, der går ud over 2019, hvor der senest skal være folketingsvalg igen. For ellers er der ikke nogen, der ved, hvad de har at regne med. Jeg vil bare sige, at vi står til rådighed for forhandlinger.

Det er ikke sikkert, man kan blive enige, men vi står til rådighed for forhandlinger, og hvis det går, som det gik med registreringsafgiften, kan man sidde og vente længe, for der kom aldrig nogen invitationer, og derfor er spørgsmålet: Vil man søge det brede samarbejde, eller vil man lade være?

Kl. 22:43

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):
Statsministeren.

Kl. 22:43

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Tak for det. Altså, når der ikke kom nogen invitation til forhandlingerne om registreringsafgifter, er det jo – det kan være, at vi så har taget fejl, og så vil jeg gerne belæres om det – bl.a. fordi afsættet til at kunne indfase nye registreringsafgifter er beslutninger, vi tidligere har truffet i den kreds af partier, der nu har besluttet, hvad der skal ske med registreringsafgifterne.

Altså, det er med afsæt i bl.a. jobreform fase 1, integrationsydelsen, kontanthjælpsloftet, men måske har jeg misforstået det. Så hvis Det Radikale Venstre ligesom siger godt med integrationsydelse og godt med kontanthjælpsloft, er det en ny situation, og så må vi så snakke med vores aftalepartner om, om det kan åbne en dør, men altså, det hænger sammen. Og det vil også være det fremadrettede: Hvor kommer pengene fra?

Men nu indkalder finansministeren til sættemøder, startende i morgen, og så må partierne jo der altså tilkendegive deres appetit på de forskellige delområder, og jeg står ikke og ekskluderer nogen på forhånd, overhovedet, hvis ellers det, der skal være i begge skåle, kan finde en balance. Men den proces starter i morgen.

Kl. 22:45

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):
Hr. Morten Østergaard.

Kl. 22:45

Morten Østergaard (RV):

Ja, og det er statsministerens valg, selvfølgelig. Man kan jo godt tilrettelægge arbejdet på den måde, at man ender med de smalle forlig. Vi har hørt en lang sang om råderummet, som er skabt af reformer, og i hvert fald mit parti er vel indgået i alle de beslutninger, der lig-

Men hvis man ønsker brede aftaler, personskatteaftaler, man kan regne med i mere end 2 år, hvis man ønsker aftaler om vækstvilkår, der skal række længere end 2 år, så skal man jo tilrettelægge arbejdet sådan, at der er plads til andre partier, også dem, der har et andet udgangspunkt, og det er jo i sidste ende op til statsministeren, dels at gøre det, dels at tage ansvaret for det, hvis man lader være.

Kl. 22:45

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):
Statsministeren.

Kl. 22:45

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jamen jeg har noteret den radikale interesse, og den synes jeg man skal gentage over for finansministeren. Altså, der er jo indbygget den naturlighed, at når Dansk Folkeparti og regeringen har truffet beslutninger – bl.a. også op mod sommerferien om flere år på arbejdsmarkedet, og dermed altså har reserveret penge, der nu indgår i en skattediskussion, fordi en del af det her skatteforslag, som jeg så forstår Socialdemokratiet åbenbart vender sig mod, jo går ud på at sikre, at det for fremtidens seniorer kan betale sig at spare op, og gør op med samspilsproblemet, et problem, der er påpeget af fagbevægelsen og pensionskasserne, og som Socialdemokratiet så åbenbart ikke vil vide af – ligger der en reserveret pulje penge, og derfor er det jo pant, som regeringen og Dansk Folkeparti har på hinanden. Men jeg noterer mig, at Det Radikale Venstre har en ambition, og gentager så, at den må man gøre gældende – det er jeg også helt sikker på at man vil over for finansministeren – og så vil vi jo fremadrettet vurdere, hvor den ambition så kan udledes og indfries.

Kl. 22:47

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):
Fru Pia Olsen Dyhr.

Kl. 22:47

Pia Olsen Dyhr (SF):

Statsministeren taler rigtig meget om det grønne, især ude i verden, men har også gjort det i dag her fra talerstolen, og jeg vil egentlig gerne spørge lidt ind til, hvad regeringen planlægger på det grønne område, altså investeringer på energiområdet. For hvis vi nu kigger på den her fantastiske graf, som er produceret over de sidste 16 års energiinvesteringer, så kan vi jo se, at der i årene 2004, 2005, 2006, 2007 og 2008 – og jeg noterer mig, at det alt sammen var under en Venstreledet regering – intet blev investeret i forhold til vedvarende energi. Jeg vil bare spørge, om statsministeren har samme planer for 2017, 2018, 2019 og fremover, eller om statsministeren har planer om, at vi skal op i et andet gear, ud over at man har lavet aftalen i sidste uge om vind og sol, som vi kan diskutere til, ja, whatever. Men det er ikke det, der er vigtigt. Det vigtige er det lange seje træk. Hvad planlægger regeringen dér? Skal vi have ambitioner, eller skruer vi ned igen, som vi har set under tidligere Venstreledede regeringer?

Kl. 22:48

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):
Statsministeren.

Kl. 22:48

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jamen det var da en vigtig aftale i sidste uge. Det er da en aftale, der – som jeg var inde på før – laver en CO₂-reduktion, der svarer til ud-

ledningen fra 140.000 husstande, som er teknologineutral, og som sikrer, at vi får mere vedvarende energi. Og regeringens målsætning er jo klar: Vi skal være fri af fossile brændstoffer i 2050. Og vi har sat en målsætning for, hvor stor en del der skal dækkes via el i 2030. Det er at sætte barren højere, og jeg nævnte jo tallene før, altså fra 11 til 30 pct. over 16 år, og vi skal da videre ad den vej. Det er jo også derfor, der står respekt om Danmark ude i verden. For vi er internationalt førende, og vi skal videre ad den vej. Og det, der kommer til at ske oven på den aftale, vi har lavet i sidste uge – fordi vi også EU-retligt har været nødt til at justere nogle ting – er jo, at regeringen i begyndelsen af det nye år vil præsentere rammerne for, altså et opspil til, en ny energiaftale. Der vil det da være vores ambition – det vil jeg gerne tilkendegive her, også i forhold til hr. Morten Østergaard – at vi får et forhandlingsforløb, der så forhåbentlig også kan ende i, at vi får en ny bred energiaftale.

Kl. 22:49

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):
Fru Pia Olsen Dyhr.

Kl. 22:49

Pia Olsen Dyhr (SF):

Det er jo godt med ambitioner, men hvis vi kigger på aftalen fra sidste uge, kan vi jo se, at det reelt er 50 mio. kr. om året til sol og vind de næste 20 år. Det er væsentlig lavere end de investeringer, vi har set til sol og vind på noget tidspunkt. Så det er at skrue tempoet ned. Det er lidt, ligesom hvis SRSF-regeringen kørte 130 km/t. på motorvejen og VLAK-regeringen kom til at vælge at køre 30 km/t. og så påstod, at man kører i samme hastighed. Man behøver bare at kigge ud ad vinduet og se, at det ikke er tilfældet.

Kl. 22:50

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):
Statsministeren.

Kl. 22:50

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Altså, den aftale, der er indgået, betyder, at vi kan lave udbud i 2018 og 2019 for et samlet beløb på 1 mia. kr. – 1 mia. kr. – teknologineutralt, i sol og vind, med den her effekt, jeg var inde på før, nemlig en CO₂-reduktion svarende til 140.000 husstande. Det er jo en udbygning oven på det, vi allerede har gjort, og det hænger sammen med – uden at det skal blive for teknisk – at EU's godkendelse af støtteordninger til landvindmøller udløber i februar 2018. Så tingene ville gå i stå, hvis ikke vi havde lavet den her aftale. Så er ambitionen jo, at vi oven på det – og det er vi i gang med at forberede – forbereder et udspil til en ny flerårig energiaftale, for at nå det, der er regeringens ambition, nemlig at det her land skal være frit af fossile brændstoffer i 2050. Og vi har også en forbrugsmålsætning i 2030.

Kl. 22:51

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Jeg skal bede om, at der er lidt mere ro i salen.

Nu er det en kort bemærkning til hr. Magni Arge.

Kl. 22:51

Magni Arge (T):

Tak. Jeg vil bare lige gøre opmærksom på, at mit indlæg om Catalonien ikke handlede om en sammenligning mellem Færøerne og Catalonien, men det var baseret på mine egne observationer, da jeg var i Catalonien i søndags. Det, jeg bekymrer mig om, er undertrykkelsen af grundlæggende demokratiske rettigheder, som jeg synes at de catalonske vælgere blev udsat for. Jeg noterer mig, at statsministeren værdsætter en fredelig og demokratisk dialog som den rigtige vej fremad, men jeg vil tillade mig at spørge, om Danmarks regering er i

nogen dialog med sine spanske kolleger om en sådan udvikling, og om man forsøger at medvirke til en fredelig og fornuftig tilgang, så man undgår, at det udvikler sig til en endnu mere fastlåst krise, som kan udvikle sig til at blive en stor hovedpine for hele Europa.

Kl. 22:52

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):
Statsministeren.

Kl. 22:52

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det er, som jeg sagde det før, sådan, at det her i hele sit udgangspunkt er et indenrigspolitisk spansk anliggende. Sådan er det, og sådan skal det være, og det ville vi også sætte pris på, hvis der var den modsatte situation. Hvis der var et eller andet anliggende i Danmark af samme karakter, ville jeg ikke ønske det velkommen, at andre lande skulle intervenere i det. Så det, jeg sagde før, er jo sådan noget helt generelt, som jeg synes bør være tilgangen til alt, altså fredelig sameksistens og dialog, og det vil jeg da gerne gentage her. Men det er Spanien, der skal håndtere den her situation.

Så vil jeg da i øvrigt tro, når vi mødes i kredsen af kolleger – det gør vi jo allerede i næste uge, hvis ikke jeg tager fejl – til et EU-topmøde, at den spanske premierminister er til stede, og så vil det måske være unaturligt andet, end at der også vil være en orientering og en dialog om det her.

Kl. 22:53

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):
Hr. Magni Arge.

Kl. 22:53

Magni Arge (T):

Jeg vil bare sige, at krisen tilspidser sig. Den står måske til at komme op på et nyt bristepunkt her på mandag, så jeg synes ikke, at man kan tillade sig at sidde det her overhørig i de europæiske lande, og jeg håber sandelig, at der foregår noget bag kulisserne, som man ikke kan sige offentligt på nuværende tidspunkt. Hvis jeg var en catalonier i dag, eller hvis jeg var en borger i et land, der var udsat for sådan nogle brutale overgreb på mine demokratiske rettigheder, så ville jeg virkelig ønske, at der fandtes folk i frie demokratiske lande, der ville tale ud og påtale den måde, som det foregik på.

Kl. 22:54

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):
Statsministeren.

Kl. 22:54

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Ja, det er jo en kommentar. Altså, nu tror jeg, der er ret mange facetter i den her sag, som også skal tages med på regnebrættet, inden man nu bare vender kritikken ét sted hen, nemlig mod Madrid, og jeg synes måske ikke, det her er det rigtige sted at diskutere det. Man kunne måske tage en diskussion i Det Udenrigspolitiske Nævn eller et andet sted. Jeg ville mene, det var en diskussion, der egnede sig bedre til en diskussion i nævnet, og det er jeg da helt sikker på at udenrigsministeren gerne vil stille op til.

Kl. 22:55

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Der er en kort bemærkning til hr. Nicolai Wammen.

Kl. 22:55

Nicolai Wammen (S):

Tak for det. Allerførst tak til statsministeren for et stærkt billede. Syntet af en yngre statsminister og vel nærmest den skæggede dame i form af energiministeren i burka på vej over grænsen til Afghanistan

vil jo nok brænde sig ind i hukommelsen efter den her debat. Derudover har det jo også været en statsminister, der har citeret en del af sine forgængere, men jeg vil gerne citere statsministeren selv, for den 30. august 2016 holdt statsministeren pressemøde om, hvad han så for sig vedrørende skattepolitikken. Der sagde statsministeren:

»Jeg prioriterer lettelse af skatten på den sidst tjente krone til den brede gruppe af nøglemedarbejdere, ikke til direktøren, der tjener flere millioner kroner om året.«

Med det citat i hukommelsen vil jeg bare spørge statsministeren, hvordan han forholder sig til det notat, der lige er kommet fra skatteministeren, der viser, at de 100 personer, der tjener mest i Danmark, får en skattelettelse på 600.000 kr. Det er 120 gange mere end kassedamen. Hvordan hænger det sammen med, at det ikke var direktøren, der skulle have den store gevinst?

Kl. 22:56

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):
Statsministeren.

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Så er der rimeligvis også en anden side af den mønt, som hr. Nicolai Wammen måske også kunne oplyse mig tallene på, nemlig hvor meget skat de der mennesker så betaler sat op imod, hvad kassedamen betaler i skat. Der er jo ikke noget overraskende i, at hvis man sætter skatten ned i procent, vil det være sådan – jeg har engang givet et indlæg her fra talerstolen om mere, mindre og meget, som var grammatisk korrekt, og jeg kan henvise til det – at den, der tjener meget, vil opleve, at når skatteprocenten sættes ned, vil skattebetalingen falde med et større beløb, end den, der tjener mindre, som heller ikke i udgangspunktet betaler så meget i skat.

Det rækker ikke ved det, der er ambitionen bag den her skattereform, og det undrer mig, at Socialdemokratiet ikke under danskerne det her. Vi taler om, at 2 millioner danske lønmodtagere får en skattelettelse på som minimum 5.000 kr. Det bliver så oversat til, at det er skævt og for de rige, men det er altså for de 2 millioner rigeste danske lønmodtagere.

Kl. 22:57

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):
Hr. Nicolai Wammen.

Kl. 22:57

Nicolai Wammen (S):

Statsministeren kan jo komme med mange betragtninger om, hvad der er rimeligt eller urimeligt. Jeg vil egentlig bare gerne høre: Synes statsministeren, at det på nogen måde hænger sammen, at han for et år siden stod og sagde, at det ikke er direktøren, som tjener mange millioner kroner, der skal være vinderen i hans reform, når det, der så bliver lagt frem, er, at de, der tjener allermost, får 600.000 kr. lige ned i lommen, hvilket er 120 gange mere end kassedamen? Der er jeg bare nødt til at sige til statsministeren: Jeg synes ikke, det hænger sammen, og jeg synes ikke, det er rimeligt, og Socialdemokratiet synes ikke, at direktøren skal have en skattelettelse på 600.000 kr. Hvordan kan statsministeren mene, at det er rimeligt?

Kl. 22:58

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):
Statsministeren.

Kl. 22:58

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Så synes jeg da, at Socialdemokratiet skulle melde sig ind i debatten. Men på hvilken præmis vil man gøre det? Hr. Nicolai Wammen under jo ikke 2 millioner danske lønmodtagere en skattelettelse, må jeg

forstå. Der er slet ikke noget at snakke om. De skal ikke have én krone. Hvis nu Socialdemokratiet indtog den position at sige, at de da gerne ville give en skattelettelse til 1.900.000 danskere, og hvor mange det er for at udelukke de sidste 100, og komme til forhandlingerne, var det jo et sted at starte. Men man dækker sig under en eller anden forargelse over nogle folk, der betaler rigtig, rigtig meget i skat, og bruger det som en undskyldning for, at man overhovedet ikke vil ind i en diskussion om, at ganske almindelige danskere, som er flest, som går på arbejde, får en skattelettelse. Jeg kan simpelt hen ikke forstå, at man ikke kan unde en LO-familie en fremgang i deres rådighedsbeløb. Men det kan man så ikke.

Kl. 22:59

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):
Hr. Rune Lund.

Kl. 22:59

Rune Lund (EL):

Jeg takker også for billedet af statsministeren i en burka sammen med energiministeren. Det, som jeg så samtidig tænker på, er, om der også findes et billede af energiministeren med en Kalashnikov sammen med Mujahedin, forløberen for Taleban. Sådan et billede har vi jo af statsministeren. Så det ville da være interessant, om vi måske også kunne få den historie på et tidspunkt.

Men det, som jeg vil spørge om, er jo, at statsministeren i slutningen af august til Danmarks Radio sagde om skatteudspillet, at dem, der relativt set får den største skattelettelse i det, vi lægger frem i morgen, er folk på almindelige overenskomstsmæssige vilkår. Det er f.eks. en HK'er, det vil være hende, der får relativt mest ud af det.

Så må jeg bare sige, at det jo ikke er rigtigt. Og nogle tal, som Finansministeriet fremlagde 3 dage efter, viste jo, at det var forkert, det var usandt. Og er det, fordi det skatteudspil i virkeligheden ikke er så godt? Hvis nu man havde lavet et skatteudspil, som var rigtig godt, ville man måske ikke prøve at sælge det i en indpakning af manipulerede tal. Hvad er statsministerens kommentarer til det?

Kl. 23:00

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):
Statsministeren.

Kl. 23:00

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Udi manipulation tror jeg ikke jeg kan overgå ordføreren her, som jo altså starter med sådan en lille finte med en kæmpe manipulation. Og så skal vi ikke snakke om det, så skal jeg svare på et skatte-spørgsmål. Hvad er det for en frækhed at stå og portrættere mig som en eller anden, der er sammen med noget, der bliver til Taleban?

Altså, hvad hviler det på? Er det en rimelig måde at diskutere på at komme med sådan en påstand, og så skal jeg svare på et eller andet bagefter? Skal jeg begynde at spørge om ordførerens sidemandes fortid i det venstrestremtiske miljø i København, eller hvad? Altså, jeg har ikke haft noget med Taleban at gøre. Så uddyb lige det, så skal jeg nok svare på det andet spørgsmål bagefter.

Kl. 23:01

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):
Hr. Rune Lund.

Kl. 23:01

Rune Lund (EL):

Hvis man f.eks. googler på internettet, kan man finde et billede af statsministeren, hvor statsministeren står med en Kalashnikov sammen med Mujahedin, som jo er forløberen for Taleban. Det er nogle islamistiske ekstremister. Nu hører vi så, at energiministeren åbentbart også var med og blev transporteret derhen i en burka. Det er da

en interessant oplysning. Så det er simpelt hen bare det, jeg kommenterer.

Så mit spørgsmål i forhold til skatteaftalen er stadig væk: Hvis den var så god, hvorfor præsenterede man så skatteaftalen med manipulerede tal, med usandheder om, at den, som fik mest ud af det her, var HK'eren, når det overhovedet ikke er sandheden?

Kl. 23:02

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):
Statsministeren.

Kl. 23:02

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Men undskyld mig lige engang. Altså, det er da en ualmindelig mangel på indsigt at sige, at alle mujahedinkrigere, hvad enten de nu kæmpede ud fra Iran eller Afghanistan, ud fra Peshawar, hvor der mig bekendt var syv forskellige partier og syv forskellige grupper, var Taleban.

Altså, betyder det så, at alle, der kæmpede mod Sovjetunionens besættelse af Afghanistan, som man vel har støttet i det parti, som spørgeren kommer fra, skal puttes i sådan en talebangryde? Undskyld mig, men jeg bliver sådan lidt forarget.

Kl. 23:02

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):
Så er det fru Pernille Rosenkrantz-Theil.

Kl. 23:03

Pernille Rosenkrantz-Theil (S):

Det var alligevel godt nok et helt ny tvist på burkadebatten, vi lige fik med her.

Jeg vil vende tilbage til den del af debatten, der handlede om folks overførselsindkomster. Jeg ved godt, at det måske ikke er helt lige så spektakulært, men jeg er helt overbevist om, at det betyder en hel del for de mennesker, vi taler om.

Regeringen lægger op til, at der skal skæres et beløb, der er ti gange så stort, som sidst regeringen skar i overførselsindkomsterne. Vi er oppe på 5,2 mia. kr. Nu blev statsministeren unægtelig også en lille smule bister, da min formand tidligere spurgte til det. Men endnu tidligere på dagen kunne vi på den politiske ordfører for Venstre forstå, at det ikke er pensionisterne, det kommer til at handle om.

Når man nu beskæftiger sig med socialpolitik, som jeg gør til hverdag, så kan jeg bekendtgøre over for statsministeren, at det skaber en ret udpræget grad af utryghed, at man ikke ved, hvem det så er, det rammer. Så mit første spørgsmål skal være, om statsministeren kan give pensionisterne ro på, altså kan bekræfte det, Venstres ordfører sagde, nemlig at pensionisterne ikke er dem, der skal betale de her 5,2 mia. kr., som der står er en del af det, der skal finansiere skattelettelserne.

Kl. 23:04

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):
Statsministeren.

Kl. 23:04

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jo, men der er vel nogle her, der på mange måder taler en uro op – det er da sådan, jeg lytter mig frem til det – ved at tegne et billede af, at nu bryder velfærdssamfundet sammen.

Altså, det, der er regeringens ambition, er jo sådan set at sørge for, at det skal kunne betale sig at arbejde, også for folk, der ikke har store indkomster. Det skal kunne betale sig at spare op. Det er så en diskussion, må jeg forstå, som Socialdemokratiet slet ikke er optaget af. Det handler altså om det forhold, at det for en række folk ude på det danske arbejdsmarked ikke kan betale sig at foretage en pensi-

onsopsparing, fordi de bagefter så bliver modregnet på en sådan måde, at der slet ikke er nogen gevinst ved det. Det er jo sådan set det, der driver os.

Så er det rigtigt, at der er lagt en skitse frem til, hvordan man kan finansiere en samlet skattepakke. Dem, der vil i diskussion med regeringen om det, er meget, meget velkomne, hvis de vil give de her skattelettelser. Og som ordføreren rigtigt sagde tidligere i dag, er det jo bl.a. optjeningsprincipper, loft over børnepenge, gebyrer på danskundervisning. Det er noget af det, der ligger i vores udkast, som vi så i øvrigt ser frem til at drøfte med de partier, der møder ind, og jeg har noteret mig, at Dansk Folkeparti i hvert fald har en interesse i at deltage i den her diskussion.

Så håber jeg i øvrigt, at der kommer et så dynamisk forhandlingsforløb, at vi får landet en aftale, hvor man så også kan få fuldt indblik i, præcis hvor store skattelettelserne er, og hvordan de er finansieret.

Kl. 23:05

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):
Fru Pernille Rosenkrantz-Theil.

Kl. 23:05

Pernille Rosenkrantz-Theil (S):

Der er på ingen måder brug for, at vi kommer ud i meget lange ideologiske tirader om det ene og det andet, man vil. Det er sådan set relativt simple spørgsmål: Kan statsministeren garantere, ligesom vi hørte Venstres ordfører tidligere, at pensionisterne ikke er dem, der skal betale regningen? Alt det andet har jeg hørt før. Det er det her, jeg ret præcist spørger til.

Statsministeren kan så gøre mig utrolig glad ved også at svare på spørgsmålene om, hvordan det er med dagpengemodtagerne og SU-modtagerne. Det er tre relativt simpelt afgrænsede grupper, og resten har vi hørt. Så statsministeren må gerne – nu er der også meget kort taletid på den anden kommentar, statsministeren har – bare svare på de tre simple spørgsmål: Kan regeringen garantere, at det ikke er pensionisterne, dagpengemodtagerne og SU-modtagerne, der kommer til at betale de 5,2 mia. kr.?

Kl. 23:06

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):
Statsministeren.

Kl. 23:06

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Hvis man har hørt, hvad jeg sagde, så har man også hørt, at jeg ikke omtalte pensionisterne i det, jeg sagde. Så det er der ikke lagt op til.

Omkring SU tror jeg, at jeg tidligere har sagt – ellers gør jeg det gerne her – at regeringen har en ambition om, at vi *senere* i det her folketingsår, og det er ikke i relation til skattedebatten, skal diskutere SU. Det skal vi bl.a. med det afsæt – hvis ikke jeg husker meget forkert – at vi bruger i omegnen af 31 mia. kr. på uddannelse i det her samfund, og så bruger vi omkring 20 mia. kr. på SU. Vi har nogle udfordringer med studerende udefra. Senest er der kommet den her diskussion frem om de folk, der kommer til Danmark for at studere og rejser hjem igen. Det er svært at få deres SU-gæld inddrevet, og det gør det meningsfuldt at tage en SU-diskussion, men den har *ingen* relation til efterårets skatteforhandlinger.

Kl. 23:07

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):
Så er det hr. Christian Poll.

Kl. 23:07

Christian Poll (ALT):

Tak for det. Regeringen bryster sig jo af at være den grønne regering nogen sinde. Det skulle især være målet om 50 pct. vedvarende energi i 2030, som bruges som grundlag for påstanden. Målet er blevet angrebet fra flere sider for at være et væsentlig lavere mål, end hvis vi i stedet fortsatte den udvikling, vi har set i Danmark de seneste mange år.

Jeg vil i den forbindelse godt lige opstille et lille billede, som kan tydeliggøre en pointe. Hvis nu man forestiller sig, at Regeringen Jens Otto Krag 1 i en debat i Folketinget i 1965 havde brøstet sig af at være den mest bilvenlige regering nogen sinde, fordi den havde et mål om 1 million biler 10 år senere, ville det så være rimeligt? Eller ville det bare være udtryk for, at man aldrig tidligere havde set en teknologisk udvikling, der af sig selv gav anledning til, at der 10 år senere endte med at være 1,5 million biler?

Med det billede in mente, holder statsministeren så fast i, at regeringen er den grønne nogen sinde, eller stiller regeringen godt nok mål op, som kan se imponerende ud, men i virkeligheden blot anviser en udvikling, der skyldes den teknologiske udvikling, og en nu så lav pris på vedvarende energi, at enhver regering jo ville opfylde den?

Kl. 23:08

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Statsministeren, værsgo.

Kl. 23:08

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg tror, at jeg tabte tråden. Jeg er ikke sikker på, at jeg helt er med. Men hvis kernen af det hele er, om regeringen er grøn, så ja. Og hvis der lå det bag det, at de målsætninger, vi har sat, bare kommer af sig selv, så, jeg havde nær sagt, desværre nej. Altså, for det havde været meget, meget nemmere og sikkert også billigere. Men nu kigger jeg ned på energiministeren, som sidder og nikker, og finansministeren, som bliver bekymret. For med de ambitioner, vi har sat, kommer der også en regning med. Men så kommer der også et afkast, for der er fortsat en præmie ved at være en frontrunnernation, sådan som Danmark er på det grønne område.

Kl. 23:09

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Hr. Christian Poll.

Kl. 23:09

Christian Poll (ALT):

Det skulle gå stærkt, det er rigtigt. Min pointe var jo, at selvfølgelig kommer noget af sig selv, og når det bliver så billigt og den teknologiske udvikling er så hurtig, som den er nu, så kunne man jo godt sætte mere ambitiøse mål. Det mål, der er sat om 50 pct. i 2030, er jo ikke ambitiøst. Det er en afbøjning af en kurve, som vi har fulgt i mange år. Så hvornår bliver det ambitiøst?

Kl. 23:09

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Statsministeren.

Kl. 23:09

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jamen det er jo helt fair, at man kan have en diskussion om, hvor ambitiøst ambitiøst er. Men jeg er nødt til at sige, at 50-procentmålsætningen i 2030 er en ambitiøs målsætning. Vi er gået fra de der 11 pct. til omkring 30 pct. i det seneste 16 års perspektiv. Så det er en ambitiøs målsætning. Og som sagt vil regeringen i begyndelsen af det nye år lægge vores bud frem på, hvordan man i et flereårigt per-

spektiv kan løbe efter den ambition, og så vil vi invitere til forhandlinger. Der må man jo gerne møde ind, også hvis man har en ambition, der rækker videre end det. Det skal så også bare betales.

Kl. 23:10

Den fg. formand (Benny Engelbrecht):

Hr. Morten Bødskov.

Kl. 23:10

Morten Bødskov (S):

Tak for det, formand. Jeg vil gerne følge lidt op på det, som fru Mette Frederiksen og fru Pernille Rosenkrantz-Theil spurgte om, nemlig den mangel, som der er i regeringens finansiering af skattereformen, hvor der jo står, at man vil finde justeringer på overførselsindkomstområdet stigende fra 1,75 mia. kr., tror jeg det er, næste år til 5,5 mia. kr. i 2022 og frem. Nu er der blevet spurgt til det en tre-fire gange efterhånden, og jeg forstår ikke, hvorfor statsministeren ikke bare siger det, som det er, nemlig at det er tal, som man simpelt hen ikke tør lægge frem. For hvis man skal finde så mange penge, kan man ikke – det ved vi jo, fordi vi har siddet og kigget på det her – klare det med at sige, at så justerer man lige et optjeningsprincip hist og her. Så er det noget med, at man skal ind og barbere SU'en væk i forhold til dem, der gerne vil tage en kandidatuddannelse, man skal kigge på mulighederne for, hvor meget dimittender kan få osv. Hvorfor siger man det ikke bare, som det er, altså at hvis man skal finde 5,5 mia. kr. på overførselsindkomster i 2022, er det så store klumper, man skal have fat i?

Kl. 23:11

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det statsministeren. Værsgo.

Kl. 23:11

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jamen altså, jeg har ikke noget imod at sige tingene, som de er, hvis de var sådan. Regeringen har lagt forskellige pakker frem til forhandling for Folketingets politiske partier, og jeg forstår, at Socialdemokratiet desværre har meldt sig ud på forhånd, fordi man åbenbart har fået en eller anden forskrækkelse over for skattelettelser, efter at man selv har sat topskatten ned og lavet selskabsskattelettelser, samtidig med at man lavede kontanthjælpsreform og førtidspensionsreform og skar i kommunernes serviceraffære. Så er man efterfølgende blevet så fuldstændig berøringsangst over for tanken om, at danskerne skulle slippe billigere i skat, at man slet ikke er interesseret i den her diskussion. Men hvis man var det, kunne man jo melde sig ind i den.

Og ja, der er lagt op til, at vi i en kombination af råderumsfinansiering og andet gerne vil give de skattelettelser, og der ligger den her klump. Jeg har peget på, at det jo bl.a. er sådan noget som at sætte loft over børnechecken, at se på, hvordan vi finansierer vores danskuddannelse, optjeningsprincipper og andet. Og hvis Socialdemokratiet har flere ideer, kan I jo række hånden op og melde jer ind i debatten. Men desværre er det jo sådan, at der åbenbart er ved at udvikle sig de her to veje i dansk politik, hvor den ene vej hedder, at man kunne forestille sig, at ganske almindelige lønmodtagere, 2 millioner danske lønmodtagere, fik en skattelettelse, og den vej vil Socialdemokratiet slet ikke være med til at diskutere.

Kl. 23:12

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Morten Bødskov.

Morten Bødskov (S):

Jeg forstår simpelt hen ikke, hvorfor statsministeren er så sur. Altså, det er jo sådan set bare regeringens skatteudspil, jeg spørger til, stille og roligt. Der står, at der skal findes 5,5 mia. kr. på overførselsindkomstområdet i 2022, og nu har vi spurgt en fem-seks gange, og vi kan ikke få et svar. Så spørger jeg bare stille og roligt, om statsministeren ikke vil indrømme, at hvis man skal finde 5,5 mia. kr. på overførselsindkomstområdet, er det ikke sådan, at man lige justerer en måned hist og her på nogle optjeningsprincipper – overhovedet ikke. Så er det virkelig store klumper, man skal ind og have fat i. Og hvis regeringen havde fremlagt så detaljeret en finansiering til sit finanslovsudspil og sin skattereform, at man havde sagt, at det var SU'en, man skulle kigge på, væk med SU for kandidater og dimittender, så havde der jo stået tusindvis af demonstranter herude. Er det ikke årsagen til, at man ikke gør det?

Kl. 23:13

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren, værsgo.

Kl. 23:13

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Nja altså, hvis vi havde en tanke om at skære i SU'en i forhold til de her skatteforslag, havde vi jo sagt det. Jeg har lige for et øjeblik siden stået og sagt det modsatte. Og vi har også svaret på det der spørgsmål flere gange i dagens løb.

Det er jo sådan en politisk skyggediskussion, for hvad dækker det i virkeligheden over? Altså, jeg kan simpelt hen ikke forstå det – et Socialdemokrati, der for kort tid siden sad i regering og gav topskattelettelse og selskabsskattelettelse, samtidig med at man klippede i kontanthjælpen og førtidspensionen, vil ikke engang være med i en diskussion, der handler om, om man kunne forestille sig, at en kassedame fik en skattelettelse på 5.000 kr., så det bedre kunne betale sig at arbejde. Det lukker man af for, og man tegner et billede af, at den, der kunne få den fæle tanke at give den kassedame en skattelettelse på 5.000 kr., sikkert har en hemmelig plan om at få samfundet til at bryde sammen. Det har vi ikke.

Kl. 23:14

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Tak. Så er det hr. Pelle Dragsted.

Kl. 23:14

Pelle Dragsted (EL):

Tak. Tiden er knap, men jeg vil alligevel gerne til at starte med rose statsministeren for hans fastholdelse af vigtige nuancer i spørgsmålet om integration. Jeg synes faktisk, det var en vigtig udmelding, og jeg synes, at den måde, som statsministeren forholdt sig på i det spørgsmål, satte skabet dér, hvor det skal stå. Så tak for det. Men så er det også slut med rosen for i aften.

Mit spørgsmål handler altså om det samme – jeg kan se, at statsministeren bliver irriteret over det – der lige er blevet spurgt om, nemlig hvor de 5 mia. kr. skal komme fra. Jeg har prøvet at få et svar under førstebehandlingen af finansloven, og jeg har prøvet igen i dag at spørge Venstres ordfører. Jeg synes ikke, det er et urimeligt spørgsmål. Man fremlægger en skattereform og fortæller, hvem der skal have nogle skatterabatter, men man vil ikke fortælle, hvem man vil have fingrene ned i lommerne på for at tage pengene op. Derfor er mit spørgsmål ganske enkelt: Hvor skal de 5,25 mia. kr. komme fra? Jeg ønsker ikke et svar om det her med børnecheck og de andre ting, for både statsministeren og jeg ved godt, at der kan man ikke finde over 5 mia. kr. Det er større grupper, man skal tage fat på. Så

kan vi ikke bare få et svar på, hvad Venstre lægger på det forhandlingsbord for at finde de 5 mia. kr.?

Kl. 23:15

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Tak. Vi får svaret nu. Værsgo til statsministeren.

Kl. 23:15

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Tak. Man kan jo ikke sådan stå og ønske, hvilke svar man vil have. Altså, det kan man da godt, men det er jo ikke sådan en tombola. Det er jo en politisk debat, vi har. Og tak for rosen, også tak for, at den holdt inde, for jeg ville være blevet helt nervøs, hvis den var fortsat. Altså, jeg har svaret på det spørgsmål. Jeg har svaret på: Hvad er bevæggrundene for, at vi ønsker at give danskere, som de er flest på arbejdsmarkedet, en skattelettelse? Hvad er profilen på de finansieringselementer, der skal indgå? Derfra tager vi det videre ind i nogle forhandlingslokaler. Og jeg skal da meget beklage, at den samlede danske venstrefløj, som ellers hævder at varetage de brede lønmodtagergruppers interesser, på forhånd har meldt sig ud, fordi man øjensynlig slet ikke under, at nogle af hverdagens helte, der står op hver morgen, passer deres arbejde, får samfundets hjul til at snurre og bidrager til, at vi flytter tusindvis ud af passiv forsørgelse og ind på arbejdsmarkedet, skal have en skattelettelse. Og så må vi jo tage diskussionen med andre.

Kl. 23:16

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Pelle Dragsted.

Kl. 23:16

Pelle Dragsted (EL):

Nu gjorde statsministeren meget ud af det med de to ører. Jeg tror godt, at statsministeren ved, at Enhedslisten, og det gælder i øvrigt også Socialdemokratiet, gerne vil sænke skatten for lave indkomster. Vi er bare uenige i den måde, som regeringen vil finansiere det på. Men lad det ligge.

Når jeg spørger om det andet, er det jo, fordi Venstre selv har spillet ud med, at de vil finde 5 mia. kr. Vi kan så læse i Børsen, at man ovenikøbet har et notat, hvori man har skrevet, at man skal finde dem på en måde, der øger arbejdsudbuddet med 7.200. Der er en række eksperter, der udtaler, at det f.eks. kan ske ved at skære voldsomt i dimittendsatsen, altså i dagpengene til nyuddannede, eller det kan ske ved at mindreregulere overførslerne, når vi kommer over på den anden side af 2022 og fremad, så folkepensionen og førtidspensionen og andre overførselsindkomster ikke følger med. Kan vi ikke bare – og det er ikke for min skyld – for de folkepensionister, studerende og andres skyld, der sidder derude og ikke ved, hvad der venter dem, få et svar på, hvor pengene skal komme fra?

Kl. 23:17

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Tak. Værsgo til statsministeren.

Kl. 23:17

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Men altså, jeg har jo svaret. Jeg kan da godt gentage det, men jeg ved ikke, om hr. Pelle Dragsted bliver mere tilfreds af eller får en større ambition om at gå ind i nogle konkrete skatteforhandlinger af det. Så det tror jeg egentlig ikke at jeg kan bidrage med at oplyse yderligere, end jeg allerede har gjort.

Kl. 23:18

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Jacob Mark.

Kl. 23:18

Jacob Mark (SF):

Tak for det. Jeg kunne godt tænke mig at snakke lidt om parallelsamfund og spørge lidt ind til det, for jeg noterer mig, at statsministeren og regeringen vil sætte ind mod parallelsamfund. Det synes jeg er fornuftigt. Jeg oplever egentlig, at vi på mange områder har arbejdet ret godt sammen om det her, f.eks. ved at sikre, at flere børn kommer i dagtilbud, hvis de ikke kan det danske sprog, ved at sætte ind med styrket tilsyn mod friskoler, i en stor del af trepartsforhandlingerne, at sætte ind mod kulturelle foreninger, der ikke bruger deres penge ordentligt. Så jeg synes, det er en god idé at sætte ind mod parallelsamfund.

For ca. 1 år siden var der en del rektorer fra gymnasierne rundt omkring i landet, som råbte vagt i gevær, fordi de oplevede, at der kom det, de kalder ghettogymnasier, hvor en stor del af eleverne har anden etnisk herkomst. De ser gerne, at man gør noget for at modvirke den udvikling, fordi de oplever, at det kan være med til at skabe parallelsamfund. Her kunne jeg egentlig godt bare tænke mig at høre statsministeren: Mener statsministeren også, at det er et problem, at man ser den udvikling, hvor flere gymnasier, især på vestegnen eller på Fyn, har en stor andel af elever med anden etnisk herkomst?

Kl. 23:19

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren.

Kl. 23:19

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det korte svar er ja. Derfor skal vi også gøre noget ved det. Og når jeg har bedt tre ministre om nu at bruge et par måneder på at komme med et samlet udspil, så er det, fordi jeg tror, at vi skal skridtet videre – og det siger jeg ikke ordføreren ikke gør, men vi skal alle sammen et skridt videre – end bare at stå og råbe højt og sige, at vi forbyder bare alle muslimske friskoler, eller vi gør bare lige sådan et eller andet. For det er ikke så nemt.

Jeg tror også, at man vil se, når man kigger dybt ned i det, at der er forskel på gymnasierne, afhængigt af hvor man bevæger sig rundt i Danmark. Der er situationer, hvor beboersammensætningen i en bestemt geografi og i et bestemt gymnasieopland er sådan, at hvis man skal gå på et gymnasium i sit eget nærområde, vil det blive tungt, altså målt på hvor mange med anden etnisk baggrund der er. Man vil se gymnasier andre steder, hvor der måske er en eller anden form for magnetisme, altså, hvor man har nået en eller anden knækgrænse i elevsammensætningen, der gør, at folk med anden etnisk baggrund begynder at søge derhen.

Derfor tror jeg, at man vil se, at løsningen, når man graver ned i det – og det er derfor, vi har sat det her arbejde i gang – ikke nødvendigvis er den samme alle steder. Det var egentlig også det, der lå i mit første indlæg her i aften. Jeg tror, at hvis vi skal finde ud af noget, der virker, er vi nødt til at – undskyld, at jeg siger det på den her måde – spidse vores instrumenter mere til.

Kl. 23:20

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Jacob Mark.

Kl. 23:20

Jacob Mark (SF):

Det, der bare er ganske særligt lige ved den her sag, er faktisk, at man i over et år har haft både rektorer, gymnasielærere, gymnasielever, fordelingsudvalg, der har været enige om, hvad man skal gøre, nemlig at man skal give fordelingsudvalgene nogle større beføjelser, så man kan få sørget for at få spredt de her tosprogede elever. Det har jeg endda hørt Venstres integrationsminister også mene. Vi har i

et år nu i oppositionen forsøgt at få ændret de her regler, vi har forsøgt at få møder, vi har forsøgt at få ministeren til at fremlægge progressive forslag, så man kan få spredt de her elever. Kan statsministeren ikke sørge for, at der snart kommer et forslag, der gør, at man kan få spredt de her elever efter ønske fra hele sektoren?

Kl. 23:21

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren.

Kl. 23:21

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg kan sørge for, at vi tager den her diskussion alvorligt. Det er præcis derfor, at jeg har sat den her diskussion, som handler om at angribe de her parallelsamfund lidt bredere, så vi ikke springer fra tue til tue, altså fra burkadiskussion til en anden diskussion, men altså får en samlet gennemtænkt strategi for, hvordan vi får afviklet de her parallelsamfund. Det her spørgsmål om, at visse uddannelsesinstitutioner elevsammensætningsmæssigt bliver uhensigtsmæssige i forhold til at nedbryde parallelsamfund, er en del af den her diskussion. Der er sat et arbejde i gang, som afsluttes inden nytår.

Kl. 23:22

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Den sidste, der får ordet i denne runde, er hr. Martin Lidegaard.

Kl. 23:22

Martin Lidegaard (RV):

Tak. Lad mig også starte med at kvittere for, at statsministeren kigger med to meget åbne og balancerede øjne på integrationen i Danmark. Jeg kunne godt tænke mig at bruge de sidste spørgsmål på at løfte blikket lidt og rette de samme to øjne ud mod Europa, som har fyldt meget lidt i dagens debat, men hvor der jo sker utrolig meget.

For man kan sige, at stabiliteten i USA ikke er, hvad den har været, det er den bestemt heller ikke i Rusland, og det er den heller ikke syd for Europa, og samtidig er der sket det, at der er kommet to stærke ledere i henholdsvis Frankrig og Tyskland, der vil prøve at gøre EU mere effektivt, når det handler om klima og energi, når det handler om migration, når det handler om samarbejde på en lang række områder. Og spørgsmålet er jo, hvor Danmark placerer sig i den debat.

Der er jo utrolig mange kræfter herhjemme, der i øjeblikket sådan er optaget af at kigge på Brexit og det engelske eksempel. Det ved jeg godt statsministeren ikke er, men jeg var rent ud sagt lidt bekymret over, at den eneste kommentar, statsministeren havde til nogle af de forslag, som præsidenten i Frankrig og Tysklands kansler er kommet med, var, at nu var det ikke tidspunktet at finde på en hel masse nyt, men at effektivisere.

Jeg synes, det lige præcis er det, to statsledere prøver på, og jeg vil bare gerne høre, hvor statsministeren ser Danmark i de kommende diskussioner her?

Kl. 23:23

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren.

Kl. 23:23

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg ser Danmark som et land, der har rigtig meget at byde ind med i den europæiske diskussion. For i forhold til det med at få løst nogle af kerneopgaverne, som der også var enighed om i Bratislava, altså at få væksten igen, få ungdomsarbejdsløsheden drevet ned – bare for at nævne et par ting – så står Danmark som et lysende eksempel på, hvad der skal til, nemlig at svarene på de spørgsmål ikke bare kan leveres i Bruxelles, men kræver national handling. Det er jo, fordi vi

har lavet reformer herhjemme, at vi aldrig i nyere tid har haft et ungdomsarbejdsløshedsp problem, der matcher det, man ser i Sydeuropa.

Så vi hører til i den diskussion, og vi er også velkomne i den diskussion. Vi har også vores forbehold, og det er jo en af grundene til, at jeg har advaret imod dele af de forslag, der bliver lagt frem nu. For jeg tror ikke på de her sådan lidt tanker om, at vi skal bruge de sæder, der kommer i overskud i Europa-Parlamentet, fordi Storbritannien forlader EU-samarbejdet, til at lave transnationale lister med nye transnationale partier, man kan stemme på.

Jeg tror ikke, der er noget perspektiv i, at man slår formanden for Kommissionen og formanden for Rådet sammen og får sådan en super præsident, som skal vælges efter en særlig procedure. Og det er noget af det, der ligger bl.a. fra Macron, som jeg tror kommer til at støje over det, som jeg egentlig meget gerne deltager i, nemlig et stykke arbejde, der handler om at få styr på EU's ydre grænser, at sikre, at vi får implementeret beslutninger, at vi får holdt landene fast på at gennemføre de reformprocesser, der gør, at der kommer merværdi ud af det indre marked, ved at man også gør sit hjemmearbejde; det bliver lidt abrupt her, men altså bare for at antyde lidt, hvad jeg tænker.

Kl. 23:25

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så mangler vi kun 2 gange 30 sekunder. Først er det hr. Martin Lidegaard.

Kl. 23:25

Martin Lidegaard (RV):

Jeg hørte det godt, hr. formand. Men lad mig så spørge mere specifikt, for jeg er uenig i, at ansvaret for den økonomiske politik grundlæggende ligger på nationalt niveau. Men når det handler om klima, når det handler om energiunion, når det handler om migration, når det handler om vores sikkerhed over for terrorisme, mener jeg sådan set at det er områder, hvor den danske suverænitet kun kan håndhæves ved at dele vores formelle suverænitet med de andre europæiske lande, og dermed vindes suverænitet over de her store sikkerhedsudfordringer. Det er bare det, jeg gerne vil sikre mig at Danmarks statsminister og regeringen også vil arbejde for, altså at Danmark er helt og ikke halvt med, når de beslutninger og det arbejde går i gang for fuld skrue i de kommende måneder.

Kl. 23:26

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Statsministeren.

Kl. 23:26

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det er jeg sådan set meget enig i, helt overordnet. Så er der en særlig dimension omkring migration: vi har et retsforbehold. Men jeg er sådan set enig i, at på mange af de her aspekter er der brug for et stærkt europæisk samarbejde.

Der er også brug for et Europa, der kender sin besøgstid. For der er jo ikke noget, der er skidt, uden at det er godt for noget, og den chance, der er i verdenssamfundet nu, er jo, at Europa kan gå ind og tage en rolle – altså både ved at lave flere frihandelsaftaler, som skaber vækst, men som jo også med til at sætte europæiske standarder i den globale økonomi, omkring forbrugerbeskyttelse, klima og den slags ting – på klimasiden, hvor vi jo netop løfter vores klimaforpligtelse kollektivt.

Det er også derfor, den diskussion, der var her tidligere i dag, om, at vi har afskaffet nationale CO₂-reduktionsmål, kan man sige, til fordel for nogle andre målsætninger, opløser sig selv, fordi de klimaforpligtelser er nogle, vi har påtaget os i et europæisk perspektiv, og vi skal også løse dem der. Så jeg tror ikke, vi er fundamentalt uenige.

Kl. 23:27

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Tak til statsministeren.

Da der ikke er nogen partier, der har ytret ønske om en anden runde, er forhandlingen sluttet, og vi går til afstemning om de fremsatte forslag til vedtagelse.

Kl. 23:27

Afstemning

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Der foreligger to forslag til vedtagelse. Først stemmes der om forslag til vedtagelse nr. V 2 af Kristian Thulesen Dahl (DF), Jakob Ellemann-Jensen (V), Christina Egelund (LA) og Mette Abildgaard (KF), og der kan stemmes.

Afstemningen slutter.

For stemte 58 (DF, V, LA og KF), imod stemte 49 (S, EL, ALT, RV og SF), hverken for eller imod stemte 0.

Forslag til vedtagelse nr. V 2 er vedtaget.

Herefter er forslag til vedtagelse nr. V 1 af Mette Frederiksen (S), Nikolaj Villumsen (EL), Carolina Magdalene Maier (ALT), Morten Østergaard (RV) og Pia Olsen Dyhr (SF) bortfaldet.

Hermed er åbningsdebatten afsluttet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 1:

Forslag til finanslov for finansåret 2018.

Af finansministeren (Kristian Jensen).

(Fremsættelse 03.10.2017).

Kl. 23:28

Forhandling

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Forhandlingen er åbnet.

Ønsker nogen at udtale sig – altså, her fra talerstolen?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Finansudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Vi er ikke helt færdige med forhandlingerne, det varer et øjeblik. Stille og roligt, ikke.

Det næste punkt på dagsordenen er:

5) 1. behandling af lovforslag nr. L 2:

Forslag til lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2021.

Af finansministeren (Kristian Jensen).

(Fremsættelse 03.10.2017).

Sammen med dette punkt foretages:

6) 1. behandling af lovforslag nr. L 3:

Forslag til lov om ændring af lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansårene 2014-2017, lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2018, lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2019 og lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2020. (Konsekvenser af aftale om tryghed om boligbeskatningen m.v.).

Af finansministeren (Kristian Jensen).

(Fremsættelse 03.10.2017).

Kl. 23:28

Forhandling

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Forhandlingen er åbnet.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Finansudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 23:29

Meddelelser fra formanden

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes på tirsdag, den 10. oktober 2017, kl. 13.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjemmeside. Jeg skal i øvrigt henvise til den ugeplan, der fremgår af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 23:29).